

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-,
Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabants Genootschap
(Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen
in Noord-Brabant).

NEGENENTWINTIGSTE JAARGANG 1980

Redactie:

mr. G. Berkelmans

dr. ir. C. H. van den Brekel

J. H. G. J. van Heeswijk, secretaris

mevr. P. L. Leget-Kuijlen

drs. G. J. W. Steijns

J. W. M. Weijts

Redactiesecretariaat:

Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel

Administratie: Postbus 1104, BD 's-Hertogenbosch, giro 3879363

Abonnementsprijs per jaargang: binnenland en België f 26,-; buitenland (behalve België) f 27,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden accept-girokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Mededeling aan de abonnees

De heren J. P. H. Goossens en J. Th. M. Melssen hebben ons meegedeeld per 1 januari 1980 de redactie te willen verlaten: de heer Goossens, die vanaf de oprichting deel uitmaakte van ons team, vanwege zijn leeftijd; de heer Melssen, die zes jaar actief aan ons blad meewerkte, wegens drukke werkzaamheden. De redactie dankt beide heren voor hun inzet tijdens hun redacteurschap.

Met ingang van deze aflevering mogen wij als nieuwe leden van de redactie verwelkomen: mevr. P. L. Leget-Kuijlen te Oss en de heer J. W. M. Weijs te Bergen op Zoom.

Wij hopen, dat ons tijdschrift, nadat de in de vorige jaargang opgetreden problemen zijn opgelost, weer regelmatig zal kunnen verschijnen.

De redactie

Het Zesgehuchtense geslacht Gabriels

J. Coenen

Losweg 24, 5663 AR Geldrop

De naam Gabriels, die we tot op heden nog aantreffen in Zesgehuchten, is een voorbeeld van een achternaam die afgeleid werd van een patroniem (=naam afkomstig van de vader). Het geslacht Gabriels ontleent haar naam aan de in Mierlo wonende Gabriel van der Meer.

Binnen Mierlo werd zowel de naam Van der Meer als de naam Gabriels gebruikt. In Zesgehuchten komen we de familie aanvankelijk meestal onder een patroniem tegen en verder als Gabriels. De achternaam Van der Meer was aldaar niet meer bekend.

Hoe valt dit nu te verklaren? Allereerst moeten we weten wat een naam in de 16e en 17e eeuw binnen Peelland betekende. Een naam was slechts ter onderscheid van een andere persoon. De naam Jan Jansen komt te vaak voor, zodat daaraan een achternaam, bijvoorbeeld de naam van het gehucht, werd toegevoegd. Een naam als Hendrik Dirks, zoals we die in het geslacht Gabriels tegenkomen, kon iets betekenen, als het slechts om een persoon ging, die iedereen daardoor zou kennen. Komen er meer naamgenoten voor binnen het dorp, dan wordt een naam toegevoegd, soms zelfs overgeslagen, waardoor ineens duidelijk werd over wie het ging¹. Verschillende schrijfwijzen, zoals Hendrick Dirckx, Hendrik Dirk Gabriels of Henricus Theodori Gabriels van Mierlo komen in deze periode voor; zij hebben alle betrekking op dezelfde persoon. Pas in de 19e eeuw wordt een andere schrijfwijze belangrijk, hoewel in de registers van de Burgerlijke Stand in dat opzicht veel fouten zijn gemaakt. Het aantal fouten wordt geschat op 10%.

De naamsverandering bij het geslacht Gabriels is mijns inziens zo gegaan. Jan, de zoon van Gabriel van der Meer, stierf erg jong, zo omstreeks 1586 en liet zijn vrouw met drie kinderen achter, waarvan Hendrik de oudste was. Deze Hendrik Jan Gabriels van der Meer stond aanvankelijk onder de verzorging van zijn grootvader Gabriel van der Meer. Omdat vrijwel iedereen binnen Mierlo wist, wie Hendrik Jan Gabriels was, werd het onnodig geacht de naam Van der Meer te gebruiken. De voornaam Gabriel was dermate zeldzaam dat iedereen wist, dat men het over Gabriel van der Meer had. Bij de achterkleinkinderen van Gabriel van der Meer werd meestal de naam Van der Meer weggelaten en slechts Gabriels vermeld. Klaarblijkelijk was dit binnen Mierlo voldoende om te weten om welke familie het ging. Voor we overgaan tot de beschrijving van de Zesgehuchtense afstammelingen van Gabriel van der Meer, geven we eerst een overzichtje van de familie Van der Meer te Mierlo tot en met de stamvader van het geslacht Gabriels.

De voorouders van Gabriel van der Meer

Gabriel van der Meer was de zoon van Lucas Hendrik van der Meer en Joestken².

Het geslacht Van de Meer in Mierlo laten we beginnen met Heer Hendrik van der Meer. Hij was een priester en als zodanig van 1485–1487 hulp van de pastoor van Mierlo, die zelf in die tijd te Leuven studeerde³. Van 1502–1530 was hij rector van het altaar van H.H. Maria, Lucia, en Andreas in de kerk van Mierlo⁴. Zijn ouders woonden in Lierop.

Voor het Concilie van Trente in 1545–1563 treffen we in Europa zeer veel geestelijken aan, die kinderen hadden. Ook binnen Peel-land was dit een normale situatie. De pastoor woonde gewoon samen met een vrouw en had bij haar kinderen. In feite waren die kinderen buitenechtelijk, maar we vinden maar een enkele keer de toevoeging "natuurlijk kind".

Heer Hendrik van der Meer had in Mierlo vier kinderen, te weten:

1. Jheronimus
2. Lucas
3. Lucia
4. Catharina⁵.

In 1530 werden Jheronimus en Lucas vermeld als "sijne natuerlijke kinderen"⁶. Heer Hendrik van der Meer woonde te Mierlo, waarschijnlijk aan de Markt⁷.

Jheronimus was erg kooplustig. Hij kocht driesland onder Luchen in Mierlo⁸. Het ouderlijk huis had hij eveneens van zijn broer en zusters verworven, maar dit verkocht hij aan Goert Willem Goerts van Geffen, waarschijnlijk omdat hij op 4 februari 1537 van jonker Franchoeys van Grevenbroick, de heer van Mierlo, een huis en hof aan het Heijeneijnde te Mierlo had gekocht⁹.

Heer Hendrik van de Meer overleed vóór 1536¹⁰.

In 1552 gaf Lucas van der Meer al zijn goederen aan de kinderen van Gabriel van der Meer zijn zoon, onder de voorwaarde dat het vruchtgebruik bleef voor Joestken zijn vrouw en voor Peterken Jans Berckersdochter, de vrouw van Gabriel van der Meer. In deze akte werd tevens bepaald dat Hendrik Gabriels de beste kist kreeg en Heijlke Gabriels de beste schotel. Van deze twee kinderen van Gabriel van der Meer is verder niets bekend¹¹. In 1557 herriep Lucas van der Meer deze beschikkingsakte en vermaakte in een nieuwe akte al zijn goederen aan zijn zoon Gabriel van der Meer¹².

Lucas en Gabriel van der Meer stonden in Mierlo bekend als gegoede inwoners en zij traden als zodanig ook op in een akte met het gehele corpus (= dorpsbestuur)¹³.

In 1556 kreeg Lucas van der Meer het vruchtgebruik van een huis te Mierlo van Lucia Dircx Jan Dircx dochter¹⁴. Mogelijk was dit zijn moeder. In de meeste akten trad Lucas op samen met zijn zoon Gabriel van der Meer¹⁵. Pas in 1561 trad Gabriel van der Meer zonder zijn vader op in een verkoop van een stuk land, samen met

Peter Willemssoen van Higelaer aan Heer Pauwel van Hoeck¹⁶. Heer Pauwel van Hoeck was eveneens een priester te Mierlo, die bij Engelken Jan Snoecks diverse kinderen had¹⁷. In 1567 was Gabriel van der Meer samen met Hendrik Deeckens voogd over de minderjarige kinderen van Willem Willem Marten¹⁸.

De afstammelingen van Gabriel van der Meer te Mierlo

Gabriel van der Meer was volgens een akte van 1552 gehuwd met Peterken Jan Berckersdochter. Uit dit huwelijk zijn de volgende kinderen geboren:

1. Jan
2. Gabriel
3. Hendrik
4. Heijlken.

Hendrik en Heijlken hebben we hiervoor reeds genoemd. Gabriel Gabriels van der Meer vinden we slechts één keer in 1609 vermeld¹⁹.

Gabriel van der Meer hertrouwde met Margriet Diericx²⁰. Uit dit huwelijk stammen waarschijnlijk twee kinderen:

5. Philip
6. Maria.

Ook Maria kennen we slechts uit de eerdergenoemde akte van 1609. Zij was gehuwd met Peter Everts. Uit dit huwelijk had zij een dochter Aelken, die gehuwd was met Michiel Aerts. Al deze namen zijn slechts patroniemen.

Jan Gabriels van der Meer kocht in 1578 een akker van Peter Goyaert Versantvoert en diens vrouw Marij Teuwens Henricx. In die tijd pachtte hij een huis met gronden van Hendrik Delis en diens broer Peter Gelis (Delis=Gelis=Egidius). Op 6 augustus 1581 kocht hij dit huis. In 1586 stierf Jan Gabriels van der Meer²¹. Zijn vrouw Anna Jan Vrensen moest toen de bezittingen beheren en kreeg daarbij de steun van haar schoonvader Gabriel van der Meer, die waarschijnlijk tevens voogd was over de kinderen van Jan Gabriels. Pas in 1610 kon Anna de aankoop van het huis volledig aflossen. Zij deed dit in het bijzijn van haar oudste zoon Hendrik Jan Gabriels²².

Philip Gabriels van der Meer is evenals zijn vader tweemaal gehuwd. De eerste keer met Meriken, de weduwe van Goert Jan Roeffs, en de tweede keer met Luijdtken, de dochter van Jan Roeffs en Elisabeth²³.

Philip Gabriels van der Meer en Luijtken hadden vier kinderen:

1. Jan
2. Mariken
3. Lijske
4. Jenneke, huwde met Frans Claessen.

Deze kinderen droegen niet de naam Gabriels. Philip Gabriels van der Meer stierf tussen 1625 en 1627. Hij had tijdens zijn leven veel

goederen verkocht en veel geld geleend²⁴. Hij trad drie maal op als voogd, te weten over de kinderen van: Jan Thijs Roeffs, Thomas Jan Thomas en Hendrik Jan Gabriels, na het overlijden van diens eerste vrouw²⁵. Samen met zijn neef Hendrik Jan Gabriels pachtte Philip Gabriels van der Meer in 1605 een dries van jonker Erasmus van Grevenbroeck²⁶.

We keren weer terug naar de hoofdstam. In 1586 stierf Jan Gabriels van der Meer en liet zijn vrouw Anna Jan Vrenssen achter met drie minderjarige kinderen:

1. Hendrik
2. Lucas
3. Ida, zij huwde met Joordaen²⁷.

Hendrik trad reeds in 1603 samen met zijn moeder op in een verkoop van twee stukken land in de Loo te Mierlo aan Aert Jan Hermans²⁸.

In 1605 loste hij samen met zijn moeder het geld af, dat zijn vader in 1581 had geleend om een huis te kunnen kopen²⁹. Met toestemming van zijn moeder verkocht Lucas Gabriels zijn erfgoederen, die hem volgens het testament, dat zijn vader Jan Gabriels op 9 juni 1584 zou hebben gemaakt, toekwamen, aan zijn broer Hendrik Jan Gabriels³⁰. Enkele weken later verkocht hij zijn gerechte derde deel in een huis en tien lopense land aan zijn broer Hendrik³¹. Daarna verliet Lucas Gabriels het dorp Mierlo met een voor ons onbekende bestemming.

In 1604 hadden de kinderen van Jan Gabriels van der Meer de helft gekregen van de erfenis van Gabriel van der Meer, hun grootvader. Aan de andere zijde bleek alleen nog Philip Gabriels van der Meer te leven.

Hendrik Jan Gabriels was gehuwd met Lijsken, de dochter van Jan Mullemans. Dit huwelijk werd vóór 1606 gesloten. In dat jaar werd zijn zwager Jan Jan Molemans (=Mullemans) te Mierlo vermoord en vond de verzoening plaats tussen de partij van de vermoorde en de partij van de moordenaar³². Vanaf 1605 treffen we hem vaak aan onder de naam Hendrik Jan Gabriels. Buiten Mierlo gebruikte hij de naam Van der Meer niet. Daar werd hij genoemd Hendrik Jan Gabriels uit Mierlo³³. Zijn vrouw, Lijsken, stierf waarschijnlijk in 1625³⁴. Sedert 1625 treffen we de kinderen van Hendrik Jan Gabriels aan samen met hun voogden Jan Hendriks en Philip Gabriels van der Meer³⁵. De goederen uit het eerste huwelijk kwamen toe aan zijn kinderen, die daar in 1632 voor een deel aanspraak op maakten³⁶. Hendrik Jan Gabriels hertrouwde te Mierlo op 28 november 1627 (ondertrouw 7 november 1627) met Hildegundis, de dochter van Hendrik Daniels van Vlerken. Zijn zwager Daniel Hendrik Daniels was schepen van Mierlo³⁷.

Hendrik Jan Gabriels overleed vóór 1648.

De kinderen uit zijn eerste huwelijk waren:

1. Peter
2. Dirck

3. Jan
4. Jenneke
5. Aelken
6. Jenneke.

Uit het tweede huwelijk werd het volgende kind geboren:

7. Maria, gedoopt 4 januari 1628, jong gestorven.

Peter Gabriels is waarschijnlijk naar Oisterwijk vertrokken. Zijn dochter Lijske was gehuwd met Peter Dreijsssteijn³⁸.

In Geldrop treffen we in 1648 Anthonia Petri Henrici Gabriels als doopgetuige aan. Dit is mogelijk de vrouw van Peter Gabriels.

Dirck Hendrik Gabriels zullen we als stamvader van het Zesgehuchtense geslacht Gabriels hierna behandelen.

Jan Hendrik Gabriels was gehuwd met Maria Damen, mogelijk een ver familielid van de Mierlose beursenstichter Heer Jan Daems. Uit dit huwelijk werden tenminste drie kinderen geboren:

1. Joannes gedoopt op 1 oktober 1638
2. Adamis gedoopt op 14 juni 1640
3. Maria gedoopt in juli 1645.

Jan Jan Hendrik Gabriels en zijn broer Adam Jan Gabriels werden in 1663 nog vermeld in Mierlo³⁹. Dit is tevens de laatste vermelding van een Gabriels in Mierlo.

Jenneke Hendrik Gabriels was gehuwd met Marten Aerts. Aelken Hendrik Gabriels was gehuwd met Jan Peters van Bommel. Zij is evenals de eerder genoemde Jenneke niet oud geworden. Een tweede Jenneke Gabriels was gehuwd met Jan Willem Suems.

In 1657 verkochten de erfgenamen van Hendrik Jan Gabriels (zelf noemen ze zich voor het laatst Van der Meer) hun wei- en akkerlanden te Mierlo aan de "Saeghstellinge" aan Reijnnier Tempelaers, de schoolmeester en secretaris van Mierlo⁴⁰.

Dirck Hendrik Gabriels te Zesgehuchten

Op 1 september 1643 huwde voor de pastoor van Geldrop, waartoe Zesgehuchten parochieel behoorde, Dirk Hendrik Gabriels met Josina Aerts.

In Geldrop werd hij in 1648 Theodorus Henrici Gabriels van Mierlo genoemd, hetgeen een extra bewijs is voor zijn Mierlose herkomst. Zijn vrouw, Joostken Aerts, was de weduwe van Cornelis Thomas van Sontvelt⁴¹.

Dirk Gabriels was voogd over de drie minderjarige kinderen van Cornelis van Sontvelt. In 1657 deed hij dat samen met Niclaes Geerits, die in 1658 werd vervangen door Hendrik Thomas Pauwels van Sontvelt⁴².

Als echtgenoot van de weduwe Van Sontvelt kreeg Dirk Gabriels moeilijkheden met Adriaan Hendrik Franssen uit Geldrop over een geldkwestie. Her proces liep van maart 1645 tot november 1646⁴³.

In 1649 deed hij Jan Joosten Aerts een proces aan in verband met een lening in 1640, die niet was afbetaald en waarover ook geen

rente was betaald⁴⁴.

In 1652 werd hij zelf gedagvaard door Lambert de Bie, de oud-secretaris en schout van Geldrop, om aan een verplichting te voldoen⁴⁵.

In 1659 verklaarde Dirk Gabriels dat hij 46 jaar oud was⁴⁶.

Uit zijn huwelijk met Joostken Aerts werden de volgende kinderen geboren:

1. Joannes gedoopt op 7 maart 1644
2. Cornelius gedoopt op 3 april 1645
3. Elisabeth gedoopt op 21 februari 1648
4. Henricus gedoopt op 16 maart 1650
5. Maria gedoopt op 22 oktober 1652.

Van al deze kinderen is alleen Hendrik niet jong gestorven. Uit een Eindhovense akte van 1654 blijkt dat Dirk Hendrik Gabriels in het Zesgehuchtense gehucht Hulst woonde⁴⁷. Het gehucht Hulst bestond in die tijd uit de delen Hulst en Papenvoort.

In 1670 trad hij nog samen met een inwoner van Mierlo op⁴⁸. In 1662 was hij te Mierlo nog voogd over de minderjarige kinderen van Hendrik Teunis van Vaerlen⁴⁹.

Op 29 juni 1656 verkocht hij voor de schepenen van de heerlijkheid Heeze-Leende-Zesgehuchten een erfcijns van f 5,- jaarlijks uit twee akkerlanden "'t heijtveld en 't deleijndt'" onder Hulst aan Hendrik Jan Geven. Deze gelden werden in 1705 door Hendrick Dirck Henricx (=Gabriels) geïnd, ondanks het feit dat de brief door de oorlog (Spaanse Successieoorlog 1702-1713) was zoekgeraakt⁵⁰.

Met zijn zoon Hendrik Dirk Gabriels gaat het geslacht Gabriels in Zesgehuchten door. Deze Hendrik was voerman van wol, linnen en lakenen. Hij werkte waarschijnlijk in opdracht van een Geldropse koopman/fabriekur.

Hendrik trok met zijn paard en kar tot buiten de Meierij van 's-Hertogenbosch. Toen in 1702 de Spaanse Successieoorlog uitbrak en de strijd in de Zuidelijke Nederlanden opblaaide, was het reizen met paard en kar een moeilijke zaak. Vandaar dat Hendrik Gabriels zich in 1703 tot de schepenen van Heeze-Leende-Zesgehuchten wendde om een paspoort te verkrijgen. Dit werd hem verleend⁵¹.

Hendrik Dirk Gabriels huwde op 28 oktober 1677 te Geldrop met Anneke Jan Franssen. Bij haar had hij twee kinderen:

1. Cornelis gedoopt op 14 maart 1679
2. Joannes gedoopt op 11 januari 1682.

In 1706 trad Hendrik op namens zijn zoon Cornelis en in 1707 stelden Hendrik Dirx, Cornelis Hendriks en Jan Hendriks (patroniemen voor Gabriels) een erfrente in van f 15,- jaarlijks (te lossen met f 300,-) uit gronden te Klein-Braakhuizen onder Geldrop⁵².

Hendrik Gabriels bezat gronden onder Hulst en Klein-Braakhuizen. Hij woonde in het huis van zijn vader Dirk Hendrik Gabriels, dat bij de verdeling van de erfenis van Hendrik Dirk Gabriels op 14 no-

vember 1729 toekwam aan Jan Hendrik Gabriels. Bij deze verdeling blijkt dat Hendrik Gabriels op Hulst twee huizen bezat. Het andere huis, dat afkomstig was van de weduwe Frans Jan Nooten, was bestemd voor Cornelis Hendrik Gabriels⁵³. Hoe Hendrik Gabriels aan dat huis en aan de overige gronden, die verdeeld werden in 1729 was gekomen, bleek uit de protocollen van Heeze. Op 27 december 1684 werd er tussen Servaas Janssen, Anneke Janssen, die gehuwd was met Hendrik Gabriels, en Lijske Janssen, die gehuwd was met Willem Peeters, een accoord gesloten over de erfenis van Frans Jan Nooten⁵⁴. De erfgoederen zouden gemeenschappelijk bezit blijven. Uiteindelijk kwam het huis toe aan Hendrik Gabriels.

In 1682, 1685 en 1687 kocht hij landerijen onder Hulst. Een perceel "het deleijnde" belende aan een perceel van zijn vader Dirk Gabriels⁵⁵. Hendrik Gabriels was binnen Zesgehuchten een aanzienlijke en vermogend man. Hij behoorde tot de kleine groep belastingbetalenden. Uit deze groep werden jaarlijks twee borgemeesters genomineerd, die de dorpsfinanciën moesten beheren. Dit was aan de ene kant een erebaantje, maar aan de andere kant betekende het, dat een tekort in de gemeentekas, door de borgemeesters zelf moest worden aangevuld.

Het borgemeestersambt was dus meer een plicht. Voor dit ambt stond geen honorarium, wel kon de borgemeester zijn verteringen declareren. Daar werd dankbaar gebruik van gemaakt. In 1686 trad Hendrik Gabriels op als borgemeester voor de Zesgehuchten. Hij was toen 36 jaar oud. We weten bovendien dat Hendrik Gabriels kon schrijven. Binnen Peelland kwam dat niet zoveel voor. Veel dorpsbestuurders konden namelijk lezen, noch schrijven⁵⁶. Het is voor deze periode nog uitzonderlijker, omdat Hendrik Gabriels nergens naar een school kon gaan. De school in Geldrop was sedert 1648 in handen van de protestanten en daar gaf de Geldropse koster slechts protestants onderwijs. Mogelijk dat zijn vader reeds kon schrijven. Het is ook mogelijk dat hij stiekem les kreeg van de franciscanen uit Weert, die in Geldrop de schuurkerk bedienden⁵⁷.

In 1688 leende hij samen met zijn halfbroer Aert Cornelis van Sontvelt f 200,- van Anthonis Michiels van der Stappen uit Geldrop⁵⁸.

Deze Aert Cornelis van Sontvelt, die in Hulst woonde, had een broer Hendrik in Mierlo⁵⁹.

Hendrik Gabriels overleed waarschijnlijk in 1710.

De Geldropse tak. De afstammelingen van Cornelis Gabriels

Cornelis Hendrik Gabriels woonde in het gehucht Hulst in het huis dat van Frans Nooten was geweest. Dit stond in de belastingkohieren bekend als Hulst 23⁶⁰. Van Cornelis Gabriels is niet veel bekend. In 1731 moest hij getuigen in een rechtzaak naar aanlei-

ding van een mesgevecht in Hulst, dat hij met enige anderen had gadegeslagen.

Cornelis Hendrik Gabriels was gehuwd met Maria Jansen Claesen en had bij haar acht kinderen:

1. Joanna Maria gedoopt op 7 januari 1705
2. Elisabeth gedoopt op 22 februari 1706
3. Theodorus gedoopt op 21 september 1708
4. Allegundis gedoopt op 4 mei 1711
5. Joannes gedoopt op 26 juni 1713
6. Hendrina gedoopt op 20 oktober 1715
7. Joanna gedoopt op 9 oktober 1717
8. Maria gedoopt op 9 november 1720.

Op 15 september 1754 maakte Cornelis Hendrik Gabriels zijn testament. Als erfgenamen werden genoemd: Dirk, Elisabeth en Hendrina Gabriels⁶¹. Ook nu valt weer op dat de kinderen van Cornelis Gabriels, zelfs zijn dochters, konden schrijven.

In 1756 vond de verdeling plaats van de erfenis van Cornelis Gabriels. Erfgenamen waren: Dirk Gabriels en Elisabeth Gabriels, wonende te Hulst, Johannes Mattijs Kievits, gehuwd met Hendrina Gabriels, wonende te Grathem (L), Adriaan Peters (van der Sanden), gehuwd met Jennemaria Gabriels, wonende in Braakhuizen (Geldrop), Geerit van Eijk, gehuwd met (Jo)anna Gabriels, wonende te Budel en Jan Gabriels uit Geldrop⁶². Het blijkt dat Allegundis en Maria reeds waren gestorven. Cornelis had vooral bezittingen te Braakhuizen en Hulst. De voornaamste toewijzing was die van het huis aan Johannes Mattijs Kievits. Tevens was er sprake van een lening van f 200,- aan Emond Janse Gabriels, zijn neefje. Jennemaria was op jonge leeftijd weduwe. In november 1750 brandde het huis dat zij huurde af⁶³.

Dirk Gabriels bleef ongehuwd. In 1734 was hij samen met zijn broer Jan Gabriels getuige van een ruzie in "de Zwaan" te Geldrop. Deze oude herberg lag aan de Grote Heuvel te Geldrop⁶⁴. Dirk kocht Hulst 24, dat na zijn dood toekwam aan Hendrina Gabriels, op dat moment weduwe van Jan Mattijs Kievits en Elisabeth Gabriels, die evenals Dirk ongehuwd was⁶⁵. In 1793 gaf Hendrina Gabriels volmacht aan pastoor Heuts uit Geldrop om voor f 220,- het huis en de grond te Hulst te verkopen aan Jan van Lieshout⁶⁶. Aan dit huis was omstreeks 1740 een huisje vastgebouwd, dat Hendrina Gabriels, op het moment dat zij van haar broer Dirk erfde, kocht van Mathijs Vermeulen. Dit huisje werd door haar niet bewoond en is vervolgens afgebroken⁶⁷. Zelf had zij het huis, dat zij bij erfenis van haar vader had gekregen, bewoond tot zij samen met haar zuster het huis van haar broer betrok. Haar eigen huis verhuurde zij. Op 21 december 1793 maakte Hendrina haar testament. Erfgenamen waren: Gerard Janze van Kol, Allegonda, de dochter van Hendrik Gabriels, Antonie Gabriels, Hendrik van der Sanden, Peeter Louis Geerits van Eijk en Jacoba Geerits van Eijk, welke vrijwel allen neven en nichten waren⁶⁸.

De enige die het geslacht Gabriels in de mannelijke lijn voortzette was Jan Gabriels. In 1732 was hij koning van het St. Jorisdilte van Zesgehuchten. Hij was toen 19 jaar oud. Op het schild treffen we weversattributen aan. De tekst van zijn zilveren koningsschild luidt: IOHANNES : CORNELIS : GABRIELS : CONING : ONDER : DE : 6 : GEHOEGTENS : VAN : S : IORIS : G : 1732. Dit schild, dat nog steeds prijkt op de koningsmantels van het Zesgehuchtense St. Jorisdilte, wordt momenteel bewaard in de gildekamer van het kasteel te Geldrop.

Op 25 januari van 1738 huwde Jan Cornelis Gabriels met Joanna Peters van de Burgt. Zijn vrouw was een afstammeling van de Geldropse familie Van de Burgt, die haar naam ontleende aan het middeleeuwse kasteel "de Burgt" in Geldrop. Dit kunnen we nog net bij deze afstammelingen merken, omdat Jan Gabriels als mede-erfgenaam van Peter van de Burgt uit Geldrop nog delen van de landerijen van de Burgt verkocht⁶⁹.

Jan Gabriels had bij Joanna van de Burgt drie kinderen:

1. Antonius gedoopt op 26 november 1738
2. Maria gedoopt op 12 juni 1741, jong gestorven
3. Henricus gedoopt op 3 juli 1743.

Jan Gabriels was van 1760 tot en met 1762 armmeester te Geldrop en van 1763 tot en met 1774 schepen te Geldrop⁷⁰. In 1748 kocht hij via Adolph de Groot een huis in de Molenstraat in Geldrop. In 1793 vond de verdeling plaats van de erfenis tussen Henricus en Antonie Gabriels. Hendrik verwierf het huis in de Molenstraat⁷¹. Uit een huurcontract in 1806 blijkt dat dit huis een aparte ruimte had voor een droograam⁷². Jan Gabriels heeft dus blijkbaar zijn kost steeds verdiend in de lakennijverheid, die in Geldrop tot hoge bloei was gekomen.

Antonie Gabriels kreeg een huis, achterhuis, schuur en gronden. Een maand na de verdeling van de erfenis verkocht hij grond te Groot-Braakhuizen⁷³. Antonie Gabriels was ongehuwd. In 1777 en in 1784 was hij borgemeester van Geldrop⁷⁴.

Met de kinderen van Hendrik Gabriels eindigde de Geldropse tak. Hendrik Gabriels had bij Wilhelmina (ook Helena geheten) Gommers drie dochters:

1. Helena geboren omstreeks 1776, overleden te Geldrop op 1 november 1816
2. Aldegundis gedoopt op 12 maart 1777, ongehuwd overleden
3. Anna Maria gedoopt op 30 augustus 1779, jong gestorven.

We zagen reeds dat Aldegundis van haar oud-tante een huis erfde, toen zij pas 16 jaar oud was.

Ook Hendrik Gabriels maakte deel uit van het dorpsbestuur van Geldrop, van 1791–1795 was hij aldaar schepen. Door de omwenteling ten gevolge van de Franse inval verloor hij met de meeste andere schepenen zijn functie⁷⁵.

NOTEN

1. J. Coenen. Die men heijt van Kijmonaden. De oorsprong van het geslacht Van Kemenade/Kimmenade in het kader van de geschiedenis van Son. Geldrop, 1978. pag. 11, 12, 139.
2. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 55 fol. 51 7 oktober 1552.
3. G. Bannenbergh, A. Frenken, H. Hens. De oude dekenaten Cuijk, Woensel en Hilvarenbeek, in de 15de- en 16de- eeuwse registers van het aartsdiakenaat Kempenland. Deel 1 pag. 210.
4. G. Bannenbergh a.w. Deel 1 pag. 213. A.R.A. Brussel Chijsboeken.
5. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 51 fol. 61v 23 februari 1536.
6. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 48 fol. 77v 27 december 1530.
7. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 48 fol. 72v 23 februari 1530.
8. Als 7. Akte voorafgaand aan 7 op dezelfde pagina.
9. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 51 fol. 50 4 februari 1537 en fol. 61v 23 februari 1536.
10. Vergelijk de vermelding in 5.
11. Zie 2.
12. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 57 fol. 121v 18 september 1557.
13. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 55 fol. 51/v 7 oktober 1552.
14. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 56 fol. 66v-67 22 apr. 1556.
15. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 55 fol. 51, 51v R 56 fol. 29, 66v-67 R 57 fol. 121v.
16. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 57 fol. 143/v 23 april 1561.
17. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 57 fol. 112v-113 20 maart 1560.
18. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 58 z.fol. 17 maart 1567 en 24 maart 1567.
19. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 62 z.fol. 18 mei 1609.

20. G.A. Helmond Helmond R 238 fol. 65v 8 maart 1570.
21. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 60 13 februari 1586 en 6 augustus 1581.
22. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 60 6 augustus 1581 en R 63 fol. 58v.
23. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 61 fol. 84/v 15 februari 1605 en R 9 z.fol. 8 april 1598.
24. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 61 fol. 32/v, 70v, 83v, 84v R 62 z.fol. 1605–1611 R 63 fol. 1v, 13, 43.
25. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 62 z.fol. 7 december 1607 R 64 fol. 105–106 21 maart 1620 R 65 fol. 99–100 14 mei 1625.
26. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 61 fol. 87v–88 11 mei 1605.
27. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 63 fol. 2/v 16 juli 1609.
28. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 61 fol. 77v 6 februari 1603.
29. Zie 22.
30. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 62 z.fol. 3 maart 1609.
31. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 62 z.fol. 27 maart 1609.
32. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 61 fol. 98–100v 9 februari 1606.
33. G.A. Eindhoven Eindhoven R 38 fol. 120 21 februari 1617 en fol. 240 27 augustus 1619. G.A. Helmond Helmond R 247 fol. 62 6 maart 1609.
34. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 65 fol. 99–100 14 mei 1625 eerste vermelding van voogden over de kinderen Hendrik Jan Gabriels.
35. Zie 34 ook R 65 fol. 113–114, 152–153.
36. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 65 fol. 363–364 16 februari 1632.
37. Kaartsysteem secretarissen, schouten en schepenen in Peelland gemaakt door J. Coenen.
38. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 70 z.fol. 18 mei 1657.
39. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 71 z.fol. 25 mei 1663.
40. Zie 38.
41. R.A. Noord-Brabant Heeze R 5 fol. 17v 27 maart 1645 verder fol. 26/v, 27v, 38v, 44, 44v/45, 47v, 51v, 66, 75v/76, 81/v, 85/v, 88v, 94, 98v, 100v, 103.
42. R.A. Noord-Brabant Heeze R 8 fol. 61v–62 24 oktober 1657 en fol. 100 10 april 1658.
43. Zie 41.
44. R.A. Noord-Brabant Heeze R 5 fol. 245v 27 oktober 1649 en R 6 fol. 6, 23.
45. R.A. Noord-Brabant Heeze R 6 fol. 172 28 februari 1652.
46. R.A. Noord-Brabant Heeze R 8 fol. 146v–147 29 januari 1659.
47. G.A. Eindhoven Eindhoven R 46 fol. 84v 17 december 1654.
48. G.A. Eindhoven Eindhoven R 50 fol. 130/v 11 maart 1670 R 51 fol. 90.
49. R.A. Noord-Brabant Mierlo R 71 z.fol. 25 mei 1662 3x 28 mei 1663.
50. R.A. Noord-Brabant Heeze R 96 fol. 279 29 juni 1656.
51. R.A. Noord-Brabant Heeze R 152 fol. 78 1703.
52. R.A. Noord-Brabant Heeze R 152 fol. 182v 7 oktober 1706.
53. R.A. Noord-Brabant Heeze R 162 fol. 107v–111 14 november 1729.
54. R.A. Noord-Brabant Heeze R 100 fol. 114v 27 december 1684.
55. R.A. Noord-Brabant Heeze R 100 fol. 33 15 oktober 1682, fol. 118v 18 januari 1685, fol. 222v 7 april 1687.
56. R.A. Noord-Brabant Heeze R 100 fol. 410v–411 14 februari 1686.
57. J. Coenen. De franciscaner statie te Geldrop (in Heemkronyk 1978 no. 1).
58. R.A. Noord-Brabant Heeze R 100 fol. 262 3 januari 1688.
59. Zie 47.
60. G.A. Heeze Belastinglijst van huizen 1736–1798.
61. G.A. Eindhoven N 1277 no. 43 15 september 1754.
62. R.A. Noord-Brabant Heeze R 171 fol. 115v–120 16 oktober 1756.
63. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 62 fol. 135 4 maart 1751.
64. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 60 fol. 231v–235 20 november 1734.
65. Zie 60.
66. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 67 fol. 212/v 17 april 1793.
67. Zie 60.
68. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 67 fol. 223v–224 31 december 1793.
69. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 51 fol. 148–152 27 februari 1761.
70. Lijsten van de leden van het corpus van Geldrop door J. Coenen. J. Coenen.

- Het aandeel van de protestanten in het corpus van Geldrop in de 17e en 18e eeuw. Utrecht, 1978 (kandidaatsscriptie Nieuwe geschiedenis).
71. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 50 fol. 110v 14 februari 1748 en R 67 fol. 215-216 20 juni 1793.
 72. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 69 fol. 13/v 5 juli 1806.
 73. R.A. Noord-Brabant Geldrop R 54 fol. 125/v 24 juli 1793.
 74. Zie 70.
 75. Zie 70.

(wordt vervolgd)

Spapen is de zoon van de paap

J. van Gils

Loostraat 14, 5081 VB Hilvarenbeek

Vervolg De Brabantse Leeuw 1979/6 blz. 196.

De kinderen van Mathijs verkopen in 1837 te Goirle hout op stam en enkele dagen later voor 1005 gulden een huis, bestaande uit twee woningen, stal, schuur, tuin, bouwland, weiden, heide- en turf-velden aan Arnoldus Vinken uit Tilburg.

Deze kinderen, gedoopt te Goirle, waren;

1. Adriaan 20.2.1779 begraven te Goirle 16.10.1794 waarna zijn goederen getaxeerd werden⁶⁴.
2. Maria 13.11.1780⁶⁵. Zij ontving 4.9.1802 een borgbrief voor vertrek naar Teteringen, waar zij 26.9.1802 huwde met Cornelis Verschuieren, gedoopt te Teteringen 27.4.1763 zoon van Mar-celis Verschuieren uit Meel en Cornelia van Beeck. Hij was landbouwer en sterft te Teteringen 2.3.1837.

Maria sterft aldaar 12.8.1875.

In 1805 verklaart Cornelis dat de voogden van zijn vrouw hem hebben gedaan "rekening, bewijs en reliqua van de admini-stratie, ontfangst en uijtgaave; de ontfangst was bedragende f 1301-7-0 uijtgaaf f 1408-10-0" zodat Verschuieren voor zijn deel aan de voogden nog schuldig zou zijn f 26.15.13.

De voogden verklaren echter reeds voldaan te zijn bij een betaling van f 9.10.-. Het gezin Verschuieren woonde ook tijde-lijk te Princenhage.

3. Petrus 22.12.1782 huwde te Terheijden 20.2.1814 hovenierster Anna Maas, gedoopt te Princenhage 22.3.1785 dochter van Pieter en Adriana van Rijen. Peter was arbeider te Teterin-gen en Oosterhout waar hij 27.7.1819 overleed. Zijn weduwe hertrouwde te Oosterhout 13.5.1824 Cornelis Janssen, hovenier.

Anna Maas overleed Oosterhout 13.12.1827.

Hun kinderen waren;

1. Anna Maria, geboren te Teteringen 14.2.1816, sterft te Dongen 23.5.1857 als echtgenote van Pieter Willemen.
2. Petronella geboren te Oosterhout 12.9.1819 overleden al-

daar 14.3.1822.

4. Cornelis⁶⁶ 16.12.1784, begraven te Goirle 18.10.1794. Zijn goederen werden getaxeerd.
5. Een dood geboren kind 17.1.1787.
6. Anna Catharina 8.4.1788, ongehuwd overleden te Teteringen als Catharina 's Papen 24.2.1841.
7. Wilhelmus 23.4.1792, dagloner, arbeider, huwde te Teteringen 10.11.1811 de dienstmeid Cornelia van den Heuvel, gedoopt te Hilvarenbeek 28.7.1777 dochter van Jan en Maria Sebregts. Zij overleed Oosterhout 16.5.1816.
Willem hertrouwt te Oosterhout 8.6.1820 Henrica Schrouwers, gedoopt te Oosterhout 27.9.1788 dochter van Antoni Schrauwen en Maria van Dongen.
Hij overleed Oosterhout 20.4.1823. Zij overleed Oosterhout 8.1.1855.
Zijn kinderen geboren te Oosterhout waren;
 1. Peter 21.3.1812 overleed Oosterhout 10.3.1813.
 2. Jan 9.12.1813 overleed Teteringen 10.8.1831.
 3. Maria overleed Oosterhout acht dagen oud 15.3.1816. Haar geboorte werd niet aangegeven.
 4. Cornelis 23.8.1820 overleed Oosterhout 19.11.1825
 5. Antonie 1.5.1822 overleed Oosterhout 19.8.1824.

Xlc Cornelis Willem Spapens⁶⁷ (zv X-d) linnenwever, huwt te Goirle 25.10.1778 Pieter van de Loo gedoopt te Goirle 9.3.1748 dochter van Sebastiaan van de Loo en Helena van Dommelen. Sebastiaan van de Loo⁶⁸ armmeester van Goirle had een grote weverij welke bestond uit 2 weefgetouwen, 3 garenhaspels, 2 spoelgetouwen, 2 spinnenwielen, 2 wolspoelen, 4 hekels, 3 hekelstoelen, 1 scheerraam, 1 schietspoel en 1 weversstempel. Verder verhuurde hij nog weefgetouwen aan Norbart van Spaendonk en Peter Spapen.

Zijn kinderen waren;

Petronella huwt Cornelis Willem Spapens

Johanna huwt Willem Willem Spijkers

Anna huwt Adriaan Peter van Dun

Michiel huwt Anna Stopen

Catharina huwt Jan Baptist van Erven

Cornelis huurt een huis aan het Ven van zijn schoonmoeder, maar wordt bij de erfdeling van diens goederen in 1781 zelf eigenaar van een huis aan het Hoogend in de herdgang 't Ven.

Pieter van de Loo overleed in het kraambed en werd 27.12.1781 te Goirle begraven.

Cornelis hertrouwde aldaar 27.1.1783 Elisabeth de Jong, gedoopt te Goirle 31.10.1758 dochter van Willem de Jong bij Johanna de Bresser.

Zij maken een testament op 16 april 1794. Voor zijn twee voor-kinderen werd een alimentatieregeling getroffen met de voogden

Jan Baptist van Erven en Willem Spapen.

De schulden van Cornelis bestonden toen uit 19 gulden voor het oppassen van een van zijn kinderen aan Jan van Erven en 28 gulden aan de dienstmeid.

Ook Cornelis en zijn beide kinderen sterven aan de rode loop.

Hij werd 15.10.1794 te Goirle begraven, waarna zijn goederen, bestaande een huis met schuur aan het Hoogend en een perceel heide in de Winkelhoeken, getaxeerd werden op f 178.-.

Elisabeth de Jong maakt dan samen met haar stiefdochter "in haar zestiende, beide bij malkanderen wonende" een testament, waarin de langstlevende het vruchtgebruik krijgt van de goederen, die na de dood van de langstlevende staaksgewijze verdeeld moeten worden door de naaste vrienden en bloedverwanten.

Elisabeth hertrouwt te Goirle 5.10.1795 timmerman Adriaan van der Voort uit Riel. Zij overleed te Breda 21.5.1807 en werd daar 23.5.1807 begraven.

Haar weduwnaar trad in 1808 weer in het huwelijk met Elisabeth Couwenberg, dochter van Peter en Anna de Proost, overleden te Goirle 15.4.1817.

Adriaan van der Voort, zoon van Cornelis en Maria Princen, overleed te Goirle 3.6.1826 als weduwnaar van Cornelia Sebregts, Adriana Cools, Elisabeth de Jong en Elisabeth Couwenberg.

De kinderen van Cornelis uit zijn eerste huwelijk te Goirle gedoopt;

1. Johanna⁷⁰ begraven te Goirle 19.10.1794, haar nagelaten goederen bestonden uit een huis, bestaande uit twee woningen aan het Ven, twee weilanden, een akker, twee heidevelden en een turfveld. De totale waarde was f 260.-. Zij werd gedoopt 7.8.1779.

In 1807, na de dood van Elisabeth de Jong, verkopen haar erfgenamen bovengenoemde goederen en het huis van hun oom Cornelis Spapens.

Peter Wouters koopt het huis aan het Hoogend, dat aan 't Ven, bestaande in twee woningen, koopt Adriaan van der Voort.

Als erfgenamen van Johanna werden genoemd; Jan van Erven gehuwd met Maria Catharina van de Loo voor 1/6, Willem Spijkers, Bastiaan Spijkers en Willem Spijkers als vader van Johanna Maria Spijkers samen voor 1/6, Peter Adriaan van Dun voor 1/6, Cornelis Verschueren gehuwd met Maria Spapens en de voogden van de drie minderjarige kinderen wijlen Mathijs Spapens samen voor 1/6, Adriaan Willem de Jong gehuwd met Pieter Willem Spapen voor 1/6 en tenslotte Willemijn Couwenberg, wonende te Gilze, voor 1/6 deel.

2. Michiel⁷¹ 17.12.1781, begraven te Goirle 8.10.1794, waarna ook zijn goederen werden getaxeerd.

Xld Cornelis Cornelis Spapens (zv X-f)⁷² dagloner, huwt te Goirle 16.7.1804 spinster Petronella Storms, gedoopt te Goirle 15.6.1784, dochter van Jan Storms en Johanna van Velthoven.

In 1817 verkoopt zij samen met haar vader een boerderij te Goirle aan Francis van Iersel uit Tilburg. Zij overleed Goirle 18.2.1852. Cornelis sterft te Middelburg 14.12.1821.

Hun kinderen gedoopt/geboren te Goirle waren;

1. Jan Baptist 28.9.1805 landbouwersknecht en na zijn huwelijk landbouwer, huwt te Goirle 30.4.1842 Adriana van den Hout, landbouwster, geboren te Goirle 15.11.1815 dr.v. Antonius en Paulina Burgers.

Hij sterft te Alphen 28.1.1879. Zij sterft aldaar 21.5.1890.

Hun kinderen geboren te Goirle waren;

1. Cornelis 1.3.1843, sterft ongehuwd te Alphen 5.6.1906.
2. Pauline Maria 29.2.1848.
2. Wilhelmus, wieldraaijer te Heulekom, huwt te Berkel-Enschot 23.4.1836 Adriana de Lepper, landbouwster te Heulekom, gedoopt 18.4.1807 dochter van Arnoldus bij Anna van Doesburg. Zij sterft te Oisterwijk 14.5.1845. Na zijn huwelijk is Willem winkelier, timmerman en horlogehersteller aan het kerkeind te Oisterwijk waar hij 17.5.1861 sterft.

Hun kinderen geboren te Oisterwijk waren;

1. Cornelis 15.4.1837 overleden Oisterwijk 10.2.1844
2. Arnolda 11.2.1839 overleden Oisterwijk 5.11.1844
3. Anna 12.2.1842 overleden Oisterwijk 16.4.1858
4. Petronella 8.1.1844 overleden Oisterwijk 19.7.1858
3. Johanna 12.2.1810, spinster huwt te Goirle 13.4.1839 landbouwersknecht Jan Santegoeds ged. Oisterwijk 19.10.1800 zoon van Jan en Maria van Dooremalen. Hij overleed Goirle 4.5.1856.
Zij hertrouwt te Goirle 16.8.1858 mijn betovergrootvader Peter van Gils, wever, gedoopt te Goirle 21.4.1807 zoon van Arnoldus van Gils en Maria Aldegundis van Gorp, weduwnaar van Maria Havermans.
Hij overleed Goirle 13.10.1875. Zij overleed Goirle 15.3.1861.
4. Lucia 12.3.1813 overleden Goirle 19.7.1822.
5. Petrus 9.2.1816.
6. Johanna Cornelia 20.4.1819 overleden Goirle 18.7.1822.

Xle Jan Baptist Cornelis Spapens (zv X-f)⁷³ dagloner en schuins-marcheerder, werd in 1801 door Jacoba Libregts genoemd als vader van haar onwettig kind.

Antonij Bakkers, Arnoldus van Gils en Jan Francis Reijnen, allen wonende te Goirle verklaren echter ter requisitie van Jan dat zij op St. Jans Onthoofding (kermis in Goirle) "zijnde geweest in september des afgelopen jaars in gezelschap van Adriaan Brokken onder andere discourses ook spreekende waren dat Jacoba Libregts van Jan Spapens zoude swaar gaan".

Brokken zei toen echter meer dan eens "ook met dezelve Jacoba te doen gehadt te hebben" zodat zij niet kon weten "van wie zij swaar ging".

Tenslotte verklaart Jan Francis Reijnen nog afzonderlijk dat hij Jacoba ook goed kent en "daermeede vriendelijk heeft omgegaan zoodanig dat hij dezelve meer dan eens vleeschelijk heeft bekenet". In 1823 verkoopt Jan, arbeider te Tilburg, aan Jan Huijsmans en Cornelis Adriaan van Gorp, landbouwers te Goirle, 1/5 gedeelte in een bouwhoeve genaamd het Pannenhuis, bestaande uit schuur, stal, schop en hof, tien percelen teulland en twee percelen weiland te Goirle aan het Dorp, uitgezonderd een weiland onder Hilvarenbeek, 1/5 deel in een perceel beemden aan de Leuningsvoort en 1/5 deel in een turfveld in de Elzenbosch, voor 210 gulden verkregen van zijn ouders.

Jan huwde Elisabeth van de Nostrum, gedoopt te Haaren 1.8.1781 dochter van Andries en Johanna Pape. Zij was spinster en stierf te Tilburg 24.5.1843. Jan overleden Tilburg 22.1.1859. Hij woonde daar aan het Heijken.

Zijn kinderen geboren te Tilburg waren;

1. Lucia 25.3.1809, spinster overleden Tilburg 23.11.1846.
Uit haar werd te Tilburg onwettig geboren Johanna Maria 11.8.1836 overleden Tilburg 29.8.1836.
Lucia huwt te Tilburg 13.8.1841 Huijbert Siep, arbeider in garnisoen te Tilburg en bevorens te Delft, geboren te Oosterbeek 14.6.1816 zoon van Geurt Siep.
2. Jan Francis 8.1.1812, volgt onder XIId.
3. Johannes 13.6.1814, schoenmaker, in dienst bij veldbatterij nr. 6, sterft ongehuwd te Tilburg waar hij met verlof is 29.9.1835.
4. Cornelis 18.11.1817, volgt onder XIle.
5. Hendrika 11.12.1822 overleden Tilburg 19.11.1823.

XIId Jan Francis Spapen "mechanique spinder" huwt te Tilburg op 19-jarige leeftijd 24.11.1831 Adriana van den Heuvel ged. Tilburg 19.1.1809 dochter van Adriaan en Helena Kolen. Hij overleed Tilburg 30.5.1858, zij overleed aldaar 19.4.1892 als weduwe van Jan Francis Spapen en daarna van Peter Hoofs.

Hun kind geboren te Tilburg was;

1. Hendrikus 29.3.1832 overleden Tilburg 5.11.1838.

XIle Cornelis Spapens⁷⁴ droogscheerder, huwt te Tilburg 19.4.1849 Johanna Maria van Akkerveeken geb. Tilburg 15.8.1820 dochter van Jan Baptist en Helena Moonen. Hij overleed Tilburg 15.10.1876 als fabriekswerker. Zij overleed Tilburg 26.12.1877.

Hun kinderen geboren te Tilburg waren;

1. Elisabeth 14.9.1850 lakenpluister, huwt Tilburg 15.1.1874 Wilhelmus van Santvoort, wever, geb. Tilburg 27.9.1851 zn.v. Wouterus en Elisabeth van de Laar. Zij overleed Tilburg 15.11.1882.
2. Helena 7.6.1853 huwt Tilburg 27.4.1876 Jan Cornelis Kruijssen geb. Tilburg 3.5.1850 wever, zoon van Adriaan Jan en

Joanna Maria Bernaerts.

Zij overleed Tilburg 16.12.1898.

3. Catharina Hendrika 13.7.1856 overleden Tilburg 11.2.1870.
4. Lucia Maria 18.3.1859 huwt Tilburg 19.8.1885 Alphonsus Maria Kroon, fabriekswerker geb. Tilburg 30.3.1855 zn.v. Jan huwt Joanna Box.
Zij hertrouwt te Tilburg 16.10.1889 Cornelis Rops geb. Etten-Leur 6.11.1864 zoon van Cornelis en Wilhelmina Roovers, steenvormer te Gilze-Rijen.
5. Anna Maria Jacoba 24.7.1861 naaister huwt Tilburg 1.6.1887 Hubertus Aloisius van Berkel geb. Tilburg 1.11.1863 fabriekswerker zoon van Jan en Wilhelmina van den Hout.
6. Johanna Maria 9.6.1865 overleden Tilburg 17.2.1866.

IXe Peter Paape (zv VIII-d) ontvangt 1.9.1732 een borgbrief voor vertrek naar Gilze en huwt daar 7.9.1732 Adriaantje Knaap, geboortig van Gilze, dochter van Jan Janse Knaeps den ouden en Antonia Adriaan Peijpers⁷⁵.

Te Gilze erfdelen Peter Dirk Spapen voor de helft en Jan Janse Knaeps voor de andere helft de goederen van Jan Janse Knaeps den ouden, waarbij Peter een huis aan Biestraat erft en een perceel land.

In 1787 verkopen Joanna Spaepen gehuwd met Jan van Vuen, Jennemie Spaepen gehuwd met Jan Blankers, Antonetta Spaepen gehuwd met Cornelis Wouters, Theodorus Spaepen voor zich zelf en mede als voogd over zijn minderjarige broers en zuster "eene Huijzinge, stal, schuur en torffkooij, hoff, saeij- en weijlant" onder Gilze aan de Biestraat aan Jacobus Buijs.

Datzelfde jaar verkopen zij samen met de familie Knaeps, als erfgenamen van hun moeder, 1/4 in een perceel beemden onder Gilze. De resterende goederen aan de Biestraat worden in september van dat jaar door de kinderen en kleinkinderen van Peter gedeeld.

Peter Dierk Papen werd 11.4.1765 te Gilze begraven. Zijn vrouw werd aldaar begraven 15.11.1778. Zij woonden ook een tijd te Poppel.

Hun kinderen waren;

1. Johanna, waarschijnlijk geboren te Gilze, sterft te Gilze 6.1.1817.
Zij huwt te Gilze 9.5.1762 Jan van de Vu, gedoopt te Chaam 30.1.1735 zoon van Petrus van Vuen bij Mechtilda de Swert.
2. Adriana Maria, gedoopt te Poppel 27.1.1737, huwt Jan Blankers.
3. Antonia, gedoopt te Poppel 19.5.1735, huwt te Gilze 4.3.1764 Cornelis Jan Wouters uit Wortel.
4. Theodorus, gedoopt te Poppel 1.9.1739, volgt onder Xg.

Xg Theodorus Spapen (zv IX-e)⁷⁶, huwt te Gilze 12.4.1761 Maria Laus, gedoopt te Gilze 19.11.1735, dochter van Peter Jan Laus en Maria Cornelis Somers.

De kinderen van Peter Laus waren;

1. Antonia Maria te Tilburg
2. Anna Maria te Tilburg
3. Cornelis te Tilburg
4. Leendert te Tilburg
5. Johanna huwt Peter van Dooren te Gilze
6. Pitronella huwt Peter Graafmans te Gilze
7. Maria huwt Dirk Spapen te Gilze
8. Peter te Gilze
9. Helena huwt Jan Boomaars te Etten

In 1789 erfdeelt de familie Laus de goederen van hun ouders en verkopen ze verschillende percelen land onder Gilze.

Doris Papen werd 16.9.1785 te Gilze begraven.

Zijn kinderen gedoopt te Gilze waren;

1. Theodorus 4.5.1762, werd nog genoemd bij de erfdeling van de goederen van zijn grootmoeder als voogd van zijn minderjarige broers en zuster.
2. Johanna 28.8.1763, sterft ongehuwd te Gilze 4.1.1849.
3. Peter 6.7.1765, volgt onder Xlf.
4. Antonius 29.3.1767 arbeider, overleden te Gilze 19.2.1844. Hij huwt te Alphen 16.2.1806 Maria van den Bleek, gedoopt te Gilze 11.2.1760 dochter van Wouter en Johanna Michielsens, weduwe van Huijbert Leemans. Zij overleed Gilze 9.3.1823.
5. Jan Baptist 22.1.1769.
6. Adriaan 13.8.1772, volgt onder Xlg.
7. Helena 27.11.1774.

Xlf Peter Paepen (zv X-g), linnenwever, huwt te Gilze 21.5.1797 Johanna Janssen gedoopt te Riel 11.11.1764 dochter van Jan Janssen bij Margaretha Mattheussen.

Hij overleed Gilze 25.9.1847. Zij overleed aldaar 19.11.1828.

Hun kinderen te Gilze gedoopt onder de naam Papen en Spapen zijn;

1. Theodora 8.5.1798 arbeidster, sterft te Gilze 10.12.1874. Zij huwt te Gilze 11.1.1834 Cornelis Broers linnenwever, zoon van Adriaan en Johanna Maria Bogaart. Hij overleed Gilze 24.1.1889.
2. Jan 4.1.1800, volgt onder XIIlf.
3. Maria 26.4.1802 arbeidster, sterft te Gilze 18.3.1869. Zij huwt te Gilze 5.5.1827 Hendrik van den Ouweland, gedoopt te Rijen 13.3.1800 zoon van Michiel Heijliger en Maria Jan van Gils. Hij is arbeider en sterft te Gilze 2.2.1852.
4. Godefridus 6.10.1805, wever, sterft ongehuwd te Gilze 20.5.1831.

Xlg Adriaan Paepen (zv X-g), arbeider, sterft te Gilze 9.4.1829. Hij huwt aldaar 13.1.1799 Maria Vermeulen, gedoopt te Gilze 7.2.1764,

arbeidster dochter van Cornelis bij Antonia Tempelaars, overleden te Gilze 19.7.1839.

Hun kinderen onder de naam Paapen te Gilze gedoopt;

1. Theodora 26.10.1799
2. Antonia, dagloonster ongehuwd overleden te Gilze 24.8.1869. Zij werd ged. 27.10.1799. Haar drie onwettige kinderen waren, geboren te Gilze;
 1. Peter 27.9.1829 overleden 18.12.1829
 2. Adriana 24.4.1837 overleden Gilze 16.5.1837
 3. Maria 24.4.1837 overleden 27.1.1838
3. Theodorus 23.6.1801.
4. Maria 18.2.1803.
5. Cornelis 11.6.1805.

XIlf Jan Baptist Papen (zv XI-f), wever en slachter, sterft te Gilze 30.4.1884.

Hij huwt te Gilze 13.1.1822 Anna Maria van Tilborgh, gedoopt te Poppel 20.1.1791 dienstmeid te Gilze, aldaar overleden 24.11.1839. Zij was dochter van Cornelis en Petronella van Gils.

Jan hertrouwt te Gilze 30.7.1841 Antonia Wils, spinster, gedoopt te Gilze 5.4.1807 onwettige dochter van Maria Wils.

De kinderen van Jan geboren te Gilze waren;

1. Cornelis 1.4.1822, linnenwever, milicien bij het derde regiment artillerie overleden Gilze 19.2.1844.
2. Peter 5.2.1824 overleden Gilze 1829.
3. Petronella 26.9.1825, was dienstmeid te Oosterhout en vertrok van daar 13.11.1858 naar Dongen⁷⁷.
4. Johanna 9.8.1827.
5. Adriana 15.12.1831 overleden Gilze 15.4.1834.
6. Pieter 11.6.1843 linnenwever, huwt te Gilze 28.4.1866 Maria Catharina van Loon, dagloonster geb. Alphen en Riel 30.8.1845 dochter van Jacobus en Maria Catharina van Eeten.
7. Cornelis 11.12.1844 linnenwever, huwt te Gilze 4.6.1869 Henrica van Loon, dienstmeid geb. Alphen en Riel 24.9.1847 dr.v. Jacobus en Maria Catharina van Eeten.
8. Francis 20.12.1847 overleden Gilze 11.6.1853.
9. Govert Francis 27.1.1849 overleden Gilze 14.1.1860.

Ville Jan Peeter Spapen (zv VII-b)⁷⁸ huwt te Tilburg 18.11.1684 Cornelia dochter van Gerit Cornelis Adriaens alias Hoevenaers bij Willemken Adriaen Peeters.

Cornelia stierf voor 1690. In 1697 wordt door de voogden van de twee minderjarige kinderen, Laureijs Jansen de Cocq en Peter Spapen, de voogdijrekening overgelegd.

Voor de kinderen werd o.a. gekocht; "eenen groenen voorschoot, een paar schoen, een paar mouwen int sticklijff, een muts, een tieretije schort, een paar clomben".

In 1696 werd ten behoeve van de kinderen een akker onder de

herdgang Oerle verkocht.

Van Jan Willems van Oirschot uit Hilvarenbeek, die gehuwd was met Willemken, weduwe van Gerit Cornelis Adriaens, ontvingen de voogden 45 gulden "nopende de nalatenschap van hun grootmoeder".

Aan Willem Roosen, Antonij van Opstal en Ruth van Delft, vorsters te Tilburg en Goirle werden betalingen gedaan wegens het bewaken van de nalatenschap van Jan Willems van Oirschot.

Jan verhuist na de dood van zijn vrouw naar Goirle. Hij huwt weer te Loon op Zand als Jan Peter Pappe 27.3.1690 Jenneke Cornelis Kennekens.

Zij sterft te Goirle omstreeks 1717.

Jan hertrouwt "pro Deo" te Tilburg 18.4.1723 Geertruij van Laarhoven uit Hilvarenbeek.

Het echtpaar ontvangt 11.6.1723 een borgbrief voor vertrek naar Hilvarenbeek.

De kinderen uit het eerste huwelijk te Tilburg gedoopt waren;

1. Adrianus 10.9.1685, volgt onder IXf.
2. Gerardus 1.4.1688 jong overleden.
3. Anna 15.5.1689, huwt te Tilburg 20.7.1710 Jan Janse van Beek.

De kinderen uit het tweede huwelijk gedoopt te Goirle;

4. Cornelis 20.5.1691.
5. Cornelis 19.5.1692.
6. Henricus 3.6.1693.
7. Henricus 9.6.1694, mogelijk huwt hij te Poppel 15.5.1713 Catharina van Eyck.
8. Cornelia⁷⁹ 31.4.1695, ontvangt 7.5.1717 een borgbrief voor vertrek naar Poppel. Zij huwde te Goirle 27.9.1716 Jan de Graaf uit Poppel en hertrouwde in die plaats 6.10.1746 Henricus Ansems.
9. Andreas 20.7.1697, volgt onder IXg.
10. Jan 27.1.1701.
11. Petrus 29.11.1703.

IXf Adriaan Jan Spapen (zv VIII-e), huwt te Hilvarenbeek 26.5.1711 Jenneke Sebrechts, gedoopt te Hilvarenbeek 11.12.1677 dochter van Nicolaas Hubertus Sebrechts en Elisabeth Geerts, weduwe van Adriaan Leendert Damen.

Hun kinderen gedoopt te Hilvarenbeek;

1. Elisabeth, maart 1715, huwt te Hilvarenbeek 26.6.1746 Cornelis Kasteels, gedoopt te Moergestel 23.8.1724 zoon van Francis en Johanna Maria Appels.
Zij werd 14.4.1787 te Hilvarenbeek begraven⁸⁰.
2. Cornelia⁸¹, woont te Tilburg aan de Veldhoven als zij daar 5.11.1747 huwt met Peter Storms, zoon van Jan Storms en Ida Neckers.
Zij werd 6.9.1748 te Tilburg begraven.

Peter hertrouwt te Goirle 17.11.1749 Adriana Huijbert de Bont.

IXg Andries Spapen (zv VIII-e)⁸² huwt te Tilburg 11.2.1743 Anna Maria van den Ende, gedoopt te Tilburg 3.9.1706 dochter van Jan Michiel van den Eijnde en Pitronella Pigmans, weduwe van Hendrik Heerkens.

Hij werd 24.8.1746 te Tilburg begraven, zij 21.8.1769.

Bij het tweede huwelijk van Anna Maria van den Ende werd een alimentatieregeling getroffen met de voogden van haar twee minderjarige kinderen bij Hendrik Heerkens.

Na de dood van Andries accordeert Anna Maria met Dielis Maaijen en Lambert Peijmans, de voogden van Hendrik en Gerard, haar kinderen bij Andries Spapen.

In 1747 verhuren de voogden van deze kinderen een boerderij te Tilburg onder Loven aan Jacob Mathijs van de Huijgevoort.

Na de dood van hun moeder verkopen Hendrik en Gerard Spapen hun deel in deze hoeve aan hun halfbroer Peter Hendrik Heerkens.

De kinderen gedoopt te Tilburg;

1. Henricus⁸³ 18.2.1744, bleef ongehuwd en werd te Tilburg begraven 12.7.1787.

In 1769, na de verkoop van zijn deel van de hoeve onder Loven, koopt hij een huisje met hof en akkerland te Tilburg aan het Laar.

In 1772 staat hij borg voor Cornelis Adriaan Maaijen als deze van Constant van Beurden, gehuwd met Maria van Dun, een huis koopt, bestaande in twee woningen, aan de Berkdijk.

Bij deze Cornelis gaat Hendrik later in de kost. Enkele dagen voor zijn dood maakt hij een testament waarin hij al zijn goederen nalaat aan Cornelis Maaijen "alwaar hij testateur bij inwonende is, mits dat denselven zal uijtkeren aan zijn testateurs broeder Gerard Spapen wonende tot Oosterhout, indien hij opt overleijden van den testateur in leven is en anders niet, eene somme van 25 gulden eens binnen 3 maanden na zijn test. overleijden".

2. Gerardus 14.5.1745, volgt onder Xh.

3. Andries 10.3.1747, filius postumus, begraven te Tilburg 17.3.1747.

Xh Gerard Papien (zv IX-g)⁸⁴ huwt te Oosterhout 6.4.1771 Johanna Sevenuuren, gedoopt te Oosterhout 29.12.1751 dochter van Michiel en Adriana van Tetering.

Zij werd 9.2.1792 te Oosterhout begraven. Gerard stierf aldaar 6.7.1800. Zij woonden in Den Hout onder Oosterhout.

Hun kinderen werden in 1804 bedacht in het testament van Cornelis Maaijen en Maria de Leeuw "in eene gemeene huijshouding bij elkander woonende" te Tilburg aan de Berkdijk. Zij kregen ieder 20 gulden.

De kinderen gedoopt te Oosterhout waren;

1. Anna Maria 26.11.1771.
2. Lambertus 24.3.1775, volgt onder Xlh.
3. Andries 21.11.1777, volgt onder Xli.
4. Anna 12.10.1780, huwt te Oosterhout 26.4.1812 Hubert Bezems linnenwever en arbeider, gedoopt te Oosterhout 28.2.1778 zoon van Cornelis en Petronella Smits. Hij overleed Oosterhout 20.6.1842. Zij overleed Oosterhout 8.9.1838.
5. Michaël 14.12.1783 overleden Oosterhout, ongehuwd 28.12.1858.
6. Adriana 14.6.1787, huwt te Oosterhout en dezelfde dag in Den Hout voor de kerk 10.5.1807 arbeider Adam Cornelis van Gils. Zij was arbeidster en stierf te Oosterhout 10.2.1838.

Xlh Lambertus Papen (zv X-h)⁸⁵ bij zijn huwelijk Barthelomeus en bij zijn overlijden weer Lambertus genoemd, was landbouwer in Den Hout en overleed daar 25.1.1851.

Hij huwt te Oosterhout 28.4.1799 Cornelia Kouwenberg, gedoopt te Loon op Zand 9.6.1776 dochter van Peter "wonende op de Ketsheuvel" en Johanna Oerlemans. Zij sterft in Den Hout 16.3.1859.

1. Johannes 30.4.1800, arbeider overleden Oosterhout ongehuwd 25.10.1838.
2. Petrus 14.8.1802, begraven te Oosterhout 17.9.1802.
3. Petrus 1.12.1803, jong overleden.
4. Petrus 29.12.1805, jong overleden.
5. Petrus 11.1.1808 overleden Oosterhout, ongehuwd 11.1.1894.
6. Gerardus 23.7.1810, volgt onder Xllg.
7. Johanna 2.1.1813, huwt te Oosterhout 4.2.1841 Cornelis Godschalk arbeider, gedoopt te Oosterhout 6.1.1803 zoon van Adriaan en Johanna Maria Sommen.
Zij verhuist 23.2.1880 naar Geertruidenberg⁸⁶ waar zij 12.4.1880 als weduwe van Cornelis Godschalk overlijdt.
8. Catharina 21.3.1815 overleden Oosterhout, ongehuwd 12.8.1883.
9. Anna Maria 3.6.1818 overleden Oosterhout 16.2.1819.
10. Cornelia 3.6.1818 huwt landbouwer Hendrik de Baets en sterft te Oosterhout 17.12.1889.
11. Cornelis 11.8.1820 overleden Oosterhout 5.5.1822.

Xli Andries Papen (zv X-h)⁸⁷ landbouwer in Den Hout, huwt te Oosterhout 5.5.1805 Maria de Been, gedoopt te Loon op Zand 27.6.1774, dochter van Jacobus de Beem en Anna de Houwer. Maria de Benis sterft te Oosterhout 20.8.1838.

Andries hertrouwt te Oosterhout 1.10.1840 Cornelia van Haren, gedoopt te Oosterhout 13.6.1791 dochter van Adriaan bij Maria Rubbens.

Hij overleed Oosterhout 18.9.1844. Knecht bij hem was in 1840 de dertienjarige Pieter Bakx.

Zijn kinderen gedoopt in Den Hout/geboren Oosterhout waren;

1. Johanna 1.4.1806, bevalt 15.5.1834 te Tilburg van een onwettige dochter, Antonia. Aangifte deed haar schoonzuster Adriana Janssens.
Antonia werd dienstbode te Oirschot, vanwaar zij in 1860 vertrok naar St. Michielsgestel. In de jaren 1870–1880 woont zij weer te Tilburg.
Johanna huwt te Oosterhout 3.5.1838 Arnoldus van Sprangh, gedoopt te Terheijden 9.8.1804, landbouwer, zoon van Antonie Jan en Anna Catharina de Kort. Hij overleed Oosterhout 10.4.1858. Zij overleed aldaar 21.3.1862.
2. Gerardus 26.9.1808, volgt onder XIIIh.
3. Jacobus⁸⁸ 26.9.1808 was te Oosterhout bouwmaneknecht bij Huijbert Leijzen. Hij verhuist 9.6.1857 naar Raamsdonk waar hij 15.1.1876 ongehuwd overlijdt.
4. Anna 5.2.1810 huwt Oosterhout 24.11.1836 Jan Braat gedoopt te Oosterhout 1.8.1804 zoon van Jan en Pitronella Fick. Hij overleed 22.12.1872.
Zijn beroep was rietdekker. Zij overleed Oosterhout 12.12.1893.
5. Cornelia 17.9.1812 overleden Oosterhout 29.9.1812.
6. Machiel 31.5.1816, volgt onder XIIIi.

NOTEN

64. G.A. Tilburg R542 fol. 117v. 15.10.1794.
65. G.A. Tilburg not. 130 akte 16.30.4.1805, Visvliet 139/140.
66. G.A. Tilburg R542 fol. 120 17.10.1794.
67. G.A. Tilburg not. 119 akte 215 6.4.1794, not. 119 akte 253 16.10.1794, R542 fol. 104v. 15.10.1794, R507 fol. 137v. 20.1.1783, R484 fol. 54v. 27.1.1783.
68. G.A. Tilburg not. 96 akte 92 15.4.1771, R440 fols. 74v./75 30.12.1756, R489 fol. 85 1.6.1790, R483 fol. 105v. 9.12.1781, R436 fol. 205v. 9.12.1745, R436 fol. 109v. 2.5.1744, R435 fols. 305/306 3.4.1742, R437 fol. 139v. 9.7.1748, R440 fol. 145v. 26.11.1757, R442 fol. 160 11.2.1764, R439 fol. 8 24.1.1753, R507 fol. 42v. 7.11.1781.
69. G.A. Tilburg R464 fol. 49 1.12.1807, R459 fol. 53v. 18.11.1799, R459 fol. 153 12.11.1800, not. 137 akte's 68/69 24.4.1812, R464 fol. 81 3.3.1808, R458 fol. 19 25.7.1797, R461 fol. 105 3.5.1803, R462 fol. 24v. 16.7.1804, R463 fol. 42 4.8.1806.
70. G.A. Tilburg R464 fols. 49 t/m 53 1.12.1807, R542 fol. 105v. 20.10.1794.
71. G.A. Tilburg R542 fol. 102 8.10.1794.
72. G.A. Tilburg not. 170 akte 71 1817.
73. G.A. Tilburg not. 126 akte 66 6.1.1801, not. 176 akte 17 21.2.1823, bevolkingsreg. Tilburg 1830 fol. 18/19.
74. G.A. Tilburg bevolkingsreg. 1870/1880 14/367.
75. G.A. Tilburg Visvliet 137 1.9.1732.
De doopdatum van Adriaantje werd niet gevonden, wel die van haar broer Jan te Gilze 8.10.1713.
R.A. 's-Hertogenbosch Gilze R40 fol. 196 3.9.1755, R47 fol. 75v. 27.7.1787, R47 fols. 77v./78v. 17.9.1787.
76. G.A. Tilburg R489 fol. 25 7.11.1789.
R.A. 's-Hertogenbosch Gilze R47 fols. 142 t/m 146 12.11.1789.
77. G.A. oosterhout register vertrokken personen.
78. G.A. Tilburg voogdijrekening 1697, Visvliet 137 11.6.1723.
79. G.A. Tilburg Visvliet 137 7.5.1717.
80. J.N. Leget "Borgbrieven afgegeven door schepenen van Moergestel" blz. 41.

81. G.A. Tilburg not. 78 akte 105 8.11.1749.
82. G.A. Tilburg R475 fol. 183 29.1.1743, R476 fol. 95v. 9.1.1747, R444 fol. 19 18.11.1769, not. 77 akte 138 1.6.1747.
83. G.A. Tilburg R444 fol. 24v. 11.12.1769, R444 fol. 195v 1.4.1772, not. 112 8.7.1787.
84. G.A. Tilburg not. 153 akte 49 10.5.1804, Visvliet 139 2.4.1771.
85. G.A. Oosterhout, bevolkingsregister 1840 den Hout 860.
86. G.A. Oosterhout register vertrokken personen 23.2.1880.
87. G.A. Oosterhout, bevolkingsregister 1840 den Hout 858.
88. G.A. Oosterhout militie 1827 nr. 5, register vertrokken personen.

(wordt vervolgd)

Zegers te Nistelrode

W. School

Van Linschotenstraat 17, 5021 PL Tilburg

Vervolg De Brabantse Leeuw 79/2.

B. I Peter Thonis Zegers, gedoopt te Nistelrode 26 mei 1652 als zoon van Thonis Zegers en Marijken van Erp, trouwt te Nistelrode 27 mei 1682 Jenneken dochter van Hendrik Janssen⁵.

Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):

1. Antonius, 27 februari 1682 ('illegitimus');
2. Maria, 3 september 1683;
3. Hendrik, 3 februari 1686; volgt onder II A
4. Maria, 11 oktober 1688;
5. Aert, 3 juni 1690; volgt onder II B
6. Jan Peter Zegers, 1 april 1692; hij trouwt te Nistelrode 13 september 1716 Henrica Gijsberts, overleden 12 september 1737. Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
 - a. Maria, 31 januari 1717;
 - b. Mechtildis, 26 maart 1718;
 - c. Petrus, 30 november 1719;
 - d. Gijsbertus Jan Zegers, 12 augustus 1722; hij trouwt te Nistelrode 21 februari 1751 Nicolaa, dochter van Peter van Hintem. Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.)
 - aa. Henrica, 7 mei 1752, trouwt te Nistelrode 6 februari 1780 Geert van de Ven;
 - bb. Joannes, 11 augustus 1754;
 - cc. Joanna Maria, 25 december 1756, overleden 15 maart 1757;
 - dd. Wilhelmina, 2 april 1758, trouwt te Nistelrode 19 februari 1792 Antony Jan School;
 - ee. Petrus, 6 februari 1761;
 - ff. Martinus, 19 augustus 1763;
 - gg. Joanna, 18 februari 1766, overleden 13 januari 1768;
 - hh. Joanna, 5 mei 1770 trouwt te Nistelrode 28 januari 1798 Cornelis Gerrit Hermes van Mun⁶

- e. Maria, 8 mei 1727;
- f. Maria, 24 april 1729
- 7. Anneke, 8 november 1693;
- 8. Joanna, 12 januari 1696;
- 9. Anna, 14 augustus 1697.

II A Hendrik Peter Zegers trouwt Erke Hendrik van Mensel te Nistelrode 18 augustus 1720. Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):

- 1. Cornelia, 25 april 1721;
- 2. Franciscus, 3 juli 1722, trouwt Hildegundis Ermert Jacobs te Nistelrode 22 februari 1767⁷; kinderen allen gedoopt te Nistelrode:
 - a. Henricus, 20 april 1767;
 - b. Martinus, 9 november 1770, overleden te Nistelrode 7 mei 1812;
 - c. Jacoba, 12 oktober 1772;⁸
 - d. Anna, 22 december 1774;
 - e. Elisabeth, 12 december 1775;
 - f. Everardus, 23 mei 1777;
 - g. Honoria, 16 september 1778;
- 3. Cornelis, (1723–1814), 28 december 1723; volgt onder IIIA.
- 4. Petrus Hendrik Zegers, 7 juli 1725, overleden 16 mei 1796, trouwt te Nistelrode 25 januari 1761 Maria Hendrik Martens overleden te Nistelrode 6 mei 1809⁹. Kinderen allen gedoopt te Nistelrode:
 - a. Hendrik Cornelis Zegers, 17 november 1761, trouwt te Nistelrode 27 januari 1793 Elisabeth Gijsbert Bastiaens. Kinderen¹⁰ allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
 - aa. Martinus, 10 november 1793;
 - bb. Joanna, 29 december 1794;
 - cc. Maria, 22 augustus 1796¹¹;
 - dd. Gerardus, 1 juli 1798;
 - ee. Joanna, 17 augustus 1800;
 - ff. Gerardus, 26 februari 1802;
 - gg. Cornelis, 19 augustus 1808;
 - hh. Joannes, 4 december 1805;
 - ii. Joanna, 22 juni 1807, overleden 1 september 1826.
 - b. Martinus, 6 november 1763;
 - c. Martinus, 30 september 1767;
 - d. Anna Maria, 23 januari 1769, trouwt te Nistelrode 25 mei 1800 Peter Jan Peter Leen.
- 5. Engelberta, 8 augustus 1727;
- 6. Anna, 8 januari 1729, trouwt te Nistelrode 5 februari 1798 Jan Aart Jansse;
- 7. Joanna, 14 oktober 1730;
- 8. Nicolaa, 2 mei 1732 trouwt te Nistelrode 21 februari 1762 Cornelis Jan Evers;

9. Adrianus, 4 februari 1734;
10. Joanna, 14 juli 1736, trouwt te Nistelrode 23 februari 1772 Henricus Bevers;
11. Elisabeth, 25 januari 1740.

II B Aart Peter Zegers, te Nistelrode gedoopt 3 juni 1690, overleden 15 januari 1757, trouwt te Nistelrode 9 februari 1721 Theodora Joannis, overleden te Nistelrode 8 maart 1746.

Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):

1. Theodorus, 9 november 1721, overleden 4 augustus 1769, trouwt te Nistelrode 30 mei 1757 Wilhelmina, dochter van Jan Jacob Leen, overleden 20 april 1792¹².

Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):

- a. Joanna, 16 november 1758, trouwt te Nistelrode 18 mei 1795 Cornelis Cornelis Zegers;
 - b. Theodorus, 6 november 1761;
 - c. Jacomijn, dochter van Dirk Aart Peter Zegers, 7 augustus 1764, trouwt in 1783 Peter Teunis Frensen, ook genoemd Peter Jungers, te Heesch¹³;
 - d. Lamberdina, 7 juli 1764, trouwt 18 februari 1798 Peter van Hoorn;
 - e. Jan Dirk Aart Peter Zegers, 7 juli 1766, trouwt met Maria Jansen 11 mei 1794, maar heeft geen nakomelingen.
 - f. Theodora, 1 september 1759, trouwt te Nistelrode 5 maart 1786 Martinus Ariaan Joosten, en hertrouwt te Nistelrode 16 mei 1796 Judocus Verwijst.
2. Maria, 14 mei 1723;
 3. Joanna, 1 januari 1726;
 4. Jacobus Aart Peter Zegers, 27 oktober 1727, trouwt te Nistelrode 16 augustus 1757 Gertrudis, dochter van Theodorus Gerits overleden te Nistelrode 12 december 1771, en hertrouwt te Nistelrode 7 april 1772 Petronella Peter Jan Willems.
- Kinderen uit het eerste huwelijk, allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
- a. Petrus Jacob Aart Zegers, 3 november 1759 trouwt te Berchem 9 april 1792 Emmerentiana van den Heuvel¹⁴. Kinderen gedoopt te Berchem (aa t/m cc en gg t/m jj) en Herpen (dd, ee, ff)
 - aa. Petrus, 22 oktober 1794;
 - bb. Arnoldus, 1 augustus 1796 trouwt te Berchem 25 januari 1828 Maria Strik
 - cc. Maria Anna, 22 april 1798;
 - dd. Maria, 15 oktober 1800;
 - ee. Waltera, 6 november 1801, trouwt te Berchem 16 juni 1832 met Johannes van Geffen
 - ff. Jacobus 5 juni 1803;
 - gg. Martinus, 12 oktober 1804, trouwt te Berchem 13 juni 1835 Francisca Laenen

- hh. Lamberta, 5 augustus 1806;
- ii. Dimpfna, 7 april 1808, trouwt te Berchem 17 juni 1834 met Bartholomeus van Schaijk;
- jj. Lambertus, 26 juni 1810, trouwt te Berchem 16 mei 1841 Theodora van Lieshout
- b. Joannes, 20 december 1760;
- c. Arnoldus, 27 oktober 1765, trouwt te Oss 29 mei 1791 Anna Maria, dochter van Wilhelmus van Loon¹⁵;
Kinderen, allen gedoopt te Oss (r.k.):
 - aa. Joanna Maria, 2 juli 1794;
 - bb. Gerardus, 30 maart 1796;
 - cc. Wilhelmus, 28 juni 1798;
 - dd. Maria, 24 juni 1800;
 - ee. Joanna, 24 november 1804.
- d. Joannes, 12 december 1768;
Kinderen uit het tweede huwelijk van Jacobus Aart Zegers;
 - e. Gerarda, 4 mei 1773;
 - f. Anna, 26 juni 1774;
 - g. Anna Maria, 4 juni 1775;
 - h. Cornelis, 17 januari 1777 trouwt te Nistelrode 8 januari 1801 Antonia Jacob Peters, overleden 4 augustus 1826.
Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
 - aa. Jacobus 8 juni 1806;
 - bb. Jacobus 16 april 1804, trouwt te Nistelrode 22 augustus 1833 Antonia Willems;
 - cc. Joanna, 8 juni 1805, trouwt te Nistelrode 1 juni 1843 Antonius Goliarts
 - dd. Adriana, 11 september 1807;
 - ee. Antonius, 26 februari 1809;
 - ff. Petronella, 4 mei 1810;
 - gg. Jenneke, 29 augustus 1811, overleden 2 september 1811;
 - hh. Francis, 5 maart 1813, overleden 15 maart 1813;
 - ii. Adriana, 8 juni 1814, overleden 9 juni 1813;
 - jj. Martinus, 12 oktober 1817, overleden 19 november 1817;
 - kk. Antonius, 24 augustus 1819;
 - ll. Adrianus, 14 mei 1816;
- i. Martinus, 6 mei 1778, trouwt te Nistelrode 9 februari 1806 Wilhelmina van Dijk. Kinderen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
 - aa. Cornelia, 1 augustus 1807¹⁶;
 - bb. Francisca, 26 september 1810;
 - cc. Johanna, 20 december 1819;
- j. Adriaan Jacob Zegers, 5 november 1779, trouwt te Nistelrode 4 augustus 1811 Johanna Martens Willems. Kinderen, allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):

- aa. Petronella, 22 mei 1812 trouwt te Nistelrode 22 februari 1851 met Lambertus van den Akker;
 - bb. Martinus, 28 december 1815 trouwt te Nistelrode 21 mei 1840 met Gerarda Vos;
 - cc. Jacobus, 22 november 1819
- k. Theodorus, 2 juni 1781;
- l. Theodorus, 15 mei 1783, trouwt te Nistelrode 20 juli 1811 Joanna Jan Hendriks;
Kinderen, allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
 - aa. Jacobus, 14 april 1812;
 - bb. Hendrikus, 20 oktober 1813, trouwt te Nistelrode 7 februari 1850 Maria van den Tillaard.
Uit dit huwelijk is 7 december 1851 een dochter Joanna geboren, welke te Nistelrode 9 mei 1879 is gehuwd met Johannes van de Ven.
 - cc. Adriaan, 7 april 1816, overleden 10 februari 1821.
- 5. Joanna, 22 januari 1731;
- 6. Jacobus, 7 september 1732;
- 7. Anna, 15 november 1736, overleden 8 januari 1816.

III A Cornelis Hendrik Zegers, te Nistelrode gedoopt 28 december 1723, overleden aldaar 18 april 1814, trouwt te Nistelrode 19 januari 1758 Maria Jansen, overleden te Nistelrode 30 augustus 1782.

Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):

- a. Cornelius, 7 februari 1759, volgt IV A.
- b. Henricus, 10 juli 1760, overleden te Nistelrode 3 juni 1832, trouwt aldaar 27 januari 1793 Elisabeth Gijsbert Bastiaens, overleden te Nistelrode 27 mei 1837. Kinderen allen gedoopt te Nistelrode (r.k.):
 - aa. Martinus, 10 januari 1793;
 - bb. Joanna, 29 december 1794;
 - cc. Maria, 22 augustus 1796, trouwt te Nistelrode 11 februari 1830 Gerardus van der Laar;
 - dd. Gerardus, 1 juli 1798;
 - ee. Joanna, 17 augustus 1800;
 - ff. Gerardus, 26 februari 1802;
 - gg. Cornelius, 9 augustus 1803;
 - hh. Joannes, 4 december 1805;
 - ii. Joanna, 22 juni 1807, overleden 1 september 1826 te Nistelrode;
- c. Elisabet, 8 november 1761;
- d. Joannes, 13 mei 1770.

IV A Cornelius Cornelis Zegers, te Nistelrode gedoopt 7 februari 1759, trouwt aldaar 18 mei 1785 Joanna Theodorus Aerts, overleden te Nistelrode 18 november 1809, hertrouwt te Uden 3 september 1810 Hendrien Christiaan Tonijns.

Uit het 1e huwelijk:

- a. Martinus, gedoopt te Nistelrode 28 augustus 1787, overleden aldaar 24 maart 1835, trouwt Wilhelmina Kwak.
 - aa. Joanna, geboren te Nuland 6 maart 1822;
 - bb. Antonius, geboren te Nistelrode 31 juli 1827, trouwt te Nistelrode 4 mei 1860 Francina van den Broek;
 - cc. Cornelia, geboren te Nistelrode 11 oktober 1830;
- b. Theodorus, gedoopt te Nistelrode 2 april 1789, overleden 11 september 1837, trouwt te Nistelrode 25 juni 1823 Petronella Peters, overleden te Nistelrode 23 december 1833; hertrouwt te Nistelrode 12 juli 1834 Johanna van de Wetering.
 Uit het 1e huwelijk:
 - aa. Hendrikus, geboren te Nistelrode 8 juli 1824, vertrekt dd. 1 maart 1851 naar Schaijk, trouwt te Reek 3 juni 1865 Hendrina Ebbers.
 - bb. Cornelia, geboren te Nistelrode 29 januari 1827;
 - cc. Cornelius, geboren te Nistelrode 9 juni 1828;
 - dd. Joannes, geboren te Nistelrode 23 maart 1830;
 Uit het 2e huwelijk:
 - ee. Petrus, geboren te Nistelrode 4 april 1835;
 - ff. Wilhelmina, geboren te Nistelrode 20 april 1837, trouwt aldaar 4 februari 1863 Martinus van Tilburg;
- c. Wilhelmus, gedoopt te Nistelrode 11 september 1792, trouwt aldaar 21 oktober 1826 Petronella van Rooij.
 Kinderen allen geboren te Nistelrode:
 - aa. Theodorus, 20 augustus 1827;
 - bb. Johannes, 1 november 1828;
 - cc. Cornelius, 5 augustus 1830;
 - dd. Joanna, 7 maart 1833, trouwt te Nistelrode 5 juli 1871 Martinus van der Heijden;
 - ee. Antonia, 7 maart 1833;
 - ff. Theodorus, 9 november 1835;
 - gg. Antonia, 17 juni 1839, trouwt te Nistelrode 1 augustus 1867 Henricus van der Heijden.
- d. Petrus, gedoopt te Nistelrode 5 januari 1798;
 Uit het 2e huwelijk:
 - e. Jenneke, geboren te Nistelrode 20 mei 1811, overleden 17 februari 1828;
 - f. Petronel, geboren te Nistelrode 26 juni 1821;
 - g. Joannes, geboren te Nistelrode 26 juni 1821.

NOTEN

- 5. Nistelrode, R. 25, 159v.
- 6. Nistelrode, R. 22, 191v.
- 7. Nistelrode, R. 25, 57v en R. 31, 147.
- 8. Zij trouwt te Nistelrode 9 december 1815.
- 9. Nistelrode, R. 31, 4.
- 10. Nistelrode, R. 29, 82; R. 32, 32.
- 11. Gehuwd 11 februari 1830.

12. Nistelrode, R. 29, 32: scheiding d.d. 14 mei 1792.
13. R. 23, 16 ontlastbrief voor Heesch d.d. 20 december 1783 ten behoeve van Jacomijna.
14. Nistelrode, R. 29, 57 ontlastbrief voor Berchem d.d. 31 mei 1779 ten behoeve van Petrus Jacob Aart Zegers.
15. Nistelrode, R. 28, 188 ontlastbrief voor Oss d.d. 11 mei 1791 ten behoeve van Arnoldus Jacobus Aart Zegers.
16. Gehuwd 1 juni 1843 te Nistelrode met Roelof van Dijk.

Genealogie Van Meel

drs. P. A. M. M. van Meel

Vuurdoornlaan 5, 2671 CG Pijnacker

I Judocus Jansz. van Meel.

Geboren tussen 1640 en 1650, waarschijnlijk te Lage Zwaluwe in de polder Meel. Overleden na 13 september 1704.

Gehuwd, als Judocus Jansz. van Meel, te Zevenbergen op 26 maart 1670 met Adriana Jansen, die overleden is na 8 december 1698.

Kind:

1. Georgius van Meel, volgt II.

II Georgius (Gregorius, Goris) van Meel.

Geboren tussen 1670 en 1675 in de polder Meel (Lage Zwaluwe).

Overleden na 13 september 1704, waarschijnlijk te Zevenbergen.

Gehuwd met Maria Jans op 28 maart 1694 te Terheyden. Maria is overleden na 4 augustus 1723.

Kinderen:

1. Jan Gorissen van Meel, geboren omstreeks 1695.
2. Catharina van Meel, gedoopt (r.kath.) te Zevenbergen 8 dec. 1698.
3. Hendricus van Meel, gedoopt te Zevenbergen 17 augustus 1701.
4. Judocus (Joost), volgt III.
5. Adrianus van Meel.

III Judocus (Joost) van Meel.

Gedoopt (r.k.) te Zevenbergen op 13 augustus 1704. Overleden aldaar tussen 28 mei 1735 en 19 augustus 1737.

Beroep: arbeider (boerenarbeider). Gehuwd te Zevenbergen op 14 januari 1731 met Anna Maria Matthijse van Oosterhout, die op 20 april 1793 te Zevenbergen is begraven.

Kinderen:

1. Georgius, volgt IV.
2. Matthias van Meel, gedoopt te Zevenbergen op 28 mei 1735.
3. Maria van Meel, idem (tweeling).

IV Georgius (Gregorius, Goris) van Meel.

Gedoopt te Zevenbergen op 8 september 1732, overleden (niet

aldaar) tussen 1784 en 1817. Beroep: koopman. Gehuwd 1e maal op 14 april 1758 met Antonetta Allaert, te Zevenbergen, overleden aldaar op 11 april 1770. Gehuwd 2e maal te Zevenbergen op 20 augustus 1770 met Joanna Vrins, dochter van Joannes en Joanna Swaen, gedoopt te Zevenbergen op 8 augustus 1741, overleden aldaar op 1 november 1817. Eerste huwelijk was kinderloos.

Kinderen uit 2e huwelijk:

1. Josephus van Meel, gedoopt te Zevenbergen op 4 oktober 1770.
2. Joannes, volgt V.
3. Joanna van Meel, gedoopt te Zevenbergen op 5 oktober 1774.
4. Henricus van Meel, gedoopt te Zevenbergen op 23 januari 1777.
5. Matthias van Meel, gedoopt te Zevenbergen op 27 januari 1779.
6. Helena van Meel, gedoopt te Zevenbergen op 14 februari 1782.

V Johannes van Meel.

Gedoopt te Zevenbergen op 15 november 1772. Overleden te Den Haag op 16 april 1853. Beroep: meester metselaar.

Gehuwd te Dussen op 29 april 1799 met Geertrui Schippers, dr. van Hendrik en Anna van der Pluijm, geboren te Dussen ca. 1772, overleden te Zevenbergen op 23 augustus 1845.

Kinderen:

1. Gregorius, volgt VI.
2. Henricus van Meel, gedoopt op 21 februari 1802 te Zevenbergen.
3. Joanna van Meel, gedoopt op 23 augustus 1804 te Zevenbergen.
4. Joannes van Meel, gedoopt op 3 september 1807 te Zevenbergen.

VI Gregorius van Meel.

Gedoopt te Zevenbergen op 26 november 1799. Overleden te Den Haag op 6 juli 1873. Beroep: metselaarsbaas.

Gehuwd te Den Haag op 29 september 1830 met Antonia van der Lubbe, dochter van Jacob Jeroense en Maria Toornenburg, gedoopt op 19 september 1792 te Den Haag, aldaar overleden op 16 november 1838.

Kinderen:

1. Johannes Leonardus, volgt VII.
2. Gregorius Jacobus van Meel, geboren op 13 december 1833 te Den Haag.
3. Maria Cornelia van Meel, geboren op 23 april 1835 te Den Haag.

VII Johannes Leonardus van Meel.

Geboren op 24 december 1831 te Den Haag. Overleden aldaar op 7 november 1908. Beroep: kruidenier. Gehuwd te Den Haag op 12 mei 1858 met Grada Brusse, dr. van Gerret Jan en Johanna Til,

geboren op 12 december 1828 te Doetinchem.

Kinderen:

1. Apolonia Johanna van Meel, geboren op 18 september 1858 te Den Haag.
2. Gerarda Maria van Meel, geboren op 8 september 1859 (overleden 30/11/1859).
3. Bernardina Theodora van Meel, geboren op 8 november 1860 te Den Haag.
4. Gerarda Johanna van Meel, geboren op 17 oktober 1863 te Den Haag.
5. Johannes Gregorius van Meel, volgt VIII.
6. Gregorius Jacobus van Meel, geboren op 18 juni 1867 te Den Haag (overleden 20 augustus 1867).

VIII Johannes Gregorius van Meel.

Geboren op 11 mei 1865 te Den Haag. Overleden aldaar op 4 juli 1916. Beroep: muziekonderwijzer. Gehuwd te Den Haag op 27 april 1887 met Maria Clasina Elisabeth Perquin, dr. van Stephanus Wilhelmus en Wilhelmina Christina Alsem, geboren op 11 februari 1864 te Voorburg, overleden te Den Haag op 26 december 1921.

Kinderen:

1. Johannes Gregorius Wilhelmus Josephus van Meel, geboren op 22 maart 1888 te Den Haag.
2. Christina Wilhelmina Theresia Johanna van Meel, geboren op 26 februari 1890 te Den Haag.
3. Wilhelmus Stephanus Josephus van Meel, geboren op 3 juli 1891 te Den Haag.
4. Gerarda Wilhelmina Maria van Meel, geboren op 25 december 1892 te Den Haag.
5. Jacoba Maria van Meel, geboren op 3 april 1894 te Den Haag.
6. Maria Clasina Elisabeth Appolonia van Meel, geboren op 22 september 1897 te Den Haag.
7. Johanna Theresia Maria van Meel, geboren op 27 februari 1903 te Den Haag.
8. Antonius Johannes Maria, volgt IX.

IX Antonius Johannes Maria van Meel.

Geboren op 14 december 1906 te Den Haag. Beroep: advocaat. Gehuwd te Alkmaar op 4 augustus 1942 met Johanna Wilhelmina Maria Spruyt, dr. van Jacobus Johannes Petrus Spruyt en Elisabeth Theresia Leyers, geboren op 26 februari 1905 te Alkmaar.

Kinderen:

1. Johannes Gregorius Maria van Meel, geboren op 31 augustus 1943 te Halsteren.
2. Catharina Elisabeth Maria van Meel, geboren op 14 juli 1945 te Halsteren.
3. Paulus Antonius Martinus Maria van Meel, volgt X.

X Paulus Antonius Martinus Maria van Meel.

Geboren 24 april 1948 te Halsteren (N.Br.). Beroep: socioloog.
Gehuwd te Bergen op Zoom op 15 december 1972 met Gertrudis
Aleida Maria Dölle, dr. van Popke Ludgerus Dölle en Henrica The-
resia Kruiper, geboren op 27 juni 1947 te Den Helder.

Kinderen:

1. Saskia Henriëtte Jeannette van Meel, geboren op 14 mei 1976 te Delft.
2. Joost Gregorius van Meel, volgt XI.

XI Joost Gregorius van Meel, geboren op 20 mei 1978 te Delft.

Meijerijse lotelingen in Franse krijgsdienst

dr. ir. C. H. J. van den Brekel

Constantijnstraat 9, 5671 XC Nuenen

Tijdens het koninkrijk Holland (1806–1810) en de daarop gevolgde annexatie (1810–1813) hebben vele Nederlanders gediend in Franse legers. Zeer tegen de wens van koning Lodewijk, die het Nederlandse leger als aparte eenheid wilde handhaven, zijn deze troepen bij acties in o.a. Duitsland en Spanje bij Franse eenheden ingedeeld. Eerst in het annexatiedecreet van oktober 1810 is hier te lande de conscriptie ingevoerd. De inlichtingen werden door middel van loting gevuld. Lotelingen konden zich laten vervangen door een nummerwisselaar of remplaçant¹.

Gegevens over de militaire loopbaan van deze landgenoten bevinden zich in de Militaire Archieven te Parijs. Ze zijn echter pas feitelijk toegankelijk als bekend is in welk regiment gediend is, want een generale klapper op de stamboeken ontbreekt. Wel bevat elk boek een alfabetisch geordende naamlijst, maar het grote aantal regimenten - vele honderden - maakt het zoeken praktisch onmogelijk. Hierdoor moest elk onderzoek naar de staat van dienst van voorouders in Franse dienst steeds vastlopen.

Uit een onderzoek, uitgevoerd door de Archives de France², naar de verdeling van de lotelingen gelicht uit het departement van de Monden van de Rijn over de jaren 1808, 1809 en 1810 (het is beperkt m.b.t. 1808) bleek dat deze conscripts zijn ingelijfd in het volgende beperkt aantal regimenten:

1e carabiniers (4 man)	26e de Ligne (326 man)
4e curasiers (30 man)	36e de Ligne (200 man)
fuseliers van de Garde (30 man)	compagnie de réserve (58 man)
1e huzaren (30 man)	marine (351 man).
5e artillerie à pied (24 man)	

Het departement van de Monden van de Rijn vormde met het arrondissement van de beide Neten het vroegere Staats-Brabant. Het centrum was de Meijerij van Den Bosch³.

Bovenstaande lijst is getrokken uit een gedrukt boek dat is toegevoegd aan het dossier van het Keizerlijk decreet van 3 februari 1811 aan de Secrétaire d'Etat⁴.

De conservateur en chef du service des renseignements van de Archives de France, B. Manieu, heeft ons voorts meegedeeld dat dezelfde gegevens zijn aangetroffen in een schrijven⁵ van de Directeur général des Revues et de la Conscription militaire aan de Prefect van het departement van de Monden van de Rijn, de dato 20 augustus 1811.

In het kader van deze mededeling is het zinvol te wijzen op de recente publikatie over de Franse Tijd⁶ door G. D. Homan, waarin vrij gedetailleerde gegevens worden verstrekt over met name genoemde regimenten waarin Nederlanders - let wel niet allen Brabanders - hebben gediend. Deze regimenten waren:

123e infanterie	33e lichte infanterie
124e infanterie	14e kurasiers
125e infanterie	2e lanciers
11e huzaren	2e grenadiers

3e grenadiers (Keizerlijke Garde waarin opgenomen de voormalige Nederlandse Koninklijke Garde)

1e Franse bataljon pontoniers.

Laatstgenoemde regimenten hebben in 1812 aan de veldtocht naar Rusland deelgenomen.

Op 5 april 1813 maakte de keizerlijke regering de oprichting van de zogenaamde Gardes d'Honneur bekend. Het hele keizerrijk diende 10.000 mannen tussen de negentien en dertig jaar oud te leveren, waarvan Nederland slechts 435, die behoorden tot de hoogste belastinggroepen in elk departement. In theorie diende men zich vrijwillig te melden. Men mocht geen remplaçant stellen en moest een eigen paard, uniform en uitrusting meebrengen. In Nederland hebben zich 112 mannen gemeld.

Met deze gerichte informatie is het zinvol geworden om te Parijs gegevens op te vragen, want van de zijde van het Militaire Archief heeft men ons verzekerd bereid te zijn op aanvraag een beperkt aantal regiments indices op naam door te nemen.

Voor informatie uit de regimentsboeken dient men zich te voegen tot Service Historique de l'Armée, Vieux Fort, Château de Vincennes, 94300 VINCENNES.

NOTEN

1. J. Oonincx, "Remplaçantenvoor de Nationale Militie", Kleine Meierij XXX, p. 21 (1979) en P. J. M. Wuisman, "Onderlinge verzekering tegen de conscriptie in Udenhout e.o." Ibid., XXIV, p. 9 (1973).
2. Gevestigd: 60, rue des Francs-Bourgeois, 75141 Paris Cedex 03.
3. Dr. H. van Veldhoven, "Stad en Meierij van 's-Hertogenbosch", p. 294, Amsterdam (1935).
4. AF IV 521, plaq. 4052.
5. F²l 1338, pièce 157.
6. G. D. Homan, "Nederland in de Napoleontische Tijd 1795-1815", Fibula-van Dishoeck, Haarlem, 1978, hoofdstuk VI, p. 143.

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van het Noordbrabants Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijs; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 26,-; buitenland excl. België f 27,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 29 NR. 2

MAART - APRIL 1980

Spapen is de zoon van de paap

J. van Gils

Loostraat 14, 5081 VB Hilvarenbeek

Vervolg De Brabantse Leeuw 1980/1 blz. 26

XIIg Gerardus Papen (zv XI-h) arbeider overleden Oosterhout 31.5.1880. Hij huwt te Raamsdonk 11.2.1838 Wilhelmina van Dongen, geb. Raamsdonk 7.2.1815 dochter van Adriaan en Anna van Rijn. Zij overleed Oosterhout 21.12.1890.

Hun kinderen geboren te Oosterhout;

1. Adriaan 2.5.1839 overleden Oosterhout 31.10.1839.
2. Johanna 10.12.1840 overleden Oosterhout 4.7.1843.
3. Anna 28.12.1841 overleden Oosterhout 31.7.1843.
4. Cornelis 17.8.1843 overleden Oosterhout 6.1.1848.
5. Adriaan 18.10.1844 overleden 27.10.1844.
6. Anna 30.10.1848 overleden Oosterhout 16.1.1850.
7. Johanna 30.9.1851.
8. Johannes⁸⁹ 5.8.1854 arbeider, huwt te Oosterhout 16.1.1879 Johanna Catharina Lambregts geb. Oosterhout 26.4.1855 dochter van Adriaan en Johanna van der Zanden. Zij verhuizen 8.3.1882 naar Sliedrecht, 5.2.1883 naar 's-Gravenzande en vandaar weer naar Oosterhout.
9. Cornelis 20.12.1857 overleden Oosterhout 12.1.1861.

XIIh. Gerardus Spape (zv XI-i)⁹⁰ te Oosterhout, bouwmaneknecht bij Cornelis Rombouts, tijdens de Belgische opstand fuselier bij de

infanterie en gelegerd te Tilburg, verwekt daar bij Adriana Janssens een kind, dat later gewettigd zal worden.

Hij huwt haar te Tilburg 6.2.1834. Te Enschoot was Gerard dagloner, te Tilburg, waar hij 21.11.1859 sterft, volder.

Adriana Janssens werd te Tilburg gedoopt 4.8.1801, dochter van Adriaan en Cornelia Elissen. Zij overleed Tilburg 24.11.1891.

Te Enschoot vindt een verschrijving van de familienaam plaats, waardoor zij later te Tilburg 'Papoe' zullen heten.

Hun kinderen waren;

1. Petronella, als onwettig kind te Tilburg geboren 6.3.1833, huwt de voldersknecht Lambertus Hersmis uit Arnhem, zoon van Arnoldus en Willemijn Hendriks. Zij wonen te Enschoot en Tilburg waar zij 4.11.1888 sterft. Te Tilburg was Hersmis fabriekswerker. Hij hertrouwde daar Clasina Smolders en stierf aan het Groeseind 4.3.1895.
2. Andries Pape⁹¹ geboren te Enschoot 29.12.1834, voldersknecht, huwt te Tilburg als Andries Papoe 26.4.1860 Johanna de Kanter, spinster, geb. Goirle 18.11.1829 dochter van Peter en Petronella Vermeulen. Zij overleed Tilburg 5.11.1873.
Andries Papoe, lakenvolder, hertrouwt te Tilburg 8.1.1874 Johanna Maria van Rijen, fabriekswerkster, geb. Tilburg 21.10.1846 dochter van Jan Ludovicus en Johanna Maria de Beer.
3. Cornelia Pape, geboren te Enschoot 6.12.1836, naaister, huwt te Tilburg 30.4.1857 Jan Antonie van Oosterhout, wever, geb. Tilburg 28.3.1828 zoon van Jan en Maria Elisabeth Brocken.
4. Adriaan Papoe, geboren te Enschoot 14.11.1838, dagloner, voldersknecht en fabriekswerker, huwt te Tilburg 30.4.1863 Adriana Heesters, dagloonster geb. Tilburg 22.9.1838 dochter van Willem en Jacoba Broers.
Zij overleed Tilburg 16.1.1866.
Adriaan hertrouwt te Enschoot 10.6.1868 Maria Emmen, dienstmeid, geb. Hilvarenbeek 29.12.1844 dochter van Jan en Geerdina van Beek.
Adriaan Papoe overleden Tilburg 11.5.1894.
5. Maurits Papoe geb. Enschoot 8.2.1841 overleden aldaar 10.6.1842.
6. Maria Papoe geb. Enschoot 28.4.1843 overleden Tilburg 25.3.1860.

Xlli. Machiel Pape (zv X-i) arbeider, sterft te Oosterhout 30.1.1871.

Hij huwt te Oosterhout 18.7.1839 Johanna van Beeck, geb. Gilze 11.2.1813, dienstmeid, overleden te Oosterhout 18.3.1895. Zij was de dochter van Paulus van Beeck en Johanna Maria de Hoon.

Hun kinderen geboren te Oosterhout;

1. Adriaan⁹² 3.3.1841 verhuist 5.4.1875 naar Amsterdam.
2. Johanna 21.9.1843 overleden Oosterhout 22.10.1855.

3. Paulus 22.1.1846 overleden Oosterhout 14.10.1855.
4. Michiel 7.4.1850 overleden Oosterhout 21.8.1864.
5. Johanna 19.2.1857.

VIII f. Peter Peter Spapen (zv VIII-b)⁹³ huwt te Tilburg 18.6.1679 Maeijken Adriaens geboortig van Loon op Zand en wonende te Tilburg in de herdgang Oerle, weduwe van Cornelis Jan Adams. Zij werd 30.8.1679 te Tilburg begraven. Peter hertrouwt te Tilburg 26.12.1682 als weduwnaar van Maeijken van Loon, Dingena Dirk Swaanen uit Baarle-Nassau, wonende te Alphen. Zij gaan wonen aan het Laar. Zij werd 13.1.1723 te Tilburg begraven. Peter huwt weer te Tilburg 20.7.1723 Cornelia de Beer, dochter van Cornelis Cornelis Adriaan de Beir en Maria Cornelis Jan van Iseren. Peter werd 14.8.1737 te Tilburg begraven, zijn vrouw 23.8.1748.

Van Adriaan Claas Adriaan Jacobs koopt Peter in 1700 een huisje aan 't Laar. Op dezelfde dag verkoopt hij een huisje aan voor-noemde Jacobs. 'Een stroijen hutje' en land aan het Laar koopt hij in 1723.

Met Cornelia de Beer maakt hij een testament waarin de langstlevende universeel erfgenaam wordt. Komen er nog kinderen dan zal de langstlevende deze 'laeten leren lesen ende schrijven mitsgaders een ambagt of handtwerck' en deze kinderen 'een uijtssetsel geven naar vermogen in plaetse van de legitime portie'.

Sterft Peter eerder dan Cornelia, dan moet zij aan Adriaan, de voorzoon van Peter 'daer moeder af was Digna Dick Swaane', dat deel uitkeren dat hem toekomst uit de nalatenschap van zijn vader. Peter verklaart dat hij 'Adriaan in diversche reijzen tsamen bij alle gereeckent sijnde wel 250 gulden heeft uijtgekeert ende ruijm voldaan te hebben in ende vande naerlatenschap van desselfs overleden moeder'. Komt Cornelia eerder te overlijden dan wil zij dat een legitime portie komt aan haar moeder Maria van IJseren. De kinderen van Peter, bij zijn tweede vrouw, gedoopt te Tilburg waren:

1. Anna Maria 7.12.1683 als jongdochter overleden aan het Laar.
2. Anna 8.8.1687 als jongdochter overleden aan het Laar.
3. Adriaan 4.4.1685, volgt onder IXh.
4. Peter 7.9.1689 jong overleden.

IXh. Adriaan Spape (zv VIII-f)⁹⁴ huwt te Tilburg 17.1.1706 Cornelia Claas Bosmans, begraven te Tilburg 4.2.1716.

Adriaan Peter Spapens verhuist 5.1.1717 naar Poppel en huwt daar 6.1.1717 Ida Lemmens. Voor de derde maal huwt hij te Poppel 29.9.1725 Cornelia de Wit. Hij overleed te Poppel 8.6.1748.

Peter Spapens, zijn zuster Petronella en hun stiefmoeder Cornelia de Wit, weduwe van Adriaan Spapens, verkopen in dat jaar aan Jan Schrieken, gehuwd met Jenneke Spapens, een dochter van Adriaan bij Ida Lemmens, 'een huijsinghe ende hof gestaan ende gelegen in den Dijck' te Poppel voor 90 gulden.

Cornelia Spapens (XIIIj-4) stamde af van Adriaan Spapens en Cornelia Bosmans. Zij huwde te Goirle Christiaan de Rooij, die veldwachter was te Kaatsheuvel. De foto werd genomen tijdens de mobilisatie '14—'18 en toont, zittend Cornelia Spapens en haar man. In het midden hun dochter Petronella Ida Maria de Rooij, geboren te Kaatsheuvel 3.3.1900, overleden te Tilburg 10.8.1978.

De kinderen van Adriaan waren;

1. Petronella⁹⁵ huwt te Tilburg 12.8.1725 en te Poppel voor de kerk 13.8.1725 Jan van Gorp uit Tilburg. Zij wonen daar aan het Laar.

Zij hertrouwt te Tilburg 31.12.1742 Nicolaas van de Werft, weduwnaar van Anna Maria van de Pas, Pieternel van Beurden en Anneke Bertens. Bij dit huwelijk werd met Adriaan Spapen en Dingeman Peter Jansen, voogden van Cornelis en Adriana Maria Jan van Gorp een alimentatieregeling getroffen door Nicolaas van de Werft.

De meubels van de bruidegom waren niet meer waard dan een rijksdaalder, zijn enige erfgoed bestond uit 'een wonincxken aan den Veldhoven', gekocht met zijn vrouw Anneke Bertens en de schulden beliepen 30 gulden. Petronella Spapen had helemaal geen meubelen of erfgoederen. Van de Werft werd 19.7.1746 te Tilburg begraven.

Pieternel hertrouwt te Tilburg 20 9ber 1752 Jan Janse de Beer weduwnaar van Catelijm Winckelmans en Maria Winckelmans.

2. Nicolaas 1.1.1708.
3. Nicolaas 17.9.1709.
4. Theodorus 26.3.1711.
5. Petrus 31.3.1713, volgt onder Xi.
6. Johanna gedoopt te Poppel 1.3.1718, huwt aldaar 21.5.1740 Jan Scriex.

Xi. Peter Adriaan Spape (zv IX-h)⁹⁶ huwt te Goirle 15.2.1733 Jacomijn van Erven, gedoopt te Goirle 24.3.1709, dochter van Jan en Maria de Roy.

Jan Nicolaas van Nerven⁹⁷ huwt Maria Adriaan de Roy.

Kinderen;

1. Margriet huwt Adriaan Mutsaerts.

2. Maria huwt Jan Brenders.

3. Jacob huwt Digna van der Weegen
huwt Maria van Hal.

4. Jan.

5. Jacomijn huwt Peter Adriaan Spapen.

6. Adriana huwt Adriaan van Velthoven.

Peter was linnenwever op een gehuurd weefgetouw. Hij werd te Goirle begraven 20.1.1796.

In 1735 wordt hij genoemd bij de erfdeling van zijn schoonouders. Na deze scheiding verkoopt hij een akker aan de Mortel te Goirle aan Jan Schapen.

In 1739 is hij medeverkoper van 5/6 deel in een weiland te Goirle aan zijn zwager Adriaan van Velthoven.

Jacomijn van Erven werd 5.3.1753 te Goirle begraven. Hij hertrouwde daar 21.5.1753 Elisabeth Ketelaers, gedoopt te Tilburg 24.5.1718 als Elisabeth Theresia dochter van Wouter en Johanna Jan Beckers.

Zij werd 1.10.1774 te Goirle begraven.

Zijn kinderen gedoopt te Goirle waren;

1. Cornelia 18.12.1733, ongehuwd te Goirle begraven 15.7.1774.

2. Maria⁹⁸ 26.5.1735 huwt te Goirle 2.5.1762 Cornelis van de Laar, gedoopt te Tilburg 19.5.1739 zoon van Peter en Anna de Lepper. Hij was spinner te Goirle in de herdgang Kerk en werd aldaar begraven 12.11.1798. Zijn weduwe werd 6.11.1805 te Goirle begraven.

3. Nicolaus 14.11.1736, volgt onder Xij.

Hierna woont het gezin te Tilburg aan het Laar, waar gedoopt werden;

4. Johanna Maria 2.6.1740, begraven te Tilburg 2.7.1740.

5. Jan 10.7.1741, volgt onder Xik.

6. Cornelis 5.9.1743, ongehuwd te Goirle begraven 14.3.1768.

Weer te Goirle werd gedoopt;

7. Maria 28.1.1747⁹⁹. Zij was dienstbode bij spinner Nicolaas van Enschoot en werd in diens testament bedacht met 'het bed, peuluw, kussen, een wolle deek en twee der beste laakens bij haar beslaapen en in gebruik'.
Zij overleed 29.4.1812 te Goirle.

De kinderen uit het tweede huwelijk te Goirle gedoopt waren;

8. Jacoba¹⁰⁰ 20.7.1754 spinster overleden Goirle 9.12.1815. Zij huwt te Goirle 2.10.1797 Peter van Dommelen, smid, gedoopt te Goirle 18.2.1754 zoon van Jan huwt Catharina van der Heijde.

In 1788 deelt Peter de goederen van zijn ouders, samen met zijn zwagers Jan Willem de Volder huwt Helena van Dommelen en Gerard Joost van Besouw huwt Johanna van Dommelen. In 1787 verkoopt hij met zijn zwagers een perceel heide 'in de Heijhoeve tusschen Gorp en Bruhees' aan Cornelis Bles.

Hij werd 28.6.1804 te Goirle begraven.

9. Michiel 1.4.1757, volgt onder XII.
10. Adriana 7.12.1760, begraven te Goirle 29.12.1760.

XIj. Nicolaas Spapens (zv X-i)¹⁰¹ wever en landbouwer, huwt te Goirle 10.5.1767 Cornelia Botermans, gedoopt te Riel 20.2.1745 dochter van Cornelis Cornelis Botermans en Maria Michiel in 't Ven.

Hij werd 10.12.1791 te Goirle begraven. Zij sterft te Goirle 21.6.1812. Cornelis Botermans uit Riel vestigde zich in 1749 te Tilburg. In 1751 werd hij te Goirle eigenaar van een huis, schuur en schop aan de Abcoven, gekocht van Otto van Dijck, vorster van Tilburg en Goirle, 'uijt kragt van Johan Roessing collecteur der ordinaire 's lands verpondigen en conincxbeden over Goirle anno 1749–1750'.

Nicolaas en zijn zwager Jan Willemse uit Diessen, gehuwd met Maria Catharina Botermans, delen in 1783 de goederen van hun schoonouders waarbij het bovengenoemde huis in handen komt van Jan Willemse.

Nicolaas erft een weide onder Riel aan het Kerkeind genaamd 't Swaantje, de Raapakker te Riel aan het Kerkeind, de Langenakker, de Aanstede en het Neerland te Riel, nog een perceel weide aldaar en de helft in een beemd aan de reijensche Bosschen onder Rijen. De goederen onder Riel waren belast met een jaarlijks pacht van f 4.16.— aan de armen van Baarle en 'eenen kop kosterkskoorn' aan de koster van Riel.

In 1769 koopt Claas een huis, stal, bakhuis en hof te Goirle aan de Abcoven van Peter van Broekhoven, waarvoor hij een lening aangaat van Geertruij Smarius.

Zijn kinderen delen in 1814 de nagelaten goederen, waarbij de oudste zoon, Jacobus, als trekker van het eerste lot, erft; het Raapakkerken, de Aanstede en de Grote Weij te Riel, Peter Spapens erft een half huisje met 20 roeden hof te Goirle aan de Abcoven en een akker als trekker van het tweede lot.

De drie andere kinderen krijgen ieder 200 gulden en voor 50 gulden aan huisraad en meubilair.

De kinderen gedoopt te Goirle waren;

1. Jacobus¹⁰² 2.11.1768, linnenwever, overleden Goirle 26.12.1818.

Hij koopt in 1814 samen met zijn broer Peter een perceel heide onder Hilvarenbeek van Jan Storms.

In dat jaar verkoopt hij voor 80 gulden een huisje met hof aan

de Abcoven, door hem 2.5.1809 gekocht van het gemeente-bestuur van Goirle, aan zijn zwager Lambert Vrijssen.

Een half huisje bestaande uit een kamer en 14 roeden hof aan de Abcoven kocht hij in 1803 van Jan de Hoog.

Enkele weken voor zijn dood verkoopt hij zijn deel in het perceel heide onder Hilvarenbeek aan Arnoldus van Erven.

2. Cornelis 25.2.1770, volgt onder XIIj.

3. Maria 25.4.1772, begraven te Goirle 15.9.1774.

4. Adriaan 11.2.1774, begraven te Goirle 15.2.1774.

5. Antonia 11.2.1774, begraven te Goirle 15.2.1774.

6. Maria¹⁰³ 9.3.1775, spinster overleden Goirle 20.2.1840. Zij huwt te Goirle 24.2.1800 Lambertus Vereijssen, dagloner, geb. Tilburg zoon van Jan en Johanna van de Velden, overleden Goirle 3.4.1817.

Als weduwe koopt zij met haar broer Jacobus een obligatie ten gunste van Adriaan van Heesbeen te Drunen. Van Jan Adriaan van Dun leent zij 75 gulden.

7. Cornelia 1.3.1777, begraven te Goirle 25.2.1780.

8. Petronella 30.12.1779, spinster, huwt te Goirle 30.11.1813 Michiel Vekemans gedoopt te Goirle 15.8.1791, wever, zoon van Martinus en Helena Gillisen¹⁰⁴.

In 1817 leent hij 100 gulden van Peter Adriaan van Dun, voogd van de kinderen van Peter van Gorp en Johanna Spapens.

Zijn huis aan het Dorp te Goirle verkoopt hij in 1818 aan bakker Hendrik van Osch, waarna hij met zijn gezin uit Goirle wegtrekt.

9. Petrus 8.1.1783, volgt onder XIIIk.

10. Adrianus 12.3.1786, begraven te Goirle 20.1.1787.

XIi. Jan Spapen (zv X-i)¹⁰⁵ linnenwever te Goirle in de herdgang Kerk, waar hij woont in een huis van de weduwe Willem van Dun, sterft te Goirle 10.5.1818.

Hij huwt te Goirle 2.5.1762 Pieternel van de Pol, gedoopt te Goirle 13.10.1739 dochter van Willibrordus van de Pol uit Poppel en Catharina van Eijndhoven uit Weelde. Zij werd 11.5.1774 'pro Deo' te Goirle begraven.

Hij hertrouwt te Goirle 22.10.1798 Arnolda van Dun, gedoopt te Goirle 18.1.1752 dochter van Jan Aart van Dun uit Hilvarenbeek en Catharina Peijs uit Riel, weduwe van Cornelis van Overbeek, die bij zijn huwelijk met Arnolda weduwnaar was van Anna Maas.

Bij haar tweede huwelijk maakt Arnolda een accoord met Jan van Overbeek, Peter Hesselmans gehuwd met Johanna Maria van Overbeek en Willem Storms als voogd over de minderjarige kinderen van Adriaan van Overbeek.

Jan Spapens deelt af met zijn kinderen bij Pieternel van de Pol. Zij krijgen ieder 10 gulden en 8 stuivers.

Arnolda van Dun overleed Goirle 13.3.1812.

De kinderen van Jan bij Pieternel van de Pol, gedoopt te Goirle,

waren;

1. Jacoba¹⁰⁶ 19.3.1763, overleed te Goirle 6.12.1809. Zij huwt te Goirle 15.5.1791 Jan Baptist Eijsermans, kleermaker, gedoopt te Goirle 24.9.1753 en aldaar overleden 22.6.1806.
Het echtpaar kreeg elf kinderen, waarvan er slechts vier de volwassen leeftijd bereikten. Toen Jacoba in 1809 overleed waren ze echter nog minderjarig en daarom werd een inventaris opgemaakt van de nagelaten goederen o.a. bestaande uit een huis aan de Kerk en een perceel akkerland, in 1794 het eigendom geworden van Jan bij de erfdeling van de goederen van zijn ouders, Francis Eijsermans en Adriana van der Sande.
2. Walterus 23.6.1764, begraven te Goirle 18.2.1765.
3. Cornelia 23.8.1765, spinster, ongehuwd te Goirle overleden 22.1.1820.
4. Johanna Maria¹⁰⁷ 21.11.1766, huwt te Goirle 9.7.1798 Jan van de Lisdonk, arbeider en rietdekker, weduwnaar van Johanna Princen uit Gilze. Hij werd gedoopt te Moergestel 25.7.1765 zoon van Hubertus en Maria Jan van der Staak, ontving daar 30.6.1795 een borgbrief voor vertrek naar Goirle en overleed daar als koopman 30.4.1827.
Johanna Maria Spapens overleed Goirle 16.12.1838.
Hun zonen Peter en Willibrordus resp. timmerman en rietdekker, waren in 1847 de oprichters van de firma P. W. van de Lisdonk en Co.
De oorspronkelijke fabrikanten waren linnen tafelgoed, pel-len en aanverwante artikelen, op handweefgetouwen vervaardigd.
5. Dymphna¹⁰⁸ 7.1.1768 overleed Goirle 20.4.1812. Zij huwt te Goirle 28.5.1798 Willem Vingerhoets, gedoopt te Goirle 3.2.1770 zoon van Gijsbert Jan Vingerhoets en Anna Maria Brouwers.
Hij was voor zijn huwelijk weversknecht, na zijn huwelijk linnenwever, bakker en winkelier.
Te Goirle hertrouwt hij 11.1.1813 Cornelia van der Flaas gedoopt te Goirle 11.3.1787, naaister, dochter van Jan Baptist en Jacoba Havermans. Hij overleed Goirle 13.12.1834.
In 1795 verkocht hij samen met Maria Elisabeth Robben een huis aan de Abcoven aan Antonij van Enschoot.
Hij koopt in 1806 een half huis met half schop en gebruik van 1/4 van de put en de tuin "hebbende dit perceel het regt van weegen na en van de put over de erve van Hendrik Peter van Dun" van Jan Coremans.
Hij leent in 1817 100 gulden van Wilbort Spapens en Jan van de Lisdonk en 200 gulden in 1812 van molenaar Benedictus de Visscher.
Zijn dochter Anna Maria, geboren te Goirle 15.2.1826 uit zijn tweede huwelijk, trad in bij de zusters Penitenten Recollec-

tinen van Etten en was als soeur Coleta in de stichting Beek bij Breda werkzaam als werkn. Zij overleed Etten 25.12.1902.

6. Willibrordus 1.8.1769, volgt onder XIII.

7. Cornelia¹⁰⁹ 4.10.1770 huwt Goirle 15.5.1791 Jan Wagtmans, bakker en kleermaker, gedoopt te Goirle 14.9.1764 zoon van Johannes Wachtmans uit Terheijden en Catharina Hesselmans.

Zij wonen te Goirle in de herdgang Dorp in een huis van Peter Jan Hesselmans.

Te Tilburg vinden we; "den 8e April 1799 is dit merk overgebragt door Jan Wagtmans, broodbakker te Goirle, denwelke verklaarde hetselfe te weezen het merk dat hij op zijn brood zal stellen". Dit merk was, door een cirkel omgeven, I:W:

In 1805 deelt Jan de goederen van zijn ouders met zijn zuster Elisabeth, die een huis aan de Kerk erft, in 1762 door hun vader gekocht van Peter Marten Smits en een perceeltje teuland in de Ketsheuvel.

Jan krijgt 225 gulden en "zodanige meublen als bedden met toebehoren en dat verder reeds onder hem berustende en overgenomen is".

Bij de dood van zijn zuster in 1828 komen haar goederen weer aan haar broer Jan.

Op 11 februari 1805 ontving Jan "lang 5 voet 2 duym, gekruld haar en blauwe ogen" een paspoort voor een reis naar Frankrijk. Idem in maart 1806 en oktober 1807.

Hij sterft te Goirle in zijn ouderlijk huis aan de kerk 10.11.1833.

Zij werd te Goirle begraven 16.3.1802, enkele weken na de bevalling van een tweeling.

In 1834 delen Peter Wagtmans, linnenwever, en Adriaan Wagtmans, bakker, de goederen van hun ouders. Peter krijgt een perceel teuland in de Ketsheuvel, een bed met toebehoren, een kast en verdere meubilaire goederen tot een waarde van 75 gulden. Adriaan erft het huis van zijn grootvader aan de Kerk.

Johanna, de dochter van voornoemde Peter bij Petronella Marcelis, werd een van mijn betovergrootmoeders.

8. Nicolaas 9.1.1772, begraven te Goirle 6.3.1773.

9. Johanna Maria 9.4.1773, begraven te Goirle 17.5.1773.

10. Johanna Maria¹¹⁰ 7.5.1774 huwt Goirle 17.4.1796 Jan Cornelis Smits, wever, gedoopt te Goirle 27.12.1768 zoon van Peter Marten Smits en Maria van Oirschot, die na de dood van Peter hertrouwde met spinner Jan Antonij Vermeulen.

Jan Antonij Vermeulen testeerde in 1786 waarbij hij de twee voorkinderen van zijn vrouw met name Jan Cornelis en Maria Elisabeth benoemde tot zijn enige en universele erfgenamen.

Zijn vrouw zou het vruchtgebruik houden van de goederen.
Maria van Oirschot stierf echter eerder dan Jan Vermeulen,
die hierna nog twee maal zou trouwen nl. met Elisabeth van
de Pol, een zuster van de moeder van Johanna Maria
Spapens, en daarna met Pieter Bekkers.

In 1792 kopen Jan Cornelis Smits en zijn zuster de helft in een
huisje in de herdgang Kerk van hun stiefvader Vermeulen.

Jan Antonij Vermeulen, Jan Cornelis Smits en Vincent van de
Pol en Maria Elisabeth Smits verkopen in 1805 het hele huisje
aan Peter en Jan Baptist van Gorp.

Jan Smits woonde in de herdgang Dorp in het huis van Peter
Jan Hesselmans, naast zijn zwager Jan Wagtmans. Het voor-
noemde huis bestond namelijk uit drie woningen.

Johanna Maria Spapens overleed te Goirle 24.12.1808. Jan
Cornelis hertrouwde te Goirle 13.4.1812 Johanna Smulders,
gedoopt te Riel 27.11.1776 dochter van Cornelis en Petronella
Stads. Hij overleed Goirle 28.1.1843.

XII Michiel Peter Spapen (zv X-i) linnenwever, huwt te Goirle
10.9.1786 Johanna Maria van Ostaijen gedoopt te Goirle 19.5.1755
dochter van Jan van Ostade en Antonet Anssems. Zij overleed
Goirle 12.5.1825.

Hij stierf aan de rode loop en werd te Goirle begraven 6.10.1794.

Hun kinderen gedoopt te Goirle waren;

1. Antonia 14.7.1787 overleed Goirle ongehuwd 20.3.1854.
2. Maria Elisabeth 23.7.1791 begraven te Goirle 30.9.1794.
3. Jan 13.1.1794, wever, overleden Goirle 1.11.1847, ongehuwd.

XIIj. Cornelis Spapens (zv XI-j), linnenwever, huwt te Goirle
10.5.1802 Willemijn van Dun, gedoopt te Goirle 30.3.1776, dochter
van Peter Hendrik van Dun en Helena Jan van Besouw. Zij overleed
Goirle 20.3.1830.

Hij sterft te 's-Hertogenbosch in het tuchthuis 16.3.1818.

Hun kinderen gedoopt/geboren te Goirle waren;

1. Adriana 20.5.1803 sterft Hilvarenbeek 13.12.1857. Zij huwt daar
24.11.1833 Jan Baptist van Gorp, linnenwever en dagloner,
zoon van Jan Baptist van Gorp uit Lage Mierde, linnenwever te
Hilvarenbeek en Johanna Maria Versteeden uit Goirle.
2. Nicolaas 21.1.1805, volgt onder XIIIc.
3. Adriaan 10.9.1806, volgt onder XIIId.
4. Jan 10.1.1808, volgt onder XIIIe.
5. Petrus 8.5.1811, volgt onder XIIIf.
6. Leonardus 5.4.1817, volgt onder XIIIg.

XIIIk. Peter Spapens (zv XI-j), linnenwever, woont te Goirle aan de
Abcoven en sterft daar 26.3.1829. Hij huwt te Goirle 14.8.1814
Elisabeth Peeters, dienstmeid te Goirle, gedoopt te Weelde
25.10.1793 dochter van Adriaan en Theresia Hendrickx. Zij over-

leed Goirle 31.1.1840. Haar beroep was spinster.

Hun kinderen geboren te Goirle;

1. Cornelia 5.11.1814 overleed 17.12.1821.
2. Adriana 11.6.1816 spinster, overleed Goirle 8.12.1839 ongehuwd.
3. Jacobus 6.1.1819 overleed Goirle 19.1.1819.
4. Nicolaas 27.1.1820, volgt onder XIIIh.
5. Cornelis 24.4.1822, volgt onder XIIIi.
6. Maria 22.3.1824 overleed Goirle 8.5.1890. Zij huwt te Goirle 7.6.1851 Cornelis Vromans, rietdekker, geb. Gilze 7.10.1816 zoon van Jan en Maria Wils. Hij sterft te Goirle als koopman 18.3.1890.
7. Cornelia 14.4.1827, huwt te Goirle 9.11.1853 Peter Snels, linnenwever, geb. Goirle 1.8.1824 zoon van Peter en Joanna Laureijssen. Zij overleed Goirle 9.1.1890.
8. Petrus 29.5.1829, filius postumus, volgt onder XIIIj.
9. Theresia 29.10.1835, was een onwettig kind van Elisabeth Peeters. Zij overleed Goirle 17.2.1837.

XIII. Willibrordus Spapens (zv XI-j)¹¹¹ linnenwever en koopman, mede-oprichter van het St. Sebastiaangilde te Goirle, sterft te Goirle 1.8.1840.

Hij huwt aldaar 30.4.1794 Christina van Ravels, gedoopt te Goirle 7.7.1768 dochter van Adriaan Jan van Ravels en Johanna van der Grinten. Zij overleed Goirle 28.3.1844.

Haar moeder stamde uit bekende molenaarsgeslachten; haar ouders waren Christiaan van der Grinten en Angela de Laure.

De kinderen van Adriaan van Ravels bij Johanna van der Grinten waren;¹¹²

1. Francis, winkelier huwt Johanna van Dun.
2. Elisabeth huwt Nicolaas Damen "fabriquer" koopman in gemeene wolfe laakenen, baaijen en carsaaijen, herbergier te Tilburg, lid van het armbestuur en de stedelijke raad.
3. Maria huwt Gerard van Loon.
4. Hendrina huwt linnenwever Bernardus Marcelis.
5. Christina huwt Willebrordus Spapens.
6. Jan Baptist, wever, huwt Johanna Cornelia van Oerle.

In 1802 verkopen Francis van Ravels, Nicolaas Damen, Maria van Ravels, weduwe van Gerard van Loon en Baltasar en Laure med. doc. voogd over de minderjarige kinderen van Henrica van Ravels en van Jan van Ravels, een huis, stal en schuur te Goirle "nabij de Roomsche kerk" aan Wilbort Spapens.

Bij deze koop gaat hij een geldlening aan van de verkopers. In 1817 en 1818 is hij zelf geldschieter.

Een lemen huisje aan de kerk te Goirle koopt hij in 1808 van Norbart en Wouter Roestenburg.

Zijn kinderen gedoopt te Goirle waren;

1. Adrianus 9.2.1799, linnenwever, sterft Goirle 30.12.1817.
2. Peter 18.4.1801, volgt onder XIIIk.
3. Jan Baptist 30.9.1802, volgt onder XIIIl.

XIIIc. Nicolaas Spapens (zv XII-j), linnenwever, huwt te Tilburg 31.3.1842 Cornelia van Dooren, spinster, gedoopt te Tilburg 26.6.1809 dochter van Adriaan en Margaretha Roef. Zij overleed 28.1.1889. Hij overleed Goirle 4.10.1881.

De kinderen geboren te Goirle;

1. Cornelis 8.2.1843 overleed Goirle ongehuwd 3.1.1911.
2. Francisca Magdalena 17.4.1845 overleed Goirle ongehuwd 5.7.1909. Zij was lid van de derde orde van de H. Franciscus en perfecte van de congregatie van O.L. Vrouw.
3. Johanna Maria 27.2.1846.
4. Willem 28.4.1849 huwt Goirle 4.11.1872 Adriana Maria Schots geb. Poppel 16.1.1845 dochter van Jan Baptist en Johanna van Besouw.

Hij sterft te Oisterwijk in het gasthuis als weduwnaar van Adriana 15.7.1924.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
NICOLAAS SPAPENS,
geboren te Goirle 21 Januari 1805, aldaar
overleden 4 October 1881:
EN VOOR DESZELFES HUISVROUW
CORNELIA VAN DOOREN,
geboren te Tilburg 24 Juni 1810, overleden
te Goirle 28 Januari 1889.

Onze peem is de getuigenis van ons geweten,
dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid in deze
wereld gewandeld hebben. II Cor. 1: 12.
Eene eerekroon zijn de hooge jaren, die op de
wegen der gerechtigheid gevonden worden.
Prov. XVI: 31.
Die den Heer vreest zal het welgaan in zijn
nusterste en op zijn sterfdag gezegend worden.
Ecl. I: 13.
Kostbaar is de dood der rechtvaardigen. Gewis
kostbaar, als het einde van den strijd, als de
voltooiing der overwinning, als de deur des
levens, als de toegang tot de volmaakte vrede.
H. Bernard.
"Althans kind ren, ik sterf en door den dood
word ik van u gescheiden, maar mijne liefde voor
u wil niet sterven, want gelijk ik u bemind heb op
aarde, zoo zal ik u ook beminnen in den hemel.
H. Joës. Berchm.
Weest niet bedroefd, want de vreugde des Heeren
is onze kracht. Bemint elkander en helpt mij door
uwe gebeden tot God. II Esdras. Rom.
ZOET HART VAN MARIA, WEES MIJN HEIL.
(300 dagen afstaat, toevoegelijk op de gel. zielen.)

Bij THOMAS VAN DIESSEN, Goirle.

*Op het prentje staat een
foutieve geboortedatum.*

XIIId. Adriaan Spapens (zv XII-j), landbouwer, wever en dagloner te Hilvarenbeek, huwt aldaar 10.4.1831 Adriana van Oirschot, landbouwster, gedoopt te Hilvarenbeek 12.1.1805 dochter van Jan Adriaan en Anna Cornelia van Laarhoven.

Hij overleed te Hilvarenbeek 6.1.1874. Zij overleed aldaar 3.4.1871. Hun kinderen geboren te Hilvarenbeek;

1. Cornelis 28.1.1832 overleed Hilvarenbeek 14.8.1832.
2. Johanna 28.10.1833 overleed Hilvarenbeek 22.8.1844.
3. Cornelis 8.12.1835 overleed Hilvarenbeek 30.6.1838.
4. Cornelis 14.7.1838 overleed Hilvarenbeek 19.3.1855.
5. Johannes 23.1.1841 overleed Hilvarenbeek 12.6.1844.
6. Antonius 21.1.1844, landbouwer aan de Beerten te Hilvarenbeek, huwt aldaar 29.1.1872 Jacoba Schellekens, dagloonster, geb. Hilvarenbeek 8.2.1847 dochter van Peter en Adriana Lemans.
7. Johannes 31.1.1848 landbouwer. Hij verwekt bij Anna Catharina Adriaansen een zoon Cornelis, die 14.9.1864 te Hilvarenbeek geboren wordt.
Hij huwt Anna Catharina Adriaansen te Hilvarenbeek 22.7.1872. Zij werd geboren te Poppel 19.7.1841 dochter van Cornelis en Cornelia van Broekhoven.
De onwettige zoon werd pas erkend 15.2.1888. Hij huwt te Hilvarenbeek 28.2.1892 als Cornelis Spapens, Huijberdina Emmen geb. Hilvarenbeek 27.8.1862 dochter van Cornelis Emmen en Petronella van Pruijssen, landbouwer aan de Westerwijk.
Jan Spapens verhuist later naar Alphen, waar hij 29.12.1926 als weduwnaar van Anna Catharina Adriaansen overleed.

XIIIe. Jan Spapens (zv XII-j), linnenwever te Loon op Zand, huwt aldaar 10.1.1850 Johanna Kroot, weduwe van Wilhelmus Willemse, geb. Loon op Zand 22.2.1812 dochter van Pieter en Anna Maria Dingemans.

Zij overleed Loon op Zand 7.12.1882. Hij overleed aldaar 8.1.1865. Hun kinderen geboren te Loon op Zand;

1. Cornelis 23.8.1850, schoenmaker, huwt te Loon op Zand 30.4.1877 Pieternella Span geb. Loon op Zand 24.1.1843 dochter van Antonie en Hendrica Vermeer.
Uit dit huwelijk o.a. een zoon Jan overleed Curaçao als frater M. Ethelbertus 6.5.1946.
2. Pieter 20.3.1854, schoenmaker, huwt Loon op Zand 16.11.1882 Maria van Vugt geb. Loon op Zand 19.5.1866 dochter van Adriaan en Elisabeth Haansbergen. Pieter overleed Loon op Zand 5.1.1893.
3. Wilhelmina 13.3.1857, huwt Loon op Zand 5.5.1881 Gerardus Beunis, schoenmaker geb. Loon op Zand 22.12.1852 zoon van Jan en Agnes Brenwers. Zij overleed Loon op Zand als weduwe, lid van de bedevaart van St. Gerlachus 20.7.1934.

XIIIf. Pieter Spapens (zv XII-j), dienstknecht, landbouwer, arbeider en houtzager, woont te Riel als hij daar 27.4.1833 huwt met Antonia Langenberg, dienstbode te Riel, gedoopt te Gilze 4.4.1806 dochter van Antonij en Elisabeth van Haren. Zij overleed Gilze 25.3.1856.

Hij hertrouwt te Gilze 16.8.1862 Elisabeth Broeders, dagloonster te Gilze, geboren aldaar 8.10.1814 dochter van Bernardus en Johanna van Dongen, weduwe van Adriaan van de Corput.

Zijn kinderen, te Gilze geboren, zijn;

1. Cornelis 6.11.1833, linnenwever te Loon op Zand, sterft daar ongehuwd 2.3.1866.
2. Antonie 29.11.1834 overleden Gilze 7.10.1835.
3. Adriaan 7.7.1836, landbouwer, arbeider en te Loon op Zand schoenmaker, huwt te Chaam 20.5.1865 Pieterella Verhagen, geb. Chaam 18.5.1839 dochter van Jacobus en Maria Catharina Peijnenborg, overleden Loon op Zand 18.12.1876.
4. Antonie 15.9.1837, arbeider, huwt te Oosterhout 9.2.1865 Maria Elisabeth Timmers geb. Oosterhout 26.12.1839 dochter van Jacobus en Barbara de Kroon.
5. Johannes 27.9.1838 overleden 11.11.1838.
6. Johannes 24.4.1840 overleden Gilze 31.7.1840.
7. Elisabeth 6.9.1841.
8. Peter 20.8.1843 overleden Gilze 11.2.1844.
9. Peter 29.3.1845 overleden Gilze 23.4.1847.
10. Jan 19.5.1846 overleden Gilze 24.7.1846.
11. Peter 15.11.1847 overleden Gilze 11.2.1850.

XIIIg. Leonardus Spapens (zv XII-j), landbouwer en linnenwever, huwt te Udenhout 30.4.1846 Maria Hessels dienstmeid te Udenhout, geb. Loon op Zand 2.10.1818 dochter van Peter en Adriana Snoeren. Hij overleed Loon op Zand 15.9.1894. Zij overleed aldaar 1.4.1897.

Hun kinderen geboren te Loon op Zand;

1. Cornelis¹¹³ 25.3.1847 linnenwever, later schoenmaker, huwt Loon op Zand 9.5.1870 Adriana Broeders geb. Loon op Zand 9.10.1838 dochter van Jan en Anna Oerlemans. Zij overleed Loon op Zand 28.6.1899.
Na hun huwelijk verhuizen zij naar Tilburg, maar voor 1874 wonen ze weer te Loon op Zand.
2. Adriana 5.2.1850 huwt Loon op Zand 27.4.1874 Wouter van Beers geb. Loon op Zand 3.4.1845, landbouwer zoon van Willem en Nicolasa van Onzenoord.
Zij overleed Loon op Zand 13.5.1914, lid van de bedevaart van St. Gerlachus.
3. Wilhelmina 14.10.1853 huwt Loon op Zand 12.5.1879 Martinus Ijpelaar, schoenmaker geb. Loon op Zand 11.6.1848 zoon van Josephus en Geertruij van der Velden. Zij sterft te Loon op Zand als weduwe van Martinus 6.4.1900.

4. Petronella 3.11.1856.
5. Johanna Maria 23.12.1859.
6. Adriaan 22.4.1863 overleed Loon op Zand 17.5.1863.
7. Jan 22.4.1863 overleed Loon op Zand 12.11.1864.

XIIIh. Nicolaas Spapens (zv XII-k), linnenwever, huwt Goirle 1.6.1852 Johanna van Besouw geb. Goirle 31.1.1818 dochter van Henricus en Petronella Heestermans.

Hij overleed Goirle 5.1.1896. Zij overleed Goirle 12.9.1883.

Kinderen geboren te Goirle;

1. Maria Elisabeth 5.4.1853 huwt Goirle 12.5.1883 Gerardus Johannes Snels wever, geb. Goirle 26.4.1854 zoon van Cornelis en Adriana Nollen.
Zij overleed Goirle 28.1.1920.
2. Johannes Hendrikus 26.10.1854 overleed Goirle 21.9.1857.
3. Petrus 18.11.1856 huwt Goirle 25.4.1885 Johanna Maria Appels geb. Oud-Heusden 21.7.1857 dochter van schoolmeester Jan Baptist Appels en Wilhelmina Roefs, na de dood van haar man fabrikante te Goirle.
Hij overleed Goirle 28.6.1925.
4. Petronella 1.2.1860 overleed Goirle 5.3.1860.
5. Petronella 20.10.1861 overleed Goirle 6.4.1935. Zij huwt Goirle 15.1.1885 Peter Koolen geb. Goirle 23.8.1863, linnenwever, overleed Goirle 8.7.1937. Hij was een zoon van rietdekker Peter Koolen en Johanna van Hees.

XIIIi. Cornelis Spapens (zv XII-k), linnenverkoper, fabrikant en bakker overleed Goirle 18.2.1889. Hij huwt te Gilze 28.10.1848 Johanna Vromans, geb. Gilze 18.2.1822 dochter van Jan en Maria Wils. Zij overleed Dordrecht 14.11.1859.

Hij hertrouwt te Goirle 24.5.1860 Maria Catharina van Rooij, dienstmeid, geb. Hilvarenbeek 15.6.1834 dochter van Nicolaas Wouter van Rooij en Maria Stads. Zij overleed 13.4.1894 te Goirle.

Zij had een onwettig kind, Petronella, geb. Hilvarenbeek 19.12.1855. Dit kind huwt als Petronella van Rooij te Goirle 18.1.1882 Antonie van Diem, kleermaker geb. Oud-Heusden 15.7.1848 zoon van Adriaan en Antonia Couwenberg.

Petronella van Rooij overleed Goirle 14.6.1890. Op haar bidprentje wordt zij echter Petronella Spapens genoemd.

De kinderen van Kees Spapens, geboren te Goirle, waren;

1. Peter 10.11.1849, fabrikant en winkelier aan de Kerkstraat te Goirle overleed aldaar 28.5.1912. Hij huwt te Goirle 27.4.1876 Anna Maria de Gruijter geb. Goirle 2.9.1852 dochter van Peter en Adriaan Marcellis. Zij overleed Goirle 13.9.1937. Het huwelijk bleef kinderloos.
2. Johanna Maria 28.5.1851, herbergierster aan de Kerkstraat te Goirle, waar zij door haar klanten "de goede moeder" werd genoemd.

- Haar portret wordt bewaard in het Goirlese heemmuseum „'t Smiske". Zij overleed Goirle 28.6.1915.
- Zij huwt te Goirle 10.6.1874 Peter van Osch, linnenwever, geb. Goirle 1.12.1845 zoon van Adriaan en Maria Anna van Zantvoort, hertrouwt te Goirle 27.1.1891 Peter van Dal, linnenwever, geb. Goirle 27.1.1841 zoon van Jan en Petronella van den Hout, weduwnaar van Maria van de Sande, en huwt voor de derde keer te Goirle 15.2.1900 de dertigjarige wever Peter Hendriks geb. Goirle 12.3.1869 zoon van Willem en Anna Cornelia van Iersel.
3. Eligius Franciscus 17.10.1852, koopman, huwt te Goirle 1.5.1878 Cornelia van Gestel geb. Goirle 24.8.1852 dochter van Peter en Antonetta van den Hout.
 4. Leonardus 14.5.1854, bakker, huwt te Tilburg 26.11.1879 Johanna van Oers geb. Tilburg 19.12.1854 dochter van Jacobus en Petronella van Hest.
Hij overleed Goirle 9.6.1921.
 5. Johannes 14.1.1857.
 6. Adriaan 23.10.1861 overleed Goirle 1.2.1918. Hij was koopman en lid van de St. Vincentiusvereniging. Hij huwt te Goirle 20.8.1888 Maria Petronella Huybregts geb. Hilvarenbeek 25.10.1858 dochter van Jacobus en Johanna Hamers.
 7. Een levenloos geboren kind van het mannelijk geslacht 27.7.1863.
 8. Wouter 5.8.1864 overleed Goirle 20.3.1943, broodbakker en herbergier aan de Kerkstraat te Goirle, huwt aldaar 13.9.1894 Johanna Maria Catharina van Noort geb. Tilburg 11.4.1870 overleed Goirle 22.2.1949. Zij was een dochter van Cornelis van Noort, herbergier te Tilburg en Jacoba Smulders.
 9. Elisabeth 15.10.1866 huwt Goirle 18.4.1888 Ludovicus Blankers schoenmaker, geb. Hilvarenbeek 21.11.1864 zoon van klompenmaker Adriaan Blankers en Elisabeth van den Heuvel. Mevrouw Elisabeth Spapens weduwe van den Weled. heer Blankers sterft te Aken 18.1.1929.
 10. Johannes Cornelis 13.11.1868, bakker, huwt te Goirle 2.5.1891 Maria Elisabeth Eijsermans geb. Goirle 11.2.1870 dochter van Martinus en Johanna van de Lisdonk. Hij overleed Goirle 3.3.1932.
 11. Hendrikus 21.2.1871 overleed Goirle 5.3.1871.
 12. Jozef 23.4.1872 broodbakker, huwt te Goirle 23.11.1896 Jacoba van der Sluijs geb. Macharen woont te Rotterdam, dochter van Willem en Mathea Megens. Hij gaat wonen te Joppe (Gorsse), sterft daar 22.11.1942 als weduwnaar van Jacoba en werd begraven te Deventer.
 13. Martinus 4.7.1875.
 14. Clasina Anna Maria 23.10.1878 overleed Goirle 27.1.1891.
 15. Maria Anna Cornelia 26.5.1880.

XIIIj. Peter Spapens (zv XII-k), linnenwever, huwt te Goirle 1.5.1858 Ida Laureijsen geb. Goirle 23.7.1828 dochter van Peter en Petronella van Gorp.

Hij overleed Goirle 12.2.1880, zij overleed aldaar 21.3.1909.

Peter werd vrijgesteld van militaire dienst wegens lichaamsgebreken.

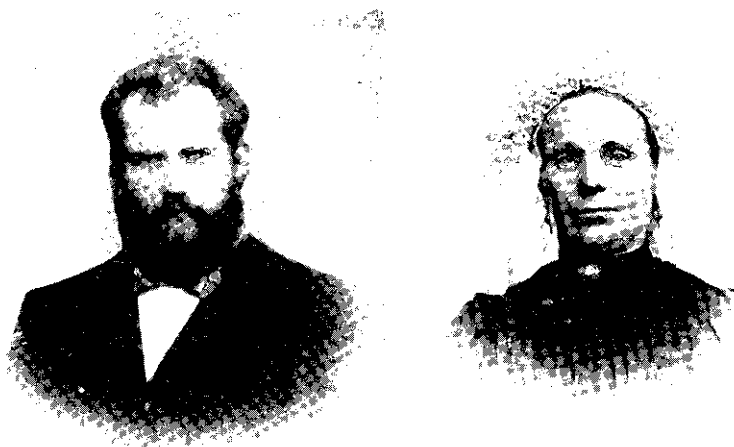
Hun kinderen geboren te Goirle;

1. Maria Elisabeth 23.4.1859 huwt Goirle 5.5.1883 Jan Baptist van Boxtel geb. Goirle 28.5.1859 overleed Goirle 10.9.1898. Zij overleed Goirle 8.4.1942.
2. Adriaan 11.9.1860 linnenwever, huwt Goirle 2.10.1886 Maria Christina van Gils geb. Goirle 4.12.1865 dochter van Wouter en Johanna van de Pol.
Hij overleed Goirle 5.1.1932. Zij overleed Goirle 29.12.1953.
3. Petrus, linnenwever, 8.9.1862 overleed Goirle 29.8.1928. Hij huwt daar 19.4.1884 Johanna Maria van Gils geb. Goirle 17.4.1864 dochter van Wouter en Johanna van de Pol. Zij overleed Goirle 2.1.1938.
4. Johanna Cornelia 3.10.1864 overleed Tilburg 24.6.1940. Zij huwt te Goirle 1.5.1899 Christiaan de Rooij geb. Goirle 25.12.1865 overleed Breda 19.5.1921. Hij was veldwachter te Kaatsheuvel en een zoon van Gerardus de Rooij en Petronella Rombouts uit Zundert.
5. Adriana Maria 18.10.1866, fabriekswerkster, huwt te Goirle 30.4.1887 Adriaan Cornelis Broers, linnenwever, geb. Goirle 16.2.1863 overleed Goirle 3.6.1891. Hij was een zoon van Godefridus Broers en Petronella Heestermans.
Zij overleed Goirle 4.4.1916.
6. Johanna Maria Wilhelmina 18.11.1868 huwt Goirle 30.4.1892 Cornelis van de Lisdonk geb. Goirle 18.1.1868 zoon van Adriaan en Adriana Maria Koremans.
Zij overleed Goirle 28.2.1938. Hij overleed Goirle in het St. Elisabethgesticht 8.4.1950.

XIII. Peter Spapens (zv XII-l) linnenwever, metselaar, huwt te Goirle 26.8.1822 Johanna van Gorp gedoopt te Goirle 27.7.1802 dochter van Adriaan en Johanna Brenders. Hij overleed Goirle 25.8.1879. Zij overleed Goirle 5.11.1894.

Kinderen geboren te Goirle;

1. Adriana 9.11.1822, beviel 12.3.1849 te Goirle van een onwettig kind, Louisa, te Goirle 17.4.1871 gehuwd met Willem van Erven.
Adriana huwt te Goirle 30.7.1852 Willem van Puijenbroek, reizend agent, geb. Goirle 8.4.1821 zoon van Hendrik en Barbara Damen.
2. Jan Baptist 12.5.1824, metselaar, huwt Goirle 23.4.1855 Johanna Maria Vekemans geb. Goirle 21.11.1821 dochter van Adriaan en Cornelia de Gruijter. Zij overleed Goirle

Mijn overgrootouders Jan Baptist van Bortel en Elisabeth Spapens (XIIIj-I). Hij was een zoon van Jan Baptist van Bortel en Johanna Wagtmans, van moederszijde verwant aan zijn werkgever Jan Baptist van Besouw, die voor hem een huis liet bouwen aan de Molenstraat te Goirle.

Zijn zoon schreef in 1959 "bij gelegenheid van de herdenking van het 100e geboortjaar onzer ouders": "Vader was getrouwstaller bij Jan van Besouw en had het voor dien tijd grote loon van 9 gulden per week, voor dien tijd was vader goed ontwikkeld, hij las samen met een ander de Limburger Courier.

Toentertijd werd er veel jenever gedronken en ook vader had graag een borreltje, als onze grootvader kwam buurten moest moeder altijd een half of heel maatje klare halen bij Piet van Dal, dat kostte dan 8 of 16 cent, maar toen Jan van Besouw in 1897 het Kruisverbond oprichtte werd vader een vurig drankbestrijder, in hoofdzaak om zijn vier zonen een goed voorbeeld te geven.

Tien september 1898 was een rampdag voor ons gezin, het was een mooie warme zomerse dag toen vader al om negen uur 's morgens ziek uit het fabriek kwam, dezelfde middag overleed hij al. Moeder bleef met acht kinderen zitten maar Jan van Besouw zorgde dat zij niet aan de openbare liefdadigheid werd overgeleverd. Een zoon kreeg een weefgetouw, een andere zoon kon 19.9.1898 op het fabriek beginnen als "kloskesdrager" voor 4 cent per uur. Toch was de armoede zo groot dat ze moesten verhuizen naar de Kerkstraat, waar zij soms met negen personen een haring moesten delen. De grootste armoede was geleden toen enkele kinderen meer gingen verdienen en een geit en een varken aangeschaft konden worden".

Mijn overgrootmoeder was een zeer puriteinse vrouw, die met vaste hand haar gezin bestuurd. Haar zoon schrijft dan ook in 1959; "hoe trots zou zij zijn als zij mee had mogen maken dat drie kleinzonen priester werden, vier andere kleinkinderen in het klooster traden, drie van haar kinderen een koninklijke onderscheiding kregen, een schoonzoon een pauselijke en een schoonzoon ere-burger werd van Goirle. Bovendien hadden zeven van haar acht kinderen een eigen huis".

Haar zonen waren later zeer actief in de Katholieke arbeidersbeweging en in de familie werd Jan van Besouw bijna vereerd.

9.10.1887.

Hun kinderen geboren te Goirle waren;

1. Wilhelmina 19.2.1856.
2. Adriaan 7.6.1858, wever, huwt Goirle 4.2.1902 Johanna Maria Seebregs wed. Gerardus Martens geb. Tilburg 11.6.1869 dochter van Jan en Maria de Jong. Hij overleed Goirle 15.11.1915. Zij overleed Goirle 13.10.1948.
3. Christina 11.3.1860 overleed Goirle 25.1.1861.
4. Peter 12.12.1861, metselaar, huwt Berkel Enschoot 8.6.1886 Arnolda Reijnen geb. Berkel 13.3.1862 dochter van Jan en Johanna Maria van Opstal. Zij overleed Goirle 14.6.1899. Hij hertrouwt te Goirle 19.11.1900 Martina Johanna Seebregs geb. Tilburg 11.3.1866 dochter van Jan en Maria de Jong.
5. Johanna Cornelia 24.10.1865 huwt Goirle 19.11.1887 Petrus Joannes Seebregs, commies te Goirle, geb. Tilburg 27.12.1859 zoon van Jan en Maria de Jong.
3. Petronella 24.1.1826 huwt Goirle 7.4.1856 timmerman Nicolaas Cornelis Robben geb. Breda 25.11.1823 onwettige zoon van Cornelia Robben. Hij overleed Goirle 18.10.1892.
4. Johanna 31.7.1828 overleed Goirle 13.11.1829.
5. Adriaan 22.2.1830, metselaar, huwt Goirle 7.5.1859 Maria Catharina Vekemans geb. Goirle 22.2.1830 dochter van Cornelis en Anna Maria Moonen. Zij overleed Goirle 4.9.1880. Hij hertrouwt te Goirle 11.11.1880 Johanna Maria van de Pol geb. Goirle 19.12.1846 dochter van Theodorus en Johanna Cornelia van den Hout, weduwe van Petrus Cornelis van Iersel. Adriaan Spapens overleed Goirle 19.4.1889. Zijn weduwe hertrouwt te Goirle Cornelis Jansen en sterft aldaar 24.1.1922. Adriaan had geen kinderen.
6. Hendrikus 5.9.1832 overleed Goirle 8.11.1835.
7. Maria 18.8.1834 overleed Goirle 23.7.1845.
8. Anna Elisabeth 4.5.1836 overleed Goirle 7.3.1844.
9. Johanna 17.4.1838 overleed Goirle 3.2.1839.
10. Hendrikus 9.11.1839 overleed Goirle ongehuwd 16.2.1866. Hij was metselaar.
11. Wilhelmina 10.4.1842 overleed Goirle 20.4.1850.
12. Christiaan 16.5.1844, metselaar, huwt Goirle 5.5.1879 Elisabeth Schellekens dienstmeid te Goirle, geb. Oosterwijk 30.5.1852 dochter van Hendrik en Theresia van de Vorst. Hij overleed Goirle 25.11.1913.

XIII. Jan Baptist Spapens (zv XII-I)¹¹⁴ bakker, huwt Goirle 2.5.1826 Adriana Maria Snellen dienstmeid te Goirle, ged. Tilburg 31.12.1797 dochter van Peter en Wilhelmina de Rooij. Hij overleed Goirle 27.1.1866. Zij overleed Goirle 10.4.1873.

In 1828 maakt Jan een testament, waarin hij aan zijn vrouw geeft "al dat geene waarover de wet mij toestaat te haren voordeele te beschikken zoo wel in eigendom als in vruchtgebruik".

Zijn vrouw maakt een testament met dezelfde strekking.

De goederen van haar ouders delen zij met Adriaan Snelle, Johanna Maria Snelle huwt Martinus Nouwens landbouwer, Adriana Snelle huwt landbouwer-herbergier Adriaan van Tilburg.

Hun kinderen geboren te Goirle;

1. Willem 18.1.1827 overleden Goirle een half uur oud 18.1.1827.
2. een levenloos geboren kind 24.1.1828.
3. Peter 29.12.1828 overleed Goirle een half uur oud 29.12.1828.
4. een levenloos geboren kind 23.11.1829.
5. Johanna¹¹⁵ 29.12.1830 overleden Oirschot ongehuwd 2.12.1878.
6. een levenloos geboren kind 30.7.1833.
7. een levenloos geboren kind 17.8.1834.
8. een levenloos geboren kind 26.2.1836.
9. een levenloos geboren kind 1.11.1837.

VIIc. Adriaen Adriaen Spapen (zv VI-a) huwt te Goirle 11.5.1653 Maria van de Sande, gedoopt te Goirle 19.9.1622 dochter van Marten en Catharina Meijnaerts¹¹⁶. Marten Cornelis van de Sande huwt Catharina Denis Gerit Meijnaerts.

Kinderen;

1. Adriana huwt Hendrik Peter Gijssen Heerkens.
2. Maria huwt Adriaen Adriaen Spapen.
3. Jan.
4. Lijsbeth innocent.

Te Goirle werd 17.5.1669 zijn zwager Jan van de Sande begraven. Deze had bij mondeling testament alleen een legaat nagelaten aan de zoon van zijn zuster Adriana bij Hendrik Peters en een legaat aan Adriaan, de zoon van Adriaan Spapen bij zijn zuster Marie, bestaande uit de "laeckenkas".

Al zijn andere roerende en onroerende goederen liet hij na aan zijn zuster Lijsbeth "ter insicht van haere onnoselheijt". Pas na haar dood zouden deze tussen zijn twee zusters verdeeld mogen worden.

Lijsbeth Martens van de Sande werd 27.12.1679 te Goirle begraven. Na de dood van Jan verkoopt Adriaan Spapen voor zich zelf en mede samen met Nicolaas Jan Meeuw als voogden over de vier minderjarige kinderen wijlen Hendrik Peter Gijssen en de lasthebber van Lijsbeth van de Sande, een huis, schuur, schop en landerijen te Goirle onder Abcoven aan Antonij Andries van Spaendonck.

In 1670 koopt Adriaan te Goirle een weiland aan de Rijt van Hendrik Peter van Erven.

Hij is in 1674, samen met Jacob Wimers, H. Geestmeester van Goirle.

Te Tilburg vinden we; "op den vijffden februarij 1681 sijn de volgende personen bij de heer deser heerlijkheden van Tilborgh ende Goirel aengesteld tot schepenen, als namentlijk Johan van Ophuijsen president, Hendrick Hubertus de Roy, Antonij Soffaerts, Cornelis Coolen, Mattheus Nieuwerkerck, Jeremias Paijmans, Adriaen Spapen alias Castelijns".

In de collectie gildezilver van het gilde St. Joris te Goirle bevindt zich een schildje, voorstellende een slager die met een hamer een os doodslaet, met het volgende opschrift; "Den 22 Sept. 1681 Adriaen Spapen is Schepen-Coninck geworden van Sint Joris Gilt".

In 1684 is Adriaan Spapen, "van competenten ouderdom" en oudschepen, een van de Goirlenaren die zich beklagen over de Goirlese schoolmeester Willem van Voorst, die meer tijd doorbracht in de herberg dan op school.

Hun kinderen waren;

1. Maria, gedoopt te Goirle 6.4.1659, waarschijnlijk jong overleden.
2. Adriaan, doopdatum niet gevonden, volgt onder VIIIg.

VIIIg. Adriaan Adriaan Spapen (zv VII-c)¹¹⁷ huwt te Goirle 23.7.1683 Margriet van Heijst, gedoopt te Goirle in 1654, dochter van Jan Cornelis van Heijst en de molenaarsdochter Marie Hendrik Jan van Dijck, nicht van Antonij Crols, de landdeken van Breda.

Samen met haar familie werd Margriet genoemd bij verkopen van land onder Gilze als erfgenaam van haar vader Johan van Heijst en van Cornelia van Heijst.

Haar moeder Maria van Dijck verkoopt in 1711 haar deel in het huis Ter Loo aan haar neef Antonij Crols.

In 1719 verkopen Antonij, Florentius en Henricus van Heijst, kinderen van Cornelis van Heijst bij Catalijn van Dijck, Maria van Heijst, dochter van Jan van Heijst bij Maria van Dijck en hun kleinkinderen Adriaan, Jan, Johanna en Florentius Spapen, Justinus van den Broek huwt Cornelia Brocken en Maria Anna Brocken (huwt Hermanus de Roy), kinderen van Peter Brocken bij Dorothea van Heijst, ook een dochter van Maria van Dijck voornoemd, aan sr. Cornelis Verheijden te Goirle aan de kerk "een huijs, brouwhuijs, torfschop, schuer ende huijsinge daer den olijmolen in staat".

Als erfgenamen van Maria van Heijst verkopen de kinderen van Adriaan Spapen en de kinderen van Peter Brocken een akker in de Oudenhuijsen te Goirle aan Adriaan Hosemans en ontvangen zij (f 168.—) als aflossing van een geleend kapitaal van de curators van de insolvente boedel van Cornelis Appels en Jan van Lier.

De kinderen van Adriaan verkopen in 1718 samen met de familie Heerkens, ieder voor de helft, een weide te Goirle, afkomstig van hun overgrootvader Marten van de Sande.

Op 26.1.1701 testeren Adriaan Adriaan Spapen "sieck te bedde liggende" en Margriet Jan van Heijst. De langstlevende wordt universeel erfgenaam en zal de kinderen alimenteren "ende de selve

laeten leeren leesen ende schrijven mitsgaders een ambagt off hantwerck daertoe die best sullen bevonden worden bequaem te wesen om hennen cost te konnen winnen".

Als weduwe van Adriaan verkoopt Margriet in 1713 een beemd onder Goirle aan Michiel en Willem van den Bakertant.

Margriet testeert als weduwe in 1717 "sieckelijcq in den hoek vanden haert sittende", waarbij zij prelegateert aan haar zoon Jan f 100.—, waarmee zij wil egaliseren en vereffenen wat haar drie andere kinderen haar gekost hebben aan schoolgeld en om een ambacht te leren, tevens wil zij hiermee haar zoon Jan belonen van de bewezen diensten in haar weduwlijke staat. De resterende goederen moeten gepart worden in vier gelijke delen.

Zij sterft voor 1.3.1718. Op die datum verkopen haar kinderen samen diverse percelen land onder Goirle.

Tot de erfdeling gaan zij over 10.1.1719. Jan erft een huis, schuur en hof, een akker achter het huis, genaamd het Kattebosch en een perceel zowel heide als weide aan de Hoge Vonder, Adriaan erft een drietal weilanden, Floris een huis, schop en hof met een weiland daar annex in de Ketsheuvel te Goirle, een akker omtrent de windmolen en een akker op de Rijt. Johanna erft enkele heide en weidevelden onder Goirle.

De kinderen, gedoopt te Goirle waren;

1. Johanna¹¹⁸ 9.11.1684 huwt te Goirle 16.5.1707 Peter Wiemers zoon van Mathijs Wiemers en Helena van Wijck.

Zij maken een testament te Goirle 2.2.1739, Peter werd 17.6.1743 te Goirle in de kerk begraven.

Als weduwe verkoopt Johanna haar woonhuis met schop en boomgaard aan de Abcoven haar dochter Dorothea. Haar huis aan de kerk komt door koop in handen van haar schoonzoon Jan van Besouw.

Johanna werd 5.4.1759 te Goirle begraven. In 1761 volgt de erfdeling van haar goederen.

Haar kinderen waren;

1. Dorothea.
2. Antonet huwt Peter Soeterickx.
3. Adriana Maria huwt schepen-kerkmeester Jan van Besouw.
4. Jenneke huwt Jan Marten Nooten.
2. Adrianus¹¹⁹ 7.11.1686, in 1727 verkoopt hij in een huis aan de kerk aan Lambert Reijns, dit huis had hij gekocht van zijn broer Floris. Hij verhuist naar Wintelre.
3. Jan 23.5.1688, volgt onder IXi.
4. Florentius 9.2.1691, volgt onder IXj.
5. Maria Anna 31.3.1693, jong overleden.

IXi. Jan Adriaan Spapen (zv VIII-g)¹²⁰ huwt te Goirle 14.2.1718 Digna van Aelst, stammende uit een smid-slotenmakersgeslacht, gedoopt te Goirle 10.3.1685 dochter van Joost Jacob van Aelst en

Petronella Jacob Quirijnen.

Jacob Adriaan van Aelst huwt Adriana Jan Witlox de Roy¹²¹
huwt Sijmken Peter van Hooff.

Kinderen;

Peter

Adriana huwt Jan Peter Meijnaerts

huwt Jan Wijnants, schepen van Poppel.

Joost¹²² huwt Peternel Jacob Quirijnen alias Van Berckel uit Sprang.

zij hertrouwt Hendrik Peter Perquin. Zij wonen te Goirle, Turnhout en Oud-Turnhout, hun kinderen waren;

Adriana huwt Jan de Proost huwt Jan Sibbens.

Anna Maria huwt Hendrik van IJsendijk.

Jan huwt Pieterneel Vermeulen huwt Ida van den Eijnde huwt Dorothea Maes .

Jacomijn huwt Joost van Bourgoingen.

Catharina.

Digna huwt Jan Adriaan Spapen.

Jan en Digna maken hun testament 16.10.1718 "inden avont omtrent halff negen uuren" als zij "sieck van kinde in den hoek van den haert te bedden is liggende". Zij wonen dan in de Kerkstraat.

Daarna slaat de armoede, die als een rode draad door deze genealogie loopt, ook toe in dit gezin. In 1720 verkoopt Jan een perceeltje heide onder Goirle aan Cornelis Verheijden.

In 1741 bewoont hij "een huijsken" in de herdgang Abcoven. Na zijn dood, hij werd 30.12.1741 te Goirle begraven, werd beslag gelegd op zijn goederen wegens belastingschulden.

Zijn vrouw werd 29.11.1741 te Goirle begraven. Na hun dood leven alleen hun kinderen Adriaan en Johanna nog. Zij verkochten in 1744 het huisje van hun vader aan Jan Couwelaers en kopen van dezelfde een half huisje aan de Abcoven.

In 1745 verkopen zij een akker aan de kerk aan Peter Adriaan Hosemans.

De kinderen van Jan en Digna, gedoopt te Goirle, waren;

1. Margaretha 16.10.1718 jong overleden.
2. Adrianus 21.9.1719, volgt onder Xj.
3. Johanna 29.5.1721, begraven te Goirle 17.1.1784 "arm lijck".
4. Josephina 21.1.1722, begraven te Goirle 12.12.1741.
5. Antonius 21.5.1724 jong overleden.
6. Margaretha 1.1.1726 jong overleden.
7. Petronella 20.9.1727 jong overleden.

NOTEN

89. G.A. Oosterhout register vertrokken personen.
90. G.A. Oosterhout militie 1827 nr. 4.
G.A. Tilburg bevolkingsregister 1860/1869 14/72.
91. Idem als 90.
92. G.A. Oosterhout register vertrokken personen.
93. G.A. Tilburg not. 65 akte 24 1.7.1723, not. 48 akte 119 31.1.1699, R474 fol. 92v. 31.12.1736, R428 fol. 3 7.1.1700, R432 fol. 126 v. 30.3.1723, begraven te Tilburg 17.11.1714 Anneke Spapen j.d. Laar- 20.8.1716 Anneke Peter Spapen j.d. Laar.
94. G.A. Tilburg Visvliet 137 5.1.1717.
R.A. Antwerpen G.A. Poppel 43 16.10.1748.
95. G.A. Tilburg R475 fol. 175 15.12.1742.
96. G.A. Tilburg R434 fol. 223v. 5.8.1735.
97. G.A. Tilburg R474 fol. 27 5.8.1735, R435 fol. 105 22.12.1739.
Maria de Roy was een dochter van Adriaan de Roy en Margaretha Meijnaers; zie fragmentgenealogie in Brab. Leeuw jrg. 25 blz. 143 J. v. Gils "Vincent van Dun een huurder van het huis ter Loo".
98. G.A. Tilburg Visvliet 1294, R474 fol. 191v. 8.11.1738.
99. G.A. Tilburg not. 155 akte 64 25.10.1806.
100. G.A. Tilburg R487 fol. 47v. 11.2.1788, R446 fol. 84 4.2.1777, R452 fol. 55 8.9.1787.
101. G.A. Tilburg R484 fol. 75 10.3.1783, R444 fol. 11v. 14.10.1769, R444 fol. 12 14.10.1769, not. 212 akte 279 29.4.1814, not. 212 akte 24.6.1814, R438 fol. 188v. 3.11.1751.
102. G.A. Tilburg not. 212 akte 278 29.4.1814, not. 237 akte 33 11.5.1817, not. 234 akte 278 1814, not. 170 akte 140 15.12.1818, R461 fol. 64 21.2.1803.
103. G.A. Tilburg Visvliet 1294, not. 237 akte 11.5.1817, not. 172 akte 1.
104. G.A. Tilburg not. 170 akte 95 8.9.1817, not. 171 akte 36 24.3.1818.
105. G.A. Tilburg Visvliet 1294, Visvliet 1796, R492 fol. 106v. 22.10.1798, R492 fol. 107v. 22.10.1798, R482 fol. 97v. 15.2.1779, R506 fol. 153 15.2.1779.
106. G.A. Tilburg R489 ongefol. 30 wintermaand 1809, R482 fol. 137 18.12.1779, not. 143 akte 38 25.5.1794, not. 143 akte 52 3.8.1794.
107. G.A. Tilburg Visvliet 1294.
J. N. Leget "borgbrieven afgegeven door schepenen van Moergestel".
H. W. Janson "bijdrage tot de geschiedenis van Goirle" blz. 107.
108. Geschiedenis der Penitenten Recollectinen van Etten.
not. 137 akte 89 1812, R456 fol. 108 25.4.1795, R463 fol. 66 11.10.1806, not. 170 akte 37 14.4.1817.
109. G.A. Tilburg Visvliet 1294, 1796, 1167a-115, not. 154 akte 38 1805, Visvliet 1143, R442 fol. 63v. 16.11.1762, not. 262 akte 20 31.1.1834.
110. G.A. Tilburg Visvliet 1294, R462 fol. 77v. 5.3.1805, R442 fol. 63v. 16.11.1762 R505 fol. 177 29.10.1774, R455 fol. 57 13.10.1774, R455 fol. 57 13.10.1792, R441 fol. 40 29.12.1758, R486 fol. 20 7.1.1786, R441 fol. 107v. 1.10.1759.
111. G.A. Tilburg R464 fol. 83 27.2.1808, not. 171 akte 61 5.5.1818, not. 170 akte 37 14.4.1817.
H. W. Janson "bijdrage tot de geschiedenis van Goirle" blz. 181.
112. G.A. Tilburg not. 127 akte 36 14.10.1802, R460 fol. 89v. t/m 94 3.4.1802, R458 fol. 78v. 24.1.1798.
113. G.A. Tilburg bevolkingsregister 1870-1880 8/41.
114. G.A. Tilburg not. 181 akte's 106/107 24.11.1828, not. 180 akte 130.
115. G.A. Oirschot bevolkingsregister 1870-1880 A78.
116. G.A. Tilburg R817 15.2.1670, R378 fol. 29 5.2.1681, not. 34 fol. 29v. R370 fol. 350v. 29.7.1669, R516 fol. 195v. 17.5.1669, R517 fol. 501v. 27.12.1679, R370 fol. 355v. 12.8.1669.
G.A. Turnhout "extract vuyjten registe van wethouderen van Goirle" 13.3.1674.
H. W. Janson "bijdrage tot de geschiedenis van Goirle" blz. 180.

117. G.A. Tilburg R430 fol. 93 8.5.1711, R431 fols. 184v. t/m 185v. 13.1.1719, R431 fol. 212 29.8.1719, R434 fol. 97 11.4.1733, R473 fol. 298 4.2.1734, R431 fol. 151v. 1.3.1718, R431 fol. 191v. 20.2.1719, not. 62 akte 49 26.1.1701, R471 fol. 178 21.2.1719, R431 fols. 152 t/m 153v. 1.3.1718, R430 fols. 213v./215 8.9.1713, not. 68 akte 57 28.11.1717, not. 68 akte 108 10.1.1719.
G.A. Breda R673 fol. 63v. 27.4.1706, R674 fol. 179v. 26.11.1716.
Brab. Leeuw jrg. 24 nrs. 1/2 blz. 29 J. v. Gils "drie Bavelse pastoors en hun erfgenamen".
118. G.A. Tilburg R479 fol. 11 24.3.1761, R435 fol. 58 4.5.1739, not. 74 akte 107 2.2.1739, R431 fol. 6v. 10.8.1714, R431 fol. 56v. 9.11.1715, R431 fol. 108 27.1.1717, R431 fol. 187v. 4.2.1719, R431 fol. 188 4.2.1719, R432 fol. 71v. 11.3.1722, R434 fol. 166 11.6.1734, R434 fol. 184 21.10.1734, R434 fol. 269v. 19.7.1736, R432 fol. 151 8.11.1723, R432 fol. 172v.-173 26.5.1724, R433 fol. 83 27.2.1728, R436 fol. 123v. 11.7.1744, R436 fol. 131v. 17.8.1744, R436 fol. 131 17.8.1744, R436 fol. 174v. 27.4.1745, R438 fol. 291 9.12.1752.
119. G.A. Tilburg R433 fol. 61 3.11.1727.
120. G.A. Tilburg not. 68 akte 94 16.10.1718, Visvliet 1741, R431 fol. 234 8.2.1720, R436 fol. 129 1.8.1744, R436 fol. 187 17.7.1745.
Het begraafboek van Goirle begint pas eind 1730. Enkele fragmenten van oudere begraaflijsten zijn bewaard gebleven in archief Visvliet.
Een kind van Jan Spalen werd te Goirle begraven 27.3.1731.
121. G.A. Tilburg R367 fol. 207v., R375 fol. 24, R361 fol. 209, not. 16 fol. 268, R362 fol. 165v., R363 fol. 24.
122. G.A. Tilburg R431 fols. 21/21v. 28.12.1714.

(wordt vervolgd)

VAN DER HOFF

De Brabantse Leeuw, 1979, blz. 68:

Van de heer M. C. Saris te Murray, Utah, U.S.A. ontvang ik aanvullende gegevens op de kwartieren van Pieter van der Hoff. Deze zijn nu als volgt:

1. Pieter van der Hoff, gedoopt (geref.) Zevenbergen 27 november 1740, overleden te Moerdijk, huwde (geref.) Klundert 6 november 1768 Teuntje van Waas.
2. David van der Hoff, gedoopt (geref.) Zevenbergen 6 december 1711, huwde (onbekend alwaar en wanneer).
3. Adammina Hallewas, gedoopt (geref.) Zevenbergen 12 april 1711.
4. Pieter van der Hoff, gedoopt (geref.) Zevenbergen 3 oktober 1672, huwde voor 24 juni 1694 (doop van een kind te Zevenbergen).
5. Anna Jophen de Visscher.
6. Tielman Hallewas, huwde.
7. Jacomijn van Geldere. (Was zij wellicht een afstammeling van Jan Lenaerts. (Van Gelder) uit Dordrecht, die zich voor juni 1623 te Fijnaart vestigde en uit wie een molenaarsfamilie Van Gelder stamde, woonachtig te Fijnaard, Willemstad en Klundert?, zie Gens Nostra, jaargang 1969, blz. 341—345.)
8. Hendrik Pelgrims. (Zijn nakomelingen noemden zich Van der Hoff.) Huwde voor 4 september 1661. (doop van een kind te Zevenbergen.)
9. Pieternelleke Jans Molemans, in leven 24 juni 1694 (doopgetuige te Zevenbergen).
10. Job de Visscher, in leven 24 juni 1694 (doopgetuige te Zevenbergen).

Gevraagd: aanvullende gegevens op deze kwartieren.

K. J. Slijkerman, Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam.

Het Zesgehuchtense geslacht Gabriels

J. Coenen

Losweg 24, 5663 AR Geldrop

Vervolg De Brabantse Leeuw 1980/1, blz. 14

De Zesgehuchtense tak. De afstammelingen van Jan Gabriels.

Jan Hendrik Gabriels woonde in het huis Hulst 22, dus naast zijn broer Cornelis Hendrik Gabriels. Dit was het huis van zijn grootvader Dirk Hendrik Gabriels. Dit huis had hij in 1729 verworven bij de erfenis van zijn ouders. Jan Gabriels huwde op 28 april 1709 te Geldrop met Ema Maria Emonts. Zij was de dochter van Emond Willems van Breij (Bree), die we reeds omstreeks 1685 aantreffen als inwoner van de Papenvoort onder Hulst⁷⁶.

Door deze familie komt de naam Emond in het geslacht Gabriels binnen en wordt daar enige tijd karakteristiek. De herkomst van deze voornaam ligt bij Jan Emonts. Deze had een dochter Jenneke, die gehuwd was met Willem Jan Dirx van Bree, de hoevenaar van de Papenvoortse hoeve⁷⁷.

Deze Willem Jan Dirx overleed in 1676, op het moment dat hij borgemeester was van Zesgehuchten. Hij werd toen opgevolgd in die functie door zijn schoonzoon Jacob Jan Tielens van Kol⁷⁸. De enige zoon van Willem Jan Dirx was Emond Willems van Bree, die gehuwd was met Dingena Luijcas. Zij stierf op zeer hoge leeftijd. Aangezien Ema Maria Emonts van Bree toen reeds was gestorven, kwam dat erfdeel toe aan de kinderen van Jan Hendrik Gabriels⁷⁹. Jan Gabriels had uit dit huwelijk drie kinderen:

1. Anneke gedoopt op 21 februari 1711.
2. Jenneke gedoopt op 9 augustus 1712.
3. Emundus gedoopt op 8 april 1715.

In 1715 kregen Jan Hendrik Gabriels en zijn vrouw f 25,- uit de erfenis van Peeter Tijssen en Catalijn Raeijmaeckers⁸⁰.

Ema Maria Emonts van Bree stierf kort daarna. Op 24 februari 1719 liet Jan Hendriks Gabriels een inventaris opmaken van alle goederen die afkomstig waren van zijn vrouw, aangezien hij wenste te hertrouwen⁸¹.

In deze akte is sprake van twee minderjarige kinderen. Emundus was blijkbaar gestorven. In 1727 volgde de erfenis van grootmoeder Dingen van Bree, waarbij Jenneke en Anneke erfden. Jenneke kreeg het stamhuis van de familie Van Bree aan de Papenvoort. Dit lag waarschijnlijk ter hoogte van de spoorlijn te Geldrop. Jenneke huwde met Thomas van Bree waardoor dit huis weer in de familie Van Bree kwam.

In 1775 ging dit huis over aan hun zoon Emond van Breij⁸².

In 1719 hertrouwde Jan Hendrik Gabriels met Petronella Janssen.

Uit het tweede huwelijk werd een zoon geboren:

4. Emundus gedoopt op 6 oktober 1719.

Emundus Gabriels of Emond Jan Gabriels huwde met Johanna Frans van Asten. Uit dit huwelijk stammen vijf kinderen:

1. Jan gedoopt op 5 maart 1750, ongehuwd overleden te Zesgehuchten op 20 augustus 1822.
2. Franciscus gedoopt op 29 april 1753, huwde op 9 juni 1799 met Adriana van Lierop en stierf kinderloos op 14 februari 1828.
3. Petronella gedoopt op 14 januari 1755, ongehuwd overleden.
4. Henricus gedoopt 9 september 1756 en ongehuwd overleden op 22 november 1821.
5. Thomas gedoopt 20 juni 1764. Zie hierna.

Over Emond Gabriels vonden we niet veel. Hij kocht geen goederen, maar hij hoefde er ook geen te verkopen. We zagen reeds dat hij f 200,- had geleend van zijnoom Cornelis Hendrik Gabriels. In 1780 scheelde het weinig of de goederen waren verkocht, aangezien wegens achterstallige verponding (grondbelasting) beslag gelegd werd op de goederen, maar gelukkig wisten de vijf kinderen van Emond dit te voorkomen⁸³.

Zij werden gezamenlijk erfgenaam van het stamhuis met de landerijen.

Uit dit, maar ook uit het voorgaande blijkt de saamhorigheid van deze kleine familie. Zo omstreeks 1790 lieten zij nog een aparte woning aan hun huis bouwen, welk deel zij verhuurden⁸⁴.

De voortgang van het geslacht lag bij de nakomeling Thomas Gabriels.

Thomas Emond Gabriels huwde vóór 1788 met Antonet van den Broek.

Dat jaar erfde hij van zijn schoonouders Willem van den Broek en Jenneke van den Berk⁸⁵. Hij nam zijn intrek in het huis van de familie Van den Broek: Hulst 30⁸⁶.

Reeds op 22 mei 1788 maakten Thomas Gabriels en Antonet van den Broek een testament⁸⁷. De langstlevende zou erven. Dat zou betrekkelijk snel gebeuren.

Thomas hertrouwde met Johanna Antonie Versluijsen en deze schonk hem de volgende negen kinderen:

1. Antonia gedoopt op 21 februari 1792, gehuwd met Jacobus de Wit en overleden te Zesgehuchten op 15 mei 1868.
2. Emondus gedoopt op 20 juni 1795, jong gestorven.
3. Lucia gedoopt op 24 maart 1798, gehuwd met Jacobus de Baar op 12 januari 1837 en overleden te Zesgehuchten op 21 februari 1874.
4. Joanna Maria gedoopt op 11 april 1802, gehuwd met Adriaan de Gruijter op 19 februari 1835 en overleden te Zesgehuchten op 13 oktober 1852.
5. Antonius gedoopt op 24 december 1804, gehuwd met Walthera Kuijpers op 22 oktober 1833 en overleden te Zesgehuchten op 15 december 1852.

6. Edmondus gedoopt op 6 maart 1808, jong gestorven.
7. Edmondus gedoopt op 29 juli 1809, gehuwd met Allegonda van den Broek op 1 februari 1844 en overleden te Zesgehuchten op 6 januari 1879.
8. Wilhelmus geboren op 21 juni 1812, overleden te Zesgehuchten 17 februari 1821.
9. Petronella geboren op 27 augustus 1816, overleden Zesgehuchten 1 mei 1818.

Thomas Gabriels was landbouwer. Hij bezat 23 percelen grond, alle onder Hulst gelegen⁸⁸. Zijn huis viel onder het buurtschap 't Hool' gelegen nabij de kern van het gehucht Hulst. Thomas Gabriels overleed op 23 juni 1831. Johanna Versluijsen overleed in november 1835. De verdeling van de erfenis vond plaats in 1837. Het huis was voor Lucia, Johanna Maria en Antonie. Het huis werd verkocht. Emond Gabriels en Allegonda van den Broek waren landbouwers. Zij woonden in het Zesgehuchtense gehucht Genoenhuis.

Zij hadden een zoon Johannes, die op 1 maart 1852 te Zesgehuchten werd geboren. Deze bleef ongehuwd. Hij woonde enige tijd in Eindhoven, vervolgens in Zesgehuchten, daarna in Stratum en aan het einde van zijn leven woonde hij aan het Bogardeind te Geldrop⁸⁹. Hij stierf te Geldrop op 1 december 1922.

Met Antonie Gabriels vervolgen we ons verhaal. Ook hij was landbouwer.

Zijn gezin bestond uit de volgende personen:

1. Thomas geboren op 21 juli 1834, gehuwd met Francina van den Boomen op 3 januari 1861 bij welk huwelijk Antonie van den Boomen, die op 16 november 1860 te Zesgehuchten is geboren, werd gewettigd. Deze stierf op 16 januari 1862 als Antonie Gabriels. Uit dit huwelijk stammen geen kinderen. Thomas was wever van beroep. Hij overleed te Zesgehuchten op 4 augustus 1863.
2. Johannes geboren op 4 juli 1836, gehuwd met Maria Verbeek op 2 mei 1861 (ook wel Johanna Maria Verbeek). Hij overleed op 3 mei 1907. Zie hierna.
3. Johanna geboren op 23 mei 1840, gehuwd met Louis van Dooren uit Leende op 21 februari 1867. Zij was aanvankelijk als dienstmeid werkzaam te Geldrop. Zij overleed te Geldrop op 15 juni 1899.
4. Anna Maria geboren op 9 januari 1844. Zij werkte als dienstmeid te Geldrop, Nuenen en Tongelre. Zij was gehuwd met Adriaan van Bakel en overleed te Geldrop op 12 maart 1893.
5. Johanna Maria geboren 9 augustus 1845.
6. Petronella geboren op 26 juli 1848, overleden Zesgehuchten op 27 april 1850.
7. Levenloos kind, overleden 16 augustus 1851.

Johannes Gabriels (zie 2) woonde aan de Papenvoort te Zesgehuchten. Deze buurtschap behoort tot het gehucht Hulst. Hij was wever van beroep en werkte thuis. Van 1865–1868 woonde hij te

Geldrop. Het gezin van Johannes Gabriels en Johanna Maria Verbeek bestond uit de volgende personen:

1. Antonie geboren op 22 december 1862, wever, overleden Zesgehuchten op 10 februari 1881.
2. Johannes Wilhelmus geboren op 8 juli 1864 overleden te Geldrop 2 september 1865.
3. Wilhelmus geboren op 4 juli 1867 te Geldrop, gehuwd op 3 september 1900 met Antonia Foliant. Sedert 1 mei 1894 vast-aangesteld onderwijzer te Zesgehuchten, daarvoor als invaller. Secretaris van de commissie tot wering van schoolverzuim, oprichter van een zangvereniging te Zesgehuchten, lid van het zangkoor, organist en lid van het St. Jorisgilde te Zesgehuchten⁹⁰. Overleden te Geldrop/Zesgehuchten op 15 december 1922.
4. Wouter geboren op 1 december 1869, gehuwd met Johanna van Dooren uit Leende, te Stratum op 3 februari 1893 en overleden te Geldrop/Zesgehuchten op 2 mei 1943. Zie hierna.
5. Johanna Maria geboren op 23 november 1871 (bevolkingsregister en bidprentje geven verschillende data aan) en overleden te Zesgehuchten als weefster op 18 september 1912.
6. Antonia geboren op 24 oktober 1873, gehuwd op 24 februari 1914 met Lambertus van Dijk, later Antonius van Dooren. Overleden te Geldrop op 14 december 1946.
7. Levenloos kind, overleden 7 april 1875.

Het huis van Johannes Gabriels aan de Papenvoort brandde af op 6 januari 1898 samen met het huis van Jan Scheepers, zijn zwager, die gehuwd was met Johanna Verbeek. Bij Jan Scheepers woonde destijds ook Willem Gabriels in, die zijn inboedel bij deze brand verloor. De schade was: Jan Gabriels: huis f 600,— Jan Scheepers: huis f 1000,— en Willem Gabriels: inboedel f 250,—. Het huis werd weer opgebouwd⁹¹. Wouter Gabriels liet een huis bouwen aan de huidige Papenvoort. Dit wordt momenteel door zijn oudste zoon bewoond. Wouter Gabriels was wever van beroep. Na enkele jaren werkloos te zijn geweest, opende hij een sigarenwinkel. In 1943 werd hun 50-jarig huwelijk gevierd⁹². Wouter Gabriels en Johanna van Dooren hadden de volgende kinderen:

1. Gerardus Marinus geboren op 11 april 1899, gehuwd te Eindhoven op 18 juni 1935 met Anna Gertruda Engels. Wollenstoffenwever, later werkmeester in een textiel fabriek. Oud-bestuurslid van o.a. Zesgehuchten Vooruit, Trap met Lust, St. Vincentiusvereniging, R.K. textielarbeidersbond St. Lambertus etc.⁹³.
2. Johannes Christianus geboren op 6 december 1900, gehuwd te Zesgehuchten op 11/12 november 1925 met Jacoba Elisabeth de Wit. Overleden te Zesgehuchten op 5 maart 1970. Fabrieksmachinist en sedert 1929 rijwielhandelaar. Medeoprichter van Trap met Lust.
3. Maria Christina geboren op 1 mei 1903, overleden op 2 sep-

tember 1903.

4. Gerarda Maria geboren op 19 november 1905, overleden op 12 mei 1906.
5. Levenloos kind, overleden op 7 september 1911.

Marinus Gabriels woont momenteel in het ouderlijk huis. Naast dit huis stond vroeger de rijwielhandel van zijn broer Jan Gabriels.

Jan Gabriels en Jacoba de Wit hadden de volgende kinderen:

1. Adrianus Wilhelmus, geboren op 12 april 1927 te Geldrop. Hij huwde te Eindhoven op 24 mei 1956 met Jacoba Elisabeth de Wit. Het kerkelijk huwelijk vond plaats in de S. Cordi parochie te Lourdes op 30 augustus 1956. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren:
 - a. Johannes Maria Walter, geboren te Eindhoven op 6 juli 1957.
 - b. Maria Jacoba Johanna, geboren te Eindhoven op 15 juni 1961.
 2. Johanna Maria, geboren op 7 mei 1928 te Geldrop. Zij huwde op 3 december 1955 te Geldrop (kerkelijk Zesgehuchten 17 januari 1956) met Henricus Johannes van Gerven.
 3. Maria Gerardina, geboren op 23 september 1929 te Geldrop. Zij huwde te Geldrop op 30 januari 1957 met Martinus Johannes van Gerven. (kerkelijk op 26 februari 1957).
 4. Wouter Johannes, geboren op 24 april 1931 te Geldrop. Hij huwde te Leende op 26 september 1959 (kerkelijk Leende 27 oktober 1959) met Josephina Antonia Wilhelmina de Win. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren:
 - a. Petronella Catharina Adriana Maria, geboren te Geldrop op 21 mei 1961.
 - b. Johannes Josephus, geboren te Geldrop 11 april 1965.
 5. Elisabeth Jacoba, geboren te Geldrop op 14 oktober 1933. Zij huwde te Geldrop op 7 juli 1960 met Arnoldus Henricus Jansen.
- Het geslacht Gabriels was en is een zeer kleine groep personen. Van alle afstammelingen van Gabriel van der Meer binnen Zesgehuchten zijn er nu slechts enkele naamdragers over. De oudste naamdrager is de 81-jarige Marinus Gabriels, die evenals zijn stamvader Dirk Hendrik Gabriels nog steeds te Zesgehuchten woont, aan de Papenvoort, een buurtschap die vanouds behoorde tot het gehucht Hulst, alwaar Dirk Gabriels zich in 1643 vestigde.

NOTEN

76. R.A. Noord-Brabant Heeze R 100 fol. 101-102 4 mei 1684.
77. R.A. Noord-Brabant Heeze R 10 fol. 18 6 juni 1668 en fol. 73 14 januari 1670.
78. R.A. Noord-Brabant Heeze R 99 fol. 282v-284 7 april 1676.
79. R.A. Noord-Brabant Heeze R 161 fol. 46v-51v 21 juni 1727.
80. R.A. Noord-Brabant Heeze R 155 fol. 87 25 januari 1715.
81. R.A. Noord-Brabant Heeze R 156 fol. 125v-126 24 februari 1719.
82. R.A. Noord-Brabant Heeze R 177 fol. 42v-46v 1775.
83. R.A. Noord-Brabant Heeze R 179 fol. 114-115 16 november 1780 G.A. Heeze Verpondingsregisters Zesgehuchten.
84. Zie 60 Hulst 47 ('begrepen onder een dak no. 22).

85. R.A. Noord-Brabant Heeze R 187 fol. 15–25v 8 mei 1788.
86. Zie 60. Samen met Peeter Willems van den Broek.
87. R.A. Noord-Brabant Heeze R 187 fol. 27–28 mei 1788.
88. G.A. Geldrop Leggers van het kadaster Zesgehuchten no. 55.
89. G.A. Geldrop Bevolkingsregisters Geldrop en Zesgehuchten.
90. G.A. Geldrop Administratief Archief Zesgehuchten no. 521, 522. Notulen van de gemeenteraad. Een foto van hem is opgenomen in: J. Coenen. Zesgehuchten in oude ansichten. Zaltbommel, 1977 pag. 26 en pag. 27.
91. G.A. Geldrop Administratief Archief Zesgehuchten. Gemeenteverslag 1898, opgemaakt in 1899.
92. Feestprogramma.
93. Zie 90. Zesgehuchten in oude ansichten pag. 33.
C. H. A. M. van Bokhoven. Kent u ze nog de Geldroppenaren.
pag. 5, 21.

Heer Goyart van Os

Mechelien Spierings

Van der Nootstraat 11, 5216 HN 's-Hertogenbosch

Het gebeurt, dat men in een legpuzzel toch onverwacht nog enige stukjes kan bijplaatsen. Dat is mij mogelijk geworden binnen het raam van de familie van Heer Goyart van Os, ridder, gepubliceerd in *De Brabantse Leeuw*, jaargang 27 nr. 6, nov./dec. 1978.

Natuurlijk wil ik de lezers deze aanvullende gegevens niet onthouden.

In de eerste plaats bemerkte ik bij nogmaals nazien van het Stootboek (R.A. 's-Bosch, Schaduwaregister nr. 2), dat op blad 49vso staat: Heer Godevart *Selensoen* van Os en het is niet moeilijk in dat Selen een afkorting te zien van Marselis, zodat daaruit wel zekerheid is te halen dat Heer Goyart de zoon is van een Marcelis van Os. In de marge staat bovendien vermeld, dat Marselis de zoon (dat is dan circa 1370) het leengoed van die goederen houdt en dat diens broer Dirck daarvan het derde deel heeft ontvangen.

Ook vond ik in het zoëven genoemde Stootboek op blad 14vso dat Jhan Inghelramssone van Os in leen houdt land dat hem is aanverstorven van zijn oom Heer Herman van Os en op blad 48 dat Jan Inghelramssone van Os 1/3 in de tienden van Drunen houdt zoals Herman van Os zijn oom die in leen hield. Deze Jan Inghelram staat in het handschrift van het Stootboek en moet dus dateren van circa 1345.

Maar mijn voornaamste vondst is een akte in het Bossche schepenenprotocol ('s-Bosch R. 1177 blad 271vso) waarbij Jan van Dinther en zijn zuster Dirckske met Jan van Dijk als haar man en momber en met hen Dirck en Adam de zoons van wijlen Jan Luwe, aan Sophie de weduwe van Marselis toezeggen, dat zij, zolang zij leeft, het huis van wijlen Heer Godevart in Os kan gebruiken. Die toezegging wordt gevolgd door een soortgelijke bepaling t.a.v. de Bronkhorstse tienden in Os. Jammer genoeg is het blad lelijk gehavend, zodat de details niet volmaakt duidelijk zijn, maar wél blijkt uit de

teneur van de akte dat een en ander gebeurt door de handelende personen als de *kleinkinderen* van wijlen Heer Godevart en zijn eveneens overleden echtgenote Joffrouw *Dirkske*. Aangezien, zoals we gezien hebben, een Mechtelt als weduwe van Heer Godevart van Os hertrouwde met Art Heym, moet er dus een eerder huwelijk geweest zijn van Heer Godevart met *Dirckske*. Daaruit is ook het voorkomen van de namen Dirck en *Dirckske* onder de kinderen en kleinkinderen begrijpelijk.

De zojuist genoemde akte dateert van februari 1386.

Ten aanzien van genoemde Jan van Dinther valt nog te signaleren dat deze een eerste maal gehuwd was met Luitgart Petersdochter van Erpe, waardoor hij de zwager is van Willem van Nuwelant als man van Aleit Petersdochter van Erpe; en een tweede maal met Geertruud dochter van Roelof die Gruyter ('s-Bosch R. 1180 blad 398/99; R. 1190 blad 35vso en 172vso; en R. 1192 blad 386 en 413vso e.v.). Voor deze Van Dinthers zie men overigens mijn artikel: 'Spierinc(x) in Brabant', in *De Nederlandsche Leeuw*, 96e jaargang nr. 1/2, jan./feb. 1979.

Tenslotte heb ik nog aanvullende gegevens gevonden met betrekking tot Herman van Os, de eigenaar van de molens van Os en Heesch. In 's-Bosch R. 1183 blad 9vso d.i. in november 1402, verkoopt hij een pacht uit land in Os en uit zijn molens in Os en in Heesch. Daar staat dat hij is de zoon van wijlen Willem van Panhedel zoon van wijlen Jan van Panhedel.

Uit die akte valt verder op te maken dat dat land en die molens vroeger waren van Jan van Panhedel van Os, zijn grootvader.

CORRECTIES

Correcties op het boerengeslacht Bruystens, *De Brabantse Leeuw*, 1978:

blz. 19, Xla: Toevoeging kinderen:

Johannes ged. Bokhoven 21–6–1654,

Theodorus Johannes ged. Bokhoven 7—4—1659, volgt XlId,

Petrus Johannes, volgt XlIe.

XIb: overleden Heusden 8–5–1695.

blz. 20, bovenste vier regels vervallen.

H. J. Bruystens, Vondellaan 19, 2902 AR Capelle a.d. IJssel.

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabants Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijts; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 26,-; buitenland excl. België f 27,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 29 NR. 3

MEI - JUNI 1980

Spapen is de zoon van de paap

J. van Gils

Loostraat 14, 5081 VB Hilvarenbeek

Vervolg De Brabantse Leeuw 1980/2 blz. 61.

IXj. Floris Spapen (zv VIII-g)¹²³ huwt te Goirle 18.4.1719 Pieterneel Smits, gedoopt te Goirle 24.2.1689 dochter van Willem Smits en Catelijne van Spaendonck.

Willem Jan Smits huwt Catelijne Antonij van Spaendonck¹²⁴.
Kinderen;

Petronella huwt Floris Adriaan Spapen.

Jan huwt Geertruij Cornelis de Louw zij huwt Jan Adriaan Soffaerts
huwt Arnoldus Moonen.

Als weduwe van Jan Smits doet Geertruij de Louw afstand van het vruchtgebruik van diens goederen, waarna Floris Spapen haar een halve kamer, keuken, schuur, half bakhuys, de put en 15 à 16 roeden hof aan het Dorp verkoopt.

In 1729 accordeert Floris met zijn zwager Jan Smits, waarbij Jan zich verplicht zijn oude vader te alimenteren in ruil voor diens erfgoederen.

Een huisje aan de kerk verkoopt hij in 1722 aan zijn broer Adriaan, waarna hij van Adriaan Alewijns een half huis, halve schuur, brouwhuis, stal en halve hof koopt in de herdgang Kerk, welke hij in 1740 weer verkoopt aan Anna Maria van Dooren, weduwe van Adriaan Hosemans.

Van deze weduwe koopt hij dan een huisje aan de kerk, dat in 1746 door de voogden van zijn twee onmondige kinderen wordt verkocht aan Dirk van der Flaas.

Drie schuldbekentenissen werden door Floris getekend, in de loop der jaren verkoopt hij vier percelen land en een halve schuur, in 1745 wordt ook op zijn bezit beslag gelegd wegens belasting-schulden.

Floris was toen reeds overleden. Hij werd 23.12.1740 te Goirle begraven, zijn weduwe werd er 21.4.1746 begraven.

Hun kinderen, gedoopt te Goirle waren;

1. Adrianus 8.2.1720, jong overleden.
2. Maria 8.2.1720, jong overleden.
3. Adrianus 22.7.1721, jong overleden.
4. Adrianus 11.12.1722, begraven te Goirle 24.7.1739.
5. Maria 16.3.1725, begraven te Goirle 29.9.1725.
6. Antonius 27.11.1726, jong overleden.
7. Catharina¹²⁵ 16.3.1729, verhuist rond 1750 naar Tilburg en huwt daar 26.5.1754 Cornelis Maurits, gedoopt te Tilburg 5.11.1717 zoon van Cornelis Mauwens en Marie Matheus Peter Francken, gegoed aan het Laar en de Berkdijk.
Hij werd 12.4.1781 te Goirle begraven. Zij hertrouwt te Goirle 31.10.1785 Peter Schreppers, gedoopt te Tilburg 14.8.1722 zoon van Peter en Cornelia van den Dries, weduwnaar van Willemijn van den Berg, begraven te Goirle 1.5.1790.
8. Anna Maria 23.5.1730, jong overleden.
9. Johanna¹²⁶ 23.11.1731 huwt te Tilburg 2.4.1758 Michiel Donders, gedoopt te Tilburg 22.8.1734 zoon van Francis Donders en Catharina Francken.

Bij de afhandeling van de erfenis van Lucas Baasten in 1778 werd Johanna genoemd als moeder en voogdesse van haar vier minderjarige kinderen.

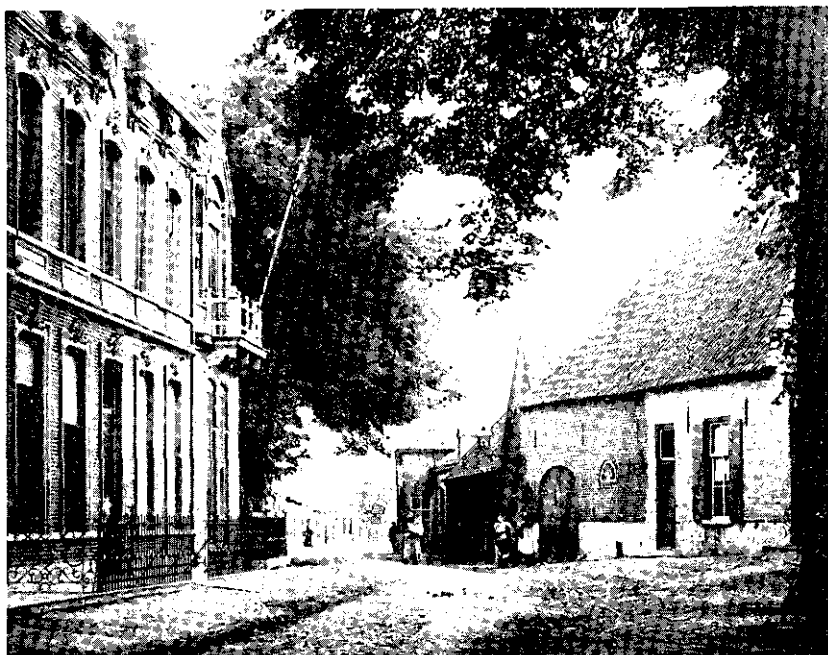
Xj. Adriaan Spapen (zv IX-i)¹²⁷ huwt te Goirle 6.2.1746 Adriaantje de Bont, gedoopt te Poppel 27.2.1720 dochter van Cornelis en Adriana Bacx.

Zij werd 13.1.1762 te Goirle begraven, haar man 17.2.1779 "pro Deo".

Adriaan sterft in de periode dat van Goirle gezegd wordt dat het "tot sinkens toe beswaert is met de 's lands impositiën", er stonden in het dorp nog maar "134 hujsen en boerehujsingen, alle klijne keetjes en hutten".

Hun kinderen gedoopt te Goirle:

1. Dymphna 22.3.1747, huwt te Goirle 1.9.1771 Adriaan van Dun, linnenwever, gedoopt te Goirle 18.5.1745 zoon van Hendrik Peter van Dun en Wilhelmina Mutsaerts. Hij was weduwnaar van Anna van de Loo en werd te Goirle 28.8.1779 "pro Deo" begraven. Dingena werd 28.3.1780 "pro Deo" begraven "zijnde een arm lijk".
2. Petronella 8.11.1752, begraven te Goirle 27.11.1752.

Goorle, De Ketsheuvel

3. Thedorus 13.10.1755, begraven te Goirle 15.10.1755.
4. een dood geboren kind begraven te Goirle 15.10.1755.

Vlb. Cornelis Peter Spapen (zv V-a)¹²⁸ "ginck wonen tot Lambert Peters" waarbij hem gegeven werd; "drije ellen lijne laeckens, een elle root wolle laecken tot eene hemdtrock, derdalf elften hemdtlaecken tot twee hemden, lijne laecken tot lijne boxen".

Hij huwt te Tilburg 31.1.1621 Catharina van Beurden¹²⁹ uit het gelijknamige molenaarsgeslacht, dochter van Jan Cornelis van Beurden de jonge bij Bertholde Joost Cornelis van de Loo.

In 1658 testeert Cornelis als weduwnaar en testamentair boedelhouder van wijlen Catharina van Beurden, waarbij hij bepaalt dat zijn dochter Digna, indien zij ongehuwd zal blijven, het gebruik van een kamer in zijn huis en vier roeden hof zal genieten, haar leven lang, verder zullen Digna en de kinderen die bij zijn dood nog ongehuwd zullen zijn "prelegateren uijt de gemeijne boedel rogge, boekweijt, speck, bedde ende toebehoiren", waartegen zijn gehuwde kinderen de som van 54 gulden en zijn kleding.

Hij steft te Tilburg voor 25.1.1668 als zijn kinderen overgaan tot de erfdeling waarbij zoon Melis eigenaar wordt van "seeckere huijsinge, schuer, schop metten aenstede ter plaetse Oerle" en de gronden daarbij horende, belast met cijzen aan de H. Geest armen van Oisterwijk, de rentmeester der geestelijke goederen van het kwartier Oisterwijk, de heer van Tilburg en de abdi van Tongerlo.

Verder zal Melis voor Lichtmis 1669 aan zijn broers Peter en Jan ieder 100 Caroli guldens moeten uitkeren, terwijl zijn zuster Digna "haer leven lanck sal blijven possideren de camer aende suijdensijde van voors. huijsinge met alsnoch vier roeden hof". Deze kamer en hof blijven voor de erfgenamen van Melis, maar bij de dood van Digna moeten de eventuele kinderen van Melis wel 150 gulden betalen aan de erfgenamen van Digna.

Digna erft bovendien nog de helft in een perceel akker en een weiland. Peter krijgt een akker onder Oerle en een heideveld onder Goirle aan de Conincxvoort, wat hij verkoopt aan zijn broer Melis. Zoon Jan erft de helft in een akker onder Oerle, wat hij verkoopt aan zijn zwager Adriaan Vennings, die in het bezit komt van de andere helft van voornoemde akker en een weide onder Tilburg.

De kinderen van Cornelis waren; 12.5.1622

1. Emilius (Melis) gedoopt te Tilburg 12.5.1622 en aldaar ongehuwd begraven 10.6.1668. Zijn goederen worden getaxeerd en daarna verkocht. Een weiland wordt het bezit van sr. Willem Gerrit de Roy, het heideveld onder Goirle koopt Adriaan Adriaan Mutsaers, de ouderlijke stede wordt door Jan, Peter en Beertruijt, weduwe van Adriaan Vennings, verkocht aan Peter Janse Verhoeven. De koper moet ten aanzien van Digna Spapen aan dezelfde voorwaarden voldoen, waaraan Melis bij de erfdeling gebonden werd¹³⁰.

2. Jan, volgt onder VIId.

3. Dingen¹³¹ gedoopt te Tilburg 14.1.1629, begraven te Tilburg 17.5.1694. Waarschijnlijk was zij een Norbertuskwezel. In 1693 maakt zij haar testament, waarin zij haar nicht Margriet Jan van Roy "voor hare trouwe diensten aen testatrice lange jaren bewesen" bedacht met "de somme van 25 gulden, 1/2 mud rogge, haer bed met toebehooren, een ijzeren keteltje, eenen boeck genaemt den Lusthoff" en "eenen block off kasken met het beelt van St. Norbertus".

De resterende goederen zijn voor haar broer Peter, haar zuster Beertje, dan gehuwd met Cornelis Adriaan de Beir en de vier kinderen van wijlen haar broer Jan, die gehuwd was met wijlen Anneke Cornelis Adriaens.

4. Peter, gedoopt te Tilburg 19.5.1636, volgt onder VIle.

5. Beatrix¹³² - ook genoemd Beertken. Bertolda en Beertruijt - huwt te Tilburg 11.2.1652 Adriaen Aert Sijmon Vennings. Sijmon Peter Cornelis Venninx¹³³ huwt Engel Aert Fiers. Kinderen;

1. Jacob.

2. Peter.

3. Aert met zoon Adriaan huwt Beatrix Spapen.

4. Cornelia huwt Adriaan Joost Dirk de Becker.

5. Catharina huwt Jan Peter Cornelis Noten.

Adriaan Vennings sterft voor 31.1.1669, een minderjarige dochter Angela nalatend, waarvoor een alimentatieregeling

wordt getroffen met de voogden Peter Vennings en Jan Spapen. Beatrix zal haar dochter naar school laten gaan, haar onderhouden tot de leeftijd van 18 jaar en daarvoor de erfelijke goederen en de opbrengst van de verkochte roerende goederen genieten.

Zij hertrouwt te Tilburg 14.2.1670 Cornelis Adriaenssen d'oude de Beir¹³⁴ wonende te Tilburg aan het Laar, weduwnaar van Cornelia Jan Peter Velden.

Cornelis bezat enige meubelen, wat land en een huis met schuur aan het Laar te Tilburg, maar dit huis was belast met een kapitaal van 400 gulden terwijl de lopende schulden f 192.12.– beliepen, daarom werden ook maatregelen genomen voor de opvoeding van Jan en Cornelis, de zonen van De Beir bij Cornelia Velden.

In 1699 erfden Jan Cornelis de Beer en de voogden van de zes onmondige kinderen wijlen Cornelis Cornelis de Beer bij Maria van Iseren de goederen van Cornelis de oude en Cornelia Velden.

Uit het tweede huwelijk werd nog een dochter Margriet geboren. In het testament van Cornelis Adriaan de Beir de jonge en Jenneke Joost Peters, is sprake van een legaat van 200 gulden aan Margriet dochter van Cornelis de Beir de oude bij Bertje Cornelis Peeren.

Vlfd. Jan Cornelis Spapen (zv VI-b)¹³⁵ huwt Anneke Cornelis Adriaens. Zij wonen te Gilze aan het "Raackeijnde", waar hij eigenaar werd van een boerderij.

Beiden zijn zeker voor 1693 overleden.

Hun kinderen waren;

1. Cornelis Jansen 's Pape, begraven te Gilze in 1689.
2. Thomas¹³⁶ huwt Jenneke Mathijs Peter Dijckers. Hij koopt van zijn zuster Catelijne 1/4 part in de stede aan het Raackeinde en van zijn broer Adriaan 1/4 in een kamer, de noordelijke helft van de schuur, het "hoij ende torffkoiijken" en de tuin van dezelfde boerderij.

Het huwelijk bleef kinderloos. In 1701 testeren Thomas en zijn vrouw die dan ziekelijk is. De langstlevende wordt universeel erfgenaam, maar na de dood van de langstlevende gaan de goederen terug naar de families waar ze vandaan kwamen.

De testateur bepaalde wel, dat na zijn dood, zijn broer Peter, zijn leven lang, het vruchtgebruik zal genieten van zijn goederen.

3. Peter, ongehuwd te Gilze begraven 29.2.1720.
4. Catelijne, volgens haar zeggen rond 1670 te Gilze geboren, huwt te Tilburg 3.2.1697 Peter Marcelis Emmen, alias Van Dijck. Zij wonen te Tilburg aan de Heikant.
5. Adriaan¹³⁷ huwt te Princenhage 27.1.1704 Sijken Peter Eskens, gedoopt te Princenhage als Lucia Heskens 10.7.1664 dochter

van Peter Jan en Jenneke Aert Tijsen Sips.

Zij wonen te Princenhage "op de Rith".

In 1713 leent Adriaan 150 Caroli guldens van de heer Cornelis Vereijck. Zijn broer Thomas uit Gilze stond borg voor hem.

Hij is voor 14.1.1728 overleden. Op die datum verkopen Catelijan Jan Spapen, Jan Adriaan Eskens voogd over Jenneke, Jan en Petronella, minderjarige kinderen wijlen Adriaan Jan Spapen aan Wouter Jan van Zon, de voogd van het minderjarige kind van Peter Huijbert Canters "eene keuken off kamer, kelder ende kelderkamer, koeienstal ende turffkooije. 1/2 schuer ende gronden" te Gilze.

De kinderen van Adriaan waren dus;

1. Jenneke.
2. Petronella, gedoopt te Princenhage 15.10.1706.
3. Jan, gedoopt te Princenhage 26.1.1709.

VIIe. Peter Cornelis Spapen (zv VI-b)¹³⁸ huwt te Gilze 3.2.1666 Jenneke Jan de Jongh, gegoed aan de Biestraat te Gilze.

Peter bezit onder Gilze "omtrent den Bolbergh eene aenstede metten huijsinge, hoff, turffschop ende erve".

De vrouw van Peter werd in 1685 te Gilze begraven. Peter Cornelis Spapen werd aldaar begraven in 1693.

Hun kinderen waren;

1. Cornelis Peeter Spapen, begraven te Gilze in 1692.
2. Jenneke Peeter Spapen¹³⁹, begraven te Gilze in 1700. In 1693 verkoopt haar voogd Thomas Jan Spapen voor de helft en haar broer Melis voor de andere helft het ouderlijk huis met landerijen aan Hendrik Kusters.
3. Melis, volgt onder VIIIh.

VIIIh. Emilius Spapen (zv VII-e)¹⁴⁰ huwt rond 1700 Antonia Arnoldus Rimslagh.

Jan Riemsdagh¹⁴¹ gegoed onder Rijen had de volgende kinderen;

1. Arnoldus.
2. Heijltje huwt Hendrik Wouter Boomaerts.
3. Antonij.
4. Adriaan.

In 1704 verkoopt Melis als enige zoon en erfgenaam van Jenneke Jan Janse de Jongh, zijn moeder, aan zijn neef Adam Marten Janse de Jongh "1/2 in eene steede mette huijsinge, schuere, schaeps ende turffkooije, werfft, hoff, boomgaert, saeijlant ende driessen tot Gilse in de Biestraete".

Melis verkoopt in 1702 aan Jan Wouter Jansen en zijn vrouw Engel Mathijs Hermans perceel land op de Horst onder Gilze "daer voor deses een huijs opgestaan heeft".

Hij is voor 21.3.1729 overleden. Zijn weduwe werd 8.11.1746 te Gilze begraven.

Hun kinderen waren;

1. een kind van Melis, begraven te Gilze 19.5.1704.
2. een kind van Melis, begraven te Gilze 15.10.1705.
3. Cornelis, volgt onder IXk.
4. Jenneke Melis Spape¹⁴² huwt Martinus Brocx en gaat wonen in Terheijden, waar zij in 1746 met haar man een testament maakt.
5. Peter, gedoopt te Gilze 15.11.1713, volgt onder IXl.

IXk. Cornelis Melis Spapen (zv VIII-h)¹⁴³ huwt te Gilze 30.6.1743 Maria Aert Hermins. Beide zeggen te Gilze geboren te zijn. Hij werd daar begraven 12.5.1763. Zijn weduwe 5.1.1778.

In 1729 verkocht Cornelis mede als voogd van zijn minderjarige broer Peter en zijn zuster Jenneke een weiland in de Biestraat te Gilze.

Hun kinderen waren;

1. een kind van Cornelis Melis, begraven te Gilze 22.10.1745.
2. een kind dat 28.11.1749 in het doopboek wordt ingeschreven met de naam Cornelis. Waarschijnlijk is dit een verschrijving van de pastoor en is de naam van dit kind Arnoldus.
In ieder geval heeft het echtpaar een zoon Arnoldus, hij volgt onder Xk.

IXl. Peter Melis 's Papien (zv VIII-h)¹⁴⁴ huwt te Gilze 8.5.1740 Adriaantje Adriaan Brox, gedoopt te Gilze 8.12.1706 dochter van Adriaan en Gertrudis Marten Vrients. Zij werd 1.10.1782 te Gilze begraven. Peter was toeziender over het minderjarige kind van Jenneke Adriaan Brocx bij Cornelis Hendrik Huijsmans, voogd van de 6 minderjarige kinderen van Jan Adriaan Brocx bij Catharina Hendrik Potteauw, voogd van de drie kinderen van Antonetta Brocx huwt Michiel Noulén en lasthebber van Cornelis en Martinus Adriaan Brocx, Allegonda Adriaan Brocx gehuwd met Cornelis Jan van Bockel en Elisabeth Jan Brocx.

Transporten van land onder Gilze door hem vinden we in 1768, 1769, 1772 en tenslotte in 1786 als hij samen met zijn zoon Gerard een perceel land verkoopt aan Cornelis van Gestel.

De kinderen waren;

1. Gerardus gedoopt te Gilze 15.2.1743, huwt te Gilze 2.5.1771 Cornelia Jan Biemans, gedoopt te Gilze 6.1.1736 dochter van Jan en Cornelia Gerard van Arendonk. Dit huwelijk bleef kinderloos.
Na het transport van 1786 is van Gerard, noch van zijn vader, een spoor te vinden in Gilze. Zij zullen dus naar elders vertrokken zijn.
2. een kind van Peter Melis Papien werd 19.9.1746 te Gilze begraven.

Xk. Arnoldus Melis Paapien (zv IX-k)¹⁴⁵ huwt te Gilze 21.2.1773 Cornelia de Jong, gedoopt te Oosterhout 13.4.1746 dochter van Jan en Catharina Broos. Zij overleed te Gilze 4.2.1814.

Te Gilze sterft 7.4.1822 Arnoldus Paapen, landbouwer, zoon van Cornelis Paapen en Maria Hersmis.

In 1772 verkoopt hij een perceel land aan zijn oom Peter.

Hun kinderen te Gilze onder de naam Spapen gedoopt zijn;

1. Cornelia 15.11.1774, huwt te Oosterhout 16.5.1802 Adriaan Kerremans, landbouwer, overleden te Oosterhout 7.11.1846, geboortig van Oosterhout, zoon van Willem en Anna Stevens. Zij overleed Oosterhout 2.5.1852, beroep bouwvrouw.
2. Maria Catharina 10.3.1778, landbouwster, sterft ongehuwd te Gilze 29.10.1817.
3. Jan 1.3.1782, volgt onder Xlm.
4. Wilhelmina 13.10.1785, huwt te Breda 14.5.1815 Jan Vermeulen. Zij sterft te Breda 24.8.1831.

Xlm. Jan Spapen, landbouwer (zv X-k), overleed Gilze 18.8.1868. Hij huwt Gilze 9.5.1819 Johanna Michielsen, gedoopt te Gilze 28.10.1789 dochter van Jan en Adriana Maria Vermeulen. Zij overleed Gilze 21.11.1876, landbouwster.

Hun kinderen te Gilze geboren onder de naam Paapen;

1. Adriana Maria 10.4.1820 huwt Gilze 5.5.1860 Andries St(r)uijck, dienstknecht, geb. Alphen zoon van Cornelis en Anna Jacoba van Eijndhoven.
Hij overleed Gilze als landbouwer 17.1.1876. Zij overleed Tilburg aan de Berkdijk 19.5.1895.
2. Cornelis 5.9.1822.
3. Jan 21.8.1826 overleed Gilze 19.4.1885. Hij huwt Adriana Gommers geb. Ginneken 11.12.1842 dochter van Cornelis en Catharina Leiten, landbouwster.
Zij overleed Gilze 5.1.1900.
4. Willem 3.10.1830, landbouwer overleed Tilburg aan de Berkdijk, ongehuwd, 5.1.1889.

IIIb. Wouter Cornelis Spapen (zv II)¹⁴⁶ huwt voor 1520 Lijsbeth, dochter van Peter Verschuieren en zuster van Agnees, de vrouw van zijn broer Jan.

In 1520 worden de goederen gedeeld van zijn schoonvader door Jan Papen, Wouter Papen, Jan Gherit Beijkens "man ende momber Gheritken Verschuieren sijne wijffe" en Lucas Jan Bijen voor zijn kinderen bij Jenneke Verschuieren.

Jan en Wouter "kijnder Cornelis Papen" valt "ghesamen een stuck lants" ten deel. Wouter sterft voor 1567.

Hun kinderen waren;

1. Adam, volgt onder IVc.
2. Jenneke¹⁴⁷, blijft ongehuwd en woont volgens het commercieboek van 1575 bij haar broer Adam.
Haar erfgenamen verkopen in 1593 een akker aan de Stappegoir en een perceel beemden, waarvan de helft behoort aan de erve van Jan Cornelis Spapen.

Als erfgenamen werden genoemd; Cornelis, Adriaen en Lijsbeth, de kinderen van haar broer Adam, de kinderen van haar zuster Aleijt bij Gherit Jan Laureijs Eelkens, Jan Willem Hendrik Zwijsen als man van Catharina Cornelis Wouter Spapen voor zichzelf en mede met Andries Jan Laureijs Berthouts als voogden van Cornelis, Willem en Adriana, onmondige kinderen van Wouter Cornelis Wouter Spapen bij Laureijsken Andries Berthouts.

3. Aleijt¹⁴⁸ huwt Gherit Jan Laureijs Eelkens.

Hun kinderen waren;

1. Jan.
2. Anneke huwt Cornelis Jan Willem van Gorp.
3. Lijsbeth huwt Hendrik Gherit Hendrik Borchmans.

Als weduwe van schoolmeester Hendrik Borchmans hertrouwde Lijsbeth te Tilburg 23.11.1611 Jan de Roy, geboren plm. 1556, secretaris 1581–1602, schout van Tilburg en Goirle 1602–1621, rentmeester van de heren van Tilburg en Goirle, weduwnaar van Angela Spijckers.

4. Willem¹⁴⁹ huwt Anna Laureijs Aert Lensen.

In april 1567 verkopen Cornelis Wouter Cornelis en Pauwels Laureijs Aert Lensen als voogden van de kinderen van wijlen Willem Wouter Cornelis bij Anna Lensen een huis en hof te Tilburg. Deze kinderen werden niet meer genoemd bij de verkoop van de erfenis van hun tante Jenneke in 1593.

De kinderen waren;

1. Jan.
2. Marten.
3. Maeiken.

5. Cornelis, volgt onder IVd.

IVc. Adam Spapen (zv III-b)¹⁵⁰ huwt Marie Cornelis Wage-maeckers. Hij sterft voor 1584. In dat jaar maakt Marie en haar tweede man, Jan Antonis Wouters, een akkoord met Niclaes Adriaen Denis, man van Lijsbeth Adam Wouter Spapen en Joost Peter Jan Wagemaeckers en Cornelis Jan Willem van Gorp als voogden van Cornelis en Adriaan, de minderjarige kinderen van Adam Spapen en Adam de zoon van voornoemde Jan Antonis Wouters bij Marie.

Jan Antonis Wouters en zijn vrouw zullen de kinderen behandelen als kinderen uit één huwelijk. Na de dood van zijn vrouw zal Wouters erfelijk bezitten, de helft van alle roerende goederen, de helft van een stuk land te Tilburg in de Stappegoir en "een melckcoeije". In 1603 verkopen Cornelis en Adriaan, de zonen van Adam Spapen, en Adam, zoon van Jan Antonis Wouters met de erfgenamen van Lijsbeth Adam Spapen een perceel beemden aan de Bacxdijk te Tilburg. Andere verkopen volgen o.a. in 1611.

De gebroeders Spapen en Adam Jan Antonissen verkopen in 1614 "alsulcke versterff, regt ende actie" als hun is aangekomen van

Jenneke, weduwe van Cornelis Swagemaeckers, "diemen noeme Vennincx", hun grootmoeder en van de dochter van Adriaan Vennincx binnen de ambachten Besoijen, Sprang en elders aan Gijaert, de zoon van wijlen Michiel Goijaert de Vet, die gehuwd was met Cornelia, ook een dochter van Cornelis Swagemaeckers voornoemd.

De kinderen van Adam waren;

1. Elijsabeth¹⁵¹ huwt Niclaes Adriaen Denijs en had de volgende kinderen;
 1. Adriaan.
 2. Jenneke huwt Willem van Hulst.
2. Cornelis, volgt onder Vb.
3. Adriaan¹⁵² huwt Maria Joris Adriaan Martens. Hij sterft voor 31.1.1629.

IVd. Cornelis Wouter Cornelis Spapen (zv III-b)¹⁵³ huwt Willemken Wouter Jan Daniëls.

Wouter Jan Daniëls had de volgende kinderen;

1. Geertruij huwt Laurens Hendrik v. Gorp.
2. Willemken huwt Cornelis Spapen.
3. Marie huwt Willem Peter de Bont.
4. Jenneke huwt Adriaen Claes van Spaendonck.

Cornelis Spapen sterft voor 1.3.1572. Op die dag en op 19 maart 1574 vond de erfdeling plaats van de goederen van Wouter Daniëls, waarbij een huis, schuur en schop onder de herdgang Oerle in handen komt van Willem Peter de Bont. Dit huis grensde aan de bezittingen van Cornelis Jan Cornelis Spapen en Adam Wouter Cornelis Spapen.

Willemken, de weduwe van Cornelis Spapen, met Jan Laurens Eelkens als voogd van haar minderjarige kinderen Wouter, Barbara en Catharina, erft de helft van een perceel beemden in de Blootbeemden te Tilburg en het vruchtgebruik van een akker in de Korvelse akkers. Haar kinderen kregen het erfrecht.

In 1582 doet Willemken afstand van de goederen die zij bezat met wijlen haar man ten behoeve van haar zoon Wouter en Hendrik "die Wijse", gehuwd met haar dochter Catelijjn.

Haar kinderen zullen haar het gebruik van een kamer en turf geven, bovendien een jaarlijkse pacht van "20 stuijvers Brabants" en 2 mud rogge, te voldoen op Lichtmis.

Na deze verkoop delen haar kinderen de goederen; Wouter werd eigenaar van het "cleijn huijsken" onder Oerle en diverse percelen land in het Stappegoir, de Korvelse- en de Broekhovense akkers, Jan Zwijsen krijgt "een huijs, schuer, torffschop ende hoff metten gronde", ook in de herdgang Oerle.

Willemken sterft te Tilburg tussen mei 1595 en maart 1601. In 1595 koopt zij samen met haar zwager Willem de Bont de helft in een perceel heide aan de Maasdiijk.

Jan Zwijsen en Laureijsken Spijckers, weduwe van Wouter Spa-

pen, mede voor haar kinderen Cornelis, Willem en Adriana, delen in 1601 twee beemden onder Tilburg aan de Broekhovense dijk en de "gemeijnen" dijk.

De kinderen waren;

1. Wouter, volgt onder Vc.
2. Barbara, sterft voor 20.3.1582.
3. Catelijn huwt Jan Hendrik Willem Zwijsen.

Vb. Cornelis Adam Spapen (zv IV-c)¹⁵⁴ huwt Heijlwich de dochter van Jan Gherit Thomas van Enschoot bij Aleijdt Aert Jan Gherit Geenen¹⁵⁵.

Zij woonden in de herdgang Oerle en waren gegoed in de Korvelse en Broekhovense akkers, het Stappegoir en de Conincxvoort onder Goirle.

Cornelis koopt in 1593 land te Tilburg van de erven Jenneke Wouter Spapen.

In 1594 nadert het echtpaar de helft van een perceel beemden, in 1593 verkocht door de man van Adriana Jan Gherit van Enschoot.

Als erfgenamen van Adriaan en Geertruij, kinderen van Willem Peters Martenssoon worden zij genoemd in 1619. Voor 31.1.1629 zijn beiden overleden.

Op die dag verdelen hun kinderen de erfgoederen, waarop pachten drukken aan de bisschop van 's-Hertogenbosch, het "sinte Barbara altaer" en het "sint Antonis altaer" van de Tilburgse kerk.

Zoon Jan erft "een camer metten gronde staende aende huijs alhier binnen Tilborgh ter plaetschen geheijten Oerle". Het huis werd eigendom van zijn broer en zuster Adam en Marie, maar Adam verkocht zijn deel dezelfde dag aan zijn zuster.

De kinderen waren;

1. Jan¹⁵⁶ sterft ongehuwd te Tilburg voor 1.3.1636. Bij de erfdeling tussen zijn broers Adam, Adriaan en Cornelis en zijn zuster Marie, krijgt de laatste de kamer van Jan.
2. Adam huwt te Tilburg 1.2.1618 Marijken Cornelis Peter Jan Dirks.
3. Adriaan, is mogelijk dezelfde als Adriaan Cornelis Damen die 19.2.1626 te Tilburg huwt met Truijken Goijaert Driessen.
4. Cornelis.
5. Marie, huwt te Tilburg 18.2.1620 Adriaen Adriaens "diemen noeme de Braber". Adriaan sterft voor 31.1.1629. In 1636 waren Huijbert Jan Brock en schout Herman de Roy de voogden van haar kinderen Cornelis en Wouterken.

Vc. Wouter Cornelis Spapen (zv IV-d)¹⁵⁷ huwt Laureijsken dochter van Andries Laureijs Jan Berthout Spijckers¹⁵⁸ en Adriana Hendrik Martens van der Sande.

Andries ontleende de naam Spijckers aan zijn voorvader Laureijs Jan Berthouts, die in 1528 pachter werd van de hoeve "op ten Spiker" te Tilburg, eigendom van het convent van Tongerlo¹⁵⁹.

Wouter Spapen stierf te Tilburg voor 1593. Zijn weduwe koopt in 1596 met haar broers Frans en Adriaan het ouderlijk erfdeel van hun zuster Hendricxken die gehuwd was met Hendrik Jacob Hendrik Stevens. Voor 10.1.1618 is zij te Tilburg overleden.

Haar zoon Cornelis erft haar "huijs, schuer, torffschop metten gronde ter plaetschen geheijten Oerle".

Hun kinderen waren;

1. Adriana¹⁶⁰ huwt te Tilburg (ondertrouw 25.1.1606) Adam Laureijs Cornelis van Gorp. Zij maken hun testament te Tilburg 23.2.1647. De langstlevende wordt universeel erfgenaam en zal de minderjarige, ongehuwde kinderen een ambacht laten leren.
2. Cornelis, volgt onder VIc.
3. Willem, volgt onder VId.

VIc. Cornelis Wouter Cornelis Spapen (zv V-c)¹⁶¹ huwt te Tilburg 18.10.1614 Lijsken dochter van Peter Joost Eelkens en Anna Jan Thomas van Enschoot.

Anna de weduwe van Peter Eelkens doet in 1642 afstand van het vruchtgebruik van haar goederen ten gunste van haar zoon Joost en schoonzoon Cornelis Spapen. Anna zal haar leven lang een kamer mogen gebruiken in het huis, dat eigendom wordt van haar zoon Joost en de opbrengst van de boomgaard genieten.

Cornelis wordt eigenaar van land in de Korvelsche en Broekhovensche akkers.

Hij en Lijsken sterven te Tilburg voor 15.10.1664.

Hun zoon Jan erft het ouderlijk huis in de herdgang Oerle.

De kinderen waren;

1. Wouterken, huwt te Goirle 11.3.1642 Jan Janse van Son, zoon van Jan Janse van Son en Marij Gerit Aert Pauwels Ravels aan de Tijvoort te Goirle¹⁶².

In 1664 verkoopt Jan een akker aan Peter Wouter Philipsen, hij sterft voor 22.12.1677. Op die dag verkopen zijn zonen Jan, Goijaert en Gerrit en de voogden van zijn minderjarige kinderen bij Wouterken Cornelis Wouters een huis te Goirle in de herdgang Dorp aan Jan Aelst.

Landerijen werden verkocht aan Joost Peter Eelkens, Jan Gerit Soffaerts en Jan van Dommelen.

Wouterken sterft te Goirle voor 22.1.1682 als haar kinderen een huis "ter plaetse genaempt den quaaden hoeck" verkopen aan Bastiaan Bogaerts.

In 1685 verkopen ze een weide in de Bergvennen te Goirle aan Adriaan Soffaerts en een weiland genaamd "de Smaldijck" aan Joost Peter Eeltiëns.

2. Laureijs 17.9.1617 gedoopt te Tilburg, volgt onder VIIf.
3. Jan, gedoopt te Tilburg 8.12.1620, volgt onder VIlg.
4. Catharina, gedoopt te Tilburg 1.10.1623 huwt te Tilburg 16.2.1653 Cornelis Peter Heijsten en hertrouwt te Tilburg

26.4.1667 Huijbert Gerit Brock, weduwnaar van Marie Andries Cornelis Antonissen, gedoopt te Tilburg 10.8.1625 zoon van Gerit Gerit Brocken de jonge en Maria Peter Willem de Bont¹⁶³. Zijn broers en zusters waren;

Laurens huwt Catharina Jacob 's Beckers

Wouter huwt Henrica Mutsaers

Jenneke huwt Wouter Cornelis Wouters

Anna huwt Adriaan Peter v. d. Mechdenberch

Bij het tweede huwelijk werd een alimentatieregeling getroffen voor zijn dochter Marie. In 1664 en 1665 wordt hij genoemd bij transporten, samen met zijn familie.

5. Anna, 28.10.1626 te Tilburg gedoopt¹⁶⁴ huwt te Tilburg 19.1.1648 Cornelis Cornelis van Gorp. Zij sterft voor 15.10.1664.

Voogden van haar drie minderjarige kinderen werden Laureijs Cornelis Spapen en Jan Cornelis van Gorp.

Deze verkopen in 1665 land onder de herdgang Oerle en een perceel beemden te Gilze "int Broeck". In 1668 verkopen zij te Gilze een perceel beemden genaamd "den Dorenbos int Broeck".

6. Willem 28.4.1630 gedoopt te Tilburg, zonder oir voor 15.10.1664 overleden.
7. Peter gedoopt te Tilburg 1.4.1633, volgt onder VIIh.
8. Maria, gedoopt te Tilburg 6.2.1637, huwt te Tilburg 23.8.1659 Jan Cauwenberch¹⁶⁵ gedoopt te Tilburg 22.2.1637, zoon van Pauwels Gijsbert Cauwenberch alias Verschuieren, die 24.1.1636 te Goirle huwde met Maijken Jan Scoeffers. In 1675 verkoopt Jan met zijn vrouw een akker onder Oerle aan Angela de weduwe van Cornelis Aert Pouwels.

Vld. Willem Wouter Spapen (zv V-c)¹⁶⁶ huwt te Tilburg 21.8.1630 Heijlwich Hendrik Deckers. Hij sterft voor 1642 als zijn weduwe een erfmingeling aangaat met haar zwager Cornelis Spapen. Hun twee kinderen gedoopt te Tilburg waren;

1. Marie¹⁶⁷ 31. 12. 1631, huwt te Tilburg 16.2.1663 Peter de With, gedoopt te Tilburg 13.3.1637 zoon van Cornelis Jan de With¹⁶⁸ en Deliana Spijckers. In 1664, 1667 en 1678 verkopen zij land te Tilburg onder Broekhoven, Oerle en het Stappegoir. Marie werd als weduwe van Peter de With 5.8.1692 te Tilburg begraven. Haar huwelijk bleef kinderloos. Haar erfgenamen Laureijs Cornelis Spapen, Jan Paulus Couwenberg huwt Maria Cornelis Spapen, Hendricxke Deckers weduwe van Cornelis Couwenberg en Maria Deckers weduwe van Francis van Loon machtigen notaris Van Loon om de erfenis publiek te verkopen. De verkoop vond plaats in oktober 1692 en Willem Roosen werd daarbij eigenaar van een "huijsken aende Kerck".

2. Walterus 6.6.1634, jong overleden.

Vllf. Laureijs Cornelis Spapen (zv VI-c)¹⁶⁹ huwt te Tilburg 11.10.1648 Jenneke van Spaendonck, dochter van Huijbert en Maria Thielemans, weduwe van Daniël Jacob Lambert 's Beckers. Huijbert Peter van Spaendonck¹⁷⁰ huwt Maria Jan Peter Thielemans.

Kinderen;

1. Marie huwt Antonij Hendrick Wagemaeckers.

2. Jenneke huwt Daniël 's Beckers
huwt Laureijs Cornelis Spapen.

3. Catharina huwt Jacob Herman Aerts.

4. Martijntje huwt Hendrick Sijmon Hollen.

5. Jenneke huwt Goosen Jan Aert Brenders alias de Cort.

6. Anna huwt Antonij Adriaen Schreppers.

7. Peter huwt Lijsbeth Adriaen Keijsers.

De erven Huijbert van Spaendonck verkopen in 1659 voor 1600 Caroli guldens hun deel in een huis aan de Heuvel te Tilburg aan Laureijs Cornelis Wouters als man en momboir van zijn vrouw Jenneke. Voor deze koop gaat hij een geldlening aan van de verkopers.

In 1667 koopt Laureijs Spapen als medeërfgenaar van Peter Jan Thielemans en Barbara Jan Willem de Wijs de helft in een beemd en een perceel erf onder Tilburg van de andere erfgenamen.

Jenneke is in 1664 ziek en daarom wordt een testament gemaakt waarin de langstlevende enig en universeel erfgenaam wordt en waarin tevens is bepaald dat de langlevende het voorkind van Jenneke bij Daniël Beckers, met name Anna, zal alimenteren tot haar 25e jaar of haar huwelijk en dan 100 Caroli guldens zal uitkeren. Verder bepalen zij dat na hun dood de goederen "ab in testato ende naer costuijmen locaal" gedeeld moeten worden.

Een nieuw testament in 1680 maakt hun zoon Cornelis enige erfgenaam, mits hij aan zijn halfzuster Anna Beckers zal laten, een akkertje, haar kleding en de som van 3 à 64 Caroli guldens uit de nalatenschap van haar grootvader Jacob Beckers.

In 1687 leent Laureijs 96 gulden van de heer Antonij Verreijck.

Laureijs werd 30.1.1694 te Tilburg begraven. Zijn weduwe en haar dochter Anna Beckers machtigen Cornelis Spapen de nagelaten goederen van Laureijs te verkopen of te verhuren.

In Tilburg wordt 21.11.1702 begraven "de weduwe van Laureijs Spapen op den Heuvel".

De enige zoon van Laureijs, gedoopt te Tilburg, was:

1. Cornelis 23.11.1649, volgt onder VIII.

Vllg. Jan Cornelis Spapen (zv VI-c)¹⁷¹ huwt te Tilburg 12.1.1654 Beertruij van Nerven, gedoopt te Goirle 16.1.1630, dochter van Aert Lenaerts Jan van Nerven bij Anna Wirick Brouwers.

De kinderen van Aert van Nerven waren¹⁷²:

1. Dielis huwt Willemken Jan Gijsberts Couwenberg.

2. Marie.
3. Engeltje.
4. Bertholda huwt Jan Spapen.

Jan Spapen sterft te Tilburg voor 29.1.1672. De voogden van zijn kinderen, Huijbert Gerit Brocken en Dielis Aerts van Nerven, verkopen de haaf- en meubilaire goederen bestaande uit "een melck-koeij, een roij veers, een roij koeij, een wagen, een aerdtkar, een spinspoel, spinwiel en haergetouw, een kist, een schap, tinne schotels ende copere ketels".

Er drukken echter zoveel schulden op het sterfhuis, dat huis, schuur en schop in de herdgang Oerle verkocht moeten worden. De koper werd Jan Pauwels Cauwenbergh. Verder worden ook nog de helft in een weiland aan de Bakertant te Goirle en een beemd te Tilburg verkocht.

Tenslotte is er nog de opbrengst van de oogst bestaande uit 104 1/2 vat rogge met een waarde van 13 gulden per mud en 6 vaten haver à f -8.8. per vat.

Tot de uitgaven behoorden; betaalde dorpslasten, pachten, kleding voor de kinderen, geleverde winkelwaren, vlas, bier "soo aende vader als naderhant", vlees en arbeidsloon aan de dorsers van de oogst.

"Ende werdt alhier gebracht eene somme van negen gulden als den gewesenen momboir is quijt geraeckt inde plonderinge van de fransche troupes in den jaere 1672".

De schoonzusters van Jan Spapen, Marie en Engeltje van Nerven, waren pastoorsmeid te Goirle bij de heer Johannes van Riel.

Deze heer Van Riel verklaart in 1693 dat "Marie van Nerven tot Tilborgh wonende eenige presentie wilt moveren offte maeken op den heer comp. ter saecken dat sij Marie over lange jaeren bijde heer comp. heeft gewoont". Hij verklaart echter "daer van niet een diijt schuldig" te zijn.

Haar vader had immers "dartich jaeren geleden aen heere comp. seer min. delijck versocht ende gebeden dat hij sijne dochter Mari in sijne cost wilde aennemen" en dat hij "alleenlijck aen selve maer een lijfken off rocxskens soude geven na sijn believen".

Marie is tegen zijn zin dertig jaar gebleven en toen zij dan eindelijk vertrok heeft hij nog "uijt compassie ende meedogenheijt een uijtsetsel van huijsraet ende een gouden rinck gegeven".

Haar zuster Engeltje bevestigt dat haar zuster is "uijtgeset soodanich als een vader sijn kint soude connen uijtsetten".

Deze Engeltje maakt in 1706 haar testament waarin zij aan haar peetkind Anna Dielis van Nerven prelegateert "haer beste bedde, hoofdpeuling, twee oirkussens, een groen deecken, twee slaep-lakens, selve paar oorfluewijnende ende twee geblomde gordijnen". De andere erfgenenamen zijn de kinderen van haar broer Dielis, haar zuster Beertje weduwe van Jan Spapen en tenslotte legateert zij nog 90 gulden aan haar neef Jan Cornelis Verheijden, schoenmaker "buijten Mechelen".

Sterft haar zuster Beertje voor testatrice, dan delen haar twee kinderen maar "ider voor haer hoofd".

Bertje de weduwe van Jan Spapen werd 9.5.1716 te Tilburg begraven.

Haar kinderen bij Jan Spapen, gedoopt te Tilburg waren;

1. Cornelis 4.8.1656, volgt onder VIIIj.
2. Cornelia 31.12.1658, huwt te Tilburg 28.10.1685 Jan de Kanter, geboortig van Turnhout "doch alhier altijd opgevoedt".
3. Johanna¹⁷³ 1.6.1661 huwt te Tilburg 26.5.1686 Jan Schreppers zoon van Jan Adriaan Schreppers en Jenneke Peter Mutsaerts.

Zij werd 5.6.1700 te Tilburg begraven. Cornelis Spapen en Peter Schreppers, de voogden van haar drie minderjarige kinderen verkopen in 1701 een huis aan het Harinxent te Tilburg.

Jan Schreppers hertrouwt te Tilburg 12.3.1702 Marij Peter van Meuwe, weduwe van Peter Peters van Riel, geboren te Goirle en te Tilburg wonende aan de Reit.

4. Anna¹⁷⁴ 23.2.1664, huwt te Tilburg 26.7.1693 Willem Adriaen Adriaen Peijnenborg.

In 1716 kopen zij te Goirle aan " 't Bergeijnt" 6/7 deel in een huis van Cornelis Jan Spapen en de kinderen van Dielis van Erven.

Hij werd 5.9.1722 te Tilburg begraven, zij werd aldaar begraven 5.6.1737.

Hun kinderen gaan 23.10.1737 tot de boedelscheiding over.

Deze kinderen waren;

1. Jan
2. Anneke huwt Jacobus van Trier
3. Cornelia huwt Michiel Schaapsmeeders
4. Jenneke huwt Jacobus van Bocxel.
5. Leonardus 25.1.1667, jong overleden.

VIIIj. Cornelis Laureijs Spapen (zv VII-f)¹⁷⁵ huwt te Tilburg 1.3.1687 Jenneke van Osch, dochter van Jan Adriaan van Osch en Judith Herman van Stockem in huis "het Ram" aan de Heuvel, weduwe van vorster Jan Schalcken.

In 1682 doen de kinderen van Jan van Osch afstand van de erfenis van hun oom Paulus van Osch ten gunste van hun zwager Jan Schalcken, die belooft de schulden te betalen welke op deze nalatenschap drukken.

Na zijn dood heeft Schalcken nog een schuld aan Maria van der Stappen, weduwe van drossaard Hendrik Verschueren, wegens geleverde wijnen, brandewijn en turf. Hier tegenover stond een schuld van Maria aan Jan Schalcken wegens geleverde varkens en haver en de vertering van Thomas Cornelis Peter Gijsen in de herberg van Schalcken.

Cornelis Spapen vereffent de schulden door de betaling van 50

gulden aan de weduwe Verschueren.

Judith van Stockem, die inmiddels hertrouwt was met Jan Huijbert de Roy, sterft in 1692. Jan de Roy komt overeen met Cornelis Spapen, Jan van Osch en Jan de Gruter, gehuwd met Agnes van Osch, dat hij tot half april 1694 het huisje van zijn vrouw mag blijven bewonen en ook alle meubels mag houden. Hij moet wel de begrafenis-kosten betalen en 14 gulden aan zijn stiefzoon Jan van Osch voor het repareren van het voornoemde huisje.

Cornelis Spapen heeft in 1696 een geschil met de voogden van de vier kinderen van Jan Schalcken bij Jenneke van Osch.

In 1699, 1700, 1702 en 1704 verkoopt hij grond onder Broekhoven en het Stappegoir.

Op 7.5.1700 maakt hij een testament, 23.9.1704 werd hij te Tilburg begraven.

Zijn weduwe verkoopt in 1705 een perceel bos "omtrent de volmolen voor ende over de Leij tot Goirle", in 1706 "een huijs, brouwhuijs, schuer, schop, ende hof aende Heuvel" aan Peter Jan Hosemans en tenslotte in 1707 een "bleckelingsvelt" en een perceel "saeij- als weijlant".

Zij sterft te Tilburg aan de Hasselt en werd aldaar 6.10.1711 begraven.

Hun kinderen gedoopt te Tilburg;

1. Laurentius 5.11.1687, waarschijnlijk jong overleden.
2. Jan Baptist 7.5.1689, jongman aan de Hasselt, begraven te Tilburg 1.8.1711.

VIIIj. Cornelis Spapen (zv VIII-g)¹⁷⁶ huwt te Tilburg 14.11.1688 Marie Claes Backers uit Alphen, begraven te Tilburg 26.9.1696.

Mogelijk zijn de drie kinderen uit dit huwelijk jong overleden, daar geen alimentatieregeling werd getroffen, of een voogdijrekening overgelegd.

Hij hertrouwt te Tilburg 10.9.1702 Huijbertje Wouter van Laarhoven uit Udenhout, waar zij gaan wonen "in den Brant" en waar zij 30.4.1723 is begraven zonder kinderen na te laten.

Hij hertrouwt te Oisterwijk 5.6.1723 Barbara Jan Pennings uit Udenhout.

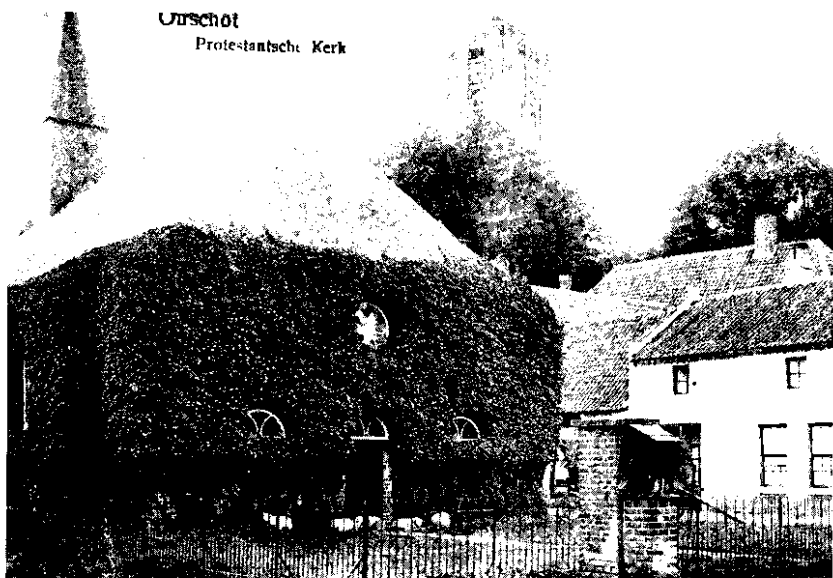
Cornelis Spapen werd in december 1725 te Udenhout begraven.

De kinderen bij zijn eerste vrouw te Tilburg gedoopt;

1. Jan 31.3.1690
2. Nicolaus 2.7.1692
3. Leonardus 20.9.1694.

VIIh. Mr. Peter Spapen (zv VI-c)¹⁷⁷ huwt te Oirschot als Peter Cornelis Wouters, jongman van Tilburg, op 22.12.1658, in het sterfjaar van de heilige non van Oirschot 8.9.1633 dochter van Simon Matheus Clabberts en Catharina Hendrickx.

In 1684 verkopen Peter Dirk van de Ven, Peter Lucas van Ham huwt Catharina Dirk van de Ven, beiden wonende te St. Oedenrode en Sijmon Dirk van de Ven "nauwelijckx tot sijne mondige dage

Protestantse kerk, Oirschot.

gecomen sijnde" wonende te Tilburg aan mr. Peter Cornelis Spapen "raijmaker, hennen oom, seecker huijs ende hof van wijlen hen ouders aengecomen binnen Oirschot onder de hertganck van den Kerkhoff in het Steenstraetje bij Ons Lief Vrouwekercke". Voor deze aankoop leent Peter geld van zijn neef Sijmon van de Ven uit Tilburg.

Verder werd Peter te Oirschot eigenaar van een perceel "teullant den Eijndepoel" en een akker aan de "Lijckstraet".

Voor 1697 is het echtpaar overleden. Hun kinderen waren;

1. Cornelis, gedoopt te Oirschot 25.10.1659, volgt onder VIIIk.
2. Sijmon¹⁷⁸ gedoopt te Oirschot 25.6.1661, huwt te Tilburg 19.2.1683 Elisabeth Hendrik van den Ende uit Goirle. Zij woonde te Tilburg aan de Veldhoven. Zij werd aldaar 12.3.1711 begraven zonder kinderen na te laten.
Hij hertrouwde te Tilburg 19.2.1713 Marie Claas van Dongen uit Dongen. Te Tilburg vinden we een drietal schuldbekentenissen van Simon dus erg welvarend is hij niet geweest.
Het erfdeel van zijn eerste vrouw, een akker te Goirle in de herdgang Dorp, verkoopt hij in 1714 aan Helena Peter Otten, kwezel en kosteres te Goirle.
3. Willem, gedoopt te Oirschot 6.1.163.
4. Henricus, gedoopt te Oirschot 19.12.1664.
Tenslotte nog twee kinderen waarvan de doopdatum niet met zekerheid kon worden vastgesteld;
5. Anneke¹⁷⁹ zij werd te Oirschot begraven 11.6.1711, ongehuwd. Te Tilburg werden 15.7.1711 goederen onder de herdgang Oerle getaxeed, waarvan zij voor 1/12 deel eigenares was.

6. Laurens¹⁸⁰ gaat wonen te Antwerpen. In 1696 compareert te Oirschot Laurens Peter Spapens, wonende te Antwerpen, die de erfenis, hem aangekomen van zijn moeder zaliger, "zijnde de som van dese filiale portie geen 35 gulden waardich", verkoopt aan zijn broer Cornelis.

VIIIk. Cornelis Peter Spapen (zv VII-h)¹⁸¹ huwt te Oirschot 23.1.1687 Maria (Theresia) Cornelis van Asperen.

Hij was, zoals zijn vader, "raijmaker" binnen Oirschot. In de kerkrekeningen van Oirschot komt hij voor wegens het maken van een nieuwe baar en het maken van poten onder de oude baar om die als kruiwagen te gebruiken.

In 1698 vinden we een verklaring ter requisitie van "Cornelis Spapen oudt borgemeester ende gewesene ontfangen der verpondinge des voors. vrijheijt voor 1695 tot 1696 toe, als op den ... april 1698 zijn woonhuijs, stallinge ende andere dependentiën ende allen sijne meubelen, huijsraet ende alles watter in was mitsgaders eenige penningen ende papieren soo specificatiën als andersints, dienende tot sijne borg. ende ontfangersrekeningen tot den gronde toe afgebrant ende tenemael verdestruert zijn in d' absentie van den requirant denwelken buiten dese vrijheijt om sijne negoties ende affaires was vacerende ende heeft sijne huijsvrouw met haere kinderen den brant ter nauwer noot, mits het was tussen 10 en 11 uren in den nacht ende naer dat slapen was, in haer hemde noch ontvlucht ende het leven gesalveert, niet wetende door wat ongeluck den selve brant was aengekomen, sulx den requirant daer door, als hebbende ten minste daer bij wel verlooren ende schaade gehadt voor eene somme van over de 5 ofte 6000 gulden, soodanich is geruineert ende beschadicht, dat hij is geworden onvermogen ende buiten staet van aen 't lants comptoir te konnen voldoen ofte betalen 't geen over 's lants verpondingen ten achteren is soo luttel als oock aen dese vrijheijt 't geen wegens sijne borgemeesterschap alnoch resteert".

In verband met deze brand vinden we nog een verklaring ter requisitie van Cornelis door Adriaan Mathijs Blanckers "molenkarknecht" van de Kerkhovensche koren-windmolen, bemaalt door Willemken, de weduwe van Stans van Beurden en in 1703 een aanslag van 500 gulden door Jan van Nieuwenhuijze, burgemeester van Oirschot "geslagen ten behoeve van voors. en ten lasten van Cornelis Spapen borgemeester vant jaer 1695 van goederen toebehoorende aen voorn. Spapen wesende als volgt, inden keucken een kasken, een koperen temis (is een melkzeef), koperen kaffoir, drij biesen ende 5 houten stoelen, een scherm, twee haelen, eenen rooster, koperen en houten emmer ende tinne pispot, int kamerken een kasken ende spiegel".

Cornelis Spapen werd 20.4.1720 te Oirschot begraven, zijn weduwe 27.10.1739.

In 1741 delen hun kinderen Peter en Maria Deliana hun goederen,

waarbij Peter een huis sterft te Oirschot aan de Nieuwstraat onder de herdgang Kerkhof en zijn zuster diverse percelen land.

Te Tilburg verkopen Peter en zijn zuster in 1743 een perceel heide. De kinderen van Cornelis, waarvan ook niet alle doopdata gevonden werden, waren;

1. Cornelis, volgt onder IXm.
2. Maria Deliana¹⁸² gedoopt te Oirschot 30.6.1693 huwt aldaar 27.9.1716 Hendrik Jan Baijens, gedoopt te Oirschot 30.4.1696 zoon van Jan Hendrik Baijens en Maria Gisbert van Doore. Hendrik was "meester-glasemaker en verwer" te Oirschot, waar het echtpaar het huis "Diest" bewoonde.
3. Peter, volgt onder IXn.

IXm. Cornelis Cornelis Spapen (zv VIII-k)¹⁸³ huwt te Oirschot 7.2.1723 Jenneke Eijmbert Hoppenbrouwers. Hij was "vice-vendrik" van het gilde St. Sebastiaan te Oirschot.

Te Oirschot koopt hij een perceel land genaamd 't Camp agter de molen' en een hof onder de herdgang Kerkhof van Helena van Moretten weduwe van Tholof Eijmbert Hoppenbrouwers.

Cornelis werd zonder kinderen na te laten 11.11.1739 te Oirschot begraven.

In 1740 akkorderen Peter Spapen en Hendrik Baijens met hun schoonzuster 'de eersame' Jenno Hoppenbrouwers, dat de eerste twee 'cederen alle sodanige recht en actie van eigendom als de-selve soude competeren uijt de helffte der erff- haeffelijke en gere-de goederen mitsgaders de erfgoederen van wijlen Cornelis' waartegen Jenno afstand doet van het 1/3 deel van de erfgoederen van haar mans ouders.

Jenno Hoppenbrouwers hertrouwt te Oirschot 28.8.1741 Jan Baptist van Oerle uit Tilburg.

IXn. mons. Peter Cornelis Spapen (zv VIII-k)¹⁸⁴ vice-president van de Oirschotse schepenbank, koopman, bakker en winkelier komt als zodanig in de kerkrekeningen voor wegens het leveren van 11 ellen zwart laken, lint en garen voor het maken van een nieuw baarkleed.

Zijn aankopen te Oirschot zijn; een huisje in 't Steenstraatje, een weide genaamd 'de Koeijweij off Creijlheuvel' onder Spoordonk en enkele percelen teulland onder de Kerkhof en Spoordonk.

Peter huwt te Oirschot 1.8.1717 Jenneke van de Morsellaer, dochter van Marten van de Morsellaer en Maria Geerlinck Schraets, die na de dood van Marten hertrouwde met Rutger van Collenburgh die in 1708 samen met zijn zoon Hendrik gedetineerd werd, verdacht van het doodsteken van Dirk Roosen.

Ook de vrouw van Peter Spapen had al een bewogen geschiedenis achter de rug. In 1718 verklaarde Agnees, huisvrouw van Sander van Someren, vroedvrouw van Oirschot 'enige jaren geleden ontboden te wesen ten huize van Maria weduwe Ruth van Collenburgh

daar in een camerken in barensnood lag Jenneke van de Morsellaer dochter van Marie voorn. die zei; Agnees gij moet hier swijgen op den eedt en seggen het tegen niemandt, wij sullen het kindt als het daer is ten eersten wegh doen ende maeken dat er niemandt van weet'. De vroedvrouw belooft te zwijgen, waarna Jenneke verlost wordt van een zoon, waarvan de vader Jan Coopal was.

Enige dagen later komt Agnees in de kerk en ziet daar tot haar verwondering 'Jenneke op haar kniejen sitten om also aen de menschen te willen verbergen dat sij van een kindt verlost was'. De geschiedenis komt toch uit en Agnees wordt bij de drossaard geroepen, die haar vraagt of zij bij de bevalling heeft geholpen was haar zeer in verlegenheid brengt.

Ook Marie Schraets wordt bang en vraagt aan Agnees een briefje, dat zij bij haar dochter Jenneke een kind gehaald heeft. Agnees zegt echter 'neen dat sal ik niet geven, sou ik dat doen en brengen bij den heere drossaert niet aen, dat sou mijn schoon staen, gij weet dat ik tegens den drossaert op u versoeck gelogent hebbe en sal ik daer na een briefje van geven, ik sal soo geck niet wesen'. Er was echter al sprake van dat Jenneke de vader 'tot onderhout van 't kint soude aendoen'.

Enkele jaren na hun huwelijk akkordeert Peter Spapen met Jan Dielis Goopal en Deliana Stockelmans, over de betaling van de kraamkosten, waarbij verder bepaald wordt dat Peter en Jenneke het kind zullen opvoeden en alimenteren tot de leeftijd van 20 jaar en bovendien 'een eerlijk hantwerck' zullen laten leren. Coopal belooft aan Peter 243 gulden in drie termijnen.

De vrouw van Peter werd 9.9.1747 te Oirschot begraven. In 1761 noemt Cornelis Spapen zich te Middelbeers¹⁸⁵ enige universele erfgenaam van wijlen zijn vader Peter Spapen te Oirschot.

De kinderen van Peter en Jenneke, gedoopt te Oirschot, waarvan dus alleen de zoon Cornelis zijn ouders zal overleven, waren;

1. Maria Catharina¹⁸⁶
2. Cornelis 31.1.1721
3. Franciscus 2.11.1723
4. Cornelis 10.5.1727, volgt onder XI.

XI Cornelis Spapen (zv IX-n)¹⁸⁷ smid, huwde te Oirschot 20.12.1751 Johanna van den Boer uit Woensel. De bruid verscheen 'met haer dogter waer van sij onlangs voor bande des houwelijkcs in de kraem was bevallen, in haer regter arm tusschen beide houdende en waervan de bruijdegom bekende vader te wesen'.

Cornelis werd 25.2.1799 te Oirschot begraven, zijn vrouw werd aldaar begraven 28.2.1793.

Hun onroerende goederen werden in 1799 publiek verkocht, de kopers waren o.a. hun kinderen Nel, Arnold en Louis en de Joodse opkopers Nathan Abrams, Abram Levie en Salomon Davids.

De kinderen gedoopt te Oirschot;

1. Johanna¹⁸⁸ gewettigd bij het huwelijk, gedoopt 20.11.1751,

- ontving 14.6.1775 een borgbrief voor vertrek naar Oisterwijk.
2. Petrus 19.8.1753.
3. Ludovicus 30.6.1755, volgt onder Xln.
4. Arnoldus 30.5.1757.
5. Maria Catharina 5.12.1763.
6. Petronella 7.5.1767, huwt te Oirschot 6.9.1807 Cornelis van Berendonk, gedoopt te Oirschot 11.5.1771 zoon van Embert en Maria Magdalena van Cuijck, weduwnaar van Johanna Catharina Kniknie. Hij overleed Oirschot 25.9.1834. Zij overleed Oirschot 26.2.1832.
7. Arnoldus 6.11.1769, volgt onder Xlo.

Xln. Ludovicus Spapen (zv X-l)¹⁸⁹ smid, 'marechal' en leverancier van ijzerwerk aan de Oirschotse kerk, huwt te Oirschot 4.7.1784 Johanna van Cuijk, gedoopt te Oirschot 25.2.1752 dochter van Henricus en Johanna Maria Vleminx. Zij stierf in het kraambd en werd 27.4.1790 te Oirschot begraven.

Louis hertrouwde te Oirschot 7.8.1796 Anna Geertruij Wassen (Wassa) dochter van Hendrik Wassen en Maria Catharina Tiessen. Hij overleed 5.11.1832.

Zij overleed Oirschot 23.8.1825.

Bij zijn tweede huwelijk werd een inventaris opgemaakt van de roerende en onroerende goederen welke o.a. bestonden uit: een huis en hof gelegen 'bij rijker's hujs onder den Kerkhof', een perceel teulland onder Hedel (Oirschot) acht schilderijen, een 'huijshorologie', een vosseklem, een kruisboog, een snaphaan, vier kerkboeken en smidsgereedschappen waaronder 2 blaasbalgen en een aambeeld, 4 bankschroeven, 3 handschroeven, 13 grote en kleine hamers, 10 smidstangen, 2 ijzeren en 2 houten boren, een bos met haken om sloten open te maken, 16 vijlen, 18 pond hoefijzers en een slijpsteen.

Als medeërfgenaar van Hendrik Jan Erven en Catharina van Kuijk, verkoopt Louis als vader en voogd van zijn drie kinderen bij Johanna van Kuijk de zogenaamde Startakker onder Hedel.

De kinderen van Louis te Oirschot gedoopt waren;

1. Johanna Maria 2.5.1785, als kind overleden.
2. Petrus 4.9.1786, smid te Rotterdam.
3. Henricus 4.9.1786, smid te Amsterdam.
4. Cornelis 15.5.1788, huwt te Oirschot 13.4.1823 Johanna Wilhelmmina Somers gedoopt te Veldhoven 19.2.1787 dochter van Jan Somers, ontvanger der direkte belastingen te Veldhoven en Antonetta van Don. Cornelis is na zijn huwelijk smid te Rotterdam.
5. Jan 13.4.1790, als kind overleden.
6. Johanna Maria 23.5.1797, dienstmeid te Boxtel, huwt te Oirschot 23.6.1822 Josephus Johannes Somers, bakker, gedoopt te Oirschot 17.2.1790 zoon van Adam, schoolmeester te Oirschot, en Anna Essens. Hij overleed Oirschot 2.7.1855.

- Zij hertrouwt N.N. Heesels.
7. Elisabeth 7.9.1798.
 8. Jan 1.4.1800, volgt onder Xllm.
 9. Josephus 13.12.1801, ijzersmid overleed Oirschot ongehuwd 11.10.1849.
 10. Maria 8.9.1803.
 11. Barbara 6.7.1805.
 12. Henrica 23.5.1807 overleed Oirschot ongehuwd 5.5.1888.

Xlo. Arnoldus Spapen (zv X-l)¹⁹⁰ herbergier overleed Oirschot 26.4.1829. Hij huwt te Oirschot 20.5.1798 Maria Melis gedoopt te Oirschot 1.11.1767 dochter van Jan en Anna Maria van den Heuvel. Zij overleed Oirschot 30.9.1842.

Hun kinderen gedoopt te Oirschot;

1. Cornelis 20.2.1799 overleed aldaar ongehuwd, zonder beroep 14.6.1875.
2. Jan 28.4.1801.
3. Peter 28.8.1803.
4. Johanna Maria 15.2.1808, begraven 17.2.1808.
5. Johanna Maria 5.7.1809, begraven 7.8.1809.
6. Anna Catharina 7 minuten oud overleden te Oirschot 22.4.1810. Zij werd gedoopt door de vroedvrouw.

Xllm. Jan Spapen (zv XI-n)¹⁹¹ smid te Oirschot, verkoopt in 1833 in opdracht van Peter en Cornelis Spapen, smeden te Rotterdam en Hendrik Spapen, smid te Amsterdam een perceel teuland onder Hedel aan Waltherus van Overdijk.

Hij huwt te Oirschot 15.6.1828 Maria Elisabeth van der Sande, gedoopt te Oirschot 5.11.1797 dochter van Henricus en Anna Elisabeth van den Muijsenberg. Hij overleed Oirschot 19.12.1866. Zij overleed aldaar 18.1.1861.

Hun kinderen geboren te Oirschot;

1. Anna Elisabeth 6.7.1829 overleed Oirschot ongehuwd 14.10.1866.
2. Hendricus Ludovicus 20.9.1830, smid te Rotterdam, bleef ongehuwd en stierf te Oirschot bij zijn ouders 24.9.1859.
3. Cornelia Johanna 23.10.1835.
4. Ludovicus Johannes 26.9.1836 overleed Oirschot 24.2.1841.
5. Petrus Henricus 31.5.1838, koperslager te Oirschot overleed aldaar ongehuwd 26.10.1873. Hij woonde te 's-Hertogenbosch (1863), Roosendaal (1865), Rotterdam (1866) en Kaatsheuvel (1871).
6. Hendrika Louisa 8.2.1842 huwt Oirschot 27.4.1865 Jacobus Josephus Antonius Martinus Jansen geb. Eindhoven 2.8.1836, goud en zilversmid te Oirschot.
Zijn ouders waren Martinus Josephus Jansen en Wilhelmina Theodora Johanna van Lierop.
Zij verhuizen 16.8.1866 naar Brussel.

NOTEN

123. G.A. Tilburg R476 fol. 49v. 30.12.1745. R435 fols. 175/175v. 30.9.1740. R431 fol. 188v. 10.2.1719. R432 fol. 59v. 2.1.1722. R432 fol. 91v. 14.8.1722. R432 fol. 91 14.8.1722. R433 fol. 83 27.2.1728. R433 fol. 219 7.12.1729. R433 fol. 221 16.12.1729. R433 fol. 216 18.11.1729. R436 fol. 243 2.7.1746. Een kind van Floor Spapen werd begraven te Goirle 15.11.1741.
124. G.A. Tilburg R434 fol. 68 10.11.1732. R434 fol. 106/106v. 15.6.1733. not. 66 akte 15 26.10.1729.
125. G.A. Tilburg R433 fol. 17v. 20.2.1727. R432 fol. 70 2.3.1722. R434 fol. 96 7.4.1733.
R.A. 's-Hertogenbosch, Gilze R33 fol. 1 3.10.1717.
G.A. Breda R674 ongefol. 17 5.1712.
126. G.A. Tilburg R433 fol. 156v. 23.2.1759. R478 fol. 192 30.3.1759. R478 fol. 194v. 31.3.1759. R475 fol. 33 10.9.1740. R475 fol. 97 15.9.1741. R502 ongefol. 31.3.1759. R482 fol. 50 8.8.1778 idem fol. 60v.
Francis Donders huwde drie keer nl. Maria Roti, Catharina Franken en Maria Elings die na zijn dood hertrouwde met Florens Jan van Dijk.
127. H. W. Janson "bijdrage tot de geschiedenis van Goirle" blz. 29.
128. G.A. Tilburg R359 fol. 81 bis los inliggend blad 1642. R370 fol. 106v. 14.4.1668. voorgedijrekening 1636. R366 fol. 26 17.3.1658. R370 fol. 20v.
129. G.A. Tilburg R348 fol. 205v.-215v. R351 fols. 25-26-57v. R355 fols. 182v.-275. R356 fol. 152v. R357 fols. 213v.-274v. R361 fol. 32. R363 fol. 359v., R620 fol. 30.
Brab. Leeuw jrg. 13 afl. 4 blz. 56 J. A. W. Swane "Mulders in Brabant" XIV Van Beurden.
130. G.A. Tilburg R370 fol. 210v. R516 fol. 145v.
131. G.A. Tilburg not. 43 fol. 9 30.1.1693.
Over de Norbertuskwezels verschenen artikelen door rector J. Sicking in "Historische bijdragen" 3e jrg. nr. 1 en door C. Weijters in "Actum Tilliburgis" 4e jrg. nr. 5.
Een Norbertusbeeldje onder een stoep is nog aanwezig op het Tilburgs gemeente-archief. Het is afkomstig van kwezel De Jongh, kwam door bemiddeling van Lambert de Wijs terecht op het archief, maar was bedoeld voor een nog op te richten Tilburgs heemmuseum.
132. G.A. Tilburg R370 fol. 239 31.1.1669.
133. G.A. Tilburg R351 fol. 160v., R356 fol. 113v., R362 fol. 138.
134. G.A. Tilburg not. 57 akte 76 9.4.1681. R468 fol. 210 11.2.1699. R371 fol. 79 15.2.1670. R817 15.2.1670. R382 fol. 40 1690.
135. G.A. Breda R674 fol. 181 1716. In verschillende akten over Gilze is sprake van land dat grenst aan de erven wijlen Jan Cornelis Papen.
De tak uit Gilze van deze familie was zeer moeilijk samen te stellen.
Het doopboek van Gilze begint weliswaar in 1677, maar is tot p.l.m. 1750 zeer onvolledig en bevat zeer grote hiaten. Het wekt de indruk een zeer onvolledige kopie te zijn van een ouder orgineel exemplaar.
Deze hiaten vinden we ook in het schepentrouwboek, terwijl het Neder-Duits Gereformeerde trouwboek pas begint in 1705.
136. G.A. Breda R672 ongefol. 5.11.1697. R672 fol. 75 17.1.1700. R673 fol. 94v. 13.5.1707.
R.A. 's-Hertogenbosch, Gilze R81 ongefol. 20.3.1701.
137. G.A. Breda not. 574 akte 175 1.5.1713.
R.A. 's-Hertogenbosch, Gilze R35 fol. 80v. 14.1.1728 idem fols. 85-85v.
138. G.A. Breda R671 fols. 243-243v. 15 xber 1693.
139. Zie noot 138.
140. G.A. Breda R672 fol. 137 17.1.1702. R673 fol. 17 8.4.1704.
141. G.A. Breda R672 fol. 11v. 7.4.1696.
142. G.A. Breda not. 846 akte 58 19.5.1746.
143. R.A. 's-Hertogenbosch Gilze R35 fol. 140 21.3.1729.
144. R.A. 's-Hertogenbosch Gilze R47 fol. 29v. 30.1.1786. R43 ongefol. 29.12.1769. R43 ongefol. 15.4.1772. R39 fol. 8 20.6.1749. R42 ongefol. 6.4.1768. R42 ongefol. 13.12.1768.

145. R.A. 's-Hertogenbosch, Gilze R44 ongefol. 23.12.1772.
146. G.A. Tilburg R271 fol. 2, jan. 1520.
147. G.A. Tilburg R339 fol. 4v. 1593.
148. G.A. Tilburg R339 fol. 4v. 1593.
Brab. Leeuw 4e jrg. 1955 blz. 73 J. H. v. Mosselveld "een Kempisch patriciërs-
geslacht".
149. G.A. Tilburg R313 fol. 1v. 5.4.1567.
150. G.A. Tilburg R349 fol. 184 15.12.1614, R346 fol. 13 16.2.1602, R331 fol. 40 los
blad 22.5.1584, R344 fol. 15v. 11.2.1598, R350 fol. 128 1618, R348 fol. 154v.
15.3.1611.
151. Zie noot 150.
152. G.A. Tilburg R346 fol. 71v. 1603, R353 fol. 159 31.1.1629.
153. G.A. Tilburg R317 fol. 44v. 1.3.1572, R320 fol. 37v. 19.3.1574, R329 fol. 31v.
20.3.1582, R341 fol. 29v. 12.5.1595, R346 fol. 21 maart 1601.
154. G.A. Tilburg R353 fol. 159 31.1.1629, R357 fol. 97v., R339 fol. 21v. 1593, R339
fol. 5 1593, R350 fol. 250 los blad 28.5.1619, R346 fol. 6 1605.
155. Zie Peter Melis Spapen.
156. G.A. Tilburg R356 fol. 28v. 1.3.1636.
157. G.A. Tilburg R346 fol. 21 maart 1601, R350 fol. 92v. 10.1.1618, R342 fol. 39v.
1596, R339 fol. 4v. 1593.
158. Zie Peter Melis Spapen.
159. "De Tongerlose Hoef en Tilburg" blz. 34 J. A. J. Bexx "Tilburg en Tongerlo".
160. G.A. Tilburg R354 fol. 96 1632, R367 fol. 227 1662, R370 fol. 142v. 1668, not. 13
fol. 189 5.4.1647, not. 58 fol. 118 12.2.1685.
161. G.A. Tilburg R359 fol. 20 6.2.1642, R359 fol. 20v. 6.2.1642, R368 fol. 87v.
15.10.1664, R368 fol. 124v./285.
162. G.A. Tilburg R368 fol. 123v. 18.12.1664, R379 fol. 8v. 22.1.1682, R375 fol. 207
22.12.1677, R381 fol. 20v. 13.3.1685.
163. G.A. Tilburg R369 fol. 186 17.5.1667, R368 fol. 284v. 3.12.1665, R368 fol. 25
13.2.1664.
164. G.A. Tilburg voogdijrekening 1669, R368 fol. 285 4.12.1665.
G.A. Breda R669 fol. 79v. 7.2.1668, R669 fol. 26v. 1.9.1665.
165. G.A. Tilburg R373 fol. 206Av. 14.2.1675.
166. G.A. Tilburg R359 fol. 64 1642.
167. G.A. Tilburg R368 fol. 46v. 7.5.1664, R468 fol. 16v. 23.9.1692, R518 fol. 169
5.8.1692, R426 fols. 5/5v. 21.10.1692, R375 fol. 21 13.1.1678, R369 fol. 164v.
26.3.1667.
168. G.A. Tilburg not. 13 fol. 266, voogdijrekening 1662.
169. G.A. Tilburg R470 fol. 32v. 18.12.1713, R430 fol. 240v. 10.3.1714, R381 fol.
182v. 26.3.1687, not. 61 fol. 131 5.11.1699, not. 17 fol. 167 4.10.1680, not. 15
fol. 123 1.8.1664, idem fol. 124 1.8.1664, R366 fol. 192v. 16.5.1660.
170. G.A. Tilburg R369 fol. 22v. 18.6.1667, R369 fol. 211 11.2.1668, R366 fol. 110
29.3.1659, not. 13 fol. 725 16.2.1654, R368 fol. 37 1664, R352 fol. 45v. 1625.
171. G.A. Tilburg R372 fol. 20 1672, voogdijrekening 1681.
172. G.A. Tilburg not. 43 fol. 26v. 6.4.1693, not. 43 fol. 16 19.2.1693, not. 50 akte 111
10.12.1706, not. 16 fol. 252.
173. G.A. Tilburg R428 fol. 90 24.3.1701, not. 58 fol. 156v. 11.11.1685.
174. G.A. Tilburg R474 fol. 132 23.10.1737, R431 fol. 103v. 30.12.176.
175. G.A. Tilburg R428 fol. 149v. 8.4.1702, R428 fol. 153 3.5.1702, R428 fol. 60v.
5.11.1700, R428 fol. 232 11.3.1704, R469 fol. 113 11.3.1706, R469 fol. 97
26.6.1705, R429 fol. 118 11.2.1707, R429 fol. 92v. 27.11.1706, R429 fol. 137
8.6.1707, not. 40 akte 17 17.4.1690, not. 62 akte 87 15.4.1702, R427 fol. 58
21.9.1696, R427 fol. 225 28.4.1699, not. 59 akte 55, R376 fol. 50 1679, R379 fol.
71 5.8.1682, not. 61 akte 173 26.4.1692, not. 17 fol. 123, not. 36 fol. 11 not. 40
fol. 17.
176. R.A. 's-Hertogenbosch, Oisterwijk R523 30.4.1723.
177. Over de Oirschotse tak werd in de Brab. Leeuw van 1955 jrg. 4 afl. 2 blz. 32 een
vraag gesteld. Volgens de vraagsteller was er rond 1930 een stamboom van
deze familie welke terugging tot 1609 in Turnhout. Volgens vraagsteller was
deze stamboom spoorloos verdwenen.

- R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R221 fol. 189 28.2.1684, R221 fol. 190 28.2.1684, R219 fol. 411 1680, R219 fol. 348 6.3.1680, R219 fol. 264 9.1.1680
"Een lichtende lamp in donkere tijden" door een ongeschoeide carmelites.
178. G.A. Tilburg R430 fol. 239 3.3.1714, R428 fol. 29 1.5.1700, R428 fol. 90v. 24.3.1701, R426 fol. 54v. 17.6.1693.
179. G.A. Tilburg R521 fol. 67v. 15.7.1711.
180. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R226 fol. 191 26.12.1696.
181. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R269 fol. 155 14.2.1741, R231 fol. 136 1703 R226 fol. 98 3.5.1698, R226 fol. 153 30.4.1696, R232 fol. 8v. 9.3.1705.
G.A. Tilburg R436 fol. 22v. 8.4.1743.
G.A. Oirschot kerkrekeningen 1677 1683 nr. 69 14.8.1683.
182. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R269 fol. 155 14.2.1741.
"Campinia" 2e jrg. okt. 1972 nr. 7 blz. 130 VIII huizen en hun bewoners te Oirschot 1748 Kerkhof 2 fol. 137v.
183. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R244 fol. 256 1739, R244 fol. 283 18.6.1739, R244 fol. 332v. 8.2.1740.
G.A. Oirschot Chr. L. 1.8.1731.
W. L. v. d. Akker "Oorkondenboek 1413-1913" nr. 1809.
184. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R247 fol. 27 3.6.1749, R246 fol. 91v. 14.8.1745, R246 fol. 134 18.2.1746, R244 fol. 189v. 6.7.1739, R244 fol. 290v. 6.7.1739, R54 ongefol. 8.12.1708, R265 fol. 89 29.5.1718, R265 fol. 221v. 19.6.1719, R244 fol. 347 28.5.1740, R245 fol. 18v. 28.1.1741.
G.A. Oirschot kerkrekeningen 1728-1731 fol. 41v. reknr. 54.
W. L. v. d. Akker "Oorkondenboek 1413-1913" nrs. 2124 en 2136.
185. R.A. 's-Hertogenbosch, Middelbeers R39 fol. 198 27.2.1761.
186. Te Oirschot werd begraven 2.8.1737 Catharina Spapen, 18.10.1726 het kind van Peter Spapen en 19.9.1752 Dielis zoon van Peeter Spapen, ofschoon mogelijk een verschrijving, kan niet gezegd worden dat met Dielis (= Egidius) dezelfde is bedoeld als Franciscus.
187. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R338 fol. 134 4.4.1799.
G.A. Oirschot, borgbrief d.d. 24.1.1752 met aantekening van overlijden.
W. L. v. d. Akker "Oirschot" blz. 324.
188. R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R275 fol. 327 14.6.1775.
189. G.A. Oirschot kerkrekeningen 1782-1785 7r. en 9r.
G.A. Oirschot bevolkingsregister 1820-1830/1830-1840 Kerkhof 292.
1860-1870 A116, 1830-1840 Kerkhof 146, 1820-1830/1830-1840 Kerkhof 244, 1840-1850 Kerkhof 311, 1850-1860 Kerkhof 329.
R.A. 's-Hertogenbosch, Oirschot R279 fol. 63v. 5.8.1796.
G.A. Oirschot akte's t.o.v. schepenen 1753-1809. 3.6.1809.
Te Oirschot werden 2.5.1790 en 25.1.1791 kinderen van Louis Spapen begraven zonder vermelding van de doopnaam.
190. Te Oirschot werd 22.3.1804 een kind van Arnoldus Spapen begraven zonder vermelding van de doopnaam.
191. G.A. Oirschot not. J. de Jong, mei 1833.
G.A. Oirschot bevolkingsregisters 1830-1850 Kerkhof 292, 1850-1870 Kerkhof 307, 1870-1880 A133.

De zaak Elysabeth Goyaert Willems contra Laurens van den Brekel

dr. ir. C. H. J. van den Brekel

Kolmondstraat 35, 6291 HL Vaals

Een van de geschillen welke steeds door de eeuwen heen tussen mensen zijn gerezen is de vaderschapskwestie. Het instituut van het huwelijk hield vanzelfsprekend in dat er onderscheid werd gemaakt tussen enerzijds echte en natuurlijke en anderzijds niet-erkende kinderen. De eerste soort kinderen hadden zekere voorrechten ten opzichte van de vader, zij het dat die van echte kinderen uitgingen boven die van natuurlijke kinderen.

Voor de moeder van een niet-erkend kind, waarvan de vader dus onbekend was, was het belangrijk om voor haar kind tenminste de status van natuurlijk kind te verwerven.

Wanneer een man zich terecht of ten onrechte van enige verantwoordelijkheid distancieerde door het vaderschap te ontkennen, stonden er voor de vrouw enige wegen open ten einde te voorkomen dat ze met het kind bleef zitten en dat het kind tekort gedaan werd. Indien beide betrokkenen ongehuwd waren kon de vrouw eerst trachten zich beroepend op gedane trouwbeloften, een huwelijk tot stand te brengen. Daarbij kon het kind dan geëcht worden. Lukte dit niet, dan bleef er voor de vrouw niet meer over dan te proberen het vaderschap officieel erkend te krijgen om op deze wijze de rechten van haar kind te waarborgen. Ze kon dan adoptie van haar kind door de vader en vergoeding van de kraamkosten eisen.

Een vaderschapsprocedure was slechts te winnen wanneer er voldoende aanwijzingen tot het vermeende vaderschap aangevoerd konden worden. Een beslissende voorwaarde voor het al dan niet aanhangig maken van zo een procedure was de omstandigheid of de vermeende vader danwel diens familie in staat zou zijn de kosten van de verzorging van het kind te dragen.

De rechten en plichten in deze lagen tot in de Franse tijd voor de Meijerij van Den Bosch vast in de Bossche Costuymen onder de titel "Van Bastardkinderen", tit. XVIII (1717).

Conform artikel 4 moest de vrouw aantonen dat ze intieme relaties had onderhouden of te wel "geconverseert" had met de gedaagde. Vanzelfsprekend moest zij kunnen waarmaken geen "gemeyne" vrouw te zijn, want een publieke vrouw kon op niemand rechten doen gelden in geval zwangerschap was ontstaan.

De gang van zaken van de zeventiende-eeuwse vaderschapsprocedure zal hieronder geïllustreerd worden aan de hand van de zaak² Elysabeth Goyaert Willems contra Laurens Cornelis van den Brekel. Deze kwestie is een van de weinige Oisterwijkse geschillen waarvan een volledig dossier bewaard gebleven is.

104 **COSTUYMEN VAN**
den, ten ware de selve hem die vporder had-
den onder-wonden.

Des XVIII. Tijtel.
Van Bastarden Kinderen.

Artijkel 1.

Die Heer, aanveert allen 't Goet toebe-
hoorende eenen Bastart, sonder wettighe
Gebuerte van sijnen lijve geprocreeert
achter te laetene, betalende sijn wettighe
schulden, ende dat alfulcken Bastarden e-
gheen Testament en moghen maecken son-
der Ofsroye;

Art 2.

Maer Bastarden achter-laetende wetti-
ghe Gebuerte, ende stervende *ab intestato*
succeederen hen Goeden op hen wettighe
Kinderen.

Art. 3.

Item een Bastart en succedeert niet het
zy in de rechte linie; oft uytter zijden, ten
zy hem toe gelaeten worde by Testament
oft leffen wille.

Art. 4.

Item een Vrouwe gheen gemeyne Vrou-
we wifende is gelooft by haeren Edele te
noemen den vader van haeren Kinde, die
15 welc-

9'HERTOGEN-BOSSCHE, 105
welcke schuldigh is 't selve Kindt voor
hem te houdene, soo verre hy bekent
metter selver Persoonen geconserveert te
hebbene.

Art. 5.

Item die Vader moet betaalen voor den
Graem vier Peter, ende nae den Graem is
die Vader schuldigh 't Kindt naer hem te
nemene,

Art. 6.

Item een Vrouwe is alrijdt die naeste om
haer Kindt te houden, soo verseyt 't selve
sonder cost van den Vader wil onderhouden,
ten waer dat die Vader, oft naeste Vrien-
den, nae doode van den Vader eenighe mer-
kelijke redenen thoonden waer-omme die
Moeder 't selve Kindt niet en soude behoo-
ren te houden.

Des XIX. Tijtel.

**Hoe-men op die Goeden van
een Debitur behoort te
procedeeren.**

Art. 1.

Als een Schuldnaer belast met Schulden
tugitijs, oft af lijvigh wordt, egheen
Erfgenamen hebbende, die sijn Goeden
met den last van de schulden willen aanveer-
den
15

*Costuymen en Usantien der Hooftstadt ende Meijerije van 's-Hertogenbossche door
Petrus Scheffers (1717).*

De betrokkenen

Elysabeth Goyaerts, afkomstig uit Enschat, is vanaf 1671 drie jaar
dienstmeid geweest bij Cornelis Jacob van de Wouw te Oisterwijk,
die getrouwd was met Maria Gerard de Graaf. In mei 1674 is
Elysabeth van betrekking veranderd en gaan dienen bij Willem
Geert Reijbroeck, de molenaar op Kerkhoven, een herdgang bin-
nen de vrijheid Oisterwijk.

Laurens van den Brekel is kort na 1644 te Oisterwijk
geboren³. Hij was de jongste zoon van Cornelis Jan van den Brekel
en Maria Cornelis Hoevenaars. Zijn vader, gedoopt op 9 december
1597, was een zoon van Jan Paulus Peijnenborch alias van den
Brekel⁴ en Margreta Andries Cornelis Peijnenborch. De moeder
van Laurens was de jongste dochter van Adriaan Cornelis Jan
Goijaert Hoevenaars⁵ bij Laurijske Marcelis Laureijs⁶.

De voorgeschiedenis

In de morgen van Sint Anna-dag, 26 juli 1674, heeft Elysabeth
Goyaerts ten woonhuize van haar meester Willem Reijbroeck, een

onwettige dochter gebaard. Dit kind is onder de doopnaam Maria op 28 juli 1674 in het Oisterwijkse doopboek ingeschreven als dochter van Laurens Janssen⁷ (van den Brekel) en Elysabeth Goyaerts.

De naam van de vader heeft Elysabeth op het kraambed in hoogste barensnood bekend aan de vroedvrouw en twee getuigen.

Ruim een maand later heeft Elysabeth een civiele procedure aangespannen tegen Laurens van den Brekel, die volgens haar de vader van haar kind was. Ze eiste van Laurens, die blijkbaar niet met haar wilde trouwen, adoptie van het kind en vergoeding van de kraamkosten.

De procedure

De gang van zaken bij civiele procedures⁸ was als volgt.

Na indiening van de eis bij de dingbank werden beide partijen gehoord en konden de procureurs van repliek en dupliek dienen.

Indien de verweerder de beschuldiging ontkende, werden de partijen in de gelegenheid gesteld de "thoon" of getuigenis af te leggen, waarin zij hun eis of verweer nader konden toelichten. Daarna werden door beide partijen getuigen opgeroepen om deze onder ede te doen horen.

Beide procureurs konden vervolgens op de verklaringen "reprocheren". In de reprochen werden de getuigenissen voor de wederpartij geanalyseerd, vergeleken met "eigen" getuigenverklaringen en met redenen omkleed eventueel verworpen. Verwerping kon plaatsvinden omdat ze elkaar onderling tegenspraken, enkelvoudig, ongeloofwaardig of niet ter zake doende waren. In dit betoog konden de procureurs aangeven welke getuigenissen volgens hen door de dingbank buiten beschouwing gelaten dienden te worden.

Vervolgens leverde elke partij de "salvation" in. Hierin werden de reprochen van de tegenpartij op details gewraakt of weerlegd en werd aangegeven wat op juridische gronden staande gehouden kon worden; ze eindigden derhalve doorgaans met handhaving van de conclusie in zake het geding.

Na sluiting beraadslaagden de schepenen op grond van de geproduceerde stukken en spraken, veelal niet alvorens een advies bij een rechtsgeleerde te hebben ingewonnen, het vonnis uit. In het vonnis werd het advies gewoonlijk gevolgd.

De procureurs

De eiseres heeft zich laten vertegenwoordigen door meester Thomas Dierik Peijnenborch⁹. Dit was een zoon van Dierik Adriaan Peijnenborch¹⁰, de secretaris en notaris van Moergestel.

Als procureur van Laurens van den Brekel is opgetreden Marten Adams van Hees. Dit was de laatste katholieke zeventiende-eeuwse notaris van Oisterwijk. Van Hees¹¹ is getrouwd met Maria de dochter van Jan Adriaan Peijnenborch, de secretaris van Oisterwijk. De

bovengenoemde secretarissen waren broers, dus Van Hees was getrouwd met een nicht van procureur Peijnenborch. De naam Peijnenborch is overigens op vele manieren verbonden met deze kwestie. Behalve het feit dat de beide procureurs geparenteerd waren aan het uitgebreide geslacht Peijnenborch, droegen de beide grootouders van vaderszijde van de gedaagde en twee getuigen deze geslachtsnaam.

Eerste zitting¹²

Deze zaak is op 18 september 1674 in eerste zitting behandeld voor de dingbank¹³ van de vrijheid Oisterwijk.

Procureur Van Hees heeft de beschuldiging van Elysabeth ten stelligste ontkend: zijn cliënt zou haar niet tot "den bejslaep hebben verleit", geen enkele trouwbelofte hebben gedaan en zeker niet met haar hebben gecopuleerd; ergo de gedaagde kon niet de vader van het kind zijn. Laurens heeft aangeboden een en ander onder ede te bevestigen. Omdat hij een te goeder naam en faam bekend staande man was, bewees dit volgens Van Hees afdoende dat de beschuldiging "vals en calomnieus"¹⁴ en de eis ongefundeerd en niet ontvankelijk was.

Van Hees heeft vervolgens een praktisch punt aangeroerd: hij verzocht de dingbank de aanleggeresse op te dragen "suffisante borgen" te stellen opdat hij er van verzekerd zou zijn dat zijn honorarium betaald zou worden.

De procureur van Elysabeth bleef onverminderd vasthouden aan de beschuldiging van zijn cliënte, die "een arme persoon" was en eveneens een goede naam had. Peijnenborch verklaarde te zijn geschrokken van de "grouwelijke presentatie van Ede" door de verweerder, welke aantoonde dat deze het met God, zijn ziel en zaligheid zo nauw niet nam. Hij deelde mee dat zijn cliënte desgewenst bereid was te zweren geen omgang te hebben gehad met andere mannen dan Laurens.

Van Hees benadrukte in zijn dupliek dat zijn cliënt zich zeer wel bedacht had en deze zijn eed allerminst overmoedig wilde afleggen.

De procureur stelde dat de man in zo een geval slechts verplicht was het kind te adopteren wanneer hij bekend heeft met de moeder te hebben "geconverseerd".

"... soo moet a contrario censu daer wt volgen dat hij tot den pretensen Eijs der Aenleggersse gans is ongehouden".

Deze uitleg van het artikel uit de Costuymen was volgens hem "conform de leeringe van alle Rechts Doctoren, eenpaer(ijk) lerende dat een vrouwe off moedere Jn onwettich: off buijten houwelijcken staet voorts brengende een kindt en wordt geen gelooff gegeven jn het vaderen benoemen oft aanweijzen van den vader, soo verren die gene sij seijt vader van haren kinde te wesen

ontkent met haer vleeschel(ijk) geconverseert te hebben, ja alwaert dat oock soo dat sij het selfve bij Eede bevestigde ofte soo danich vaderen (benoemen) in barensoot gedaen hadde".

Van Hees verwees bij deze uitspraak naar een publicatie van Jacobus Maeochius, waarin staat dat

"... soo danige vrou personen dien kinde selffs moet onderhouden ende dat men niet mach staen op haere verclaeringe alwaert sij met Eede bevesticht".

Hetzelfde leren ook Alexander Boerius en Bernaert van Zutfen onder de titel "deflorentien", waaruit Van Hees concludeerde dat de eed van de verweerder voor "horabel"¹⁵ en die van de eiseres voor "affrijsel(ijk) en temerair"¹⁶ te beschouwen was, waarmee voor Van Hees "de saeck (was) gebracht jn staet van wijzen".

De tactiek van Van Hees is duidelijk: door de beschuldiging te ontkennen legde hij de bewijslast bij de aanlegster. Hij had overigens geen alternatief, immers bij erkenning gemeenschap met Lijske te hebben gehad, was zijn cliënt op grond van artikel 4 automatisch verplicht aan de eis te voldoen.

Elysabeth, die tot op dat moment slechts stellig beweerd had dat Laurens de vader van haar kind was, was nu verplicht om met feiten naar voren te komen zo zij de zaak wilde doorzetten.

Dat betekende dat ze zelf een gedetailleerde verklaring zou moeten afleggen maar ook dat zij getuigen kon oproepen. Daar getuigen in zulke kwesties zelden ooggetuigen zijn, is natuurlijk de vraag gezeten of er wel voldoende overtuigende aanwijzingen te produceren zouden zijn. In die tijd beschikte men nog niet over bloedproeven die tegenwoordig doorslaggevende evidentie kunnen verschaffen.

De schepenen hebben daarom in dit stadium de zitting geschorst, nadat ze twee leden uit het college hadden opgedragen een bemiddelingspoging te ondernemen om de partijen tot een accoord te brengen.

Tweede zitting

Op 26 september 1674 heeft de schepen Johan Scholt aan de dingbank gerapporteerd "... de partijen int lange geexamineert ende geconfronteert" te hebben, maar ze "niet hebben connen vereenigen".

De zaak is daarop voortgezet doordat de schepenen de eiseres gelast hebben haar geponeerde feiten nader te "betonnen".

Attestatie van de eiseres

Elysabeth Goyaerts heeft tegen commissarissen verklaard in de zaaitijd (september-oktober) van 1673 eerst in het knollenveld van Lambert Elissen en daarna nog diezelfde avond op de akker bij het Pannenhuis voor het eerst met Laurens van den Brekel gecopu-

leerd te hebben. Vervolgens zou zij op de eerste en de derde dag van "vastelavond" 1674 op de akker van Hendrik Princen telkens twee maal "vleeschelijk geconverseert" hebben. Dit zou zich op 1 mei 1674 herhaald hebben op het Boschpad nabij Cuijpersvonder en twee dagen later zou het nog één keer op haar kamertje in het achterhuis van Cornelis van de Wouw zijn gebeurd. Op deze verklaring komen we later nog uitgebreid terug.

Derde zitting

Op de "gerechtstag" van 29 september merkte procureur Peijnenborch op dat zijn cliënte aan bovenstaande beëdigde attestatie nog had toegevoegd

"... met egeen manspersoonen t sij voor ofte naer te hebben bekend dan alleen(ijk) den gedaegde", waarop hij de schepenen verzocht de verweerder uit te nodigen te reprocheren.

Van Hees is, alvorens te repliceren, teruggekomen op het punt van de borgstelling. Hij stelde vast

"... dat de kosten inne dese (zaak) te gereijsen sullen seer hoogh oploopen, ende terwijlden d'Aenleggerse bekend te wesen arm ende in dese temeraire ende ongefondeerde processe den onschuldigen Verweerder nootsaeckel(ijk) moet Triompheren (onder correctie) ende hij geen verhael siende te connen vinden voor sijne kosten, versoeckt altoorens affdoeninge van den Appointement voor desen verhouden opt point van cautie stellen voor de kosten van Recht".

Tenslotte verzocht hij of ook zijn cliënt zijn "thoon" mocht afleggen.

De schepenen hebben daarop de aanleggeresse opgedragen borgen te zoeken.

Vierde zitting

Op 2 oktober deelde Peijnenborch mee dat het niet gelukt was borgen te vinden voor zijn onvermogende cliënte. In plaats daarvan stelde hij een "cautie juratoir" voor, omdat de eiseres

"... om Godts wille jn saecke wordt gedient ende wt welke Redenen deselve Aenl: van haren goeden Rechte niet ende behoort vercort te worden, Soo versueckt deselve dat U:E den Ged: gelieft te ordonneren tusschen dit ende ten naesten Extraordinarie sijnen thoon affteleyden jn soo verre hij vermijnt eenige te hebben ..."

Van Hees heeft scherp tegen dit voorstel geprotesteerd. Bij een cautie juratoir, meende hij, moest men immers zweren

"... den coste van Recht in cas van Triomphe wegens de Verweerdere te sullen voldoen".

Maar hoe zou, zo vroeg hij zich af,

"... soodanige persoon als de arme Aenleggeresse secht te wesen sulcx (...) connen Effectueren, naedemael sij niet en heeft ..."

De procureur beschouwde het voorstel van de tegenpartij een lichtvaardige propositie, welke hij niet kon accepteren. Van Hees voerde dan ook aan dat "de Aenleggeresse wt den Rechte (moest) werden gerejecteert".

Peijnenborch vond deze reactie "frivoil ende jnpertinent" en handhaafde zijn verzoek.

De schepenen hebben daarop besloten dat de gedaagde voor 5 oktober "sijnen thoon sal hebben affteleyden" en dat de eiseres voor dezelfde datum moest verklaren al haar bezittingen, die ze reeds bezat of nog zou verkrijgen, als onderpand te stellen voor het geval haar eis zou worden afgewezen.

Nadat beide partijen aan dit besluit gevolg hadden gegeven, stond niets de voortgang van de procedure in de weg.

Vijfde zitting

Van Hees had voor 5 november zeven getuigen opgeroepen. Maar omdat er vier "onwillich" waren gebleven heeft hij de volgende dag de dingbank verzocht of deze "peenalijs (konden) worden geordonnert om te comen getuijgenis der waerheijt te geven op soodanige dach ende vure als U:E: sal goet vinden".

Dit verzoek is toegewezen.

Getuigenverklaringen

Dan zijn we nu toe aan de attestaties. We zullen eerst de voor Laurens "belastende" en vervolgens de "ontlastende" verklaringen behandelen.

Op 28 september 1674 heeft de 65-jarige vroedvrouw Jenneke, de weduwe van Herbert Smits, verklaard op Sint Anna-morgen aan Elysabeth Goyaerts, toen deze in hoogste barensnood was te hebben gevraagd wie de vader van haar te baren kind was. Elysabeth heeft daarop de naam van de verweerder genoemd en er aan toegevoegd

"ick wil dat mij Godt van dese vrucht niet en laete verlossen soo den voors. freijs¹⁷ cornelis daer geen vader van is".

Deze verklaring is bevestigd door Aeltje, de 33-jarige weduwe van Bartholomeus Wouters¹⁸ en door Hendricxke Peters, de vrouw van Willem Reijlsbroeck, in wier woning de bevalling heeft plaats gevonden.

De vier-en-twintig jarige Marten Jan van Abeelen heeft verteld over een voorval, dat zich heeft afgespeeld in de zaaitijd van 1673 omstreeks Helvoirt kermis.

Op een avond in oktober is hij met zijn paard op weg van huis naar de wei voorbij de boerderij van Cornelis van de Wouw, waar Elisa-

beth destijds diende, gekomen en heeft daar "luijde discoursen" gehoord. Toen er op zijn terugweg in de hoeve nog steeds heftig gediscussieerd werd, is hij, nieuwsgierig geworden, binnen een kijkje gaan nemen.

De vrouw van Van de Wouw heeft hem bij binnenkomst verklarend gezegd:

"leijls moet een vrijer bij haer hebben op t achterhuijs".

Van Abeelen vertelde daarna bij zijn vertrek op het erf te zijn tegengehouden door de dienstmeid, die hem in de duisternis voor Laurens van den Brekel hield. Haar vrijer was toen echter al weg.

Later op die avond is Van Abeelen Laurens elders nog tegengekomen en hij heeft hem toen, met verwijzing naar het voorval, lachend gezegd:

"vreijs, soo soude men u verrassen".

Waarop Laurens moet hebben geantwoord:

"Toen gij op den Erven quaemt, was ick al vort".

Cornelis Jacobs van de Wouw (33 jaar) en zijn vrouw Maria Gerard van de Graaf (26 jaar) hebben verklaard dat Laurens hun meid vele malen "te bier gehaelt" en weer thuis gebracht heeft. Met name in de zaaitijd 1673 heeft Laurens meerdere avonden al pratende in de woning met Elisabeth doorgebracht. Zulke gesprekken hebben vaak zo lang geduurd dat de attestant bij het vuur gezeten zelfs in slaap gevallen is.

Voorts heeft Laurens van den Brekel volgens Van de Wouw op 3 mei 1674 Elysabeth "opgeklopt" en met haar op haar kamertje zitten praten. De vrouw van Van de Wouw heeft op die avond de stem van Laurens duidelijk herkend. Ze heeft daarom haar meid de volgende ochtend gevraagd, "...welcke vrijer hebdi gisteren avont gehad", waarop Elysabeth moet hebben geantwoord "Ick en kende hem niet".

Op de opmerking van Maria van de Graaf "Jae t was freijs Cornelis" heeft het meisje geen antwoord gegeven.

Tenslotte hebben Cornelis en Maria van de Wouw verklaard dat Elysabeth Goyaerts drie jaar bij hen gewoond heeft en dat zij zich "...altijt eerlijck ende vromelijck heeft gedraegen, behoudelijck dat alleen sij haer heeft laeten bevruchten van den kinde in questie".

NOTEN

1. Zoals uit de afbeelding blijkt, waar overigens foutief "geconserveert" in plaats van "geconverseert" staat - de voorafgaande en latere uitgaven van de Costuymen geven deze term correct weer - spreken de costuymen niet van "vleeschelijke conversatie".
2. Rijksarchief voor Noord-Brabant, Den Bosch: Oisterwijk R 76. losse stukken en R 4, d.d. september 1674.
3. Ir. C. H. J. van den Brekel, "Elf generaties Van den Brekel" (1974) p. 27.
4. Ir. C. H. J. van den Brekel, "Van den Brekel uit Peijnenborch". Brabantse Leeuw XXVI, p. 143.

5. Oisterwijk R 323, f 64 (1638); R 335, f 24v (1641) en R 341, f 41 (1647).
6. Oisterwijk R 311, f 82v (1617) en R 317, f 40v (1623).
7. Het patroniem van de vader van Laurens is hier weggelaten.
8. De gang van zaken bij een criminele procedure staat beschreven in "De zaak Alexander Maximiliaan de Lonnay te Moergestel" door A. M. C. Zom in de Kleine Meijerij XXIV, p 21 (1973).
9. Hij was practizijn en procureur vgl. Oisterwijk R 170, f 75 (1676) en R 365 I, f 37 (1671). Thomas Peijnenborch is op 17—11—1631 te Moergestel gedoopt als zoon van Dierik Adraan Peijnenborch en van Aleijt Lambert Gerrits van de Ven. Thomas trouwde op 6—11—1663 te Oisterwijk met Anna Wouter Henrix van Iersel, de weduwe van Cornelis Comans.
10. P. Peijnenburg, "De Oisterwijkse tak van de familie Pijenburg (Peijnenborch) in de 80-jarige oorlog", Vught (1962) p. 75.
11. W. de Bakker en mr. G. Berkelmans, "Anderhalve eeuw Oisterwijk" (1974) p. 145 en Ir. C. H. J. van den Brekel, "Het gezin van Marten van Hees, notaris te Oisterwijk van 1649 tot 1686", De kleine Meijerij XXIII, p. 4 (1972).
12. Op deze "extraordinaire" zitting heeft Elysabeth haar kind vertoond. Vermoedelijk heeft zij enige dagen eerder haar eis bij de dingbank gedeponeerd. In dat geval is deze zitting dus de tweede geweest.
13. Hierin had onder meer zitting de vierenzeventigjarige oom van Laurens van den Brekel, Cornelis Adriaen Hoevenaars, die nog in 1669 momboir was van de gedaagde, vgl. Oisterwijk R 363 II, f 25 (1669), R 332, f 115 (1638), R 339, f 35v (1645) en Not. 5250, d.d. 17—2—1650. Zie ook noten 5 en 6.
14. Calomnieux betekent lasterlijk.
15. Hier is honorabel en zeker niet horibel bedoeld.
16. Téméraire betekent vermetel, overmoedig.
17. Freijs is een synoniem voor Laurens.
18. Hij is op 25—2—1664 (RK) te Oisterwijk gehuwd met Aleijt Laureijsen. Op 22—3—1673 is nog een kind uit dit huwelijk gedoopt.

(Wordt vervolgd)

Vragen

Van der Hoff (*De Brabantse Leeuw* 1979, blz. 68).

Van de heer M. C. Saris te Murray, Utah, U.S.A. ontvang ik aanvullende gegevens op de kwartieren van Pieter van der Hoff. Deze zijn nu als volgt:

1. Pieter van der Hoff, gedoopt (geref.) Zevenbergen 27 november 1740, overleden te Moerdijk, huwde (geref.) Klundert 6 november 1768 Teuntje van Waas.
 2. David van der Hoff, gedoopt (geref.) Zevenbergen 6 december 1711, huwde (onbekend alwaar en wanneer).
 3. Adammina Hallewas, gedoopt (geref.) Zevenbergen 12 april 1711.
 4. Pieter van der Hoff, gedoopt (geref.) Zevenbergen 3 oktober 1672, huwde voor 24 juni 1694 (doop van een kind te Zevenbergen).
 5. Anna Jophen de Visscher.
 6. Tielman Hallewas, huwde.
 7. Jacomijn van Geldere (Was zij wellicht een afstammeling van Jan Lenaertsz. (Van Gelder) uit Dordrecht, die zich voor juni 1623 te Fijnaart vestigde en uit wie een molenaarsfamilie Van Gelder stamde, woonachtig te Fijnaard, Willemstad en Klundert, zie *Gens Nostra*, jaargang 1969, blz. 341—345?).
 8. Hendrik Pelgrims (Zijn nakomelingen noemden zich Van der Hoff), huwde voor 4 september 1661 (doop van een kind te Zevenbergen).
 9. Pieternelleke Jans Molemans, in leven 24 juni 1694 (doopgetuige te Zevenbergen).
 10. Job de Visscher, in leven 24 juni 1694 (doopgetuige te Zevenbergen).
- Gevraagd: aanvullende gegevens op deze kwartieren.

K. J. Slijkerman
Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam

Heren van Honsoirde

Mechelien Spierings

Van der Noortstraat 11, 5216 HN 's-Hertogenbosch

In een der oudste Bossche schepenprotocollen trof ik enige akten die ik de lezers van dit blad niet wil onthouden.

Op 16 december 1379 ('s-Bosch R.1176 blad 95) verkoopt Heer Rutger van Ouden, ridder, heer van Honsoirde, een cijns aan Jan Kuyst zoon van wijlen Art Dircssoen, die betaald zal worden uit zijn goed van Honsoirde en uit de opbrengst van zijn inkomsten in Honsoirde.

Enige jaren later, namelijk op 14 februari 1382 ('s-Bosch R.1176 blad 240vso) verkoopt Heer Rutger van Ouden, ridder, heer van Honsoirde, aan genoemde Jan Kuyst zoon van wijlen Art Dircssoen, de hele heerlijkheid van Honsoirde met de hoge en de lage jurisdictie en de verdere toebehoren, met daarbij 45 bunder land in Honsoirde, met het slot (castrum) en de huizingen op het land en daarbij jaarlijks erfcijnsen ten bedrage van 64 pond en 5 schelling en nog 52 hoenders op Honsoirde.

De genoemde goederen had Heer Rutger van Ouden verkregen tegen Laureyns van den Putte, heer van Honsoirde.

Jan van Ouden, zoon van Heer Rutger, belooft mede. Getuigen zijn Stamelart en Zebert, schepenen van 's-Bosch.

Vervolgens wordt overeengekomen, voor het geval dat deze goederen in leen worden gehouden, dat dan Heer Rutger genoemde Jan Kuyst in dat leen zal vesten voor de heer of de hof of de hoven waarvan dat goed te leen hangt.

In 's-Bosch R.1176, blad 96, dus ongeveer gelijktijdig met de hogergenoemde cijnsverkoop staat, dat Jan van Ouden, gehuwd met Hilla Willemsdochter van der Aalsfort, zijn vader kwiteert wegens ontvangen huwelijksgoed, met de belofte, dat hij dat zal inbrengen in de erfdeling.

Heer Rutger van Ouden, ridder, vind ik reeds vermeld in 's-Bosch R.1799 - blad 98 (= 13) dat is in 1367, waar hij 'gericht' blijkt te zijn aan de goederen van Heer Geerling Rover, ridder.

VRAGEN

Theunisse

Geertruij(d) T(h)eunisse, j.d., geboortig van Nijmegen, tr. (geref.) Grave 26 oktober 1746 Paulus Stas, gedoopt (geref.) Grave 23 mei 1717, 'korporaal onder de ponten', begraven Grave 28 juni 1785, zoon van Jan Stassen en Alegonde van Riemsdijck. Wie kan mij inlichtingen geven over de doop- en overlijdensdata en de ouders van Geertruijd Teunisse? Haar doop te Nijmegen heb ik niet kunnen vinden

A. J. Stasse

Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabants Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijs; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkrade.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 26,-; buitenland excl. België f 27,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 29 NR. 4

JULI - AUGUSTUS 1980

De familie Van der Kreek

C. C. J. van de Watering

P. Turcqstraat 3, 4611 EA Bergen op Zoom

Inleiding

In de nummers 5, 6 en 7 van *De Brabantse Leeuw* jrg. 1971, publiceerde ik een vrij uitvoerig genealogisch overzicht van de Bergen op Zoomse familie Van der Kreek vanaf ongeveer 1500 tot op de dag van heden.

In de loop van de jaren heb ik getracht nog verder terug te gaan in de geschiedenis van deze familie en aansluiting te vinden op de reeds gepubliceerde gegevens. Dit is mij slechts ten dele gelukt, mede omdat de bronnen steeds schaarser worden. Het blijkt dat we in de 15e eeuw te doen hebben met drie losse takken uit zeer verschillende milieus, waarvan de eventuele onderlinge relaties niet positief naar voren komen.

Voor de oudste verwijzing wijs ik op een brief van de heer J. v. d. Kreek te Amersfoort, geschreven naar aanleiding van het boven genoemd artikel, waarin deze o.a. wijst op het zegel aan het charter van 5 juli 1359 waarop duidelijk de naam *Jan Jansz van der Creke* is te lezen¹ en op een archiefstuk waarin Jan Jansz van der Creke het veerrecht van Reimerswaal naar Zierikzee verkreeg.

Met betrekking tot het eerst genoemde charterzegel en naar aanleiding van een relatie tussen de families Willebrords Bosschaert en Van der Creke schrijft W. J. F. Juten in een noot bij zijn artikel over de vermaarde kunstschilder Thomas Willebrords Bosschaert

in *Taxandria*, jrg. 2, 1895, pag. 55:

Tot voor kort beschouwde ik mede deze familie als een tak der oude Zeeuwsche edelfamilie van der Creke, die haar naam ontleende aan het thans verdrongen ambacht, op Zuid Beveland gelegen en 2 rode "zeebaren" in goud voerde. *Jan Janszoon van der Creke* droeg echter op 5 Juli 1359 een vierde der tienden van Borgvliet op aan Godevaart van der Delf en zijn zegel vertoont een doorsneden schild in het bovendeel beladen met een keper, een bol of koek over de top van de keper heen. Het grootste gedeelte der goederen van deze familie kwam door huwelijk (katholiek) dat Maria van der Creecke 17 Juli 1705 te Oudenbosch sloot met Jonker Charles Marianus Respagne aan deze familie.

Tijdsfeer

Omstreeks de tijd dat Jan met de Lippen, heer van Bergen, met het oog op zijn verloving met Margaretha de Saint Simon, aan metselaars en timmerlieden opdracht gaf² de nodige herstelwerkzaamheden te verrichten aan het hof van de heer van Bergen op Zoom en het bouwen van een muur met poort langs de Steenbergsestraat die het achtererf van dit hof - niet veel meer dan een grote met rietgedekte boerderij met bijgebouwen - van de openbare weg afsloot, ontmoeten we in de archieven van Bergen op Zoom de eerste gegevens van de familie Van der Creke.

Als vertegenwoordigers van de magistraat zullen zij zeker getuigen zijn geweest van de feestelijkheden bij het huwelijk van Jan met de Lippen, dat in 1444 werd gesloten.

Bergen op Zoom was in die tijd een welvarende koopmansstad met vele internationale relaties.

Sprokkelingen

In het stadsbestuur van Bergen op Zoom heeft dan zitting *Willem van der Creke*. We komen hem herhaaldelijk tegen als schepen³, als stedehouder van de schout⁴ en als zaakgelastige in de jaren 1439–1447⁵. Hij woonde hoogstwaarschijnlijk in het huis naast "de Catte", thans Zuivelstraat 25⁶.

In de jaren 1441–1454 ontmoeten we een *Adriaen van der Creke*, zonder twijfel een makelaar, die druk handel dreef met buitenlanders⁷. Zijn vignet bestond uit drie sikkels en een ster.

Hij woonde in de herberg "den Engel" aan de Grote Markt te Bergen op Zoom, thans Roxy Theater en voorheen het Nederlands Koffiehuis. 13 juni 1445 zijn er moeilijkheden over een partij lakens die hij in bewaring had. We vernemen dit uit een brief van Keulen aan Bergen op Zoom geschreven, om de Bergenaar *Adriaen in den Engel* te beschermen tegen de aanvallen, die Eberhard Crispin op hem doet, omdat hij een hoeveelheid linnen, eigendom van Jan under Drijvelts, in bewaring heeft.

Deze hoeveelheid van 44 stuks linnen bestond uit 42 stuks van 2993 1/3 ellen lang en 2 stukken die 6 ellen breed en 66 ellen lang waren. Anderhalf jaar later op 9 december 1446 kwamen enkele Keulenaren voor het gerecht en werden op voorstel van schepenen hun koopwaren, 16 pakken lakens, die aan roof door een Engelsman waren ontsnapt, opgeborgten bij *Adriaan van der Creke, in de herberg "den Engel"*.

In het voorjaar van 1447 - 25 april - verklaarde Willem van Katwijck, koopman van Keulen, dat hij enkele pakken engels laken met een geschatte waarde van 70 pond gr. Sterling aan *Adriaen van der Creke* in bewaring had gegeven. Deze lakens waren tijdens de Koudemarkt van Bergen op Zoom aangevoerd met het schip van Zoetaert Schaetsaerts^{7a}.

Dan is er nog een koopman *Jacob Hugensone van der Creke*^{7b} en tenslotte een *Aernts of Aerds van der Creke*.

Over deze *Aerntss van der Creke*, gehuwd met Cornelia Wouter Ziericxdochter⁸ zijn we wat meer te weten gekomen. In 1461 is hij schepen⁹. Als hij omstreeks 1473 is overleden verklaren zijn erfgenamen:¹⁰

1. *Berthelmeeus Aerntsoen van der Creke*, volgt II-a.
2. *Meester Wouter Aerntsoen van der Creke*, volgt II-b.
3. *Catline Aerntsoen van der Creke*, volgt II-c.
en Jan Jacob Aerntss¹¹ als voogd en Romboud Zieric als toezienende voogd van de minderjarige kinderen wijlen Aerds van der Creke.
4. *Willem*, volgt II-d.
5. *Jan*, volgt II-e.
6. *Cornelis*, volgt II-f.
7. *Hubrecht*, volgt II-g.
8. *Antheunis*, volgt II-h.

aan "Sinte Michiels gulden (een instantie voor onderhoud van geestelijken) in de kerken van Bergen ende ter selver gulden behouf" een erfelijke jaarrente verschuldigd te zijn van 2 scell gr. Brab.

Cornelia Wouter Ziericx is blijkbaar voor 1487 overleden, want 27 januari 1487 is er onenigheid onder de kinderen Antheunis, Jan, Cornelis en Hubrecht, die dan niet meer onder voogdij staan, over de erfenis van vader en moeder¹².

Van deze acht kinderen zijn we het volgende te weten gekomen.

II-a. *Berthelmeeus* verpandte in 1487 een huis aan de Noordzijde Haven ten westen van het ambachthuis van de schippers, tot voor een tiental jaren "Altijt niet voor de wint" geheten¹³.

9 juli 1483 verkoopt hij 1/8 berckschip aan Servaes Willems, schipper, waarschijnlijk gehuwd met *Jacomijne Jans van der Creke*. Hij is blijkbaar voor 1497 overleden¹⁴.

II-b. *Mr Wouter* vertrekt naar Reimerswaal. Op 5 september 1519

wijst hij *Aert van der Creke* en *Henric Jacob Leniss* aan als zaakwaarnemers om de goederen te scheiden en te delen, nagelaten door wijlen zijn broers *Jan van der Creken* en *Cornelis van der Creken*¹⁵.

II-c. *Catline* wordt non.

Bij de dood van *Janne Jacobs Aertssone* (voor 10 april 1477) ontvangt *Broeder Quintijn van Wilderen*, als pater en volkomen gemachtigde van het klooster van de besloten nonnen, alhier, gelegen over de Grebbe en geheten *Dal van Josephat* van *Mr. Reijnier Kerstiaens*, priester en kannunik van de kerk van *Bergen*, alle goederen, het klooster aangestorven (door erfenis verkregen) van zuster *Cathlijne Aerts van der Creke*, dochter in het "voirscr. klooster geprofesijt" bij de dood van *Janne Jacobs Aertssone* z.g.¹⁶. Zij moet gestorven zijn voor 1497¹⁷.

II-d. *Willem* is waarschijnlijk ongehuwd gebleven en jong gestorven, want wanneer zijn broers in 1487 meerderjarig zijn geworden wordt hij niet meer genoemd. Wel wordt zijn erfdeel, een erfrente op 18 1/2 gemet land in "den Nijeuwen Noortpolder" door *Hubrecht Aertszoen van der Creke*, namens hemzelf en zijn broers, beheerd^{17a}.

II-e. *Jan* is voor 1519 overleden.

Jan komen we met zijn broers *Cornelis*, *Hubrecht* en *Antheunis* herhaaldelijk in de registers tegen. Zo geeft hij op 16 november 1501 als onderpand voor een erfrente "eenen bogaert buijten der Woutscher poorten geheeten *Creken Bogaert*" en nog een huis met 100 roeden grond¹⁸.

Met *Mr Wouter van der Creke* worden de gebroeders in een akte van 16 oktober 1497 genoemd als erfgenamen van *Meester Reijnier Kerstiaens*, priester en kannunik in de kerk van *Bergen*, en diens zuster *Dingne Kerstiaens*¹⁹.

II-f. *Cornelis* huwt *Paesschijne Peter Scheijmakersdochter*. Uit dit huwelijk spruiten drie kinderen waarvan ik de namen niet heb kunnen vinden. Hij is overleden voor 1502²⁰.

II-g. *Hubrecht* huwt *Kathelijnen* dochter van *Jans van der Zande* en wijlen *Jacomine Jan Bervoetsdochter*²¹. Hij is zilversmid. In 1487 krijgt hij opdracht de zilveren lerie te vermaken die op het altaar van de *Maria kapel* stond^{20a}. Ook hij is waarschijnlijk voor 1502 overleden.

II-h. *Antheunis*. Van hem zijn geen gegevens bekend.

In het eerste kwart van de 16e eeuw vinden we nog een *Aert van der Creke*, die koopman van beroep is en daarbij, naar we op redelijke grond mogen veronderstellen, houthandelaar²². In 1527 en 1528 is hij deken van de gilde "van heijliger sacramente"²³. 12 maart 1512 verkoopt hij aan de bakker *Jacob Ghijsbrechts* een huis met erf aan de *Hoogstraat*, naast het kerkhof gelegen en genaamd "den *Lintworm*" met twee aangrenzende woningen. Uit de begrenzingen blijkt dat dit een hoekhuis was²⁴. In hoeverre deze *Aert van der Creke* een directe afstammeling is van de hierboven genoemde tak

Aerntss van der Creke hebben de archieven tot op heden verborgen gehouden.

Schippers en zakenlieden.

Zonder tot op heden bekende familierelatie met de tak Aernts van der Creke treffen we in de tweede helft van de 15e eeuw een schippersfamilie Van der Creke aan. Leden van deze tak vervoerden handelsgoederen van en naar het buitenland. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

Zo bevracht de Bergse koopvrouw *Lysbeth van der Kreken* in augustus 1471 het schip van Anthonie Janss bestemd voor Colchester met een last seepen, 1 1/2 last tonneaschen, 1500 loyckx (knoflook), 25 cairden, 1000 plavoysen, 200 weegbasten en voor 3 pond Vlaams ajuinzaad.^{24a}

Op 27 december 1472 zweert *Jan van der Creke* voor schepenen dat hij, behalve handelswaren van andere kooplieden voor eigen rekening, die dag in zijn schip de „Jan van Bergen” laadde: 6 1/2 last haring, 7 ton naghelen, een mand met drie bedden en ongeveer 800 el ruwe en grof linnen lakens, 4 zakken gehegeld vlas en vier zakken hop. Al deze goederen waren bestemd voor Engeland.^{24b}

Jan van der Creke, de stamvader van deze tak, was gehuwd met *Lijsbeth Jacobsdochter* bij wie hij vijf kinderen had. Te weten:

1. *Peter Jans van der Creke*, schipper, volgt II-A.
2. *Jacob Jans van der Creke*, schipper, volgt II-B.
3. *Adriaan Jans van der Creke*, schipper, volgt II-C.
4. *Lijsbeth Jans van der Creke*, volgt II-D.
5. *Jacomijne Jans van der Creke*, volgt II-E.

Vader Jan is voor 1479 vermoord. Dit lezen we in een overeenkomst van 21 juli 1479, waarin wordt medegedeeld dat een zekere Daniel de Poese uit Southampton voor een bepaald bedrag het barckschip van de weduwe van wijlen Jan van der Creke overneemt. Deze de Poese had doodslag gepleegd op Jan²⁵. Jan voer waarschijnlijk uitsluitend op Engeland. De familie woonde aan de Noordzijde van de Haven naast de schipper *Servaes Willems van der Creke*²⁶.

Tussen 1472 en 1478 komen we Jan herhaaldelijk tegen in de archivalia als koper en verkoper van schepen²⁷. Nog in 1479 verklaart Willem Janss van Londen in Engeland alle vorderingen die hij met schepen-vonnisse toegewezen kreeg op de weduwe van Jan van der Creke aan derden te hebben overgedragen²⁸.

II-A. *Peter Jans van der Creke* heeft, voor zover ik heb kunnen nagaan twee kinderen:

1. *Jan Peters van der Creke*, schipper, volgt III-A.
2. *Jacob Peters van der Creke*, schipper, volgt III-B.

Wij komen hem voor het eerst tegen op 27 mei 1500 als Cornelis Thoenissone, potmaker, verklaart aan Peter 2 ponden gr. Brab. geld te zullen betalen²⁹.

Op 15 augustus 1528 treedt hij namens zijn zuster *Jacomijnen* van

der Creke op in een wateroverlast kwestie tussen het huis "de Dyamant" waarin Jacomijne woont en "d'Oude Croone" beide aan de Hoogstraat gelegen³⁰.

Deze grote herenhuizen waren gescheiden door een gang waarin een afvoergoot voor hemel- en afvoerwater. "de Dyamant" werd ten noorden begrensd door het pand "de Hal van Diest" - een lakenhal - ten zuiden door "d'Oude Croone"^{30a}. Ook hij koopt en verkoopt schepen³¹. In 1537 is hij nog in leven.

III-A. *Jan Peters van der Creke* is gehuwd met Johanna Christoffelsdochter³².

Hij bewoont het huis "St. Christoffel" op de Zuidzijde Haven dat op 13 Januari 1524 wordt verpand³³.

Blijkbaar is Jan evenals zijn grootvader een schipper die de "Brede veertien" zoekt. Op 4 oktober 1524 blijkt dat hij in Normandië "gevangen leyt van een Franshoys". In 1529 is hij een van de vier gezworenen van het "scipluden ambacht"³⁴.

Sint Christoffel speelt bij Jan een grote rol. Niet alleen is hij gehuwd met Christoffelsdochter en bewoont hij het huis Sint Christoffel, maar hij koopt ook een heudeschip met dezelfde naam³⁵.

Voor deze aankoop staan zijn vader Peter en zijn broer Jacob borg. Op 1 februari 1530 kopen vader en zoon in Zierikzee een nieuw gebouwd heudeschip van Frans Laureijs, die voor de helft mede-eigenaar blijft³⁶. Een jaar tevoren werd Jan nog voor 1/4 mede-eigenaar van het "heudeschip den Jacob"³⁷.

III-B. *Jacob Peters van der Creke* is aanvankelijk ook schipper maar wordt in latere stukken "cremer" genoemd. Op 27 november 1523 blijkt hij eigenaar te zijn van het huis en erf "de Doorenboom" aan de Grote Markt³⁸. In 1529 is Jacob deken "van den ouden voetboge van de gilden van Sint Jorijs". Verder exploiteert hij een zoutkeet; tenminste hij laat turven aanvoeren van de "Hubergsche moer" en koopt een hoeveelheid grauw zout³⁹.

II-B. *Jacob Jans van der Creke* is evenals zijn broers schipper. Hij koopt, verkoopt en ruilt diverse schepen tussen 1502 en 1516⁴⁰.

II-C. *Adriaan Jans van der Creke*, waarschijnlijk de oudste zoon, verdient zijn boterham ook op het water. In 1483 treedt hij op als vertegenwoordiger van "den vrienden ende magen" van wijlen zijn vader Jan van der Creke, bij het ontvangen van zoenpenningen⁴². Reeds op 3 juli 1487 koopt hij de helft van het "huescip de Berbele" waarvoor zijn zwager, de schipper Servaes Willems en zijn moeder Lijsbeth Jacobsdochter borgen zijn⁴¹.

II-D. *Lijsbeth Jans van der Creke* huwt de potbakker Janne Jacobs.

Zij is omstreeks 1508 overleden. Dit echtpaar had drie kinderen en wel Jan, Vranck en Jacob⁴³.

II-E. *Jacomijne Jans van der Creke* huwt de schipper Servaes Willems en is voor 1528 overleden. Het echtpaar woont in het huis "Dyamant" in de Hoogstraat⁴⁴.

Naast de bovengenoemde familieleden leefde in Bergen op Zoom

Lijsbeth van der Kreen, die ik niet kan thuis brengen. Zij is koopvrouw en mogelijk een ongehuwde zuster van Jan van der Creke. Zij had een pakhuis in de Crommewielstraat⁴⁵. Zij is ook scheepsbevrachtster⁴⁶.

Rumoerige tijden

In de archiefstukken van het midden van de 16e eeuw heb ik onvoldoende gegevens gevonden over deze takken van de familie Van der Kreek om de relaties te kunnen vaststellen. Wellicht is de rumoerige tijd daar debet aan. Verschillende stormvloed overspoelen regelmatig het lage Scheldeland en veroorzaken ravages die naar eeuwen nog hun sporen tonen.

De tachtigjarige bevrijdingsoorlog (1568–1648) tussen de Noordelijke Nederlanden en het Spaanse bewind zorgt voor belegering na belegering. Noch de Spaanse bezetters noch de Staatse troepen waren lieverdjes. Aan plunderingen en brandstichtingen was geen gebrek. Bovendien doet de hervorming zijn intrede met alle gevolgen van dien. Verandering van godsdienst, vluchten naar andere dorpen en steden waar men wel zijn godsdienst kon belijden of het trouwen en laten dopen van kinderen in naburige parochies bemoeilijken het latere onderzoek.

Na de vette jaren voor de handelsstad Bergen op Zoom viere nu de magere jaren hoogtij.

Ondanks een bewijs van enige feitelijke familie-relatie tussen de hierboven genoemde tak en de hierna volgende, doen de namen Jan en Jacques, het feit dat een Maijken van der Creke in de "Doornenboom" op de Markt woont, alsmede dat tussen 1537 en 1622 geen overdracht van de "Doornenboom" aan derden heeft plaatsgevonden, vermoeden dat de in het testament van Maijken van der Creke genoemde stamvader Jans van der Creke een nauwe familierelatie heeft met Jan Peeters van der Creke (volg III-A).

17-eeuwse notabelen

Blijkens het testament van *Maijken van der Creke* d.d. 26 oktober 1622 heeft een zekere Jans van der Creke zeven kinderen te weten:⁴⁷

1. *Jan van der Creke*. volgt II-aa.
2. *Maijke van der Creke*. volgt II-ab.
3. *Jacques van der Creke*. volgt II-ac.
4. *Anthony van der Creke*. volgt II-ad.
5. *Adriaen van der Creke*. RK gedoopt te Bergen op Zoom huwt aldaar met Digna Jan.
6. *Tanneke van der Creke*. RK gedoopt te Bergen op Zoom. Geen bijzonderheden.
7. *Elisabeth van der Creke*. RK gedoopt te Bergen op Zoom huwt aldaar op 2 april 1606 met Jan Hendrichs.

II-aa. *Jan van der Creke* gehuwd met Cornelie de Vriese en overleden voor 1622. Deze familie is hervormd. Er zijn drie kinderen.

1. *Jan*, ongehuwd overleden.

2. *Adriaan* geboren te Tholen en op 8 juli 1615 te Bergen op Zoom ondertrouwd met Maria van der Briele uit Bergen op Zoom (47a).
3. *Anna* eveneens geboren te Tholen en op 20 december 1623 te Bergen op Zoom gehuwd met Martijn van Someren, j. m. van Breda.

II-ab. *Maijke van der Creke* gehuwd met *Adriaan Frans*, wethouder van Tholen. Dit kinderloze echtpaar woont later in de "Doornenboom" op de Markt te Bergen op Zoom naast de kerk. Als *Maijke* is overleden erven haar broers en zusters al haar bezittingen⁴⁸.

II-ac. *Jacques van der Creke* is lakenverkoper. Hij huwt op 11 september 1588 *Janneke Jans* en woont in het "Reepken" op de hoek van de Kortemeestraat te Bergen op Zoom. Blijkens het testament van dit echtpaar van 30 september 1625 is het huwelijk gezegend met vijf kinderen⁴⁹.

1. *Jan van der Creke*, volgt III-aa.
2. *Cornelis van der Creke*, volgt III-ab.
3. *Adriaan van der Creke* geboren te Bergen op Zoom. Deze is krankzinnig geworden.
4. *Jacob van der Creke*, volgt III-ac.
5. *Maria van der Creke*, geboren te Bergen op Zoom en ongehuwd overleden voor 1653.

III-aa. *Jan van der Creke* is lakenverkoper van beroep. Hij huwt op 8 december 1615 met *Matthia Willeborts Bosschaerts*. Zij is een van de tien kinderen van *Pieter Willeborts Bosschaerts* ontvanger der gemene landsmiddelen en *Anna Thomas*. *Matthia Bosschaerts* is een zuster van de vermaarde kunstschilder *Thomas Willbrords Bosschaerts*, geboren omstreeks 1600, die in Antwerpen woonde en werkte en aldaar bij testamentaire beschikking zijn zuster *Maria Willeborts Bosschaerts* als enige erfgename aanwees⁵⁰.

zoon zou zijn van mr. *Jacob Bosschaert*, in 1616 notaris te Bergen op Zoom, gehuwd met *Elisabeth Eijckbergen* en in 1659 overleden, is derhalve niet juist⁵¹. *Jacob* was niet de vader maar een broer van de kunstschilder. Uit het huwelijk van *Jacob* met *Elisabeth Eijckbergen* werd weliswaar ook een zoon *Thomas* geboren, maar deze was kannunik van de Collegiale kerk van St. *Jacob* te Antwerpen en leefde nog op 22 december 1678⁵², terwijl de kunstschilder voor 27 juni 1664 is gestorven⁵³.

De kannunik *Thomas* had nog twee broers *Pieter Willeborts Bosscharts*, lid van de Raad van Brabant te Brussel en *Gesbertus Willeborts Bosschart*, eveneens kannunik, te Harlebeek en een ongehuwde zuster *Johanna*⁵⁴. De kunstschilder zelf had voor zover wij dat hebben nagegaan nog twee ongehuwde zusters *Cornelia* en *Maria*⁵⁵. Voor *Thomas Willeborts Bosschaert* in Antwerpen ging wonen is hij waarschijnlijk rentmeester en ontvanger van Bergen op Zoom geweest, want als op 27 januari 1657 uit het huwelijk van

Adrianus van der Kreek en *Catharina Malliaerts* een kind *Thomas* gedoopt wordt is hij *peter* en wordt hij aangeduid als oud-rentmeester en ontvanger.

Als *Cornelia Willeborts Bosschaert* is overleden erven de kinderen van *Jan van der Creke* met hun tante *Elisabeth Eijckbergh* twee huizen in de *Lievrouwestraat* genaamd de *Zeven- en Morgensterren*.

Op 25 juli 1687 draagt *Johan van Dijk* gehuwd met *Digna van der Creke* en optredende als advocaat namens de erven deze huizen aan derde over⁵⁶. In dezelfde akte worden als kinderen van *Jan van der Creke* genoemd:

1. *Pieter Willeboorts*, volgt IV-aa.
2. *Catharina*, ongehuwd⁵⁷.
3. *Johanna*, volgt IV-ab.
4. *Digna*, volgt IV-ac.

Hoewel het niet de bedoeling van deze genealogie is ook de vrouwelijke lijn te volgen meen ik toch in een enkel geval hiervan te mogen afwijken indien de gegevens ons meer inzicht verschaffen in de betekenis van deze familie.

IV-aa. *Pieter Willeboorts van der Creke* huwde *Maria van Veldwijck*. Hij is licentiaat in de rechten welke titel hij behaalde aan de universiteit te Leuven waar hij op 14 januari 1648 als minderjarige (beneden 24 of 25 jaar) voor eigen rekening ging studeren. In de praktijk is hij rentmeester van de Markiezin en later burgemeester. Verder vervulde hij het ambt van rentmeester van "finnart" (Fijnaart) op 29 mei 1657 en dat van advocaat en rentmeester te Oudenbosch. Hij leefde nog in 1700⁵⁸.

Op 4 oktober 1660 draagt hij met *Catharina* zijn zuster en *Francois de Witte*, zijn zwager, aan zijn andere zwager *Johan van Dijck*, drie vierden gedeelten over van een hoeve land in de poorterie "Het Leege velt"⁵⁹.

IV-ab. *Johanna van der Creke* huwt op 19 december 1659 met *Francois de Witte* (overleden omstreeks 1678) "capitein ten dienste deser landen"⁶⁰.

Zijn weduwe verkoopt in 1678 twee gemeten weiland gelegen in de Meeren, achter *Bleijenborg* onder de poorterie van deze stad⁶¹.

Op 31 oktober 1687 verkoopt zij mede namens haar minderjarige kinderen ingevolge van de verkoop van *Pieter van der Creke* en *Johan van Dijk* op de 29 september 1687, welke in zijn geheel blijft, (de schorsmolen mocht namelijk maar in het bezit zijn van één eigenaar) aan *Secretaris Turcq* "den schorsmolen met den hof en gronde op het Oranje Bolwerk, laatselijk eigendom van Ontvanger de Witte en Kapitein de Witte"⁶².

IV-ac. *Digna of Dimphina van der Creke* huwt met de advocaat *Jan van Dijck*, die aan de universiteit van Leiden zijn titel behaalde en waar hij op 14 april 1668 als 23 jarige student werd ingeschreven⁶³. Hij is tevens koopman en poorter van de stad Bergen op Zoom. *Digna* is in 1679 overleden. Dit blijkt uit een testament van 17

november 1679, gepasseerd voor *notaris Adriaan van der Creke*, waarbij Johan van Dijk, weduwnaar, ter uitvoering van beider testament het huis "het Zwartkruis" aan de Lievevrouwestraat vermaakt aan de vijf kinderen onder bepaalde voorwaarden⁶⁴. Deze kinderen zijn: Anthonie, Pieter, Matthia, Catharina en Johanna.

III-ab. *Cornelis van der Creke*, gedoopt te Bergen op Zoom, huwt als j.m. uit Bergen op Zoom op 2 december 1629 Magdalena Vijswerckers (Rijswerckers) j.d. uit Middelburg. Hij is voor 15 april 1650 gestorven.

Zijn weduwe laat 23 februari 1664 door *notaris Adriaan van der Creke* een huurcontract opmaken⁶⁵.

Uit dit huwelijk hebben wij vier kinderen kunnen achterhalen.

1. *Anna Maria van der Creke*, volgt IV-aA.
2. *Joannes van der Creke*, volgt IV-aB.
3. *Joanna van der Creke*.
4. *Jacobus van der Creke*, volgt IV-aC.

Allen geboren te Bergen op Zoom.

IV-aA. *Anna Maria van der Creke*, geboren omstreeks 1630. Zij huwt op 21 februari 1654 te Bergen op Zoom Nicolaas van Hove en op 1 februari 1672 *Joannes Paschasius van der Creeck*. Op 5 januari 1667 - zij is dan nog weduwe - wordt haar testament verleden door *notaris Adriaan van der Creke*⁶⁶.

Wij komen Johannes Paschasius van der Creeck nog tegen als hij - waarschijnlijk ten behoeve van de twee minderjarige kinderen van wijlen zijn nicht Maria van der Creke, die gehuwd was met Marinus Neervelt - de brouwerij "de Fortuijne" gelegen in de Lange Meestraat (thans hotel de Gouden Leeuw in de Fortuinstraat) koopt, om dit pand op 21 februari 1687 voor hetzelfde bedrag te verkopen aan Jacobus van Neervelt, waarschijnlijk een van de twee kinderen van zijn nicht Marie⁶⁷.

IV-aB. *Joannes van der Creke*, huwt (14 juni 1656 ondertrouwd) als j.m. uit Bergen met Christina Heluu, j.d. uit Bergen. Hij heeft een huis in de Kortemeestraat⁶⁸. Uit dit huwelijk wordt geboren:

1. *Cornelis Janssen van Creeck*.

IV-aC. *Jacobus van der Creke*. Hij huwt 14 mei 1664 te Bergen op Zoom met Stijntje Jacobs uit Moerstraten.

III-ac. *Jacob van der Creke* (de jonge) geboren te Bergen op Zoom huwt na 1625 Digna van Engelen. Hij is lakenkoopman, oud penningmeester van dijkagie van de polders van Ossendrecht en in 1652 oud-deken van de "cleermakers" ambacht. In deze hoedanigheid verklaart hij dan met de fungerende deken dat de raadsheer Justus Turck een kapitaal van twee ponden gr. brab. heeft afgelost⁶⁹.

Op 10 augustus 1627 huwt hij, weduwnaar zijnde, Dingena Adriaens j.d. uit Kruisland⁷⁰.

Hij is na 1656 maar voor 1670 overleden. Zijn vrouw leeft dan nog. Uit dit huwelijk stammen minstens vier nakomelingen.

1. *Norbertus van der Creke*, volgt IV-AA.

2. *Digna van der Creke*, volgt IV-AB.
3. *Maria van der Creke*, volgt IV-AC.
4. *Jacobus van der Creke*, volgt IV-AD.

IV-AA. *Norbertus van der Creke*, R.K., geboren te Bergen op Zoom, oorspronkelijk koopman⁷¹ en later rentmeester van de Markiezin⁷² huwt met Anna van Landschot (ondertrouwd 16 augustus 1680), weduwe van Pieter Lagaij.

5 september 1687 koop hij huis en erf genaamd "den Bonten os" aan de westzijde van de Vismarkt van Jacobus Neervelt, brouwer⁷³. We komen Norbertus herhaaldelijk tegen als gevolmachtigde maar ook als notaris⁷⁴.

IV-AB. *Digna van der Creke*, geboren te Bergen op Zoom huwt met Johan Jacob Scholts, weduwnaar van Boekholt, Amptman en Rechter in het Fürstl. Sticht Elten. Haar echtgenoot is voor 1696 overleden. Immers op 24 februari 1696 koopt zij als weduwe wijlen de heer Scholts, geassisteerd met haar broer Norbartus van der Creke, van Anthonij van Adden, broodmaker, huis, hof en erf en twee huisjes staande in de Steenbergsestraat en het Hofstraatje genaamd "den Sampson"⁷⁵.

IV-AC. *Maria van der Creke* geboren te Bergen op Zoom is 1 juni 1659 gehuwd met Marinus Neervelt, die samen met zijn broer Johannes het brouwersvak beoefent in de brouwerij "de Fortune" in de huidige Fortuinstraat⁷⁶. Op 18 februari 1667 kopen zij het pand "den Gulden Draeck", thans hotel de Draak⁷⁷.

28 juli 1679 verkoopt Norbertus van der Creke, rentmeester van de domeinen van de heer Markies binnen de stad, als voogd en Francois Noudens, brouwer, gehuwd met Francoise Neervelt, als toeziende voogd over de twee minderjarige kinderen van wijlen Marinus Nerevelt en juffrouw Maria van der Creke, de brouwerij "de Fortune" in de Lange Meestraat, uitkomend in de Sint Annastraat, aan Johannes Paschasius van der Creke.

Ook verkoopt Norbertus van der Creke, ontvanger van zijne Hoogheid heer Graaf van Auvergne, Markies van de stad, in de zelfde hoedanigheid aan Maghdeline Anthonisse Schouffmans een huis en erf in de Nieuwstraat⁷⁸.

IV-AD. *Jacobus van der Creke*. Hij huwt als j.m. uit Bergen op Zoom op 21 december 1666 Maria van Weert, j.d. eveneens uit Bergen⁷⁹. Het huwelijk is kinderloos gebleven. Hij is winkelier in wollen en andere stoffen. In het testament wordt ook genoemd Jan Janssen van Weert overleden broer van Maria van Weert. Verder geen bijzonderheden omtrent familierelaties. Jacobus is voor 8 april 1673 overleden, want dan hertrouwt de weduwe met Jan Derrij. Een aardige bijzonderheid is het feit dat Geertruijdt van Adden, dienstbode van Jacobus en Maria in haar testament van 22 maart 1667 al haar bezittingen aan haar werkgever vermaakt⁸⁰. Overigens is de familie van Adden aangetrouwde familie van de van der Creken.

II-ad. *Anthony van der Creke*, R.K., gedoopt te Bergen op Zoom,

huwt omstreeks 1600 juffrouw Elisabeth Loucken. Uit dit huwelijk stamt: *Adriaen van der Creke* de latere notaris. Deze studeerde op eigen kosten aan de universiteit te Leuven alwaar hij op 24 januari 1634 als student werd ingeschreven⁸¹.

Rondom 1700 is de familie Van der Creke zo wijd vertakt dat het niet doenlijk is al de zijtakken te volgen.

De maatschappelijke positie is dan terug gelopen tot de gegoede middenstand, die deze familie tot in onze dagen heeft behouden.

NOTEN

1. Commissie van Breda nr. 1073.
2. Korneel Sloomans, Bergen op Zoom een stad als een huis, 1974.
3. R 280, fol. 13 verso, 16 juli 1439; fol. 89 recto, 23 maart 1441; fol. 90 recto, 25 maart 1441 en fol. 126 verso, 21 mei 1441 (stedehouder van de schout).
R 281, fol. 68 recto, 12 januari 1442 en fol. 116 recto, 29 november 1443.
R 282, fol. 10 recto, 17 april 1445.
4. R 280, fol. 126 verso, 21 mei 1441.
5. R 282, fol. 157 recto, 4 december 1447.
6. R 282, fol. 5 verso, 6 maart 1445. Willem geeft toestemming voor inbalking bij de wederopbouw van het door brand verwoeste huis "de Catte", aan de Zuivelstraat gelegen, in de gevel van het eveneens door de brand verwoeste pandje "achter de Catte". Op dit perceel is ook "eenen put dair men teenen in pleghe te weeken".
"de Catte" is hoogstwaarschijnlijk het huidige pand Zuivelstraat 27.
7. R 280, fol. 94 recto, 5 mei 1441 (Doornik); R 281, fol. 116 recto, 29 november 1443 (Kamerijk).
R 282, fol. 15 verso, 1 juni 1445 (Calais, zijn vignet wordt hier omschreven); fol. 121 recto, 25 april 1447 (Keulen); fol. 234 recto 23 november 1448 (New Castle) en fol. 234 recto (Bruggen).
R 283, fol. 18 verso, 28 mei 1454 (Turnhout).
- 7a. Bruno Kuske: "Quellen zur Geschichte des Kölner Handels und Verkehrs im Mittelalter", dl. I, nrs. 1068, 1069 en 1152.
R 282, fol. 121 recto, 25 april 1447.
- 7b. R 283, fol. 121 recto, 10 juni 1456.
8. R 302, fol. 35 verso, 27 april 1486. (Als hun kinderen worden genoemd de gebroeders Jan, Cornelis en Hubrecht).
9. R 284, fol. 134 verso, 24 november 1461.
10. R 288, fol. 39 recto, 26 oktober 1473.
11. Janne Jacobs Aerntss (van der Creke?) is blijkbaar omstreeks 1477 overleden. Tot de erfgenamen behoren Meester Wouter Aerntss van der Creke en zijn zuster Catlijne Aernts van der Creke. Buiten de erfenis blijft het huis "Roosboom" op de Hoogstraat. R 292, fol. 13 verso, 10 april 1477 en fol. 35 recto, 8 juni 1477.
12. R 302, fol. 4 verso, 27 januari 1487; fol. 52 recto, juni 1487 en fol. 86 verso, 8 november 1487.
13. R 302, fol. 78 verso, 12 oktober 1487.
14. R 308, fol. 136 recto, 16 oktober 1497. In deze acte die over een erfenis handelt worden genoemd Jan, Hubrecht, Mr Wouter, Cornelis en Antheunis van der Creke. Overleden zijn dan Berthelmeus, Cathlijn en Willem.
15. R 327, fol. 61 verso, 5 september 1519 en fol. 63 verso, september 1519.
16. Zie noot 11. In het klooster, een gedeelte van het huidige St. Catharinagesticht, woonden sinds 1462 de slotzusters Franciscanessen van Sint Margrieten in het dal van Josaphat, een rijke orde.
Zie W. A. van Ham: Bestuur en Rechtspraak te Bergen op Zoom, 1976, pag. 74.
17. R 308, fol. 136 recto, 16 oktober 1497.

- 17a. R 303, fol. 29 verso, 12 mei 1492.
18. R 313, fol. 136 verso, 13 juni 1502: R 312, fol. 70 recto, 16 november 1501.
19. Zie noot 17.
20. R 313, fol. 61 recto, 19 september 1502.
- 20a. Korneel Sloomans, De hoge Lieve Vrouw van Bergen op Zoom, Jrb. de Ghulden Roos, nr. 24, pag. 27. 1964.
21. R 310, fol. 65 recto, 30 september 1499 en R 315, fol. 6 verso.
22. R 325-1-fol. 92 recto, 24 april 1516. Hij heeft dan een zakengeschil over drie lakens met Jacob de Vall, koopman van Rouaan.
R 330-1-fol. 72 recto, 23 november 1523 "Anthuenis Corneliss wonende te Herle is Aerde van der Creke, cremere" een jaarrente schuldig groot 15 scell gr. brab. vervallende met Sint Maarten met als onderpanden "een stuck maden ende erve groot 2 gemeten geheeten Rentmeesters block" op het zuideinde van Heerle en een gemet geheten "t Cleijn Zoet Heijnincxken", aldaar.
23. R 335-1-fol. 126 recto, 17 november 1528.
24. R 316, fol. 193, verso, 12 maart 1512.
- 24a. Korneel Sloomans, Bergse schippers voor 1540, Jrb de Ghulden Roos, nr. 35, pag. 136, 1975.
- 24b. Alsvoor, pag. 137.
25. R 294, fol. 43 verso, 24 mei 1479 en 21 juli 1479.
26. R 303, fol. 31 recto, 22 mei 1492.
27. R 287, fol. 68 verso, 16 november 1472: Jan verkoopt dan 1/8 van het schip "Joan van Berghen", dat hij kortelings in Engeland had gekocht en naar Bergen op Zoom gebracht.
R 289, fol. 47 verso, 9 juli 1474; R 292, fol. 23 verso, 2 mei 1477.
Nu draagt hij aan twee engelse kooplieden de helft over van het schip "de Kerstoffel van Berghen". Sinds 7 december 1476 was de andere helft in handen van Jan Zoetairts, een schipper die frequent van en naar Engeland voer. R 291, fol. 72 verso, en Korneel Sloomans, Bergse schippers voor 1540, Jrb. de Ghulden Roos, nr 35, pag. 39.
28. R 294, fol. 134 verso, 1 december 1479.
29. R 311, fol. 110 recto, 27 mei 1500.
30. R 335, fol. 54 recto, 15 augustus 1528.
- 30a. Korneel Sloomans, Middeleeuwse Handelshuizen te Bergen op Zoom, Jrb. de Ghulden Roos, nr. 38, pag. 86, 1978.
31. R 310, fol. 4 verso, 27 januari 1499 (het schip de Maeght).
R 310, fol. 25 recto, 22 april 1499 (het schip den Hont).
R 320, fol. 23 verso, 18 mei 1509 (het schip den Peter).
32. R 331-1-fol. 67 recto, 4 oktober 1524.
33. R 330-1-fol. 85 recto, 13 januari 1524. De begrenzingen van dit pand zijn: oosten noordzijde "Sheerenstrate", westzijde "Mathijs Diericxz", zuidzijde "de Cameren van de erfgenamen wijlen Claus Bakenz". In 1623 is een zekere Corn. Smout eigenaar van dit pand.
34. Zie noot 32 en R 336-1- fol. 108 recto, 13 november 1529.
35. R 332-1- fol. 44 recto, 30 mei 1525 (schip Sinte Christoffel).
36. R 337-1- fol. 7 recto, 1 februari 1530.
37. R 336-1- fol. 13 verso, 19 februari 1529.
38. R 330-1- fol. 72 verso, 27 november 1523 en R 334-11- fol. 60 verso, 9 januari 1528. Volgens R 330-11- fol. 31 verso, 22 mei 1523 was Janne van den Beken "wassenkeerssenmaker" toen nog eigenaar. Bij akte van 17 januari 1537, R 340-1- fol. 60 verso, leent hij bij zijn vader geld met het huis als onderpand. De begrenzingen zijn: noordzijde het huis "die Wage", oostzijde "die kercke", zuidzijde het hek en de toegang tot de kerk en aan de westzijde de Grote Markt.
39. R 335-1- fol. 148 verso, 15 januari 1529. R 337-11-fol. 36 recto, 17 juli 1530 en R 338-1- fol. 91 recto, 21 oktober 1531.
40. R 314, fol. 130 recto, 9 augustus 1503. R 320, fol. 34 verso, 10 juli 1509.
R 325-1-fol. 2 verso, 21 januari 1516 (schip de Lelie).
R 313, fol. 18 verso, 16 november 1502 (schip de Miere).
R 333-1- fol. 74 verso, 13 oktober 1526.

41. R 302, fol. 53 verso, 3 juli 1487 (schip de Berbele).
42. R 298, fol. 33 recto, 27 april 1483.
43. R 319, fol. 88 recto, 28 januari 1508.
44. R 335-11- fol. 54 recto, 15 augustus 1528 en R 335-1-fol. 114 verso, 12 oktober 1528.
45. R 214, fol. 195 verso, augustus 1476.
46. R 390, fol. 51, augustus 1471.
47. Voor deze tak zie men: K. v. d. Watering, De Familie van der Kreek, De Brabantse Leeuw, jrg. 20, 1971, pag. 97 e.v.
- 47a. Uit het huwelijk van Adriaan van der Creke met Maria van der Briele spruiten vijf meisjes en een jongen. De oudste dochter **Helena van der Creke**, huwt te Bergen op Zoom op 8 mei 1649 **Dirck Reijgersman**, die op 23 mei 1656 te Bergen op Zoom hertrouwt met Johanna de Neve.
De op een na jongste dochter **Cornelia** huwt te Bergen op Zoom op 7 februari 1651 **Jacobus Reijgersman**. Dirck en Jacobus Reijgersman zijn zoons van Jan Reijgersman, aanvankelijk gehuwd met Stoffelij van Someren en later op 4 oktober 1639 hertrouwt met **Geertruijdt de Roovere** die, weduwe geworden, op 19 januari 1650 huwt met **Johannes van der Creke**, de broer van Helena en Cornelia. Deze tak is protestant. Een zoon **Adrianus Reijgersman** - niet te achterhalen is of dit een zoon is van Helena of Cornelia - gaat in september 1679 te Franeker voor predikant studeren en bekleeft dit ambt eerst in Stavenisse en later in Bergen op Zoom tot zijn dood in 1705.
Een broer van de predikant, Jacobus Reijgersman gehuwd met Catharina de Pottere, was drossaard van Bergen op Zoom en werd later opgevolgd door zijn zoon Jacobus die op 31—8—1716 te Leiden studeerde en aldaar op 20 jarige leeftijd in de rechten promoveerde. Deze was ook Raad en rekenmeester van de Domeinen.
Zie H. Bots, I. Mattheij en M. de Meijer, Noordbrabantse Studenten 1550—1750. Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland, Nr. 44, pag. 591, volgnr. 4264 en 4265.
48. R 664, fol. 86 recto, 26 oktober 1622.
49. R 664, fol. 213 recto, 30 september 1625. R 717, d.d. 18 november 1656 en 726 d.d. 19 september 1665 (not. Adr. van der Creke).
50. R 713, d.d. 7 juni 1652 (not. Adr. van der Creke).
R 725, d.d. 27 juni 1664 (not. Adr. van der Creke).
51. W. J. F. Juten, Thomas Willebrords Bosschaert, Taxandria, jrg. 2, 1895, pag. 55.
52. R 739 d.d. 22/23 december 1678 (not. Adr. van der Creke).
53. Zie noot 50.
54. Zie noot 52.
55. R 717 d.d. 7 november 1656 (not. Adr. van der Creke).
56. R 244, fol. 4 recto, 25 juli 1687.
57. R 720, d.d. 21 augustus 1659 en R 714, d.d. 19 januari 1653 (not. Adr. van der Creke).
58. Zie noot 55 en H. Bots, c.s., Noordbrabantse Studenten 1550—1750. o.c., pag. 446, volgnr. 2940.
59. R 238, 14 oktober 1660.
60. R 720, d.d. 12 juli 1659 (not. Adr. van der Creke).
61. R 739, d.d. 20 mei 1678 (not. Adr. van der Creke).
62. R 244, fol. 10 verso, 31 oktober 1687.
63. H. Bots, c.s., Noordbrabantse Studenten 1550—1750. o.c. pag. 263, volgnr. 1148.
64. R 740, d.d. 17 november 1679 (not. Adr. van der Creke).
65. R 725, d.d. 23 februari 1664 (not. Adr. van der Creke).
66. R 728, d.d. 5 januari 1667 (not. Adr. van der Creke).
67. R 241, fol. 315 verso, 28 juli 1679 en R 243, fol. 156 recto, 21 februari 1687.
68. R 725, d.d. 21 november 1664 (not. Adr. van der Creke).
69. R 720, d.d. 6 januari 1659 (not. Adr. van der Creke) en R 339-1- fol. 20 recto, 24 mei 1533 (in marge).
70. R 665, d.d. 8 januari 1629, fol. 148 recto.
71. R 731, d.d. 24 mei 1670 (not. Adr. van der Creke).

72. R 243, fol. 58 verso, 19 januari 1685.
73. R 244, fol. 7 verso, 5 september 1687.
74. R 242, d.d. 30 oktober 1682.
75. R 245, fol. 11 verso, d.d. 24 februari 1696.
76. Korneel Sloodmans, De Draak, St. Joris, de Olifant en aangrenzende panden, jrb. de Ghulden Roos, nr. 36, 1976, pag. 49.
77. R 240, d.d. 18 februari 1667.
78. R 243, fol. 115 verso, 4/5 april 1686.
79. R 853, d.d. 17 november 1668 (not. Charles van der Mast).
80. R 808, fol. 93 verso, d.d. 22 maart 1667 (not. Philip Scheurlingh).
81. R 237, fol. 62 verso. Zie ook H. Bots, c.s., Noordbrabantse Studenten 1550—1750, o.c., pag. 445, volgnr. 2935.

Alle geraadpleegde registers en akten berusten bij het gemeentearchief te Bergen op Zoom. Verder zijn geraadpleegd de bij dit archief aanwezige trouw- en doopboeken van de Hervormde- en Katholieke gemeenten tot 1700.

Afspraak

drs. R. Boot,
Mr. Tripkade 51, 3751 SW Utrecht

Dat ook onze voorouders nog wel eens problemen hadden met hun burens over zaken als bijvoorbeeld de afscheiding tussen hun erven, mag bekend verondersteld worden.

In de rechterlijke archieven zijn hiervan fraaie voorbeelden te vinden. In het protocol van allerhande acten verleden voor schepenen van Geertruidenberg, werd de volgende afspraak aangetroffen, die hier in extenso is weergegeven.

Ghifte. Bastiaen Willemsz van de Made gheeft over met vrijer ghifte aen Cornelis Huyb Ghijben, een eyndt dycx daer Cornelis Huyben voirs. huysinghe jeghenwoirdelijck op staet, mette eycken boomen oyck tegens tselve huys jeghenwoirdelijck staende, streckende vant oosteyndt van den stoep off gebuerwech off tot vier voeten voirder off voir by Cornelis Huyben voirs. huys, int vierendeel van den Wijngaert op de Made, behoudens dat hy Bastiaen Willemsz eenen reghel boomen ter selver plaetsen mach teelen, van den voirs. stoep aff tot soo verre als sijn huys streckt. . . . sal Cornelis Huyben den selven stoep oostwaerts alijt mede helpen onderhouden, alles sonder arch off list. Actum Willem van Dongen ende Adriaen Geerits van Alenborch, schepenen, op den VI^{en} february anno XVIe ende negen.

Bron: R. A. Geertruidenberg, inv. nr. 19, fol. 101, d.d. 6 feb. 1609.

De zaak Elysabeth Goyaert Willems contra Laurens van den Berkel

dr. ir. C. H. J. van den Brekel

Kolmondstraat 35, 6291 HL Vaals

Vervolg De Brabantse Leeuw 1980/3 blz. 103

Naast bovengenoemde getuigen heeft Peijnenborch nog vijf getuigen opgeroepen. Deze hebben verklaard dat Elysabeth en Laurens tussen de zaaitijd van 1673 en de daarop volgende lente vaste verkering hebben gehad.

Zo is Jan Jan de Groot (48 jaar) het paar op vastenavond, t.w. op 2 februari 1674, tegengekomen bij de akker van Cornelis Claes op Kerkhoven en heeft gegroet:

"Goeden auondt Vreij's Neef, dat gaet wel met u beijen", waarop Laurens heeft geantwoord: "Jae Jan Neef".

Volgens Willemke Wouterke Willem Peijnenborch (28 jaar), Margriet Gijsberts Elens (25 jaar) en Elisabeth Jansen van Abeelen (20 jaar) is het stel met ander "Jongh volck" op "spinninghe" o.a. ten huize van Hendrik Willems geweest evenals op het meibierfeest bij Cornelis Ariens.

Spinningen of spinmalen¹⁹ waren folkloristische samenkomsten van boerenmeisjes om te spinnen. De meisjes uit de Brabantse buurtschappen kwamen in de wintermaanden vanaf Allerheiligen tot vastenavond twee keer per week bij ieder om de beurt op de herd bijeen om wol of vlas te spinnen. De bijeenkomsten hadden tevens het karakter van een vrijersmarkt. Volgens Mandos²⁰ zouden rond 1825 de laatste sporen van de spinningen zijn verdwenen: ontaarding van het volksgebruik zelf, zoals kattedwaad, en het jaren durende verzet van de geestelijkheid in Brabant vormde hierbij de doorslaggevende factoren.

Onder de jongelui, die zulke bijeenkomsten hadden bijgewoond, was volgens de attestanten vaak gezegd dat Laurens met Elysabeth "vrijende was", hetgeen ook door Emke de dochter van Hendrik Willem Peijnenborch bevestigd is.

Procureur Peijnenborch heeft met deze getuigenverklaringen willen aantonen dat Elysabeth in de bewuste periode omgang met de gedaagde heeft gehad en dat er waarschijnlijk door deze twee op 3 mei in het achterhuis gecopuleerd is, zoals Elysabeth in haar thoon had verklaard.

Procureur Van Hees heeft getuigen opgeroepen die aannemelijk moesten maken dat zijn cliënt zeker niet de enige minnaar van Elysabeth is geweest. Dit moest dan bewijzen dat zij openlijk gelogen had, waardoor haar beschuldiging en haar eed ongeloofwaardig zouden worden.

*Oud-Drentsche spinmaal. In het midden van het „achterhuus” zitten op een rij knopstoelen de „spiensters” en „snorremakers” vereend door „de soete min”. Bij den open schouw de „lössse” vrijers. De plakhouder beproeft de liefde der „gezeten,” jongens door met een bespijkerde muil op hun vereelte handen te slaan. Naar een plaat, voorkomend in De Volksvermaken van Jan ter Gouw.
(Foto: Gemeentearchief Eindhoven)*

Zijn eerste getuigen, Adriaan Jan Thonis Bernaerts (30 jaar) en Peter Ghijsbert Emmen (30 jaar), wisten te vertellen dat Cornelis van de Wouw in de zomer van 1674, toen Elysabeth haar betrekking bij Van de Wouw had opgezegd en inmiddels duidelijk zwanger was, door arbeiders die op de Rosep in de Grote Heide turf staken, was uitgemaakt voor neuker. Letterlijk was gezegd dat hij „... seer dickwels (...) is naer geroepen te sijn Lijskens vusser²¹ ende openbaerlijck verweten dat hij Lijsken hadde gevogelt (met reverentie geschreven) ende haer het kijnde hadde gemaekt ende dat hij Lijsken eenen neusdoeck²² hadde gegeven, omdat sij het kijnt aen hem niet soude geven”.

Toen Van de Wouw zich tegen deze aantijgingen verweerde, moet een arbeider geroepen hebben dat hij zijn hoed nog wel zou hebben willen “vercussen”²³, waarop een ander eenvoudig heeft geconstateerd dat zoiets voor hem een eer zou zijn, maar dat het voor Cornelis van de Wouw een grote schande was.

Volgens Van Hees was hiermee aangetoond dat “de gemeijne fame heeft geloopt dat de versegde Lijske van haeren versegde meester swaer was”.

De geloofwaardigheid van dit geruchte is nog versterkt door de uitspraken van Marcelis Willem Marcelissen en diens vrouw Mechtelt²⁴.

Mechtelt (60 jaar) heeft verklaard dat in de winter van 1673 Maria van de Wouw

"... alsdooen verscheijde malen bij haer is geweest klagende en krijtende sonder nochthans tegenwoordigh te weten wat de vers. Maria van haer klagen en krijten gaff".

Maria had Mechtelt wel gezegd dat zij haar beste bruidsneusdoek kwijt was, maar ook dat ze die later weer terug had gevonden.

Marcelis Marcelissen wist wel waarom Maria van de Graaf zo rade-loos was; ze had bij hem geklaagd dat:

"... sij met haeren man niet langer huijs en conde houden, omdat hij Lijsken liever hadde als haer, ende dat hij met Lijsken geduerich Jn hoecken ende holen was".

Maria van de Wouw had Marcelis al in 1672 verzocht om, als hij bij gelegenheid de ouders van Lijske zou spreken, hen op de hoogte te willen stellen over het gedrag van hun dochter en hen te vragen of "... sij Lijsken daer over bekijken wilden".

Jacob Wouter Claessen van Haren (24 jaar) wist mee te delen, en Cathalijn Goossen Adams Vercuylen heeft dit bevestigd, dat toen Elysabeth in mei 1674 als meid bij Reijbroeck was komen wonen, hij haar gevraagd heeft of

"... sij swaer van kinde was ofte groot gongk". Daarop heeft de meid geantwoord

"Ick hebbe niet meer jn mijnen buijcq als ghij inden uwen".

Ze heeft zelfs bevestigd dat ze haar "lijf ende ziel" aan de duivel wilde geven indien ze wel zwanger was.

Reprochen voor de eiseres

Peijnenborch is zijn reprochen aangevangen met de constatering dat de verklaringen van de door Van Hees opgeroepen getuigen te mager waren om de gedaagde van zijn notoir vaderschap te verschoenen, integendeel zelfs:

"... Jae (ze) veroirsaecken dienaengaende een meerder suspicie ende vaste presumptie teghens den selven".

Peijnenborch wees daarbij op de beëdigde verklaringen van de vroedvrouw en van de twee getuigen, die bij de bevalling aanwezig was geweest. Voorts was de dagelijkse omgang en conversatie van Elysabeth met de gedaagde vast komen te staan uit een groot aantal verklaringen;

"... sijnde (...) een convincant bewijs van henne langh gepleeghe vrijagie, conversatie ende ommeganck".

Omdat Elysabeth Goyaerts een "eerlijke dochter" was, zoals de gedaagde niet heeft durven tegenspreken, meende Peijnenborch te mogen concluderen dat hij kon volharden in de eis.

De verklaringen, die het gerucht in zake de vroegere meester van Elysabeth aanroerden, wilde Peijnenborch niet voor waar aan-nemen en deze konden "d'Aenleggeresse niet prejudicieren".

Hij betittelde ze als "kinderpraetiens".

Uit het feit dat zijn cliënte, zoals uit twee attestaties was gebleken "... haer swanger gaen vuijt een eerbaer gemoet om niet bespot te worden heeft trachten te verbergen soo lange mogelijk was, als hoop hebbende, om middelertijt van den Gedaechde volghens belooft door de trouwe gebracht te werden ..."

mocht volgens de procureur niet geconcludeerd worden dat zij niet door de gedaagde "bezwangert" is.

Met name het voorval, verteld door Marten van Abeelen, waaruit duidelijk was gebleken dat Laurens in de zaaitijd van 1673 bijna in het achterhuis van Cornelis van de Wouw met Elysabeth betrapt was, zoals de gedaagde later op die avond heeft toegegeven, maakte hem tot de publieke vrijer die met zijn cliënte naar feestjes ging en "... halve nachten ..." met haar heeft doorgebracht.

Peijnenborch heeft zijn betoog besloten met de constatering dat met zekerheid gebleken was (en "... met handen te tasten ..." was) dat niemand anders dan Laurens de vader van het kind kon zijn.

Reprochen voor de gedaagde

De procureur van Laurens stelde in zijn reprochen allereerst vast dat de getuigenverklaringen van de vroedvrouw en de twee vrouwen, onnodig waren afgelegd omdat zijn cliënt de inhoud ervan niet bestreed.

Toch is Van Hees nader op de attestatie ingegaan.

Op de eerste plaats merkte hij op dat de beschuldiging op zich, geuit in het kraambed, haar geenszins hielp, omdat de gedaagde de "vleeschelijke conversatie" absoluut ontkende en dit onder ede bevestigde.

Op de tweede plaats meende Van Hees dat het feit dat Elysabeth in barensnood "geexclameert" heeft te willen dat God haar van die vrucht niet behoefde te verlossen indien zijn gelogen had,

"meriteert haer gheen meerder gelooff aengesien soodanige lichte personen ordinaris lichtelijcken sweeren ende men selden siet oft bevijndt dat dusdanige van kinde sterffven".

Van Hees is vervolgens in detail ingegaan op de verklaring van Marten Jan van Abeelen, welke Peijnenborch zwaar had laten meetellen bij zijn bewijsvoering. Allereerst had de procureur ontdekt dat er in de opgegeven tijdsbepaling van het gebeurde een foutje was geslopen.

Omdat het in 1674 op 23 september kermis in Helvoirt was geweest en de bewuste verklaring op 28 september 1674 was afgegeven, betekende "omtrent Helvoirt kermis lestleden" letterlijk september 1674!

Wat betreft de feitelijke inhoud van de attestatie, waarin Van Abeelen sprak van "luyde discoursen", vroeg Van Hees zich af:

"Wat quaet ofte oneerlijke conversatie can daer wt gepresumeert ofte gejnfareert worden, terwijlen aldaer soo luyde discoursen

waeren (...) want alwaer Jiet oneerbaers geschiet oft gedaen wordt, daer en wordt gheen geluijt gemaectt besunderlijck niet Jn huijsen daer den meester ende vrouwe bij der handt sijn Ten waer Jn bordeelhuijsen".

Tot slot constateerde Van Hees: één getuige, géén getuige:

"Quia dictum vnius, dictum nullius".

De attestatie van Cornelis van de Wouw en diens vrouw heeft Van Hees simpelweg afgedaan met

"... dat deselffve beijde te seer suspect sijn ende gheen gelooff en meriteren (want dat) wt dijen bij den Verwerders geproduceerde (getuigen) gebleken is dat de gemeijne fame Jnde gemeijnte heeft geloopt dat den selffven Cornelis Jacobs geweest soude sijn den gheene daer mede de voors. Aenleggersse soude hebben geboe-leert. Absit Jniuria".

Niettemin benadrukte Van Hees dat deze getuigen niet meer hadden weten te vertellen dan dat de verweerder op de avond van 3 mei een "eerlijke conversatie" met de eiseres heeft gevoerd, waaruit niets ten laste van zijn cliënt opgemaakt kan worden:

"Nu dan hebben sij haer hooren praeten".

De attestaties van de jongelui van Kerkhoven hadden volgens Van Hees evenmin enig belastend materiaal opgeleverd. Ook deze waren onnodig afelegd, want de gedaagde ontkende niet met Elysabeth te hebben omgegaan. Maar, zo besloot hij zijn reprochen

"... niemant van allen de selffve heeft connen oft weeten te ver-klaeren oft te tuijghen (dan) dat de Verwerdere Jnde herberghen, Jnde Vastlavont, nieuw Jaers oft meij huijsen ofte Spinninghen Jiet anders heeft gedaen met d'Aenleggersse (dan) gepraet, gegaen ende gestaen te hebben, sonder sijn selffven wat liberder off vrijer ontrent den persoon der voors. Aenleggersse ge-draeghen ofte gehandelt te hebben. Emmers niet anders dan een sinceer ende eerlijck Jonghman betaamt. Ja, niet eenen van alle de getuijghen heeft weten oft connen verklaeren dat hij aen haer een soenken oft kuss soude hebben gegeven".

Van Hees heeft in deze reprochen duidelijk getracht de notoire zwakke kant van de tegenpartij, nl. het ontbreken van ooggetuigen, aan te tasten door de geloofwaardigheid van de verzamelde indicatieve attestaties te ondermijnen.

Terecht heeft hij erop gewezen dat het grote aantal verklaringen over de omgang van Laurens met Elysabeth niet wezenlijk bijdroeg aan de bewijskracht van het vermeende vaderschap.

De meeste uitspraken handelden over gebeurtenissen uit de winter en het voorjaar, slechts die van Van Abeelen en van het echtpaar Van de Wouw hadden betrekking op voorvallen uit de herfst. Juist deze verklaringen heeft Van Hees verworpen. Wanneer de ding-bank dit zou accepteren, zou de verklaring van Elysabeth over-

blijven. Een aanval hierop heeft Van Hees bewaard tot voor de salvatie.

Elysabeth was op 3 mei al in haar zesde maand, zodat het vaderschap door gemeenschap op dat moment formeel niet bewezen kon worden. Zo een contact zou hoogstens kunnen wijzen op een zekere betrokkenheid van de vader met de in verwachting zijnde vrouw.

Het ligt overigens voor de hand te veronderstellen dat er zo ver in de zwangerschap eerder over de gevolgen ervan gepraat dan gevrijd zal zijn. Het is, zover we weten, het laatste contact geweest tussen beiden.

Salvatien voor de eiseres

Op 6 november zijn de salvatie voor Elysabeth bij de dingbank aangeboden.

Peijnenborch vond dat de gedaagde de beschuldiging niet had kunnen weerleggen. Hij achtte dan ook bewezen dat deze "... met d'Aenleggersse tot verscheijde reisen vleeschelijk hadde geconverseert ende met haer sijnen wille gedaen, (. . .) dat zij daeraff is swanger geworden en gebaert heeft eene Jonghe dochtere".

Niettegenstaande het feit dat de verweerder dus schuldig was en het kind behoorde te adopteren, heeft hij dat niet willen doen

"maer (is) door eene seer groote vergetenheijt sijnen temerairen eedt coomen aanbieden van d'Aenleggersse nimmermeer bekent te hebben".

Er stond derhalve slechts te onderzoeken wie meened gepleegd had; immers - en dat wilde Peijnenborch wel toegeven - de

"... daet ofte het werck der vleeschelijcke conversatie"

kon formeel niet anders dan met een eed worden bevestigd.

Niettemin kon, meende hij, "het werck" ook bewezen worden "ex coniuncturis presumptionibus aliisque circumstantiis"²⁵.

Kort samengevat was het volgens Peijnenborch sluitende bewijs gebaseerd op de volgende feiten.

Elysabeth heeft in barensood plechtig gezworen dat Laurens de vader is, de verweerder heeft dagelijkse omgang gehad met zijn cliënte, de "gemeijne fame" op Kerkhoven heeft de ronde gedaan als zou de verweerder de vader zijn en tenslotte werd Elysabeth door iedereen "voor date van hare val" voor een "eerlijke dochter" gehouden.

Dat Van Hees de geloofwaardigheid van Lijskes verklaring afgegeven door de vroedvrouw in twijfel had getrokken, was volgens Peynenborch niet terecht omdat die uitspraak door Elysabeth was gedaan onder omstandigheden (soodanige ellende des doots") waaronder men gewoonlijk de waarheid spreekt.

Peijnenborch meende dan ook te mogen concluderen dat uit het feit dat Laurens het vaderschap ontkende bleek "welcke temeraire conscientie in de gedaeghde" heerste; wanneer hij niet zou zijn

opgestookt, hij wel bekend zou hebben de "deflorateur van d'Aenleggersse ende de vaeder van den kinde" te zijn.

De procureur voerde tenslotte jurisprudentie inzake de strafmaat aan door te verwijzen naar een gelijksoortige kwestie tussen Maria, dochter van Jan Peter Denis contra Jan Willem Berthens uit 1661. In dat geval was de vermeende vader veroordeeld tot adoptie van het kind²⁶ en betaling van dertig gulden kraamgeld.

Peijnenborch besloot zijn salvatien met de uitspraak er op te vertrouwen dat op

"... de onnosele ende eerbaere Aenleggersse (...) soodaenich reguardt sal worden genomen dat sij niet als eene hoere werde aengesien maer van haeren kinde door den Gedaeghde sal werdden ende sijn ontlast, Den seluen daer Jnne mitsgaeders Inde craemcosten ende de kosten van dese costelijcke procedure condemnrende ..."

Salvatien voor de gedaagde

Procureur Van Hees heeft bijzonder uitgebreide salvatien aangeboden. Daarin constateerde hij dat noch uit hetgeen de getuigen naar voren hebben gebracht noch

"... wttet geproduceerde van d'Aenleggersse selfv ennige suffisante Jnditien suspicien oft presumptien connen bespeurt oft opgenomen worden waer wt men achter dencken soude moghen hebben, dat den Verwerdere vader soude wesen van den kijnde der Aenleggerse ..."

Ter staving van deze stelling heeft Van Hees de volgende redenering opgezet:

"... dat men mercken can, dat sij Aenleggersse hem Verwerdere den kijnde tracht aen te dringhen, om eenen anderen dijen het al te groote schande soude wesen, vader daer van genoemd ende verclaert te worden, daer van te verschonen,

Want wt het geproduceerde des Verwerders can men wel bespeuren dat de gemeijne fame heeft gelooopen ende geroepen

Dat Cornelis Jacobssen haeren gewesene meester haer hadde beslapen ende daer mede vleeschelijck converseerde.

T'js oock wel te mercken dattet verdachte leugen en sijn, de Allegatien van vleeschelijke conversatien, die sij Aenleggersse seeght Jn haere Verklaeringhen metten verwerdere gehouden te hebben.

Want bij den eerste articule van haere verklaeringen voor heeren Commissarissen gedaen, heeft (zij) geseght

Dat den verwerdere Jnden saejtijt des Jaers seshien hondert drie en seventigh haer te bier heeft gehaelt ende gebracht ten huijse van Jacob Bunghers binnen dese Vrijheijt²⁷

Ende dat den Verwerdere haer t'huijs brenghende haer Jn seker gruenvelt van Lambert Elissen, ende daer naer Inden acker bij het pannen huijs²⁸ daer bij staende voor d'eerste reijse op Jider plaets eens haer heeft bekend sonder ennige mentie te hebben gemaekt van dat hij haer ennighen tijt gevrijt soude hebben, ende onder

trouwbeloften daertoe soude sijn gebracht.

Bij den tweeden articule haerder voorschreven verklaeringhen heeft (zij) geseeght

Dat op den eersten ende derden vastelavont dach deses Jaers xvi^c vier en seventich den Gedaeghde haer te bier soude hebben gehaelt

Ende t'savonts haer thuijs brenghende Jieder reijs twee mael vleeschelijck soude bekend hebben

Alle welcke vleeschel(ijke) betekenissen bij den verwerdere sijn ende worden alnoch ontkent.

Edoch staet te remarqueren ende Jn acht te nemen

Dat de eerste vleeschelijcke conversatien soude sijn geschiet Jn een gruenvelt ofte knolveld, ende den tweeden op eenen acker bij t'pannenhuijs Jnden saeijtijt

Ende de derden en vierden op den acker van henrick princen te vastelavont

In welcke beide saisoenen kout sijn ende d'ackers nat, vuil ende slijckachtich.

Staet verder te bedencken oft soodanige plaetsen Jnden voorschreven saisoenen voor een meijken oft dochtere niet te afkeerich souden sijn om aldaer soodanich werck van vleeschelijck betekenis aen te vanghen.

Want de dochters te bier gaende, haer nettekens opproncken ende de beste kleederen aendoen, souden schricken ende vreesen haere kleederen daerop vuil te maecken.

Ende daerom en souden niet toelaeten haer op die plaetsen te neder te leggen om te laten bekennen, Want de kleederen vuil gemaect sijnde, souden haer vuil gedaen werck wtbrengghen ende verraden, oversulx niet apparent en is, dat soodanich werck op sulcke plaetsen Jn alsulcke saisoenen soude gedaen worden. Maer die daer mede willen gedient sijn, sullen lichtel(ijk) bequaemer plaetsen daertoe connen vijnden.

Staet oock te letten dat d'Aenleggersse heeft verklaert dat voor d'Jerste reijs soude bekend sijn Jnden saeijtijt des Jaers xvi^c drien-seventch d'welck is ontrent halff october

Ende voor de tweede reijse te vastelavont des Jaers xvi^c vieren-seventch dwelck Js geweest Jnt eerst van februarius,

Tussen welcken tijdt over de drij maenden sijn omgeloopen.

Soude men wel connen geloofven In sooverre de eerste vleeschelijcke conversatie waere geschiet (des neen) dat Jonghe luijden eens aen t'werck geweest sijnde Haer soo langhe van soodanige snoeperije souden connen onthouden, sonder met malcanderen wederom te vermengelen.

Besonderlijck die ondertussen d'occasie hebben gehadt om metten anderen vrolijck te wesen als opt nieuwJaer ende spinighen, die alle weken twee mael vande feestdaghe van Alderheijlighen tot vastenavont toe worden gehouden.

Ten minsten soude malcanderen een nieuw Jaer geven.

Staet al verders te consideren, dat d'Aenleggersse verklaert heeft bij den derden articule haerder verklaeringhen

Dat den vers. Verwerdere op ten eerste Majdach lestleden haer te bier heeft gevonden ten huijse van Cornelis Adriaens tot Carchoven ende aldoen met verscheijde Jonghe dochters van Kerckhoven teghens den avont is wtten huijs gegaen tot henrick Aert meeus toe, dat de Gedaeghde haer is naergekomen ende haer Elysabeth van de vrouwpersoonen is naergekomen ende naer Cuijpers vonder ende ontrent den Boschpat haer wederom tweemaal vleeschelijck soude betekent hebben, dwelck bijden Gedaeghde ontkent is.

Tussen dese ende voorgaende gefingeerde leste bekentenisse souden wederom omtrent drij maenden tussen beide sijn gelooopen.

Staet oock te noteren dat dit werck soude geschiet sijn teghens den avont aenden boschpat ende alsoo noch metten lichten daghe Jn een open velt Ende ontrent eenen path alwaer besunderl(ijk) teghens den avont eene groote passagie Js vallende.

Voorwaer sulcx en soude niet connen gelooft worden.

Ende alwaert dat Jiemant de genegentheijt ende wille hadde omsulcke actie te pleghen, soude ten minsten soo langhe vertoeven tot eene heijmelijcke plaetse daertoe waere gevonden oft de duijsternisse affwachten".

Op dit punt heeft Van Hees zijn gloedvol betoog kort onderbroken, om te wijzen op een tegenstrijdigheid in de getuigenverklaringen. Elysabeth had n.l. gezegd dat Laurens haar op 1 mei 's avonds had nagelopen en haar vervolgens had afgeleid van het gezelschap jongelui

"Willende quanshuijs daermede denoteren ende U:E: persuaderen al oft die voorschreven Ged: tot haer eenen onkuijssen drift hadde gehad . . ."

Maar uit andere getuigenissen blijkt dat het gezelschap inclusief Laurens bij Cornelis Ariens is vertrokken. Bovendien was de weg van de vonder bij Hendrik Meeus naar de Cuijpers vonder de meest gerichte weg van Kerkhoven naar Oisterwijk waar beiden woonden.

Eens te meer bleek volgens Van Hees hieruit dat de beschuldiging van Elysabeth vals en lasterlijk was.

Van Hees vervolgde zijn betoog ter zake van de verklaring van Elysabeth als volgt:

Staet al voorder te noteren, dat de Aenleggersse heeft verclaert, tweemaal Jnden Saeijtijt, tweemaal opten eersten ende derden vastelavonddach ende tweemaal opten Jersten majdach van den Gedaeghde vleeschelijck te sijn bekent geweest, allen dewelck soude geschiet sijn op onbequaeme plaetsen ende meest in ontijtelijck kout saisoen.

Ende dat Jnden Vierden articule haere Verklaeringhen heeft

geseeght opten derden meijdach Jntachterhuijs maer eens haer vleeschelijck soude bekent hebben, dwelck men tastelijck can oirdelen te sijn gefingeert.

Want t'Js niet te gelooffven dat men Jnde koude locht ende afkeerige plaetsen sulck werck t'elcx al twee reisen aen malcanderen soude doen Ende dat men sulx op eene bequaeme geruste ende donckere plaetse Jnden soeten meijtijt als men alderviegeureust^{28a} Js met een reijse soude laeten affloopen. Emmers t'Js sulx dat alle de geproponeerde articulen van verklaeringe der pretense Aenleggersse voor de Heeren Commissarissen gedaen, sijn verdichte ende opgesochte leugenen, Ende oversulx bij den Gedaeghde terecht ontkent sijn ende besunderlijck t'gheene aengaet de vleeschel(ijke) conversatie met haer".

Zijn cliënt was bereid dit

"met gelijcken eede (off noodich sweeren) te verklaeren dat hij d'Aenleggersse nimmermeer aen haeren blooten lichaeme ofte leden van dijen, die d'eebaerheijt gebiet te bedecken, heeft aengeraeckt ofte getast".

Na deze aanval op Elysabeths getuigenis heeft Van Hees de juridische kant van de zaak belicht.

Zowel uit de Bossche als de Mechelse en de Antwerpse Costuymen, uit welke laatste de Bossche zijn afgeleid, volgde dat de moeder het kind mag geven aan de vader indien deze met haar "te doen heeft gehad" of als de vrouw het kan betonen²⁹. Juist aan deze punten was niet voldaan.

Immers, zo benadrukte Van Hees, de constatering van Peijnenborch geuit in diens reproche, als zou de gedaagde dagelijkse omgang hebben gehad met de eiseres, was onjuist omdat deze uitspraak niet steunde op voldoende verklaringen.

"Die sijn (. . .) soo wijtloepich niet als die (. . .) sijn opgepronckt".

De getuigen hadden het paar slechts bijeen gezien op één spinning, op vastenavond en op één meibier-feest. Uitspraken van losse getuigen als zouden zij het paar meerdere malen op niet nader genoemde tijdstippen hebben gezien, wees Van Hees af op grond van enkelvoudigheid.

Bovendien merkte hij op dat deze contacten hebben plaatsgevonden nadat "d'Aenleggersse bevrucht geworden" was en sprak hij zijn verbazing uit over het ontbreken van getuigenissen omtrent contacten van vóór oktober 1673.

De attestatie van Cornelis van de Wouw was, naar de mening van Van Hees, "gansch suspect", want deze had de "gemeijne faeme" nooit weerlegd. Daarom mocht aan diens verklaring ter zake van het zedelijk gedrag van Elysabeth geen waarde gehecht worden.

Van Hees besloot zijn salvatien met de conclusie dat Peijnenborch ongefundeerd gereprocheerd had en hij wees de

"horribelen en schrommelijck aengeboden eede der pretense Aenleggersse"
af. Hij eiste bijgevolg vrijspraak.

De uitspraak

De schepenen stonden in dit stadium van de procedure voor de moeilijke taak om uit te maken welke van beide partijen de waarheid had gesproken.

In feite stonden de getuigenis van Elysabeth, waarin Laurens werd beschuldigd, en de aantijging dat Cornelis van de Wouw de vader zou zijn lijnrecht tegenover elkaar.

De verklaring van Elysabeth over de tijdstippen en plaatsen waar zij met Laurens gemeenschap zou hebben gehad, is niet bevestigd door ooggetuigen. De geloofwaardigheid van haar verklaring is zeker niet verhoogd door het uitvoerige betoog van Van Hees, waarin was aangetoond dat er tenminste op vreemde plaatsen met een onwaarschijnlijke frekwentie is gecopuleerd.

Anderzijds kan het gerucht over de escapades van Van der Wouw, op zich gemakkelijk spontaan als roddel ontstaan zijn op het moment waarop de dienstmeid, die zichtbaar zwanger was, van betrekking veranderde en tegelijk haar vrijer zijn contacten met haar verbrak. Peijnenborch heeft dit punt dan ook genegeerd.

Dat Van de Wouw een zwak voor Lijske heeft gehad, lijkt o.i. wel aangetoond, maar dit hoeft nog niet noodzakelijkerwijs te betekenen dat hij de vader van het kind was.

Wij menen dat er uit de getuigenissen, behalve die van Laurens, de volgende mogelijke toedracht te reconstrueren is.

Van de Wouw heeft vanaf 1672 tot in de winter van 1673 een zekere verhouding gehad met zijn dienstmeid. In de zaaitijd van 1673 heeft Lijske kennis gekregen aan Laurens, die onwetend was van haar relatie met Van de Wouw. Mogelijk hebben Elysabeth en Laurens toen gemeenschap gehad, zoals in die tijd vermoedelijk normaal was³⁰.

Laurens heeft zijn contacten met haar in mei 1674, toen de zwangerschap duidelijk geworden was, verbroken of wel omdat hij de vader niet kon zijn dan wel omdat hij door de ontrouw van Elysabeth niet zeker van kon zijn van het vaderschap.

De kardinale vraag voor de schepenen was derhalve: heeft Elysabeth met Laurens dan wel met Cornelis van de Wouw gemeenschap gehad?

Voor dit dilemma geplaatst hebben de schepenen, die juridisch niet geschoold waren, een advies ingewonnen bij de rechtsgeleerde Herman Kuchlinus te Den Bosch.

Kuchlinus adviseerde na rijp beraad op 10 november 1674 de gedaagde schuldig te verklaren, mits de aanlegster de vleeschelijke conversatie alsnog plechtig onder ede zou bevestigen.

De gedaagde was in dat geval verplicht het kind te adopteren en hij behoorde de eiseres dertig gulden kraamgeld te betalen. Bovendien moest hij dan de proceskosten betalen.

In geval de moeder die eed echter niet zou afleggen, werd geadviseerd de verweerder vrij te spreken en de eiseres te veroordelen tot betaling van de proceskosten.

Elisabeth mocht deze meerdaagse dus met een neuslengte voor-sprong winnen.

Eerst op 19 november 1674 is geheel conform het advies gevonnist. Elisabeth Goyaerts heeft nog dezelfde dag de voor haar gunstige uitslag van de procedure aan zich getrokken, door ten overstaan van de vorster Van Eijck de verlangde eed af te leggen.

Strikt genomen was het voor een vrouw bijna onmogelijk om in zo een kwestie het wat wij nu noemen wettige en overtuigende bewijs te leveren. De stringente omschrijving van artikel 4 voorkwam dat de moeder later een geschikte man uitzocht en aanwees als de vader van haar kind. Formeel behoefde de man de beschuldiging slechts te ontkennen. Toch blijkt uit het hier behandelde geval dat een zware verdenking - gebaseerd op een niet ontkende verkering - uiteindelijk voldoende kon zijn om de moeder het voordeel van de twijfel te gunnen.

Nasleep

Negen dagen na de uitspraak zijn Laurens en Lijske voor schepe-nen van Oisterwijk gecompareerd³¹ om de volgende overeenkomst te laten vastleggen.

Hoewel Laurens van den Brekel was veroordeeld tot adoptie van het kind van Elysabeth en tot betaling van zowel dertig gulden kraamgeld als de proceskosten, waren de comparanten overeen-gekomen

"... dat de voors. Laureijs den voorn. kinde sal naer sich nemen ende onderhouden soo dat de voors. Lijske egeene de minste moeite van voors. kindeke sal hebben, directelijck noch jndirectelijck, oock sal hij Laureijs jn plaetse van de voors. dertich gulden aen de tweede comparante betalen de somme van tien gulden, oversulcx sij Lijsken verklaert te desisteren van alle actie dien aengaende, die sij op den voors. eersten comparant soude willen ofte mogen pretenderen".

Bovenstaande met dien verstande dat, indien een van beide zou trouwen, de wederpartij

"... de gebode (...) niet en sal mogen schutten (...) t seij in recht ofte daer buijten".

Deze formulering hield in dat er geen bezwaar tegen een voorge-nomen huwelijk ingebracht kon worden³².

Elysabeth zag voorts af van elk beneficium onder verwijzing naar het senatus consultum Vellejanum: siqua mulier etc.³³.

Tenslotte omvatte het accord de bepaling dat Laurens de proceskosten geheel zou betalen. Deze bedroegen maar liefst bijna vier-en-zestig gulden³⁴.

Dergelijke afspraken werden vaker gemaakt om, door af te zien van volledige uitvoering van een vonnis, te voorkomen dat de in het gelijk gestelde partij langslappende processen zou moeten voeren over de hoogte van het honorarium van haar raadsman.

Afloop

Elysabeth Goyaerts is op 20 februari 1677 te Oisterwijk in ondertrouw gegaan (NH) met Joost Driesen Jansen, die evenals de bruid uit Enschoot afkomstig was. Elysabeth had kort daarvoor, nl. op 16 januari 1677, te Oisterwijk een kind genaamd Johanna laten dopen.

Laurens van den Brekel is op 26 januari 1676 te Oisterwijk getrouwd met Vijverke Gerrit Theunissen. Dit echtpaar, dat op Kerkhoven is gaan wonen, heeft tenminste drie zonen gekregen: Cornelis, geboren in 1677 maar vermoedelijk jong gestorven, Cornelis, geboren in 1678, en Gerardus, geboren in 1685. Beide laatst genoemde kinderen hebben tot op heden nageslacht³⁵. De weduwe van Laurens was in 1704 in goeden doen; ze betaalde hoofdgeld voor haar gezin en twee dienstmeiden. Vanaf 1707 was bovendien nog het weeskind Margo Storimans bij Vijverke in de kost³⁶.

Het aan Laurens toegewezen kind, Maria, is op 30 juni 1696 in ondertrouw gegaan (NH) en op 15 juli 1696 te Oisterwijk getrouwd (RK) met Adriaan Hendrik Witlox, die weduwnaar was van Jenneke Janse van Cappel. Maria is op 17 mei 1701 hertrouwd met Lambert Hendrik van Hees, aan wie zij zeven kinderen heeft geschonken.

NOTEN

19. Deze kwamen voor in Brabant en in Drenthe. D. J. van de Ven, "Nederlands Volksleven", p. 244, Dalmeijer's volksuniversiteit, Amsterdam (1920.).
20. "Het nieuwe Brabant" samengesteld door prof. dr. J. E. de Quay, deel 2, p. 33; "Brabantse Volksgebruiken" door drs. H. Mandos, "Van hoven en trouwen" A. van Oirschot, Uitg. Stichting Brabantse Dag, Heeze 1977, p. 32 en J. Toorians, "Spinning, rent en tafelen", Brabants Heem 1966.
21. Volgens prof. dr. A. Weijnen, Katholieke Universiteit Nijmegen, moet het woord *vusser* een afleiding zijn van *veurzen* dat bij De Bo voorkomt in de betekenis van "zaad schieten" en dat Kiliaen geeft als *veusen* "generare piscium more" en dat volgens Mak *Rhetoricaal Glossarium* ook *coire* betekent. Van Dale noemt het werkwoord "vossen", hetgeen onkuisheid bedrijven betekent (3e betekenis). Drs. E. Endt geeft in "Bargoens woordenboek", Uitg. Thomas Rap. A'dam 1974, p. 157, als betekenis van het werkwoord "vozen": geslachtelijke omgang hebben, met soms overwegende nuance van frequentie en promiscuïteit, dan ook: overspel plegen. Volgens Endt is *vozen* afgeleid van het Rotwelsche (Duits *bargoens*) *osen* en het Duitse *fössen*, spinnen, dat gevormd is van het Duitse *Fotz*, eigenlijk haardot of -vlok, kwast vandaar: slons, deerne, vrouwelijk geslachtsdeel.
Mede gebaseerd op bovenstaande etymologie betekent het scheldwoord "vusser" dus zoiets als "neuker" of (beschaafder) "verleider".

22. Dit was een doek die vrouwen om hals en schouders geslagen droegen.
23. Verkussen betekent ervoor geven, Van Dale.
24. Mechtelt was een dochter van Cornelis Peter Groot; zij is op 1—7—1669 te Oisterwijk getrouwd (RK).
25. Uit de daarmee samenhangende veronderstellingen en andere omstandigheden.
26. Dit was Cornelia, gedoopt te Oisterwijk op 13—1—1661 als illegitieme dochter van Johannes Willems en Maria Janssen.
27. Deze woning lag aan de noordkant van de Lind te Oisterwijk links naast café De Zwaan tegenover het raadhuis. Niet ver daar vandaan begon een pad dat door de Schijf over de Cuijpersloop liep. Mededeling W. de Bakker, Oisterwijk.
28. Deze boerderij lag aan de toenmalige Kerkhovensestraat nabij de Lind, ongeveer ter plaatse van de spoorweginnang.
- 28a. Viegeurens betekent hitsig.
29. In de uitgave van de *Costuymen van Den Bosch* door Ant. van Beusekom uit 1758 staat in de marge naast het betreffende artikel ter toelichting gedrukt: "Een moeder word, op haren Eed, geloof in het benoemen van den vader van haar kind, zoo hij de conversatie niet kan ontkennen".
30. Dit vermoeden lijkt gewettigd door het grote aantal voorechtelijke kinderen dat in de zeventiende eeuw gedoopt is. Een nauwkeurig onderzoek is noodzakelijk om zekerheid te krijgen.
31. Oisterwijk R 368, f 50 (1674).
32. Van Dale, *Groot Nederlands Woordenboek*.
33. In het handschrift staat nota bene letterlijk: "cenatus consultus Vel Jano: siqua mulier Etc." Met deze verwijzing naar het Romeins recht waren de rechten en plichten in deze juridisch vast gelegd.
34. Blijkens een aantekening op een der procesbescheiden (advies).
35. W. de Bakker en mr. G. Berkelmans, "Anderhalve eeuw Oisterwijk" (1974), p. 127.
36. Dit kind is op 3—1—1703 te Oisterwijk gedoopt als dochter van Antonius Storimans en Maria de Bont. Haar ouders zijn jong gestorven, waarna de kinderen van dit gezin verspreid zijn ondergebracht. In 1720 hebben ze een erfdeeling gemaakt Oisterwijk R 484, f 217v (1720).

Vragen

Kivits - van Oosten

Aan de in de 16e eeuw uit Delft stammende familie Van Oosten, behandeld in de *Ann. Gen. des Pays Bas* 1874: 185 alsmede in diverse andere publikaties, wordt een voor die tijd zeer ingewikkeld wapen toegeschreven, bestaande uit 6 kwartieren: 1. een gouden veld met een rode roos; 2. in zilver een zwarte leeuw klimmende links; 3. in goud 2 rode molenijzers; 4. in zilver 2 zwarte rozen; 5. in goud 3 rode dwarsbalken; 6. in zilver 3 zwarte palen (zie ook Rietstap). Er zijn enkele kleine variaties bekend. Niet slechts vormt dit wapen lange tijd het onderwerp van discussie, waarin o.a. dhr. Muschart zijn mening geeft (*Nav.* 1925), maar ook blijkt reeds lang vóórdat deze discussie aanving, geconstateerd te zijn dat ene Justinus Henricus Kivits volgens een wapenkaart van de leden van de regering van 's-Hertogenbosch exact hetzelfde wapen voerde (*Nav.* 1880: 496). Volgens *Taxandria* 1940: 134 wordt ook dit gecompliceerde wapen reeds in de 16e eeuw gevoerd en wel door Gielis Kivits heer van Terborcht te Oisterwijk † 30—1—1582.

Noch de gecompliceerdheid als zodanig van het wapen noch het probleem van de exacte overeenkomst van deze beide zeer gecompliceerde wapens is ooit bevredigend opgelost.

Vraag: Kan één van de lezers een heraldische en/of genealogische oplossing bieden of aan die oplossing een bijdrage leveren?

A. van Oosten
Schotsmanlaan 13, 6592 HM Dieren

Afstammelingen te Baardwijk van Jan Crol, schout van Doeveren

G. F. Couwenbergh

Grotestraat 18, 5141 HA Waalwijk

I Jan Aartsen Crol trouwt Cornelia van Pelt uit Capelle.

Over Jans voorgeslacht handelt B. W. van Schijndel in een artikel in *Met Gansen Trou*, jaargang 25 (1978) 158 e.v. Ook behandelt hij een aantal afstammelingen van Jan.

In verband met Baardwijk moeten twee zoons worden vermeld:

- a. Adriaan, volgt onder II A
- b. Aart, volgt onder II B.

II A Adriaan Crol

gedoopt 2 november 1672 te Doeveren als zoon van Jan Aertse Crol (schout van Doeveren, gedoopt te Doeveren 21 mei 1645¹⁾ en Cornelia van Pelt (geboren te Capelle, doop aldaar niet te vinden), was van beroep landbouwer en overleed 26 april 1738 te Baardwijk. Hij huwde 20 januari 1698¹ te Vlijmen met Aldegundis van de Leur, gedoopt 31 december 1679 te Vlijmen als dochter van Arnoldus Willemse van de Leur en Catharina Gijsberts Haren. Zij overleed 28 maart 1715 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Cornelia Crol, gedoopt te Baardwijk 22 juli 1699; gehuwd te Baardwijk 18 november 1733 met Walterus van Woensel, geb. te Baardwijk 30 december 1703 als zoon van Cornelius van Woensel (geb. te ?) en Barbara van Boxel (geb. te Drunen 4 december 1659). Hij overleed 12 januari 1742 te Baardwijk. Zij hertrouwde 7 juli 1743 te Baardwijk met Adrianus Muyser (gedoopt te Waspik 18 november 1700 en overleden te Baardwijk 15 september 1747). Zij hertrouwde opnieuw 7 mei 1749 te Baardwijk met Augustinus Coegels - weduwnaar van Catharina Drossars -, geb. te Baardwijk 13 juni 1706 als zoon van Henricus Coegels en Maria van Woensel. Hij overleed te Baardwijk 12 februari 1757. Zij overleed als zijn weduwe 25 augustus 1762 te Baardwijk.
2. Arnolda Crol, gedoopt te Baardwijk 30 december 1701.
3. Joannes Crol, gedoopt te Baardwijk 16 oktober 1703¹; gehuwd te Dussen 4 juli 1735 (met Catharina Kleyberg - haar doop niet te vinden te Dussen -). Hij overleed 24 mei 1775 te Doeveren.
4. Arnoldus Crol, 1708—1755 volgt onder III A.
5. Gijsbertus Crol, 1710—1789 volgt onder III B.
6. Catharina Crol, gedoopt te Baardwijk 28 september 1712¹; overleden te Baardwijk 30 januari 1730.
7. Maria Crol, gedoopt te Baardwijk 24 februari 1715; van haar verder niets bekend.

II B Arnoldus Crol

gedoopt 2 augustus 1676 te Doeveren¹ als zoon van Jan Aertse Crol (schout van Doeveren, gedoopt te Doeveren 21 mei 1645) en Cornelia van Pelt (geboren te Capelle, doop aldaar niet te vinden), was van beroep landbouwer en overleed 4 februari 1723 te Baardwijk. Hij huwde 27 januari 1699 te Tilburg met Maria Leyten, gedoopt 5 januari 1678 te Tilburg als dochter van Cornelius Leyten en Lijsken N.N. Zij overleed . . . (?) (niet te Baardwijk).

Kinderen:

1. Joannes Crol, gedoopt te Baardwijk 29 januari 1700.
2. Elysabetha Crol, gedoopt te Baardwijk 17 februari 1701; overleden (ongehuwd) te Baardwijk 25 maart 1766; was "filia devota" (kwezel).
3. Joannes Crol, gedoopt te Baardwijk 15 augustus 1705.
4. Cornelia Crol, gedoopt te Baardwijk 10 september 1706; overleden (ongehuwd) te Baardwijk 17 september 1726.
5. Joannes Crol, gedoopt te Baardwijk 12 maart 1709.
6. Franciscus Crol, 1712—1774, volgt onder III C.

III A Arnoldus Crol

gedoopt 30 april 1708 te Baardwijk, was van beroep landbouwer en overleed 23 april 1755 te Baardwijk². Hij huwde 28 januari 1753 te Baardwijk met Joanna van Drunen, gedoopt 1 juli 1719 te Drunen als dochter van Antonius Willemsz. van Drunen en Joanna Jacobs de Groot. Zij hertrouwde 3 juli 1757 te Baardwijk met Godefridus de Vries, weduwnaar van Sophia Bayens en overleed als diens echtgenote te Baardwijk 18 november 1761.

Kinderen:

1. Adrianus Crol, gedoopt te Baardwijk 11 juli 1754; overleden (ongehuwd) te Baardwijk 25 oktober 1805.

III B Gijsbertus Crol

gedoopt 27 april 1710 te Baardwijk, was van beroep landbouwer en overleed 25 september 1789 te Baardwijk. Hij huwde 4 februari 1748 te Baardwijk met Anna Kippinck, gedoopt 29 oktober 1719 te Drunen als dochter van Jacobus Kippingh en Ida Michaëlis van de Wiel. Zij overleed 7 augustus 1798 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Alegonda Crol, gedoopt te Baardwijk 17 oktober 1748; gehuwd te Baardwijk 26 november 1771 met Adrianus Kleybergh (geboren te Dussen 3 juli 1738). Zij overleed te Baardwijk 22 juni 1814.
2. Ida Crol, gedoopt te Baardwijk 7 januari 1751; overleden te Baardwijk 10 juli 1751.
3. Ida Crol, gedoopt te Baardwijk 16 mei 1752; gehuwd te Baardwijk 9 mei 1790 met Cornelius Clerkx, gedoopt te Drunen 23

januari 1758 en overleden te Baardwijk 23 februari 1815. Zij overleed te Baardwijk 25 april 1826.

4. Adriana Crol, gedoopt te Baardwijk 14 maart 1756; overleden te Baardwijk 13 februari 1758.

III C Franciscus Crol

gedoopt 19 juli 1712 te Baardwijk, was van beroep landbouwer en overleed 2 november 1774 te Baardwijk. Hij huwde 3 oktober 1745 te Baardwijk met Anna Maria Coers, gedoopt 25 januari 1718 te Baardwijk als dochter van Albertus Coers en Helena Klinckers. Zij overleed 1 december 1746 te Baardwijk (in het kraambed van een doodgeboren kind).

Op 5 november 1747 te Baardwijk hertrouwd met Joanna Clare, gedoopt 1 november 1715 te Vlijmen als dochter van Jacobus Hendrikus Clare en Helena Hendrika van Doveren. Zij overleed 23 januari 1794 te Baardwijk.

Hieruit:

1. Arnoldus Crol, gedoopt te Baardwijk 30 augustus 1748; overleden te Baardwijk 27 oktober 1748.
2. Arnoldina Crol, gedoopt te Baardwijk 5 november 1750; van haar niets bekend.
3. Jacobus Crol, 1753—1821 volgt onder IV A.
4. Cornelia Crol, gedoopt te Baardwijk 12 juni 1755; overleden (ongetrouwd) te Baardwijk 9 september 1775.
5. Cornelius Crol, 1757—1828 volgt onder IV B.
6. Anna Maria Crol, gedoopt te Baardwijk 12 maart 1760; overleden te Baardwijk 27 februari 1765.
7. Leonardus Crol, 1763—1841 volgt onder IV C.

IV A Jacobus Crol

gedoopt 14 januari 1753 te Baardwijk, was van beroep schoenmaker en overleed 7 maart 1821 te Baardwijk. Hij huwde 20 mei 1781 te Baardwijk met Helena van Diesse, gedoopt 14 april 1750 te Elshout als dochter van Petrus van Diessen en Wilhemina Klercks. Zij overleed 12 februari 1834 te Drunen.

Kinderen:

1. Joanna Crol, gedoopt te Baardwijk 6 maart 1782; gehuwd te Baardwijk 27 oktober 1805 met Joannes Leytens, geboren te Baardwijk 16 mei 1774 en overleden te Baardwijk 18 maart 1848. Zij overleed te Baardwijk 20 augustus 1817.
2. Wilhelmus Crol, gedoopt te Baardwijk 22 april 1783; gehuwd te Besoyen 27 februari 1812 met Clasina van Engelen, geb. te Drunen 10 januari 1782 als dochter van Gijsbert van Engelen en Petronella van Gisbergen. Zij overleed te Drunen 25 februari 1867, hij overleed te Drunen 5 juli 1832.
3. Franciscus Crol, gedoopt te Baardwijk 13 maart 1788; gehuwd te Waalwijk 6 mei 1818; gehuwd met Maria Schilders, geb. te

Baardwijk 6 oktober 1794 als dochter van Johannes Schilders en Antonia Muskens. Zij overleed te Drunen 13 mei 1864, hij overleed te Drunen 19 oktober 1853.

4. Petronella Crol, gedoopt te Baardwijk 21 februari 1791; overleden te Baardwijk 17 september 1792.
5. Cornelia Crol, gedoopt te Baardwijk 2 augustus 1792; van haar verder niets bekend.

IV B Cornelius Crol

gedoopt 26 november 1757 te Baardwijk, was van beroep schoenmaker en overleed 22 juli 1828 te Baardwijk. Hij huwde 15 november 1801 te Baardwijk met Barbara Bajens, gedoopt 26 maart 1772 te Baardwijk als dochter van Hubertus Bayiens en Adriana van der Staeck. Zij overleed 30 maart 1802 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Franciscus Krol, gedoopt te Baardwijk 22 februari 1802; overleden te Baardwijk 16 maart 1802.

Op 8 mei 1803 te Baardwijk hertrouwd met Catharina van den Broek, gedoopt 10 november 1774 te Baardwijk als dochter van Adrianus van den Broek en Joanna Clerks. Zij overleed 25 maart 1850 te Baardwijk; hieruit:

2. Franciscus Krol, 1804—1878 volgt onder V A.
3. Adrianus Krol, gedoopt te Baardwijk 1 september 1806.
4. Joannes Krol, 1809—1874 volgt onder V B.
5. Barbara Krol, geboren te Baardwijk 16 augustus 1815; gehuwd te Baardwijk 27 mei 1841 met Adrianus van den Broek, geboren te Baardwijk 5 mei 1816 en overleden te Baardwijk 26 mei 1877; zij overleed 28 juli 1898 te Waalwijk.

IV C Leonardus Crol

gedoopt 24 augustus 1763 te Baardwijk, was van beroep landbouwer en overleed 30 april 1841 te Baardwijk. Hij huwde 9 mei 1790 te Baardwijk met Maria van Eijck, gedoopt 29 januari 1764 te Baardwijk als dochter van Jacobus van Eijck en Barbara van Woensel. Zij overleed 23 mei 1853 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Joanna Crol, gedoopt te Baardwijk 20 augustus 1792; gehuwd te Baardwijk 28 maart 1813 met Wilhelmus Pullens, gedoopt te Elshout 17 november 1791 en overleden te Oudheusden en Elshout 27 juni 1814. Zij hertrouwde met Joannes Schilders - weduwnaar van Joanna Sameons, geboren te Baardwijk 3 juni 1874. Zij overleed te Baardwijk 25 juni 1862.
2. Jacoba Crol, gedoopt te Baardwijk 28 juni 1795; gehuwd te Baardwijk 25 mei 1817 met Leonardus Leijtens, geboren te Baardwijk 13 juli 1788 en overleden te Baardwijk 19 augustus 1829. Zij overleed te Baardwijk 30 september 1817.
3. Franciscus Krol, gedoopt te Baardwijk 2 november 1797; over-

- leden te Baardwijk 2 juni 1807.
4. Joannes Crol, 1799—1857 volgt onder V C.
 5. Cornelia Krol, gedoopt te Baardwijk 2 maart 1802; overleden te Baardwijk 13 september 1805.
 6. Adrianus Krol, gedoopt te Baardwijk 11 februari 1804; overleden te Baardwijk 10 januari 1805.
 7. Cornelia Krol, gedoopt te Baardwijk 11 december 1805; gehuwd te Baardwijk 30 oktober 1827; overleden te Baardwijk 17 november 1833.

V A Franciscus Krol

gedoopt 28 februari 1804 te Baardwijk, was van beroep schoenmaker en overleed 30 november 1878 te Baardwijk. Hij huwde 29 mei 1828 te Baardwijk met Haltera van der Krabben, gedoopt 16 juli 1806 te Baardwijk als dochter van Henricus van der Crabben en Maria van Giertsbergen. Zij overleed 7 november 1871 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Cornelia, geboren te Baardwijk 7 augustus 1829; overleden te Baardwijk 9 juni 1841.
2. Maria, geboren te Baardwijk 30 maart 1831; overleden te Baardwijk 24 december 1832.
3. Adriana, geboren te Baardwijk 6 november 1832; overleden te Baardwijk 10 augustus 1834.
4. Maria, geboren te Baardwijk 2 december 1833; overleden (ongehuwd) te Baardwijk 13 augustus 1857; was van beroep naaister.
5. Pieterella, geboren te Baardwijk 30 april 1835; overleden te Baardwijk 2 januari 1837.
6. Hendrikka, geboren te Baardwijk 6 juni 1836; overleden te Baardwijk 18 juli 1836.
7. Pieterella, geboren te Baardwijk 6 juli 1837; overleden te Baardwijk 1 maart 1839.
8. Hendrika, geboren te Baardwijk 26 januari 1839; overleden te Baardwijk 4 september 1839.

V B Joannes Krol

gedoopt 6 oktober 1809 te Baardwijk, was van beroep schoenmaker en overleed 16 september 1874 te Baardwijk. Hij huwde 15 mei 1851 te Baardwijk met Goverdina van Iersel, geboren 3 september 1818 te Besoyen als dochter van Adrianus van Iersel en Maria Catharina Colster. Zij overleed 9 september 1874 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Cornelis, geboren te Baardwijk 12 november 1854; overleden (ongehuwd) te Waalwijk 1 maart 1934; was van beroep schoenmaker.

VC Joannes Crol

gedoopt 3 oktober 1799 te Baardwijk, was van beroep landbouwer en overleed 19 oktober 1857 te Baardwijk. Hij huwde 30 januari 1827 te Baardwijk met Joanna Mustert, gedoopt 2 september 1805 te Kaatsheuvel als dochter van Cornelius Mustert en Catharina van Dusseldorp. Zij overleed 25 januari 1888 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Leonardus Crol, geboren te Baardwijk 29 juni 1827; overleden te Baardwijk 6 januari 1833.
2. Catharina Crol, geboren te Baardwijk 21 november 1828; overleden te Baardwijk 16 augustus 1903; was ongehuwd en zonder beroep.
3. Jacoba Krol, geboren te Baardwijk 3 september 1830; gehuwd te Baardwijk 9 november 1859 met Adrianus de Leeuw, van beroep smid, geboren te Cromvoirt 30 juli 1829 en overleden te Steenberg 20 oktober 1915 als weduwnaar van Fransijna van Herpt (geboren te Baardwijk 12 november 1832), met wie hij op 14 april 1864 te Baardwijk was hertrouwd. Jacoba Krol overleed te Baardwijk 16 mei 1863.
4. Leonardus Krol, geboren te Baardwijk 23 november 1834; overleden te Baardwijk 12 maart 1842.
5. Cornelus Krol, 1836—1920 volgt onder VI A.
6. Francis Krol, 1838—1872 volgt onder VI B.
7. Leonardus, 1843—1920 volgt onder VI C.
8. Martinus, 1844—1882 volgt onder VI D.
9. Johannes, geboren te Baardwijk 14 september 1847; overleden te Baardwijk 5 november 1907; was ongehuwd en van beroep tabakskerver.

VI A Cornelus Krol

geboren 9 september 1836 te Baardwijk, was van beroep arbeider en overleed 21 mei 1920 te Waalwijk. Hij huwde 12 mei 1864 te Baardwijk met Catharina van Gorkom, geboren 9 juni 1831 te Loon op Zand als dochter van Johannes van Gorkom en Petronella van Gennip. Zij overleed 2 mei 1910 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Johanna, geboren te Baardwijk 25 februari 1865; overleden te Baardwijk 7 juni 1865.
2. Johannes Hubertus, geboren te Baardwijk 3 november 1866; van hem is verder niets bekend; werd gepasporteerd als militair in 1893.
3. Johanna Jacoba, geboren te Baardwijk 8 juni 1869; gehuwd te Waalwijk 24 mei 1904 met Adrianus Cornelis Dielissen, schoenmaker te Waalwijk, geboren te Waalwijk 17 augustus 1863 en overleden te Waalwijk 10 maart 1929. Johanna Jacoba Krol overleed te Waalwijk 1 september 1952.
4. Petronella, geboren te Baardwijk 5 december 1870; overleden (ongehuwd) te Waalwijk 2 juli 1956; was van beroep werk-

vrouw.

5. Francis, geboren te Baardwijk 27 juni 1875; overleden (ongehuwd) te Baardwijk 8 mei 1912; was schoenmaker van beroep.

VI B Francis Krol

geboren 12 november 1838 te Baardwijk, was van beroep landbouwer en overleed 7 november 1872 te Baardwijk. Hij huwde 15 mei 1872 te Baardwijk met Anna Catharina van Santvoort, geboren 16 februari 1834 te Oirschot als dochter van Joannes van Santvoort en Joanna van Hout.

Kinderen: geen.

Anna Catharina van Santvoort hertrouwde 4 september 1873 te Waalwijk met Adriaan Nooten (weduwnaar van Maria Petronella Boom), van beroep leerlooier, wonende te Besoyen en geboren te Gilze 31 augustus 1837. Adriaan Nooten overleed 7 augustus 1875 te Loon op Zand.

Anna Catharina van Santvoort hertrouwde andermaal 8 november 1876 te Besoyen met Adriaan van Iersel, leerlooier te Besoyen en geboren te Raamsdonk 11 november 1835. Anna Catharina van Santvoort overleed als zijn echtgenote te Besoyen 14 maart 1898. Adriaan van Iersel overleed te Baardwijk 9 december 1910.

VI C Leonardus Krol

geboren 8 januari 1843 te Baardwijk, was van beroep schoenmaker en overleed 29 oktober 1920 te Baardwijk. Hij huwde 17 november 1880 te Baardwijk met Gerardine van Es, geboren 24 mei 1855 te Baardwijk als dochter van Johannes Gerardus van Es en Pietronella Mans. Zij overleed 8 mei 1886 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Johanna Martina, geboren te Baardwijk 20 februari 1883; gehuwd te Drunen 22 augustus 1908 met Arnoldus Brok, schoenmaker, geboren te Drunen 21 augustus 1874; overleden te Drunen 7 juli 1962; enig kind.

VI D Martinus Krol

geboren 4 november 1844 te Baardwijk, was van beroep schoenmaker en overleed 19 februari 1882 te Baardwijk. Hij huwde 11 mei 1881 te Baardwijk met Cornelia de Nijs, geboren 27 september 1855 te Baardwijk als dochter van Johannes de Nijs en Anna Maria van Drunen. Zij overleed 6 juni 1889 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Martina Maria, geboren te Baardwijk 15 maart 1882; overleden te Baardwijk 13 mei 1882.

NOTEN

1. Anders luidend: B.W. van Schijndel, Genealogie Croll, in *Met Gansen Trouw* jrg 25 (1978) 158 e.v.
2. Na te hebben getesteerd op de 11de maart 1755, merkt de heer Van Schijndel op.

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabants Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijs; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 26,-; buitenland excl. België f 27,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 29 NR. 5

SEPTEMBER - OKTOBER 1980

Afstammelingen van Jacob Hendrick Jacobs van de Voort uit Haaren

J. N. Leget

Dr. Hermanslaan 36, 5348 JK Oss

Jacob Hendrick Jacobs van de Voort, die sedert 21.11.1561 eigenaar was van de hoeve de Wijngaardrank, aan de Voort bij de Helvoirtse molen onder Haaren¹, is de stamvader van de familie Rouppe van de Voort². Hij trouwde met Jenneke, de weduwe van Peter Pieren. Ze was een dochter van Embrecht Jan Peynenborch en Arijke Lambert Appels. Behalve deze familie, zijn er nog zeer vele naamdragers van de Voort, die van deze Jacob Hendrick Jacob afstammen.

Eén van de kleinzonen van Jacob Hendrick Jacobs van de Voort is Jan Peters van de Voort.

I. Jan Peter van de Voort is tweemaal gehuwd geweest. De eerste maal trouwt hij met Cornelia Wouter Brocken te Haaren op 11.1.1614.

Hij trouwt ten tweeden male - vóór 18.3.1630^{2a} - met Joostken, dochter van Jan Franck Brocken en Maria Elias Peter Adriaans.

Jan Peter Jacob van de Voort is overleden vóór 2.5.1650, immers Hendrik Peter Roeffen verkoopt dan een akker te Haaren aan Joostken, de weduwe van Jan Peter Jacob van de Voort³.

Joostken is overleden vóór 20.1.1674, wanneer de kinderen uit het tweede huwelijk van Jan Peter van de Voort een erfdeling van de goederen van hun ouders aangaan⁴.

Jan Peter Jacob van de Voort verkoopt op 24.5.1639 een jaarlijkse en erfelijke rente van 12 caroli gulden aan Jan Peijneburg tot behoef van Goijaert Hendricx van Gorchom, R.K. Priester⁶.

Als onderpand fungeert het huis van Jan Peter van de Voort, op de Heuvel te Haaren. Deze lening - door hem afgelost op 20.5.1648 - was nodig om de aankoop van een akker van Jan Joost Willem van Sprang, op 24.5.1639, te financieren⁶.

Jan Peter van de Voort koopt samen met Anthonis Joosten op 22.6.1664 een aantal percelen land te Haaren. Over deze koop ontstaat een geschil tussen de beide partners, dat wordt opgelost doordat Jan Peter van de Voort op 17.11.1644 door zijn partner uitgekocht wordt⁷. Op 15.11.1644 ging Jan Peter met Steven Adriaan Cornelis van den Bosch de erfdeling aan van een akker te Haaren, die zij tesamen gekocht hadden van Matthijs Hendrick Willems⁸. Jan Peter Jacob van de Voort is H. Geest meester te Haaren geweest^{9, 10}.

Alleen uit het tweede huwelijk van Jan Peter van de Voort zijn kinderen bekend:

1. Jacob, volgt II a.
2. Jan, volgt II b.
3. Adriaan Jan Peter van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 22.4.1631, overleden te Boxtel op 24.3.1704, trouwt omstreeks 1660 met Jenneke Cornelis Wouters van Abeelen^{11, 12}.
4. Cornelis, volgt II c.

II a Jacob Jan Peter van de Voort (zv. I) trouwt te Oisterwijk op 30.5.1649 Met Jenneke, dochter van Peter Adriaan Marten van Abeelen en Joostgen Aert Matthijsen, die te Berkel geboren is.

Op 19.12.1660 geeft Jacob Jan van de Voort op, dat hij ongeveer 34 jaar oud is. Hij legt dan een verklaring af over de verhuizing van Michielke, weduwe van Jan Hendrix van Someren¹³.

Jacob Jan Peter van de Voort, Jan Peter van Abeelen, Jan Peter Vermeer en Jan Jan Gerrit de Cort lossen op 27.2.1662 gezamenlijk een erfpacht af van 2 mud rogge, aan de erfgenamen van Jan Herman Aert van Iersel. Deze pacht was ruim twee eeuwen eerder, namelijk op 17.4.1459, verkocht door Peter Jan van Vucht aan Catharina en Elisabeth, dochters van wijlen Claes Jan Maes, waar-bij landerijen te Udenhout tot onderpand dienden¹⁴.

Jacob van de Voort koopt op 15.12.1667 een akker te Haaren van Peter van Vall en zijn echtgenote Adriana Cornelis Brocken, welk echtpaar in het land Luik woont^{15, 16}.

Op 10.3.1676 verkopen de kinderen en erfgenamen van Ruth Alberts en Elisabeth Herman Schellekens een halve lopensaat weide te Haaren aan Jacob Jan van de Voort¹⁷.

Eveneens op 10.3.1676 koop Jacob van de Voort een weide te Haaren van de voogden van de onmondige Elisabeth Cornelis Anthonis¹⁸.

Uit het echtpaar stammen - volgorde onbekend¹⁹:

1. Jan, trouwt te Oisterwijk op 18.1.1687 met Maria Jan Theunisse Pijnenborg, waarbij vermeld wordt dat beiden te Haaren wonen.
Na het overlijden van Jan Jacob van de Voort hertrouwt zijn weduwe op 28.7.1697 te Helvoirt met Gerrit Cornelis van Kriecken, welk huwelijk op dezelfde dag door de pastoor te Haaren ingezegend wordt. Ook nu wordt vermeld, dat beide partners te Haaren wonen.
In 1694 wordt Jan Jacob van de Voort vermeld als momboir over de kinderen van zijn zuster Cornelia en zijn overleden zwager Cornelis Joost van de Pas²⁰.
Het huwelijk van Jan Jacob van de Voort en Maria Jan Peijnenburg is kinderloos gebleven, getuige een overeenkomst welke Maria met haar tweede echtgenoot aangaat met de broeders en zusters van Jan Jacob van de Voort¹⁹.
2. Zeger, geboren te Haaren, gaat te Oisterwijk in ondertrouw op 8.1.1695 met Jenneke Willem Claessen, geboren te Udenhout. Dit echtpaar trouwt te Oisterwijk op 23.1.1695, waar het huwelijk op dezelfde datum ingezegend wordt door de pastoor.
De bruidegom heeft opgegeven dat hij 30 jaar oud is; de bruid is 25 jaar oud. Hij is overleden vóór 21.12.1699²¹.
Zeger Jacob van de Voort is naar Udenhout getrokken, waar hij op 8.5.1690 een aanstede koopt van de erfgenamen van wijlen Jan Peter van Abeelen en diens overleden echtgenote Anneke Wijnands van Iersel²². Zeger sluit op 18.5.1690 een lening, groot 200 caroli gulden, af bij Adam Brocken, welke lening op 6.5.1696 afgelost wordt²³.
Van dit echtpaar zijn twee dochters bekend:
 - a. Joanna, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 17.7.1696.
 - b. Guilielma, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 9.12.1697.
3. Adriaan, gaat te Helvoirt in ondertrouw op 11.2.1696 met Geertruijd Jansen van Gorp, welk huwelijk op 26.2.1696 te Haaren door de pastoor ingezegend wordt. Beiden zijn geboren te Haaren.
Uit dit echtpaar zijn de volgende kinderen geboren:
 - a. Joanna, R.K. gedoopt te Haaren op 21.6.1697.
 - b. Adriana, R.K. gedoopt te Haaren op 25.2.1699.
4. Peterke Jacob van de Voort, trouwt te Haaren op 20.2.1676 met Lambert Adriaan Peijnenborg. Het blijkt, dat beide echtelieden bloedverwanten in de vierde graad zijn.
Na het overlijden van Lambert Adriaan Peijnenborg gaat Peterke op 4.2.1688 te Oisterwijk in ondertrouw met Adriaan Jan van Rijswijk.
Op 26.3.1694 testeert Adriaan Jan Peijnenborg, de weduwnaar van Peterke Hendricx van Hal. Hij benoemt daarbij o.a. tot erfgename Peterke Jacobs van de Voort, de weduwe van Lambert Adriaan Peijnenborg, moeder en voogdes van haar onmondige kinderen, verwekt in haar huwelijk met Lambert

Peijnenborg²⁴. Voorts koopt Adriaan Jan van Rijswijck op 6.3.1707 landerijen te Haaren van Jan Jan van Aeckeren, de echtgenoot van Cornelia Adriaan van de Voort²⁵. Adriaan Jan van Rijswijck verkoopt op dezelfde dag een huis met aanliggende landerijen te Udenhout, afkomstig uit het bezit van Peterke, aan Jan Willem Bergmans²⁶.

Op 25.4.1708 gaan de voogden over de onmondige kinderen van wijlen Lambert Adriaan Peijnenborg en Peterke Jacob van de Voort een overeenkomst aan met de huidige echtgenoot van Peterke, t.w. Jan Adriaan van Rijswijck²⁷, waarna Adriaan en Peterke op dezelfde datum hun testament laten passeren voor schepenen van Oisterwijk²⁸.

Hierbij wordt o.m. bepaald, dat alle kinderen van Peterke gelijkzamen zullen delen in de nalatenschap. Na het overlijden van Peterke²⁹, hertrouwt Jan Adriaan van Rijswijck te Oisterwijk op 8.5.1712 met Sophia Willem Peijnenburgh. Dit huwelijk - beide partners zijn afkomstig uit Haaren - wordt op dezelfde dag ingezegend in de R.K. kerk te Haaren.

Op 14.5.1712 doet Adriaan Jan van Rijswijck als weduwnaar van Peterke Jacob van de Voort afstand van zijn tochtrecht over landerijen te Haaren ten behoeve van de inmiddels mondighe kinderen van Peterke uit haar eerste huwelijk met Lambert Peijnenborg³⁰.

Adriaan Jan van Rijswijck staat op 17.6.1722 zijn tochtrecht af over een andere akker te Haaren aan zijn stiefkinderen³¹.

Uit Peterke zijn in beide huwelijken kinderen geboren:

- a. Johannes Lambert Peijnenburg, R.K. gedoopt te Haaren op 22.9.1681.
 - b. Maria Elisabeth Lambert Peijnenburg, R.K. gedoopt te Haaren op 21.1.1684. Zij trouwt te Helvoirt op 14.10.1713 met Jan Peter van de Voort, waarbij vermeld wordt, dat bruidegom en bruid bloedverwanten in de derde en vierde graad zijn.
 - c. Jacobus Lambert Peijnenburg, doop niet gevonden³².
 - d. Lambertus Jan van Rijswijck, R.K. gedoopt te Haaren op 30.10.1689³³.
 - e. Lambertus Jan van Rijswijck, R.K. gedoopt te Haaren op 18.12.1690.
5. Cornelia Jacob van de Voort, trouwt te Haaren op 1.5.1689 met Cornelis Joosten van de Pas³⁴. Na het overlijden van Cornelis Joosten van de Pas hertrouwt Cornelia Jacob van de Voort te Oisterwijk op 24.4.1694 met Aert Adriaan van Ierssel. Van dit echtpaar, dat te Udenhout woont, is de bruid 26 jaar terwijl voor de bruidegom 25 jaar opgegeven wordt.
- Cornelia Jacob van de Voort is overleden vóór 10.5.1701³⁵.
- Aert Adriaan van Ierssel gaat op 3.2.1703 te Oisterwijk in ondertrouw met Jacomijn, dochter van Walraven Peter Pijnenborg en Johanna Johannes van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op

27.8.1676. Aert Adriaan van Ierssel is te Udenhout overleden vóór 26.3.1717³⁶.

Op 6.11.1694 gaat Aert Adriaan van Ierssel een overeenkomst aan met de momboirs van de onmondige kinderen van de bruid uit haar eerste huwelijk: Jan Joosten van de Pas en Jan Jacob van de Voort³⁷. Hierbij wordt bepaald, dat Aert Adriaan van Ierssel bij overlijden van Cornelia aan al zijn stiefkinderen te samen, éénmaal een bedrag van 225 gulden zal schenken. Bovendien zal ieder kind als uitzet een som van 115 gulden ontvangen.

Op 10.5.1701 wordt een erfdeling en erfscheiding aangegaan van de goederen van wijlen Cornelis Joost van de Pas en wijlen Cornelia Jacob van de Voort³⁸. Bij deze erfdeling wordt de ene partij gevormd door Aert Adriaan van Ierssel, die met zijn zwager Adriaan Jan van Rijswijck voogd is over Nicolaas en Jan, zonen van Aert Adriaan van Ierssel en Cornelia van de Voort, terwijl de andere partij gevormd wordt door enkele erfgenamen van Cornelis Joost van de Pas. Kinderen van Cornelis Joost van de Pas en Cornelia van de Voort worden hierbij niet vermeld; zij zijn waarschijnlijk dan reeds overleden.

II b Jan Jan Peter van de Voort (zv. I), trouwt te Oisterwijk met Ariaentje dochter van Steven Adriaan Cornelis van den Bosch en Laureijsken Adriaan Laurens Witloex. De trouwgetuige van de bruidegom is zijn broeder Jacob, terwijl de bruid geassisteerd wordt door haar vader. Deze echtelieden wonen aan het Groene Plein te Haaren.

Jan Jan van de Voort is na 25.3.1689 overleden³⁸, maar hij is evenals zijn echtgenote voor 27.11.1700 overleden³⁹.

Jan koopt, te samen met zijn drie broeders, van Jan Jacob Verheijen, op 2.3.1665 een akker te Haaren en het materiaal om een schuur te kunnen bouwen⁴⁰. Op 8.4.1669 verwerft Jan Jan Peter van de Voort als echtgenoot van Ariaentje van den Bosch, uit de erfdeling van de goederen van wijlen zijn schoonouders, een huis met hof en aangelegen gronden aan het Groene Plein te Haaren⁴¹. Jan van de Voort leent op 6.11.1668 150 caroli gulden van Jacob Pijnappel, welke lening hij op 25.3.1689 aflost³⁸. Voorts verkoopt Jan Jan Peter van de Voort op 9.4.1686 een weide in de Papenkempen te Haaren aan Jan Cornelis de Rooij⁴².

Op 5.1.1689 wordt Jan van de Voort als een van de begunstigten vermeld in het testament van Jan Steven Ariens van den Bosch, zijn zwager⁴³.

Op 25.4.1687 maakt Jan Jan Peter van de Voort met zijn vrouw Adriaantje van den Bosch een testament. De testateur ligt dan ziek op bed.

Op 27.11.1700 worden de goederen van wijlen Jan Jan van de Voort en Adriaantje van den Bosch verdeeld door hun kinderen^{29, 39}.

De kinderen van dit echtpaar zijn:

1. Peter, volgt III a.
2. Jenneke Jan Jan van de Voort trouwt Walraven Peter Peijnenborg. Zij is begraven te Helvoirt op 20.8.1731; Walraven is vóór 11.7.1729 al overleden⁴⁵. Uit dit echtpaar zijn zeven kinderen geboren.
3. Steven.
Hij verkoopt een weide te Haaren op 2.7.1729 aan Bastiaan Henricx van de Ven⁴⁶, welke weide hem aangekomen is bij de erfdeling van de goederen van zijn ouders. Op 11.7.1729⁴⁵ verkoopt hij enkele akkers te Haaren. Een aan zijn broeder Laurens van de Voort, een aan zijn neef Laurens Peijnenborgh en tot behoef van diens moeder Jenneke van de Voort, weduwe van Walraven Peter Peijnenborg; een aan zijn neef Jan Peter van de Voort, Cornelis Jansen Schellen, die gehuwd is met Adriaantje Jansen van der Gauw een dochter van zijn zuster Peterke de vrouw van Jan Driessen van der Gauw, en tenslotte een aan zijn jongste zuster Maria die gehuwd is met Peter Willem Berthens.
4. Peterke, trouwt te Helvoirt op 9.12.1696 met Jan Driessen van der Gauw⁴⁷, welk huwelijk op dezelfde datum door de pastoor te Haaren ingezegend is⁴⁸. Hun huwelijk is gezegend met vier kinderen.
Dit echtpaar raakte in 1701 - te samen met enkele neven en nichten - verwickeld in een proces, dat voor de Raad van Brabant te 's-Gravenhage diende en tegen hen aangespannen was door hun oom Adriaan Jan van de Voort⁴⁹.
Deze echtelieden laten op 26.1.1704 een testament voor schepenen te Oisterwijk passeren⁵⁰, waarin bepaald wordt dat de langstlevende van hen beiden eigenaar zal zijn van het huis met de hof en aanliggende landerijen, gelegen aan het Groene Plein te Haaren, thans bewoond door Walraven Peter Peijnenborg.
Jan van der Gauw is kort daarna overleden, want op 10.12.1707 verkoopt Peterke als weduwe van Jan Dries Gerit van der Gauw een obligatie, ten laste van het Corpus van Haaren, aan Aart Adriaan Peinenburgh⁵¹.
5. Laurentius, volgt III b.
6. Maria, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 14.7.1666, trouwt te Helvoirt op 9.12.1696 met Peter Berthens, die te Udenhout geboren is als zoon van Willem Berthens en Maijke Aert Weijgergangs⁴⁷.
Ook dit huwelijk is op dezelfde dag ingezegend door de pastoor te Haaren⁴⁸.
Peter Willem Berthens verkoopt op 4.3.1710 een houtveld te Haaren aan zijn schoonzuster Peterke Jansen van de Voort⁵².

III a Peter (zv. II b). Hij gaat te Oisterwijk voor de eerste maal op 25.1.1687⁵³ in ondertrouw met Maria Adriaan Verhoeven. Na het

overlijden van Maria gaat hij te Oisterwijk ten tweede male in ondertrouw op 28.3.1693 met Willemke Peter Verheijen, welk huwelijk op 12.4.1693 in de R.K. kerk te Haaren ingezegend wordt⁴⁸.

Ter gelegenheid van zijn tweede huwelijk is Peter met zijn bruid Willemke op 10.4.1693 te Oisterwijk een overeenkomst aangegaan met de voogden van zijn onmondig kind, verwekt bij Maria Adriaan Verhoeven⁵⁴, waartoe de bruidegom krachtens art. 53 van het echtreglement van 18.3.1656 verplicht was⁵⁵.

Dit echtpaar laat op 10.12.1701 hun testament voor schepenen van Oisterwijk passeren, waarbij bepaald wordt, dat de langstlevende de universele erfgenaam zal worden⁵⁶. Peter Jan van de Voort treedt in 1710 op als armmeester te Haaren⁵⁷.

Peter heeft slechts één zoon gehad, geboren uit zijn eerste huwelijk:

1. Johannes, volgt IV a.

IV a Johannes Peter van de Voort (zv. III a), R.K. gedoopt te Haaren op 13.3.1688, aldaar begraven op 3.4.1737. Hij gaat op 14.10.1713 te Helvoirt in ondertrouw⁴⁷ met Maria Lambert Peijnenburg, welk huwelijk op 30.10.1713 in de R.K. kerk te Haaren ingezegend is⁵⁸.

Dit echtpaar had dispensatie nodig om te kunnen trouwen, daar zij bloedverwanten in de derde en vierde graad van elkaar zijn.

Johannes Peter van de Voort was, als 12 jarig kind, een van de partners, die de goederen van Adriaan Willem Verhoeven en Elisabeth Adriaan Verhoeven, zijn grootouders van moederszijde, op 27.11.1700 verdelen⁶⁰.

Uit deze erfdeling blijkt, dat zijn vader en zijn oom Laurens Jan van de Voort diens voogden waren.

Op 21.1.1717 koopt Johannes Peter van de Voort landerijen te Haaren van Jacobus Lambert Peijnenborgh⁶¹, waartoe hij 250 carolus gulden leent van Hendrik Aert Peijnenborg. Deze lening wordt op 31.5.1735 afgelost. Verder koopt Johannes Peter van de Voort op 6.8.1731 een akker te Haaren van Maria Goossen Teurlings, de weduwe van Crijn Crijnse Hofmans⁶².

Op 20.3.1760 gaan de kinderen en kleinkinderen van Johannes van de Voort een erfdeling aan van de goederen van hun overleden ouders⁶³.

Johannes van de Voort en Maria Peijnenburg waren gezegend met de volgende kinderen:

1. Anna Maria Johannes van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 19.11.1714 en aldaar begraven op 26.8.1757. Zij trouwt te Helvoirt op 15.4.1742 met Jan Jansen Brok, eveneens geboren te Haaren⁵⁹, welk huwelijk eveneens te Haaren op dezelfde dag in de R.K. kerk werd ingezegend.
Uit dit huwelijk zijn zes kinderen geboren.
2. Petronilla Johannes van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 13.10.1717, trouwt te Helvoirt op 15.4.1742 met Jan Hendrik Peijnenburg⁵⁹, welk huwelijk op dezelfde dag door de pastoor

te Haaren werd ingezegend.

Dit echtpaar heeft negen kinderen laten dopen.

3. Lambertus, volgt V a.

V a Lambertus Johannes van de Voort (zv. IV a), gedoopt te Haaren op 8.1.1721 en aldaar begraven op 21.3.1772. Hij trouwt te Helvoirt op 21.7.1748 met Anna Maria Goossen van Haren, - eveneens geboren te Haaren - welk huwelijk op dezelfde dag door de pastoor te Haaren is ingezegend.

Anna Maria Goossen van Haren is te Haaren begraven op 30.3.1797.

Lambert Johannes van de Voort leent, samen met zijn zwagers:

Jan Hendrik Peijnenborg en Jan Jan Brocken, op 5.1.1743 150 gulden van Martinus Huijbert van Liempt, de momboir van Jenneke Huijbert van Liempt⁶⁴, terwijl Lambert op 17.6.1745 nogmaals 100 gulden leent van Martinus Huijbert voornoemd. Verder verkoopt Lambert Jan van de Voort op 28.8.1769 een akker te Haaren aan Hendrik Jan Peijnenburg⁶⁵.

De weduwe van Lambert, Anna Maria Goossen van Haeren, doet op 25.8.1796 afstand van haar tochtrecht over een perceel akkerland te Haaren ten behoeve van haar vier dochters: Cornelia, Geertrui, Anna Maria en Lucia en haar kleinzoon Gerhard Peter van de Graef. Deze verkrijgers verkopen de akker op dezelfde dag aan Jan Francis van Arendonk⁶⁶.

Dit echtpaar heeft de volgende kinderen laten dopen:

1. Maria, R.K. gedoopt te Haaren op 6.10.1749, jong overleden.
2. Joannes, R.K. gedoopt te Haaren op 8.2.1751, op jeugdige leeftijd overleden.
3. Cornelia, R.K. gedoopt te Haaren op 8.2.1753.
4. Maria Johanna Lambert van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 29.7.1754 en begraven te Helvoirt op 11.5.1786.

Zij trouwt te Helvoirt op 7.6.1778 met Peter Gerits van de Graaf, geboren en wonende te Helvoirt. Peter is te Helvoirt begraven op 13.12.1802.

Maria Johanna van de Voort vertrekt op 26.5.1778 met een borgbrief van Haaren naar Helvoirt⁶⁷.

Dit echtpaar heeft slechts één zoon laten dopen:

Gerhard de Graaf, R.K. gedoopt te Helvoirt op 3.4.1780.

5. Johannes, R.K. gedoopt te Haaren op 2.2.1757; hij is op jeugdige leeftijd overleden.
6. Cornelia Lambert van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 29.1.1759, overleden te Enschoot op 9.3.1830. Zij trouwt met Adriaan Heijliger Weijters, zoon van Heijliger Weijters en Johanna van de Loo, geboren te Udenhout en overleden te Enschoot op 15.1.1817.

Adriaan Weijters verkoopt op 3.5.1797, samen met zijn schoonzusters - Geertruij en Annemie - en zijn zwager Peter van de Graaf, een perceel akkerland te Haaren, afkomstig van

zijn schoonouders, aan Cornelis Jan Peijnenburg⁶⁸.
Het echtpaar Weijters - van de Voort heeft drie kinderen laten
dopen te Udenhout.

7. Anna Maria, R.K. gedoopt te Haaren op 20.12.1759, jong overleden.
8. Gertrudis Lambert van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 11.4.1761 en begraven te Haaren op 26.6.1809. Zij trouwt te Haaren op 14.10.1804 met de landbouwer Michiel Hendrik Termeer, de weduwnaar van Anthonetta Hendrik Teraa. Hij was een zoon van Hendrik Termeer en Maria van Beurden, geboren te Haaren en overleden aldaar op 13.10.1825.
9. Anna Maria Lambert van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 26.10.1764, overleden te Haaren op 13.12.1819, trouwt aldaar op 1.5.1814 met Elias van Beurden, R.K. gedoopt te Haaren op 27.4.1774, zoon van Johannes van Beurden en Clasina van Beers.
10. Lucia Lambert van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 11.5.1766 en begraven te Udenhout op 9.6.1801. Zij trouwt te Oisterwijk op 6.5.1798 met Wouter Jan Brok, geboren en wonende te Udenhout. Lucia is op 21.4.1798 in ondertrouw gegaan; ze heeft op 25.4.1798 een borgbrief van armmeesters van Haaren verworven⁶⁹.
Het echtpaar: Brok-v. d. Voort heeft één dochter.

III b Laurentius Jan van de Voort (zv. II b), R.K. gedoopt te Oisterwijk op 17.4.1663, begraven te Haaren op 25.4.1745⁷⁰. Hij gaat te Helvoirt in ondertrouw op 2.2.1697 met Elisabeth Vuchts, dochter van Peter Peter Lambert Vuchts en diens tweede echtgenote Maria Aarts de Weert. Het huwelijk is op 17.12.1697 ingezegend door de pastoor te Haaren.

Laurens Jan van de Voort en zijn vrouw Elizabeth machtigen - te samen met Petrus Vuchts, Stephanus Vughts, Jacobus Lombarts de man van Maria Vughts en Marten Michiel van Liempt, de echtgenoot van Adriana Vughts, dit waren allen kinderen van Peter Peeter Lambert Vuchts uit diens eerste huwelijk met Elisabeth Steven Adriaan van den Bosch, Hermanus van Revenshorst, procureur voor de Ed. Raad van Brabant, te 's-Gravenhage, op 2.9.1700⁷¹, om een proces aan te spannen tegen: Jan, Adriaan, Heijltje en Aart, alsmede tegen Hendrick Adriaan Peijnenburgh, de weduwnaar van Jenneke, allen kinderen van Maria Aerts de Weert uit haar eerste huwelijk met Embert Jan de Groot. Hierop machtigt Peter Peter Lambert Vuchts Wernart van Wenssenburgh, eveneens procureur voor de Ed. Raad van Brabant te 's-Gravenhage, op 13.9.1700⁷² om een contraproces aan te spannen tegen Laurens Jan van de Voort cum suis.

Laurens Jan van de Voort is een van de partijen bij de erfdeling van de goederen van zijn schoonvader, Peter Peter Lambert Vuchts, op 15.5.1711⁷³. Op latere leeftijd gaat Laurens over tot het verkopen

van delen van zijn bezit. Zo verkoopt hij aan Anthonij Peter Dankloff op 22.12.1729 een weide te Haaren⁷⁴, die op 18.8.1730 wordt vernaderd⁷⁵ door Cornelis Jan Schellen, de echtgenoot van Adriaantje Jan van der Gouw.

Op 29.9.1731 verkoopt hij een houtveld te Udenhout aan Cornelis Peter de Jongh en Jan Peter van der Sterre⁷⁶.

Laurens Jan van de Voort sluit op 9.12.1732 een lening af bij Nicolaas Aerts van Ierssel⁷⁷. Voorts is een deel van zijn bezit verkocht op last van derden, waarbij o.m. Cornelis van de Wiel te Oisterwijk het huis de Swaen en twee percelen land verworven heeft⁷⁸.

Elisabeth Peter Vuchts, weduwe van Laurens van de Voort, maakt op 1.10.1748 haar testament voor de notaris te Oisterwijk⁷⁹.

De testatrice, die dan ziek is, stelt Martinus van der Sterre en Frans Laureijs van de Voort aan tot voogden over haar zeventienjarige kleindochter Elisabeth Embert van de Voort. Deze voogden zijn ooms van de minderjarige.

Op 17.4.1759 worden de goederen van Laurens van de Voort en Elisabeth Vuchts verdeeld onder hun kinderen en kleinkinderen⁸⁰.

Kinderen van Laurens Jan van de Voort zijn:

1. Johannes, volgt IV b.
2. Embertus, volgt IV c.
3. Adriana, R.K. gedoopt te Haaren op 7.9.1701, jong overleden.
4. Franciscus, R.K. gedoopt te Haaren op 7.2.1703, trouwt te Haaren met Catharina Adriana Pijnenborg, de weduwe van Jan Soeterix, met wie zij op 6.7.1722 te Haaren in het huwelijk trad. Catharina is te Haaren begraven op 25.8.1752.
5. Adrianus, R.K. gedoopt te Haaren op 29.1.1705, op jeugdige leeftijd overleden.
6. Adrianus, R.K. gedoopt te Haaren op 14.8.1706, jong overleden.
7. Maria Anna Laurentius van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 31.3.1708 en aldaar begraven op 23.3.1802.

Zij koopt op 1.5.1756 een akker te Haaren van Hendrik Willem van de Sande⁸². Op 23.11.1792 leent zij van Johannes Christoffel van der Henst 150 gulden, welke lening op 19.7.1800 afgelost wordt⁸³. Maria Anna maakt op 8.7.1794 een testament voor de notaris Jacobus Althoffer te Oisterwijk⁸⁴. Hierbij benoemt zij negen erfgenamen. De begunstigden zijn: Maria Jan Laureijs van de Voort, de echtgenote van Jan van Baast; Maria Cornelis van de Laak, een dochter van haar zuster Lucia Laureijs van de Voort; Laureijs Jan van de Voort, haar neef; Elisabeth Embert Laurens van de Voort, haar nicht; Jan, Maria en Elisabeth van der Henst, te samen een negende gedeelte;

de twee kinderen van Hendrik Jan Laureijs van de Voort, haar neef;

Goverdina, dochter van Govert Jan van der Aa en Cornelia Jan Laureijs van de Voort, een achternicht van de testatrice; drie kinderen van Cornelis Adams en Adriana van de Laak, kleinkinderen van haar zuster Lucia Laurens van de Voort; het kind van Peter Leijten en Elisabeth van de Laak, eveneens een kleinkind van Lucia Laurens van de Voort.

Tot executeurs testamentaire stelt zij aan: Johannes van der Henst en Peter Anthonij Danklof. Maria Anna transporteert op 29.5.1797 een akker te Haaren, verkregen bij successie van haar ouders, aan Johannes Christoffel van der Henst. In deze acte wordt zij vermeld als: "geestelijke, bejaarde dochter tot Haaren"⁸⁵.

8. Anna, R.K. gedoopt te Haaren, jong overleden.
9. Adrianus Laurentius van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 3.10.1710, trouwt voor schepenen te Haaren op 26.1.1744 met Machelina Hendriks, weduwe van Jan Jan Ketelaers, geboren te Moergestel en wonende te Huijclom.
10. Lucia Laureijs van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 13.1.1712, begraven te Moergestel op 27.2.1790, trouwt te Haaren op 25.11.1736 met Cornelis van der Laack, welke te Moergestel begraven wordt te Moergestel op 26.11.1781. Dit echtpaar is - na 1753 - naar Moergestel vertrokken, waar het zich aan het Roodven vestigt. Cornelis van de Laak en Lucia van de Voort laten op 15.11.1781 hun testament passeren voor schepenen van Moergestel; de testateuren zijn dan ziek⁸⁶. Zij bepalen, dat de langstlevende alles zal erven, terwijl hun kleinzoon, geboren uit het huwelijk van Peter Leijten en hun dochter Elisabeth, een preferent aandeel uit de erfenis zal krijgen. Lucia van de Voort maakt op 27.2.1790 ten tweede male een testament nu te Moergestel⁸⁷. Hierbij bepaalt ze dat haar kleinzoon Jan Peter Leijten een bedrag van 40 gulden uit haar nalatenschap zal krijgen en dat haar dochters Maria en Adriana de rest zullen delen⁸⁸. Uit dit echtpaar zijn elf kinderen geboren; het blijkt echter dat drie dochters: Maria, Adriana en Elisabeth, volwassen zijn geworden. Terwijl Elisabeth, die gehuwd was met Peter Leijten, vrij spoedig na haar huwelijk is overleden. Uit dit huwelijk is slechts één zoon, Jan, geboren. Adriana van de Laak was gehuwd met Cornelis Adams.
11. Jacomina Laurentius van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 30.8.1713 en aldaar begraven op 7.11.1792. Zij leent op 2.5.1758 100 gulden van Petrus Cornelis van Broekhoven, te Vught⁸⁹. Samen met haar eveneens ongehuwde zuster Maria Anna, verkoopt zij aan Aart Bressers⁹⁰ een broekveld te Oisterwijk, dat hen was aangekomen bij de erf-

- deling van de goederen van hun ouders.
12. Petrus, R.K. gedoopt te Haaren op 1.3.1716, op jeugdige leeftijd overleden.
 13. Adriana, R.K. gedoopt te Haaren, 1.8.1717, jong overleden.
 14. Catharina, R.K. gedoopt te Haaren op 7.4.1719, jong overleden.

IV b Johannes Laurentius van de Voort (zv. III b), R.K. gedoopt te Haaren op 13.1.1698 en aldaar begraven op 26.10.1776. Hij trouwt voor de eerste maal voor schepenen te Haaren op 22.1.1730 met Maria Cornelis Peijnenborg, geboren te Cromvoirt en begraven te Haaren op 8.3.1737. Hierna trouwt hij ten tweede male te Haaren op 24.8.1738 met Willemijn Hendrik Slootjens, geboren te Esch en begraven te Haaren op 3.10.1776.

Uit beide huwelijken zijn kinderen geboren:

1. Johanna, R.K. gedoopt te Haaren, aldaar begraven op 17.11.1741.
2. Embert, volgt V b.
3. Laurentius, volgt V c.
4. Cornelia Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 26.2.1737 en te Oisterwijk begraven op 16.3.1778. Zij trouwt te Oisterwijk op 4.6.1766 met Govert Jan van der Aa, die dan reeds weduwnaar is van Maria van Houtum. Na het overlijden van Govert van der Aa, welke te Oisterwijk op 4.10.1768 begraven wordt, hertrouwt Cornelia te Oisterwijk op 6.4.1777 met Paulus Wouter van de Wiel, zoon van Wouter Poulus van de Wiel en Margaretha Willem Couwenbergh, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 20.5.1730. Paulus was weduwnaar van Maria Anna de Merode, met wie hij op 20.6.1751 te Oisterwijk in het huwelijk was getreden.
Cornelia van de Voort koopt op 23.2.1769 een huis met tuin en aanliggende landerijen van Hendrik Blok, vorster te Oisterwijk⁹¹. Op 26.6.1771 leent Cornelia 100 gulden van Pieter Bouwens, Heer van Duurendaal⁹². Voorts verkoopt zij onroerende goederen: op 3.2.1772 een akker te Oisterwijk aan Arnout Suijs⁹³ en een jaar later de helft onbedeeld in een weide te Oisterwijk aan Pieter Schoenmakers⁹⁴.
Cornelia van de Voort heeft drie dochters uit haar eerste huwelijk, die behalve Goverdina Govert van der Aa jong zijn gestorven; uit haar tweede huwelijk heeft zij één zoon.
5. Henricus, volgt V d.
6. Levenloos kind, begraven te Haaren op 17.11.1741.
7. Anna Maria, R.K. gedoopt te Haaren op 13.5.1743.
8. Antonius, R.K. gedoopt te Haaren op 13.5.1743.
9. Maria Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 2.12.1746 en te Oisterwijk begraven op 9.1.1810. Zij trouwt te Oisterwijk op 12.6.1774 met Jan Nicolaas van Baast, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 9.3.1736 als zoon van Nicolaas Cornelis van Baast en

Johanna Jan van de Ven. Jan Nicolaas van Baast was weduwnaar van Adriaantje Jan Teurlings, met wie hij op 30.9.1764 te Oisterwijk getrouwd was. Hij wordt te Oisterwijk begraven op 18.11.1795. Op de acte staat dat hij afkomstig is van Berkel.

Beide echtelieden zijn met een borgbrief Oisterwijk binnengekomen: Jan van Baast op 20.4.1770 uit Udenhout⁹⁵ en Maria van de Voort op 1.6.1770 uit Haaren⁹⁶.

Jan van Baast en Maria van de Voort hebben te Oisterwijk tien kinderen laten dopen.

V b Embert Jan van de Voort (zv. IV b), R.K. gedoopt te Haaren op 6.2.1734, is te Udenhout begraven op 3.5.1784. Hij trouwt voor de eerste maal te Oisterwijk op 8.5.1768 met Adriana Cornelis van Iersel, geboren te Udenhout, welk huwelijk op dezelfde dag ingezegend is door de pastoor te Udenhout.

Op 3.11.1783 treedt hij ten tweede male in het huwelijk te Oisterwijk. Nu met Hendrien Lucas Blanckers, geboren te Oorschot en wonende te Udenhout.

Van Embert is slechts één kind bekend,

1. Emericus, R.K. gedoopt te Udenhout op 3.10.1784, aldaar begraven op 25.10.1784.

V c Laurentius Jan van de Voort (zv. IV b), R.K. gedoopt te Haaren op 15.9.1735 en overleden te Moergestel op 28.11.1817.

Hij trouwt voor de eerste maal op 4.3.1764 te Helvoirt met Maria Hendrik van Elswijk, geboren te Dinther en wonende te Helvoirt, waar zij op 7.4.1770 begraven is.

Laurens hertrouwt op 4.5.1794 te Moergestel met Johanna Maria van Poppel, geboren te Hilvarenbeek en wonende te Moergestel, de weduwe van Peter van Casteren, met wie zij op 5.3.1775 te Moergestel gehuwd is.

Op 17.4.1794 gaan Cornelis van Casteren en Arnoldus Luijten, voogden over de kinderen van Jennemarie van Poppel, de weduwe van Peter van Casteren, een overeenkomst aan met Laurens van de Voort, die dan ondertrouwd is met Johanna Maria van Poppel⁹⁷.

Uit beide huwelijken zijn kinderen geboren:

1. Martinus Laurentius van de Voort, R.K. gedoopt te Helvoirt op 1.2.1765 en overleden te Haaren op 20.11.1837. Martinus, die als winkelier vermeld wordt, trouwt voor de eerste maal te Moergestel op 20.10.1799 met Adriana van Asveld, de weduwe van Cornelis de Laat. Na het overlijden van Adriana hertrouwt Martinus op 2.11.1806 te Moergestel met Johanna Meelis, de weduwe van Adriaan Mulders. Johanna, dochter van Servaas Meelis en Anna Vos is te Moergestel geboren en aldaar overleden op 11.5.1822.

Hierna trouwt Martinus voor de derde maal te Moergestel met Maria Vrinds, die op 11.1.1787 is gedoopt te Moergestel als dochter van Cornelis Vrinds en Cornelia van Iersel.

Martinus Laureijs van de Voort leent op 20.11.1801 205 gulden aan Everaart van Ierssel, te Moergeste⁹⁸. Op 11.1.1807 gaat hij, met Andries van Amsterdam, de echtgenoot van Hendrina van Mierlo, een erfdeling aan van de goederen van Servaas Melis en Anna Vos.

De betreffende goederen bevinden⁹⁹ zich te Moergestel. Verder koopt Marten Laureijs van de Voort een perceel bos te Moergestel van de kinderen van Jacob Hoeken¹⁰⁰.

2. Henrica, R.K. gedoopt te Helvoirt op 13.9.1766 en aldaar begraven op 16.4.1768.
3. Henrica, R.K. gedoopt te Helvoirt op 30.3.1770 en aldaar begraven op 2.4.1770.
4. Martinus, R.K. gedoopt te Moergestel op 12.10.1794 en te Moergestel begraven op 19.11.1794.

V d Henricus Jan van de Voort (zv. IV b), R.K. gedoopt te Haaren op 20.1.1740 en begraven te Oisterwijk op 19.1.1788. Hij trouwt te Oisterwijk op 4.5.1777 Petronella Nouwens, geboren te Udenhout, welke te voren te Loon op Zand gewoond heeft.

Hendrik Jan van de Voort levert op 19.4.1777 bij schepenen van Oisterwijk een borgbrief in, afgegeven door de armmeesters van Haaren^{101, 102}. Hendrik verkoopt op 16.2.1780 een gedeelte van de goederen, die zijn echtgenote verworven heeft uit de nalatenschap van haar grootmoeder Vijvertje van de Plasch, de weduwe van Nicolaas Jasper Lommerts, uit Udenhout, aan Cornelis Koolen¹⁰³. Verder schenkt Hendrik van de Voort aan Johanna Geeling Schalks, de huisvrouw van Cornelis Koolen, op 17.2.1780, vier perceeltjes uitgeturfd moerveld te Udenhout¹⁰⁴.

Dit echtpaar heeft de volgende kinderen laten dopen:

1. Wilhelmina, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 13.5.1779.
2. Arnoldus, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 5.4.1781 en aldaar begraven op 21.10.1781.
3. Johannes, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 18.4.1783 en aldaar begraven op 13.10.1783.
4. Maria, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 8.5.1785.

IV c Embertus Laurentius van de Voort (zv. III b), R.K. gedoopt te Haaren op 10.5.1700 en begraven te Haaren op 5.2.1733. Hij trouwt te Helvoirt op 26.1.1727 met Anna Maria Jan van der Sterre, welk huwelijk ingezegend is in de R.K. kerk te Haaren. Anna Maria van der Sterre, geboren te Haaren, is aldaar begraven op 19.1.1759.

Kinderen van dit echtpaar zijn:

1. Anna, R.K. gedoopt te Haaren op 22.1.1728 en aldaar begraven op 1.11.1741.
2. Elizabeth Embert van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 30.1.1730. Zij trouwt te Haaren op 24.1.1751 met Hendrik Willem van de Sande.

Dit echtpaar vertrekt op 21.4.1767 met een borgbrief van

Haaren naar Vught^{105, 106}. Op 8.12.1772 verkoopt Hendrik Willem van de Sande een huis, schuur en aanliggende landerijen gelegen aan de Heuvel te Haaren aan Peter Huijbert Kuijpers, welke te Haaren woont¹⁰⁷.

Dit echtpaar heeft zes kinderen laten dopen.

3. Henrica, R.K. gedoopt te Haaren op 5.11.1731 en begraven te Haaren op 5.11.1732.
4. Joannes, R.K. gedoopt te Haaren op 18.12.1732 en begraven te Haaren op 18.4.1738.

II c Cornelis Jan Peter van de Voort (zv. I), trouwt met Heijltje Wouter Adriaan Jan Martens van Abeelen. Cornelis is overleden vóór 1674¹⁰⁸.

Op 4.2.1651 koopt Cornelis samen met zijn broeder Jacob een schuur met aanliggende landerijen van Adriaan zoon van wijlen Aert Jacob de Potter, te Haaren¹⁰⁹. Cornelis koopt op 4.10.1653 een akker te Haaren van Jan Willem Dircx en Lambert Embert Peijnenborg, voogden over de onmondige kinderen van wijlen Seger Willems en Willemke Aert Jacob de Potter, welk goed vernaderd wordt door Adriaan Bartholomeus Jans op 16.9.1654¹¹⁰. Cornelis koopt - ten behoeve van zijn moeder, Joostje Jan Franck Brocken - een perceel land te Haaren van Jan Cornelis van Laarhoven op 6.12.1662¹¹¹. Jan Jacob Verheijen verkoopt op 2.3.1665 een akker te Haaren en het materiaal om een schuur te bouwen aan Cornelis Jan Peter van de Voort en diens drie broeders, Jacob, Jan en Adriaan¹¹². Op 7.4.1693 verklaren Jan Cornelis Lucas, oud-burgemeester van Haaren, Goijaart Goijaart van den Boer en Peter Cornelis van de Voort, oud-gezworenen van Haaren, dat Heijltje Wouter van Abeelen, weduwe van Cornelis Jan van de Voort, een perceel land in eigendom heeft, dat de voorvaderen van de Voort van de regenten van Haaren gekocht hebben¹¹⁴. Heijltje Wouter van Abeelen machtigt op 12.4.1701 haar beide zonen Jan en Peter Cornelis van de Voort om al haar zaken te behartigen¹¹⁵.

Dit echtpaar heeft de volgende kinderen - volgorde onbekend -

1. Peter Cornelis van de Voort, gaat op 1.12.1696 te Helvoirt in ondertrouw met Maria Jan Molegraaff. Het huwelijk van dit bruidspaar, afkomstig uit Haaren, wordt ingezegend in de R.K. kerk te Haaren op 16.12.1696. Peter is overleden vóór 17.7.1713¹¹³.

Op 22.5.1710 verkoopt Peter Cornelis van de Voort, die dan te Helvoirt woont, een perceel teelland te Oisterwijk aan zijn broeder Marten Cornelis van de Voort¹¹⁶. Op 17.7.1713 geeft Maria Jansen Molegraaff, weduwe van Peter Cornelis Jan van de Voort, de goederen van haar overleden echtgenoot aan voor de collaterale successie¹¹³.

2. Cornelis, doop niet gevonden, Overleden vóór 26.2.1704, want zijn goederen zijn verdeeld tussen zijn broeders en zusters¹¹⁷.
3. Wouter, doop niet te Oisterwijk gevonden; hij wordt vermeld op

16.6.1704¹¹⁸.

4. Jan, volgt III c.

5. Marten, volgt III d.

6. Maria Cornelis van de Voort, trouwt te Oisterwijk op 16.11.1686 met Willem Godefridus Schilder. De bruidegom - 28 jaar oud - is afkomstig uit het Land van Gulick; het bruidspaar woont te Haaren.

Maria Cornelis van de Voort vernadert op 2.6.1690 een huis, te Haaren aan de Kerk, dat door Adriaan Jan Jan van Sprangh cum suis, op 20.7.1689 verkocht was aan Aert van Beurden¹¹⁹.

Op 30.9.1690 dicteren Willem Schilders en Maria Cornelis van de Voort hun testament voor notaris Anthonij Beens te Oisterwijk¹²⁰.

Dit echtpaar heeft te Haaren tien kinderen laten dopen.

III c Jan Cornelis van de Voort (zv. II c), trouwt voor de eerste maal te Oisterwijk op 28.7.1677 met Johanna Hendrik van Diessen.

Na het overlijden van Johanna gaat Jan op 24.9.1689 te Oisterwijk in ondertrouw met Maria Adriaan Andries van de Voort, welk huwelijk te Haaren door de pastoor ingezegend wordt op 9.10.1689.

Hieruit blijkt, dat de echtgenoten bloedverwanten van elkaar in de vierde graad zijn.

Op 2.5.1693 gaat Jan Cornelis van de Voort voor de derde maal in ondertrouw te Oisterwijk, ditmaal met Maria Peter van Ginhoven welk huwelijk ingezegend is in de R.K. kerk te Oisterwijk op 18.5.1693.

Hendrik Aert van Diessen leent samen met zijn zoon Anthonis en zijn schoonzoon Jan Cornelis van de Voort, 100 carolus gulden van Adriaan Laurens Witloex op 1.8.1679¹²¹. Jan Cornelis van de Voort leent op 12.10.1680 100 gulden van Willem Cornelis Jan van de Wiel¹²²; Jan Cornelis van de Voort leent samen met zijn zwager Anthonis Hendricx van Diessen op 9.12.1687 150 gulden van Cornelis Smits¹²³. Verder neemt Jan Cornelis van de Voort op 4.3.1690 een lening, groot 100 gulden, over van zijn broeder Marten, welke deze op 20.1.1687 aangegaan had bij Cornelis Jan Smits¹²⁴.

Wanneer Jan Cornelis van de Voort op 26.3.1692 een inventaris opmaakt, wordt hij vermeld als weduwnaar van Jenneke Hendrik van Diessen en echtgenoot van Maria Adriaan Andries van de Voort¹²⁵.

Het opmaken van deze inventaris was noodzakelijk geworden omdat op 1.3.1692 Jan Cornelis van de Voort en Goijaert Meeusen Van Diessen voogden gesteld werden over de vijf onmondige kinderen van Jan Cornelis van de Voort en Jenneke Henricx van Diessen¹²⁶. Deze voogden zijn op 22.1.1703 vervangen door Peter Cornelis van de Voort en Jan Emberts de Groot. Op 9.2.1704 verkoopt Jan Cornelis van de Voort zijn deel in een weide te Haaren, hem nagelaten door zijn broeder Cornelis, aan zijn broeder Peter Cornelis

van de Voort, voogd over de vijf onmondige kinderen van Jan van de Voort en Jenneke Henricx van Diessen¹²⁷. De voogden verkopen dit goed op 26.2.1704 aan Goijaert Bartholomeus van Diessen en Elisabeth Bartholomeus van Diessen, de weduwe van Balthus Heesters¹²⁸.

Laurens Hendrik van de Ven verklaart op 10.6.1704, dat de voogden over de onmondige kinderen van Jan Cornelis van de Voort, een lening, groot 50 gulden, afgelost hebben¹²⁹.

Op 16.6.1704 gaat Jan Cornelis van de Voort met zijn broeders, drie neven en een nicht een erfdeling aan van de goederen nagelaten door hun grootouders, Jan Cornelis van de Voort en Joostje Franck Brocken, welke goederen te Haaren gelegen zijn¹³⁰. Verder koopt Jan Cornelis van de Voort op 2.6.1706 een perceel heide en een perceel weide te Kerkhoven van Aernout Jan van de Voort, welke percelen op 17.6.1704 vernaderd worden door Maria, zuster van de verkoper¹³¹.

Jan Cornelis van de Voort heeft kinderen uit zijn drie huwelijken:

1. Cornelis Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 24.1.1678, overleden te Haaren op 20.8.1731, gaat te Helvoirt in ondertrouw op 25.6.1701 met Petronella Jan Lombarts, de weduwe van Hendrik Bouwens¹³².
2. Maria Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 5.1.1680 gaat te Oisterwijk op 4.2.1713 in ondertrouw met Jan Adriaan van Es en trouwt aldaar op 19.2.1713. De bruidegom woont te Heukelom, de bruid te Oisterwijk.

Na het overlijden van Jan Adriaan van Es hertrouwt Maria met Dries Dirck Heessels, die te Haaren woont. Dit bruidspaar is te Oisterwijk op 23.4.1718 in ondertrouw gegaan.

Maria heeft twee kinderen uit haar eerste huwelijk.

3. Johannes, volgt IV d.
4. Judocus Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Haaren op 2.9.1687, overleden te Haaren op 28.11.1749, gaat op 13.1.1714 te Helvoirt in ondertrouw met Maria Willem Peijnenborgh, eveneens geboren te Haaren.

Joost verkoopt, samen met zijn broeder Jan en zijn zuster Maria, op 3.3.1710 een perceel heide te Haaren aan Jacobus Adriaan Lombarts en een ander perceel heide, eveneens te Haaren, aan Elisabeth van Diessen, de weduwe van Balthus Heesters¹³³.

Samen met zijn broeders Jan en Aernout en zijn zuster Maria verkoopt hij op 13.2.1713 een weide te Haaren aan Peter Lambert Peijnenborg¹³⁴. Op 19.4.1717 verkoopt Joost een vierde gedeelte in een akker te Kerkhoven aan Peter Bartholomeus Carremans¹³⁵.

Op 17.1.1721 koopt Joost Jan van de Voort een vierde gedeelte in een huis en aanliggende gronden, te Kerkhoven, van Johan Hartong¹³⁶.

Uit het huwelijk van Joost van de Voort en Maria Peijnenburg

is één zoon geboren:

Johannes, R.K. gedoopt te Haaren op 29.1.1718, overleden vóór 1749¹³⁷.

5. Aernout, waarvan de doop niet gevonden is¹³⁸.
6. Johanna Jan van de Voort, waarvan de doop evenmin gevonden is, werd te Oisterwijk begraven op 2.9.1756. Zij trouwt te Oisterwijk op 13.1.1726 met Jasper Gielis Vermeer, die te Oisterwijk begraven is op 19.2.1771¹³⁹.
Dit echtpaar heeft te Oisterwijk twee kinderen laten dopen.
7. Maria, R.K. gedoopt te Haaren op 9.1.1691, jong overleden.
8. Anthonius, volgt IV e.
9. Maria Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 20.9.1696, begraven te Helvoirt op 16.12.1724. Zij trouwt te Helvoirt op 25.4.1723 met Gerrit Anthonissen van de Graeff, die te Helvoirt begraven is op 24.3.1747.
Dit echtpaar heeft te Helvoirt een zoon en een dochter laten dopen.
10. Cornelia Jan van de Voort, R.K. gedoopt te Oisterwijk, gaat op 10.10.1722 te Oisterwijk in ondertrouw met Jan Adriaan Heijmans.
Uit dit echtpaar worden acht kinderen gedoopt, die R.K. gedoopt zijn te Oisterwijk.
11. Petronilla, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 3.3.1699.
12. Petrus, volgt IV f.
13. Helena, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 5.10.1705.

IV d Johannes Jan van de Voort (zv. III c), R.K. gedoopt te Oisterwijk op 21.7.1682, overleden vóór 23.7.1717, trouwt te Oisterwijk op 15.2.1711 met Maria, dochter van Jan Jan Vromans en Johanna Jan Peijnenborgh, eveneens te Oisterwijk geboren.

Jan Jan Cornelis van de Voort verkoopt op 19.11.1706 een perceel heide te Kerkhoven aan Elisabeth Bartholomeus van Diessen, de weduwe van Balthus Heesters¹⁴⁰, terwijl hij op 9.5.1712 een akker te Kerkhoven verkoopt aan Francis en Maria, beide kinderen van Jan Lievens¹⁴¹.

Jan Jan Cornelis van de Voort verkoopt met zijn zwagers: Gerard Jan Jan Vromans en Jan van der Aa, de echtgenoot van Mechelina Jan Jan Vromans op 14.7.1712 een woonhuis met aanliggende landerijen te Huijclom aan Abraham van Rotterdam, drossaard van Venloot^{142, 143}. Samen met zijn zwager Gerard Jan Jan Vromans verkoopt Jan van de Voort op 9.8.1712¹⁴⁴ twee derde gedeelte in een akker te Oisterwijk aan Geertruijdt Ermers, de weduwe van Bartholomeus van Turnhout.

Jan Jan van de Voort en Maria Jan Jan Vromans maken op 16.2.1716 hun testament voor notaris Dirck van Wijck te Oisterwijk. Hierbij staat vermeld, dat de testateur ziek is¹⁴⁵.

Niet al te lang hierna zal Jan Jan Cornelis van de Voort overleden zijn, want op 23.7.1717 verkoopt zijn weduwe een akker te Kerk-

hoven aan Adriaan Jan van Iersel¹⁴⁶. Zij leent op 29.11.1717 van Adriaan van Iersel 50 gulden en op 28.5.1718 nogmaals 50 gulden, waarbij de aantekening gemaakt is dat de lening een looptijd van vijf jaar^{147, 148} heeft.

Uit het huwelijk stammen de volgende kinderen:

1. Johannes, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 23.12.1711.
2. Cornelius, R.K. gedoopt op 6.1.1713.
3. Cornelius, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 12.7.1714 en begraven te Tilburg op 28.12.1739.

IV e Antonius Jan van de Voort (zv. III c), R.K. gedoopt te Oisterwijk op 16.9.1693, gaat op 18.11.1719 te Oisterwijk in ondertrouw met Lucia, dochter van Embert Jan Emmen en Petronella Jan van Strijthoven, geboren te Oisterwijk. Lucia heeft het laatst gewoond te Tilburg aan de Heuvel, wanneer zij daar op 6.5.1738 begraven wordt.

Embert Jan Emmen staat op 24.2.1722 het tochtrecht af over een weide en een huis te Oisterwijk aan zijn vier kinderen¹⁴⁹.

Op 4.3.1722 wordt de weide door Anthonij Jan van de Voort te samen met zijn zwagers Willem Lievens, de weduwnaar van Maria Emmen, Johannes Delien, de echtgenoot van Petronella Emmen en Jan Embert Jan Emmen, verkocht aan Jan Adriaan Keterlaars¹⁵⁰. Het huis verkopen zij op 17.11.1723 aan Anthonij Glavimans¹⁵¹.

Dit echtpaar krijgt van schepenen te Oisterwijk op 26.3.1733 een borgbrief om naar Tilburg te vertrekken^{152, 153}.

Dit echtpaar heeft de volgende kinderen laten dopen:

1. Maria, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 7.1.1721.
2. Maria, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 12.1.1723.
3. Maria Petronella, R.K. gedoopt te Oisterwijk, op 24.1.1724 trouwt te Tilburg op 17.4.1746 met Cobus Jan van Doornmaal, zoon van Jan Gerit van Doornmaal en Marij Jacob Jansz, R.K. gedoopt te Tilburg op 20.7.1716, begraven te Tilburg op 8.8.1787. Dit echtpaar woont aan de Hoeven te Tilburg. Zij hebben zeven kinderen te Tilburg laten dopen.
4. Johannes, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 16.9.1726.
5. Embertus, volgt V e.
6. Wilhelma, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 26.11.1731, verkrijgt op 7.11.1761 een borgbrief voor Ginneken¹⁵⁴.
7. Johanna, R.K. gedoopt te Tilburg op 31.8.1734.

V e Embertus Antonij van de Voort (zv. IV e), R.K. gedoopt te Oisterwijk op 5.9.1729, is begraven te Tilburg op 20.4.1791. Hij trouwt te Tilburg op 14.9.1766 met Catharina Adriaan Jan Wilberts, geboren te Eersel en wonende te Udenhout. Het huwelijk is op dezelfde dag door de pastoor te Udenhout ingezegend.

Catharina Wilberts is te Tilburg begraven op 5.9.1804; dit echtpaar heeft te Tilburg aan de Oostenheikant gewoond.

Embert Anthonij van de Voort is op 6.9.1766 met een borgbrief

vertrokken naar Udenhout¹⁵⁵.

Uit dit echtpaar zijn de volgende kinderen geboren:

1. Lucia Embert van de Voort, R.K. gedoopt te Udenhout op 21.12.1766, trouwt te Tilburg op 21.7.1787 met Johannes de Man, geboren te Tilburg. De bruidegom is in militaire dienst geweest, waaruit hij op 27.6.1785 ontslagen is.
2. Joanna Maria Embert van de Voort, R.K. gedoopt te Tilburg op 9.8.1769, trouwt te Tilburg op 25.11.1805 met Jan Cornelis van Laarhoven, wever, welke eveneens te Tilburg geboren is.
3. Antonia Maria Embert van de Voort, R.K. gedoopt te Tilburg op 14.10.1792 met Cornelis Michiel Schaapsmeeders, geboren te Tilburg, begraven aldaar op 2.12.1794. De bruid woonde op de Oostenheikant, de bruidegom op Corvel. Antonia hertrouwt te Tilburg op 8.5.1797 met Jan Baptist Adriaan van de Loo, eveneens een wever.
4. Adrianus, R.K. gedoopt te Tilburg op 6.4.1774, aldaar begraven op 8.4.1774.

IV f Petrus Jan van de Voort (zv. III f), R.K. gedoopt te Oisterwijk, trouwt te Tilburg op 3.9.1724 met Eva Adriaan Haneveer, geboren en wonende te Gilze.

Dit echtpaar heeft de volgende kinderen laten dopen:

1. Cornelius, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 24.11.1726.
2. Adriana Maria, R.K. gedoopt op 22.2.1729.
3. Joannes, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 20.10.1731.
4. Adriana, R.K. gedoopt te Oisterwijk op 25.9.1733.

III d Martinus (zv. II c), geboren vóór 1674¹⁵⁶, wordt te Haaren begraven op 19.9.1730. Hij gaat te Oisterwijk in ondertrouw op 10.2.1691 met Cornelia Henricus Verkuylen, welke eveneens te Haaren woont.

Het huwelijk is ingezegend in de R.K. kerk te Haaren op 18.2.1691. Op 31.10.1693 verklaren Huijbert Willem Kovels en Peter Driessen van de Voort, beiden te Haaren, dat het hun bekend is, dat Hendrik Geerits Verkuylen zijn bezit overgegeven heeft aan zijn schoon-zoon Marten Cornelis van de Voort¹⁵⁷.

Martinus Cornelis van de Voort koopt op 19.3.1698 een aantal percelen land te Haaren¹⁵⁸, terwijl hij op 12.4.1715 een akker te Oisterwijk koopt van Maria Adriaan Andries van de Voort, de weduwe van Jan Adriaan Peijnenborg¹⁵⁹.

Marten Cornelis van de Voort leent op 25.8.1717 125 gulden van Anthonij Jan Hendrik Steven Leijten, momboir over Maria Anna onmondige dochter van wijlen Jan Jan de Groot en Cornelia Jan Lomberts¹⁶⁰ en op 2.7.1729 - te samen met zijn meerderjarige zoon Cornelis - leent Marten van de Voort 200 gulden van Frederik Anthonisse, provisor van het Arme Vrouwen Huis te Oisterwijk¹⁶¹.

Uit dit echtpaar zijn twee kinderen geboren:

1. Cornelius, volgt IV e.

2. Hendrina, R.K. gedoopt te Haaren op 12.1.1694.

IV g Cornelius Martinus van de Voort (zv. III d), R.K. gedoopt te Haaren op 9.10.1691, aldaar begraven op 14.11.1736¹⁶². Hij trouwt te Oisterwijk op 29.10.1724 met Adriana Willem Pijnenborg, eveneens geboren te Haaren, welk huwelijk te Haaren op dezelfde dag door de pastoor ingezegend wordt. Na het overlijden van haar echtgenoot, hertrouwt Adriana Willem Pijnenborgh te Oisterwijk op 17.8.1738 met Michiel van Megen, de weduwnaar van Catharina Brenders, met wie hij op 16.10.1717 te Oisterwijk gehuwd was.

Cornelis Marten van de Voort koopt op 20.8.1717 een weide te Kerkhoven van Willem Wouter Brock, uit het bezit van diens echtgenote Adriana Gerit Gerit Wagemakers¹⁶³. Cornelis van de Voort huurt op 12.2.1732 enkele percelen land van de armmeesters van Haaren¹⁶⁴.

Dit echtpaar heeft slechts één zoon laten dopen:

1. Petrus Nicolaas, R.K. gedoopt te Haaren op 6.12.1725.

NOTEN

De geraadpleegde registers zijn aanwezig in het Rijks Archief voor Noord Brabant te 's-Hertogenbosch, tenzij anders is aangegeven.

Tenzij anders is aangegeven verwijst R naar het oud rechterlijk archief van Oisterwijk; N verwijst naar oud notarieel archief van Oisterwijk.

1. Ned. Patriciaat 47, 344 (1961). Uitgave: Centr. Bureau voor Genealogie, 's-Gravenhage. 2. Het transport van de hoeve is niet gevonden in R 265 en R 266. 2a. Op deze datum wordt hij vermeld als echtgenoot van Joostken, vgl. R 324, f 43. 3. R 344, f 43v. 4. R 367, f 52v. 5. R 333, f 47v. 6. R 333, f 47. 7. R 338, f 45v. 8. R 338, f 69. 9. R 355, f 72. 10. R 338, f 76v. 11. De afstammelingen van dit echtpaar zijn beschreven in het Ned. Patriciaat 47 344 (1961). 12. Gens Nostra, 22 P. 118 (1967). 13. N 5263, f 30. 14. R 356, f 16. 15. R 361, f 47v, 2e stuk. 16. R 355, f 9v. 17. R 370, f 13v, 2e stuk. 18. R 370, f 14. 19. N 5290. 20. N 5289, f 96v. 21. N 5290. 22. R 401, f 91v. 23. R 401, f 94v. 24. N 5289, f 77. 25. R 407, f 239. 26. R 407, f 233. 27. R 407, f 296. 28. R 480, f 364. 29. De begraafregisters van Haaren beginnen eerst in 1724. Voorts vertonen de doop- en trouw-registers van Oisterwijk verschillende hiaten. Ook zijn de begraafregisters van Oisterwijk, vooral in de beginperiode hoogst onvolledig. 30. R 481, f 189v. 31. R 413, f 45. 32. Hoewel de doop van Jacob niet gevonden is, stamt hij uit het eerste huwelijk van Peterke van de Voort: hij wordt vermeld, wanneer er sprake is van kinderen uit haar eerste huwelijk. 33. Wanneer een weduwe/weduwnaar hertrouwt, wordt gewoonlijk het eerste kind uit het nieuwe huwelijk vernoemd naar de overleden partner. 34. De huwelijksacte in het R.K. trouwboek vermeldt het echtpaar als: Cornelius Judoci en Cornelia Jacobs. 35. R 480, f 120v. 36. R 411, f 34. 37. N 5289, f 96v. 38. N 5270. 39. R 480, f 73v. 40. R 359, f 8. 41. R 363, f 32v. 42. R 399, f 26 v. 43. R 476 ongefolieerd. 44. N 5263. 45. R 555, f 22. 46. R 555, f 17. 47. Ned. Geref. Trouwregister Helvoirt DTB 8. 48. R.K. Trouwregister Haaren DTB 2. 49. R 480, f 153. 50. R 481, f 212v. 51. R 407, f 271. 52. R 408, f 18. 53. Ned. Geref. Trouwregister Oisterwijk DTB 12. 54. N 5289, f 43. 55. Groot Placaetboek, II, f 1263. 56. R 480, f 160. 57. R 408, f 48v. 58. R.K. Trouwregister Haaren DTB 3. 59. Ned. Geref. Trouwregister Helvoirt DTB 10. 60. R 480, f 69v. 61. r 410, f 243v. 62. R 555, f 108v. 63. R 593, f 115. 64. R 556 a, ongefolieerd. 65. R 558, f 33. 66. R 563, f 97v. 67. r 560, f 222v. 68. R 563, f 156. 69. R 563, f 240v. 70. In de begraafacte staat hij vermeld als: Vrees van de Voort, een oud man! Vrees (of Freijs) is een synoniem voor Laurentius. 71. R 480, f 49. 72. r 480, f 50. 73. R 481, f 124. 74. R 555, f 36v. 75. Vernadering: voorkeursrecht, dat bloedverwanten van de verkoper hadden bij de verkoop van onroerende goederen. Binnen de termijn van "een jaar en zes weken" kon men de koop ongedaan maken, wanneer

men "nader in den bloede" stond tot de verkoper dan de oorspronkelijke koper. De oorspronkelijke koper ontving dan wel een schadeloosstelling. 76. R 415, f 150. 77. N 5297, f 212. 78. r 417, f 211. 79. N 5306, f 205v. 80. R 472, f 32v. 81. n 5301, f 169. 82. R 556, f 82. 83. r 562, f 204v. 84. N 5317, f 315. 85. R 563, f 160. 86. Moergestel R 348, f 94. 87. Moergestel R 349, f 154. 88. Lucia van de Voort wordt hier vermeld als: weduwe van Cornelis van de Ven. Een mogelijke verklaring hiervoor lijkt, dat zij aan het Roodven woonde. 89. R 556, f 232. 90. R 432, f 132. 91. R 429, f 45v. 92. R 428, f 49v. 93. r 428, f 98v. 94. R 429, f 44. 95. Borgbrieven Nr. 158 en 171. Streekarchief Oisterwijk. 96. R 559, f 166. 97. Moergestel R 350, f 38v. 98. Moergestel R 668, f 97v. 99. Moergestel R 324, f 74. 100. Moergestel R 668, f 122. 101. R 560, f 143. 102. Leget, J. N., Borgbrieven, ingeleverd bij schepenen te Oisterwijk & Personen vertrokken uit: Enschoot, Haaren en Huijclom. 2e druk 1980 Eigen Uitgave. 103. R 430, f 185. 104. R 430, f 186. 105. R 557, f 92. 106. Leget, J. N., Een eeuw borgbrieven, afgegeven door schepenen te Oisterwijk. 2e druk 1980, Eigen Uitgave. 107. R 559, f 85v. 108. R 367, f 52v. 109. R 345, f 24. 110. R 347, f 93. 111. R 357, f 7. 2e stuk. 112. R 359, f 8. 2e stuk. 113. R 445, ongefotieerd. 114. R 502, f 12. 115. R 480, f 119v. 116. 's-Hertogenbosch R 1697, f 198v. 117. R 407, f 107. 118. R 480, f 246v. 119. R 401, f 33v. 120. N 5286. 121. N 5273. 122. R 374, f 48. 123. R 400, f 79. 124. R 401, f 81. 125. N 5288. 126. R 100, f 14v. 127. R 407, f 102. 128. R 407, f 109. 129. R 407, f 130v. 130. R 480, f 246v. 131. R 407, f 203v. 132. Hendrik Bouwens wordt ook vermeld als Hendrik Wouter Demers. 133. R 408, f 17. 134. R 409, f 130. 135. R 411, f 47. 136. R 412, f 167v. 137. In de begraafte van Judocus Jan van de Voort staat vermeld: overleden zonder kinderen na te laten. 138. Hij is een kind uit het eerste huwelijk van Jan Cornelis van de Voort. Bij de voogdijstelling over de kinderen uit dit huwelijk is sprake van vijf kinderen. 139. In de begraafte van Jasper Giellis Vermeer staat vermeld dat hij arm was. 140. R 407, f 215. 141. R 409, f 55. 142. R 409, f 71. 143. Met Venloon wordt Loon op Zand bedoeld. 144. R 409, f 83v. 145. N 5294. 146. R 411, f 92. 147. R 411, f 134v. 148. R 411, f 182v. 149. R 413, f 13. 150. R 413, f 19. 151. R 413, f 167. 152. R 416, f 69v. 153. Leget, J. N. Een eeuw borgbrieven, afgegeven door schepenen van Oisterwijk. 2e druk 1980, Eigen uitgave. 154. R 423, f 266. 155. R 425, f 52. 156. N 5291 A. Op 26.8.1708 legt Martinus een verklaring af. Hierin wordt vermeld, dat hij 52 jaar oud zou zijn. 157. N 5289, f 62. 158. R 404, f 139v. 159. R 410, f 93v. 160. R 411, f 108v. 161. R 555, f 15. 162. In deze begraafte is vermeld: "nalatende een kind". 163. R 411, f 107v. 164. R 589, f 117.

VRAGEN

Adriaentgen Cornelis

Herbert Joosten, van Schoonhoven, leidde daar, tr. (geref.) Schoonhoven 18 november 1608 Adriaentgen Cornelis, van Geertruidenberg. Zij lieten tussen 1611 en 1624 de volgende kinderen te Schoonhoven gereformeerd dopen: Toentgen, Joost (2x), Pauwels, Jan en Lijntgen. Voorts was er nog een dochter Jacomijntje en een zoon Cornelis. De kinderen noemden zich (Van) Houweling(en).
Gevraagd: nadere gegevens over de familie en voorouders van Adriaentgen Cornelis.

K. J. Slijkerman
Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam

Kwartierstaat van de kinderen van het gouden echtpaar Siemons-Oomens

P. J. Siemons

Paulus Potterweg 43, 6562 XJ Groesbeek

1. Kinderen Siemons.
2. Arnoldus Siemons
geboren op 8 november 1902 te Dongen in de Klinkert,
gehuwd op 1 mei 1930 te Dongen met:
3. Antonetta Oomens
geboren op 3 mei 1903 te Dongen in de Groenstraat.
4. Petrus Siemons
geboren op 21 januari 1866 te Dongen in de Groenstraat,
overleden op 27 juni 1937 te Dongen in de Eindsestraat,
landbouwer te Dongen, gehuwd op 31 juli 1890 te Dongen
met:
5. Johanna Walthera van den Nieuwenhuijzen
geboren op 13 december 1868 te Dongen en overleden op 3
november 1956 te Dongen in de Eindsestraat.
6. Johannes Oomens
geboren op 20 juni 1868 te Dongen en overleden op 24
september 1927. Arbeider te Dongen, gehuwd op 13 sep-
tember 1900 te Oosterhout met:
7. Catharina Maas
geboren op 12 februari 1877 te Vlijmen en overleden op 30
januari 1936 te Tilburg.
8. Johannes Siemons
geboren op 17 april 1826 te Oosterhout in Noord-Brabant,
overleden op 24 maart 1906 te Oosterhout. Stoelenmaker en
landbouwer te Oosterhout en Dongen; gehuwd op 12
februari 1859 te Dongen met:
9. Petronella van Gestel
geboren te Alphen-Riel op 7 februari 1833 en overleden op 1
juli 1873 te Dongen.
10. Cornelis van den Nieuwenhuijzen
geboren te Bergen op Zoom op 17 januari 1833 (als Cornelis
Smeijers) en overleden op 9 april 1920 te Dongen. Militair in
Nederlands-Indië en schoenmaker te Dongen; gehuwd op 7
juli 1865 te Dongen met:
11. Nicolasina Jansen
geboren op 16 januari 1829 te Dongen en overleden op 29
oktober 1882 te Dongen.
12. Laurentius Oomens
geboren op 13 februari 1820 en overleden op 28 december
1874 te Dongen. Arbeider te Dongen; gehuwd op 29 april
1852 te Oosterhout met:
13. Geerdina Robbregts

Johannes Oomens (1868-1927) (nr. 6) en Catharina Maas (1877-1936) (nr. 7).

- geboren op 4 april 1822 te Oosterhout en overleden op 3 maart 1874 te Dongen.
14. Hubertus Maas
geboren te 's-Hertogenbosch op 13 januari 1853 en overleden op 15 oktober 1930 te Dongen. Café-houder te Dongen; gehuwd op 17 augustus 1876 te Vlijmen met:
 15. Petronella van de Wiel
geboren op 26 september 1851 te Vlijmen en overleden op 8 oktober 1926 te Dongen.
 16. Johannes Siemons
gedoopt op 2 november 1792 te Oosterhout en overleden op 13 januari 1831 te Oosterhout. Arbeider te Oosterhout; gehuwd op 28 april 1825 te Oosterhout met:
 17. Maria van Opstal
gedoopt op 26 april 1795 te Oosterhout en overleden op 26 juni 1867 te Dongen. Stoelenmaakster.
 19. Dijmpa van Gestel
gedoopt op 22 juli 1796 te Alphen en te Dongen overleden op 25 februari 1858 als weduwe van Arnoldus Vingerhoets. Landbouwster te Dongen.
 20. Cornelis van den Nieuwenhuijzen
gedoopt op 8 november 1795 te Hilvarenbeek en overleden op 16 januari 1867 te Dongen. Metselaar te Dongen; gehuwd op 6 juni 1833 te Bergen op Zoom met:
 21. Johanna Langenbroek
geboren omstreeks 1813 te Bergen op Zoom en overleden op 7 januari 1862 te Dongen.

22. Engelbert Jansen
gedoopt op 16 november 1787 te Dongen en overleden op 31 mei 1840 te Dongen in de Lage Ham. Dagloner te Dongen; gehuwd op 5 mei 1825 te Dongen met:
23. Waltera (Wouterina) Hultermans
gedoopt op 1 oktober 1800 te Dongen en overleden op 13 januari 1862 te Dongen.
24. Laurentius Oomens
gedoopt op 20 april 1780 te Dongen en overleden op 25 juni 1851 te Dongen. Landbouwer; gehuwd op 13 november 1803 te Gilze met:
25. Dijnpha Cornelia Verbeuken
gedoopt op 4 augustus 1780 te Rijsbergen en overleden op 24 augustus 1854 te Dongen.
26. Jacobus Robbregts
gedoopt op 15 juli 1791 te Oosterhout en overleden op 6 maart 1867 te Oosterhout. Landbouwer; gehuwd op 29 april 1819 te Oosterhout met:
27. Wilhelmina van Loon
gedoopt op 6 februari 1786 te Oosterhout en overleden op 24 november 1853 te Oosterhout. Eerder weduwe van Adriaan Cornelis Driesen.
28. Johannes Maas
geboren op 31 augustus 1829 te Udenhout en overleden na zijn echtgenote. Broodbakker te 's-Hertogenbosch; gehuwd op 24 mei 1850 te Vlijmen met:
29. Johanna van Vugt
geboren op 15 februari 1823 te Vlijmen en overleden op 24 februari 1882 te Vlijmen.
30. Hendrik van de Wiel
geboren op 25 februari 1810 te Hedikhuizen en overleden op 14 oktober 1884 te Vlijmen. Landbouwer, gehuwd op 18 april 1839 te Vlijmen met: Maria van Doveren, geboren op 17 februari 1815 te Vlijmen. Vanaf 1840 wordt zijn echtgenote steeds genoemd:¹
31. Wouterina van Doveren
geboren op 24 juli 1817 te Vlijmen. Zij vertrok op 20 oktober 1897 van Vlijmen naar Herpt.
32. Johannes Siemons
gedoopt op 16 december 1759 te Oosterhout en overleden op 1 januari 1831 te Oosterhout; gehuwd op 18 mei 1788 te Oosterhout met:
33. Johanna Maria in 't Groen
gedoopt op 17 februari 1756 te Dongen en overleden op 3 april 1824 te Oosterhout.
34. Pieter van Opstal
gedoopt op 14 april 1765 te Dongen en overleden op 12 maart 1810 te Oosterhout; gehuwd op 18 mei 1794 te

- Oosterhout met:
35. Johanna Huijben
gedoopt op 28 november 1763 te Oosterhout en overleden
op 5 december 1826 te Oosterhout. In 1825 was zij spinster.
 38. Peter van Gestel
gedoopt op 12 juni 1759 te Gilze en begraven op 4 november
1796 te Gilze; gehuwd op 15 januari 1786 te Gilze met:
 39. Petronella de Swart
gedoopt op 17 februari 1761 te Gilze en overleden te Gilze;
begraven op 21 juli 1812 te Gilze.
 40. Johannes Smeijers
natuurlijke vader van nr. 20°.
 41. Allegonda van den Nieuwenhuijzen
gedoopt op 10 januari 1768 te Hilvarenbeek en overleden als
weduwe van Petrus Dingeman Dingemans op 5 juni 1840 te
Dongen in de Lage Ham.
 42. Onbekend.
 43. Cornelia Langenbroek
vermoedelijk geboortig van Bergen op Zoom, overleden
vóór 1862. Zij had een natuurlijke, niet erkende dochter 21.
 44. Johannes Jansen
gedoopt op 6 januari 1753 te Dongen en overleden op 19
oktober 1790 te Dongen in de Hei; gehuwd op 9 mei 1784 te
Loon op Zand met:
 45. Anna Kops (Koppens)
gedoopt op 18 augustus 1753 te Dongen en overleden op 5
mei 1820 te Dongen.
 46. Nicolaas Hultermans
gedoopt op 5 mei 1771 te Dongen en overleden op 16 april
1821 te Dongen; gehuwd op 17 april 1796 te Dongen met:
 47. Nicolasina Timmermans
gedoopt op 6 juni 1764 te Dongen en overleden op 15 sep-
tember 1809 te Dongen op de vaart.
 48. Laurentius Oomens
gedoopt op 5 maart 1737 te Dongen en overleden op 8
oktober 1811 te Dongen in de Kerkstraat; gehuwd op 14 mei
1769 te Dongen met:
 49. Jacomina (Jacoba, Wilhelmina) Laurijsen
gedoopt op 23 mei 1739 te Dongen en overleden op 20 juli
1786 te Dongen in de Kerkstraat.
 50. Franciscus Verbeuken
overleden op 30 maart 1794 te Rijsbergen; gehuwd met:
 51. Clara Elisabeth Mottart (Montart)
gedoopt op 30 augustus 1748 te Rijsbergen en overleden op
13 februari 1786 te Rijsbergen.
 52. Johannes Robbregts
gedoopt op 19 september 1749 te Oosterhout en overleden
op 26 maart 1817 te Oosterhout; ging in ondertrouw op 23

- juni 1779 te Oosterhout met:
53. Geertruida Tonnaer
gedoopt op 9 december 1750 te Dongen en overleden op 9 april 1809 te Oosterhout.
 54. Anthony van Loon
gedoopt op 24 april 1744 te Oosterhout en overleden op 3 februari 1817 te Oosterhout. Landbouwer; gehuwd op 22 april 1775 te Oosterhout met:
 55. Geertruida Ackermans
gedoopt op 11 april 1751 te Oosterhout.
 56. Hubertus Maas
gedoopt op 4 oktober 1792 te Helvoirt en overleden op 26 september 1846 te Udenhout. Landbouwer; gehuwd op 27 april 1817 te Udenhout met:
 57. Catharina Canters
gedoopt op 19 augustus 1799 te Udenhout en overleden op 9 november 1844 te Udenhout.
 58. Marinus van Vugt
geboren omstreeks 1787 en overleden op 25 mei 1849 te Vlijmen. Schipper en kooiman; gehuwd met:
 59. Adriana Verschuren
geboren omstreeks 1787 en overleden op 24 februari 1823 te Vlijmen.
 60. Gijsbertus van de Wiel
gedoopt op 19 september 1775 te Hedikhuizen en overleden op 12 mei 1813 te Hedikhuizen; gehuwd met:
 61. Adriana Pullus
 62. Marinus van Doveren
geboren omstreeks 1784, gehuwd op 17 februari te Vlijmen met:
 63. Catharina Kuijs
geboren omstreeks 1788.
 64. Johannes Adrianus Simons
gedoopt op 27 oktober 1727 te Oosterhout en overleden in of na 1789. Gehuwd op 21 mei 1755 te Oosterhout met:
 65. Catharina Embrecht Ackermans
gedoopt op 2 november 1729 te Oosterhout en overleden op 5 mei 1775 te Oosterhout.
 66. Gerardus Peter in 't Groen
gedoopt op 4 augustus 1731 te Dongen en overleden op 9 juni 1781 te Klein-Dongen, gehuwd in juni 1755 te Oosterhout met:
 67. Johanna Maria Adriaan van Drunen
gedoopt (vermoedelijk) te Oirschot op 12 september 1728 en overleden op 5 april 1789 te Dongen.
 68. Laureijs Leendert van Opstal uit Gilze
overleden op 10 oktober 1767 te Oosterhout. Ging op 29 april 1762 te Oosterhout in ondertrouw met:

69. Maria Peter Liesen
gedoopt op 18 februari 1738 te Oosterhout en overleden in oktober 1776 te Oosterhout.
70. Cornelis Jan Huijben
overleden op 19 januari 1800 te Oosterhout. Gehuwd op 23 januari 1763 te Oosterhout met:
71. Pieterella Jan Gijzen
gedoopt op 26 juni 1740 te Oosterhout en overleden op 16 januari 1777 te Oosterhout.
76. Theodorus (Dirck) Adriaan van Gestel
gedoopt op 12 september 1730 te Gilze en overleden op 25 januari 1809 te Gilze; gehuwd op 19 mei 1754 te Gilze met:
77. Cornelia Jan van der Ven
gedoopt op 4 juni 1735 te Gilze en begraven op 9 januari 1771 te Gilze.
78. Michiel Cornelis de Swart
gedoopt op 1 november 1722 te Gilze en begraven op 5 augustus 1801 te Gilze; gehuwd op 4 mei 1760 te Gilze met:
79. Digna Matthijs Janssens
gedoopt op 30 november 1720 te Gilze en begraven op 2 januari 1795 te Gilze.
82. Cornelis Dielis van den Nieuwenhuysen te Diessen gedoopt op 27 juli 1720 en begraven op 24 maart 1797 te Hilvarenbeek. Gehuwd op 1 maart 1767 te Hilvarenbeek met:
83. Johanna Willem van Huijgevoort
begraven op 14 december 1775 te Hilvarenbeek.
88. Marcus (Merkens) Jansen
overleden op 14 januari 1795 te Dongen in de Hei. Gehuwd op 30 april 1752 te Dongen met:
89. Engelberta Cornelis van de Waser
gedoopt op 27 december 1719 te Dongen en overleden op 14 november 1767 te Dongen.
90. Anthony Laurentius Kops
gehuwd op 26 april 1750 te Dongen met:
91. Anna Paulus Bouwens van Loon
gedoopt op 15 juli 1726 te Dongen en overleden op 29 januari 1798 te Dongen.
92. Adrianus Johannes Hultermans
Afkomstig van De Plaet in Zeeland en overleden op 9 april 1781 te Dongen. Gehuwd op 16 april 1769 te Dongen met:
93. Johanna Johannes van Hamburg
geboren te Waspik ca. 1740 en overleden op 11 mei 1823 te Dongen.
94. Petrus Johannes Timmers
overleden op 22 maart 1775 te Dongen op de Vaart, gehuwd op 11 december 1763 te Dongen met:
95. Waltera Henricus Hamels
96. Pieter Laureijs Oomen

- gedoopt op 1 januari 1702 te Dongen en overleden op 24 april 1785 te Dongen in de Kerkstraat. Gehuwd op 27 januari 1732 te Dongen met:
97. Cornelia Cornelis van Venroij
gedoopt op 14 januari 1698 te Dongen en overleden op 19 juni 1756 te Dongen. Zij was eerder weduwe van Theodoor Walraven.
 98. Peter Adrianus Laurijsen
begraven (vermoedelijk) op 20 december 1740 te Dongen. Gehuwd met:
 99. Maria Constantinus Vermeulen gedoopt te Dongen op 28 januari 1702 en overleden 23 maart 1798 te Dongen.
 100. Petrus Petrus Verbeucken.
 102. Nicolaas Mottart (Mottaert)
overleden op 21 mei 1780 te Rijsbergen. Gehuwd op 5 december 1740 te Rijsbergen met:
 103. Clara Franciscus Coijmans.
 104. Pieter Jan Robben
gedoopt op 21 juni 1714 te Oosterhout en overleden op 6 april 1793 te Oosterhout; gehuwd op 14 juli 1748 te Oosterhout met:
 105. Maria Adam Timmermans
gedoopt op 14 augustus 1716 te Oosterhout en overleden op 22 september 1771 te Oosterhout.
 106. Johannes Reinerus Thonnaer
gedoopt te Dongen en overleden op 2 maart 1769 te Dongen op de Vaart; gehuwd met:
 107. Maria Jacobus van der Wee
overleden op 10 oktober 1795 te Dongen bij de Kerk.
 108. Adriaan Peter van Loon
gedoopt op 21 juni 1703 te Oosterhout; gehuwd op 7 maart 1734 te Oosterhout met:
 109. Cornelia Cornelis Verkoijen
gedoopt op 26 juni 1706 te Oosterhout en overleden op 4 februari 1780 te Oosterhout.
 110. Willem Ackermans
gehuwd op 10 februari 1743 te Oosterhout met:
 111. Anna Maria Antonisse.
 112. Christiaan Laurens Maas
begraven te Helvoirt op 27 oktober 1794; gehuwd op 8 oktober 1787 te Helvoirt met:
 113. Catharina Huybert van Verhulst
overleden na 1795.
 114. Godefridus Godefridus Canters
begraven te Udenhout op 10 februari 1808; gehuwd met:
 115. Johanna Johannes de Ridder
begraven te Udenhout op 10 september 1810.
 116. Johannes van Vugt

- gehuwd met:
117. Geertruida Vaan.
118. Jan Adriaan Verschuren
geboren te Vlijmen en overleden op 21 januari 1813 te
Vlijmen. Gehuwd met:
119. Ardina Hendrik Amans
geboren omstreeks 1863 te Vlijmen en overleden op 23 fe-
bruari 1823 te Vlijmen.
120. Theodorus Dirck van de Wiel
gedoopt op 24 juni 1748 te Hedikhuizen en overleden op 26
april 1788 te Hedikhuizen; gehuwd op 23 april 1773 te Hedik-
huizen met:
121. Hendrina van Loon of van der Lee
overleden op 21 november 1785 te Hedikhuizen.
122. Johannes Pullus
124. Adrianus van Doveren
geboren omstreeks 1852 en overleden op 25 april 1812 te
Vlijmen. Kweker in de Wolputstraat; gehuwd met:
125. Margarita van de Leur
126. Petrus Kuijs
gehuwd met:
127. Adriana Dekkers
128. Adrianus Anthonis Sijmons
gedoopt op 2 september 1686 te Oosterhout en overleden op
10 april 1733 te Oosterhout; gehuwd op 10 januari 1717 te
Oosterhout met:
129. Petronella Peter Verhoeven
gedoopt op 5 april 1692 te Oosterhout en overleden na 1744.
130. Embrecht Thomas Ackermans
gedoopt op 21 juni 1695 te Oosterhout en overleden op 17
juli 1743 te Oosterhout; gehuwd op 10 oktober 1723 te
Oosterhout met:
131. Adriana Jan Laureijsen
overleden op 15 september 1750 te Oosterhout.
132. Peter Jacobus in 't Groen
gehuwd met:
133. Heijltien Jan Riemslag.
134. Adriaan van Drunen
gehuwd (vermoedelijk) op 8 mei 1723 te Oisterwijk met:³
135. Johanna Maria Jasper van Weerd.
136. Leendert van Opstal
138. Petrus Johannes Liesen
gedoopt te Dongen op 30 juni 1700, gehuwd met:
139. Adriana Jacobus Spreeuw (Spreeuwe)
gedoopt te Dongen op 21 augustus 1701.
142. Jan Gijsberts (Gijsen)
gehuwd met:

143. Maria Nicolaas Scheerders
gedoopt op 25 september 1704 te Oosterhout.
152. Adrianus van Gestel
gehuwd met:
153. Adriana Petrus Backx
154. Jan Cornelis van der Ven
gehuwd op 29 november 1734 te Gilze met:
155. Adriana Adriaan Aart Wouters
156. Cornelis de Swart
gehuwd met:
157. Adriana Sanctior in 't Ven
158. Matthias Janssens
gehuwd met:
159. Eva Evers
164. Dielis (Egidius) Johannes van Nieuwenhuijsen
gedoopt op 31 maart 1684 te Diessen en overleden op 16 mei
1740 te Diessen; gehuwd op 6 februari 1714 te Diessen met:
165. Aldegonda Johannes Cornelissen
op 17 oktober 1731 te Diessen begraven.
166. Willem van Huijgevoort (Huyvort)
178. Cornelis Peeter van de(r) Waes (Waser)
gehuwd met:
179. Maria Peeter Scouten
180. Laurentius Kops
182. Paulus Bouwens (van Loon)
gehuwd met:
183. Anna Christiaensen
184. Johannes Hultermans
186. Johannes van Hamburg
gehuwd met:
187. Nicolasina Boom
192. Laureijs Peter Oomen
gedoopt op 21 december 1669 te Dongen en overleden om-
streeks 1737, gehuwd met:
193. Maria Jan van Dongen⁴
overleden vóór 24 december 1739 te Dongen (vermoedelijk
12 oktober 1737).
194. Cornelis Adrianus van Venroij
gehuwd met:
195. Johanna Cornelis
196. Adriaan Laurijsen
198. Constantinus Stans Vermeulen
gehuwd op 20 april 1699 te Dongen met:
199. Petronella Peeter Oomen, gedoopt te Dongen op 11 oktober
1663 zuster van 192.
208. Johannes Robbe
gehuwd met:
209. Johanna Janse

210. Adam Petrus Timmermans
gehuwd met:
211. Elisabeth Petrus Cockx.
212. Rijnier Tonnaer
gehuwd met:
213. Catharina Johannes de Rooij
214. Jacobus van der Wee
216. Peter Michiel van Loon
gehuwd op 26 maart 1691 te Oosterhout met:
217. Anna Nicolaas Woestenbergh
218. Cornelis Govert Verkoijen
gehuwd op 26 oktober 1704 te Oosterhout met:
219. Gertruda Jan Vincenten
224. Laurentius Maas
226. Hubertus Jan van Verhulst
gehuwd op 16 maart 1760 te Helvoirt met:
227. Johanna Maria Adriaan van Iersel
236. Adriaan Verschuren
gehuwd met:
237. Johanna Brouwers
238. Hendrik Amans
gehuwd met:
239. Ardina van Overdijk
240. Theodorus (Dirck) Adriaan van de Wiel
gehuwd op 17 augustus 1737 te Hedikhuizen met:
241. Elisabeth Dirck van Drunen
242. Gijsbert van Loon (van der Lee)
256. Anthonis Adriaan Sijmons
gedoopt op 12 februari 1639 te Oosterhout en overleden na
1693, gehuwd op 17 mei 1681 te Oosterhout met:
257. Helena Mertensdr. Venmans
vermoedelijk gedoopt op 21 juli 1647 te Oosterhout.
258. Petrus Adriaan Verhoeven
gehuwd op 4 september 1686 te Oosterhout met:
259. Petronella Jansdr. Jacobus Snellen
260. Thomas Petrus Ackermans
overleden 11 november 1734 te Oosterhout; gehuwd op 1
mei 1680 te Oosterhout met:
261. Maria Willemsdr. Janse
276. Johannes Geraerdt Liesen
gehuwd met
277. Johanna Peeters
278. Jacobus Petrus Spreeuwel
gehuwd met
279. Marie Cornelis Petrus Beekmans
286. Nicolaas Jansen Scheerders
gehuwd met
287. Catharina Cornelis

328. Johannes Dielis van Nieuwenhuijzen
gedoopt te Diessen op 12 oktober 16... op 28 december 1682
gehuwd met:
329. Maria Lammers Mesmaeckers
384. Peter Jan Oomen⁵
gedoopt te Dongen op 29 februari 1628; gehuwd met:
385. Maria Jan Petersdr. van Oudenhoven
overleden na 30 januari 1695.
396. Constantinus Gerardus Vermeulen⁵
schepen van Dongen; gehuwd met:
397. Barbara Roelofsdr. van Dongen
398. = 384
399. = 385
432. Michiel Jan van Loon uit Oosterhout
434. Niclaes Peterssen Wuestenborgh⁶
gedoopt te Hilvarenbeek op 7 oktober 1623, overleden tus-
sen 1693 en 1699 molenaar te Oosterhout; gehuwd met:
435. Catharina Niclaes vanden Corput

Gegevens van het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch, het Streekarchief te Oosterhout en de gemeentearchieven van Dongen, Bergen op Zoom, Vlijmen, 's-Hertogenbosch en Udenhout.

NOTEN

1. Gemeentearchief Vlijmen.
2. DTB dl. 5 (1773—1797) Hilvarenbeek.
Cornelius fil. illig. Joannis Smayers et Allegonda Cornelii van den Nieuwehuijze.
3. Vertrekt op 22—5—1723 van Oisterwijk naar Oirschot (vide: Leget.) J.N.: Een eeuw borgbrieven afgegeven door schepenen van Oisterwijk (1669—1776). Eingen uit jan, ons (1975).
4. Bij de boedelscheiding van 23 april 1737 wordt haar het vervallen kasteel van de Heren van Dongen of „de Verbrande Hoeve” toegewezen.
5. Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag; dossier Oomen.
6. *De Brabantse Leeuw*, jaargang 27.

VRAAG

Somers

Gegevens worden gevraagd omtrent **Renierus Somers**, geboren ca. 1828, en zijn vrouw **Ida Johanna van Est**. Renierus van Somers was sergeant Vle regiment infanterie Breda. Waar is hij gebleven? Waar is hij getrouwd? Wie waren zijn ouders?

J. v. d. Bogaert-Rijkers. Joh. Verhulststraat 5, 1071 MP Amsterdam.

Het ambacht van de varkens bezien . . . geen volledig raadsel meer?

Beatrix C. M. Jacobs,

Katholieke Hogeschool Tilburg, Faculteit der Rechtsgeleerdheid,
Hogeschoollaan 225, 5037 GC Tilburg.

In het september oktober-nummer van 1979 van dit blad schreef J. Th. M. Melssen over het ambacht van de varkens bezien¹. Aan het einde van dit artikel vroeg de schrijver om reacties of een vervolg op zijn verhaal, omdat de functie van 'varkensbeziener' nog in het duister was gebleven. Wat meer duidelijkheid hieromtrent verschaft ons evenwel Van Uytven in het boek *Stadsfinanciën en stadseconomie te Leuven van de XIIe tot het einde van de XVIe eeuw*².

In het hoofdstuk over de stedelijke ontvangsten bespreekt Van Uytven onder andere de verpachte renten der stad. Hieronder zijn te rangschikken een aantal eigendommen en bedieningen of ambten die de stad Leuven jaarlijks verpacht. Dergelijke inkomsten komen we ook in andere steden tegen. Soms is de oorsprong bekend, soms ook niet. De meeste zijn in de veertiende eeuw niet meer te onderscheiden van accijnzen en zij worden ook als zodanig beschouwd.

Jaarlijks verpacht de stad Leuven aan de hoogste bieder het monopolie van bepaalde bedieningen verbonden aan het gebruik van bepaalde maten of lokalen van de stad. De pachter mag voor zijn diensten een door de stad vastgestelde vergoeding vragen.

Ambten die zo verpacht worden zijn het varken bezien en verder bijvoorbeeld het meten van de kalk, (houts)kolen, het hout, de linnen stoffen, honing en zeem, die in de stad verkocht worden. Wat hield nu dat ambacht van de varkens bezien in?

Deze functie gaf de bevoegdheid tot keuring ('bezien') van de varkens die in de stad verkocht werden 'om te sijn oft gaaf zijn'³.

De keuring werd betaald door de koper. De tarieven waren eind veertiende/begin vijftiende eeuw 1 scuerken (= 8 s. pay.); in de zestiende eeuw 18 miten (= 18 s. pay.). Overigens was keuring aanvankelijk niet verplicht, maar sedert de tweede helft van de zestiende eeuw wel. Varkens die voor eigen gebruik werden vetgemest, werden niet gekeurd.

Tot zover de gegevens over het ambacht van de varkens bezien in Leuven ontleend aan Van Uytven.

Terwijl in Leuven echter het ambacht aan de stad toekwam en de stad het mocht verpachten, verkeerden stad en meierij van 's-Hertogenbosch niet in die positie. De hertog had het ambacht namelijk, zoals in het voorgaande artikel over dit onderwerp is beschreven, in leen uitgegeven. De Bossche stadsrekeningen geven daarom anders dan de Leuvense geen informatie over de functie, de inhoud daarvan en de opbrengst. Niettemin lijkt mij met

de bovenstaande informatie een tipje van de sluier over de 'var-kensbeziener en -beziening' te zijn opgelicht.

NOTEN

1. Melssen, J. Th. L.M., 'Het ambacht van de varkens bezien in Stad en Meierij . . . een raadsel?' *De Brabantse Leeuw*, jg. 28 (1979), 160—162.
2. Van Uytven, R., *Stadsfinanciën en Stadseconomie te Leuven van de XIIe tot het einde der XVIe eeuw*, Brussel 1961 (Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Klasse der Letteren, Jaargang XXIII, 1961 - nr. 44), p. 97—99, 282—283.
3. Van Uytven, a.w., p. 97 nt. 5. Ontleend aan een ordonnantie over de accijnzen van 1377.

Een derde familie Krol te Baardwijk

G. F. Couwenbergh

Grotestraat 18, 5141 HA Waalwijk

*Johannes Krol*¹, geboren 22 oktober 1822 te Doeveren (gemeente Drongelen c.a.) als zoon van de echtelieden Hubertus Crol (geboren te Doeveren 8 oktober 1789) en Joanna de Kivit (geboren te Heesbeen 24 juli 1796), was van beroep landbouwer en overleed 6 februari 1880 te Baardwijk. Hij huwde 15 april 1853 te Baardwijk met: *Petronella Schouten*, geboren 20 juli 1829 te Baardwijk als dochter van Joannes Schouten van den Heesacker (uit Berlicum) en Helena van der Zande (uit Drunen). Zij overleed 10 februari 1905 te Baardwijk.

Kinderen:

1. Helena, geboren te Baardwijk 15 februari 1859; gehuwd te Baardwijk 20 juni 1893 met Stephanus Floris, landbouwer te Nieuwkuyk; overleden te Nieuwkuyk 18 januari 1910.
2. Hubertus Wilhelmus, geboren te Baardwijk 18 mei 1860; gehuwd te Oudheusden c.a. 18 mei 1904 met Cornelia Pulles, weduwe van Johannes van Paler.
3. Francijna, geboren te Baardwijk 10 april 1861; overleden (ongehuwd) 6 december 1884, was zonder beroep.
4. Johannes, geboren te Baardwijk 26 maart 1862; overleden (ongehuwd) te Baardwijk 27 april 1888; was van beroep landbouwer.
5. Johanna, geboren te Baardwijk 28 september 1863; overleden te Baardwijk 6 januari 1864.
6. Johannes, geboren te Baardwijk 30 december 1864; overleden te Baardwijk 21 juni 1865.
7. Johanna, geboren te Baardwijk 21 maart 1866; overleden te Baardwijk 28 juli 1866.
8. Johanna Catharina, geboren te Baardwijk 27 januari 1868; overleden te Baardwijk 2 juli 1868.

9. Johannes Hendrik, geboren te Baardwijk 7 februari 1869; overleden te Baardwijk 21 februari 1869.
10. Johannes Hendrikus, geboren te Baardwijk 29 augustus 1870; gehuwd te Vlijmen 27 september 1900 met Adriana Theodora Boom, geboren te Vlijmen, oud 29 jaar; overleden te Vlijmen 2 januari 1945.
11. Johanna, geboren te Baardwijk 11 januari 1872; gehuwd te Baardwijk 1 mei 1907 (met Johannes Augustinus Pullens, landbouwer, geboren te Baardwijk 14 november 1867 en overleden te Waalwijk 8 oktober 1945); overleden te Waalwijk 13 april 1949.
12. Antonie, geboren te Baardwijk 3 februari 1874; werd 26 april 1907 afgeschreven wegens vertrek naar Chicago.

NOOT

1. Bovengenoemd persoon is geen afstammeling van Jan Aertse Crol en Cornelia van Pelt. Deze afstammelingen zijn in dit tijdschrift al ter sprake gebracht. Een tweede familie Krol vermeldt B.W. van Schijndel: te Baardwijk leefden in 1637 kinderen van Adriaan Hendrikszoon Croll (**Met Gansen Trou**, jg 25 (1978) 159).

VRAAG

Stassen-van Riemsdijk

Jan Stassen (Stas, Staes, Staats e.d.), j.m. in garnizoen te Grave 'luitenant van de ponten', tr. (geref.) Grave 14 januari 1714 Alegonde van Riemsdijk, wed. van Jan van Capelle, wonende te Grave. Mogelijk heette de vader van Jan Paulus. Wie kan mij inlichtingen geven over de doop- en overlijdensdata en kwartieren van dit echtpaar?

A. J. Stasse, Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis.

AANKONDIGING

Uitgaven van J. N. Leget

1. Een eeuw borgbrieven, afgegeven door schepenen van Oisterwijk.
onveranderde herdruk, f 7,—
 2. Borgbrieven, ingeleverd bij schepenen van Oisterwijk en Vertrokken personen uit Enschoot, Haaren en Heuclom. *onveranderde herdruk,* f 8,—
 3. Borgbrieven, afgegeven door schepenen van Moergestel.
onveranderde herdruk, f 6,—
 4. Testamenten gepasseerd voor schepenen van Tilburg (1692—1809).
Verschenen per 15.2.1980, f 7,—
 5. Testamenten, gepasseerd voor notarissen van Oisterwijk (1612—1714).
Verschenen per 15.2.1980, f 10,—
- Portokosten zijn extra: bij bestelling van één deel: f 3,—; voor twee of drie delen: f 4,50; voor vier of vijf delen: f 5,50.
Alle uitgaven te bestellen bij: J. N. Leget, Dr. Hermanslaan 36, 5348 JK Oss, postrekening 218 34 74.
-

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabants Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant). Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijs; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkrade.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 26,-; buitenland excl. België f 27,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 29 NR. 6

NOVEMBER - DECEMBER 1980

Een kindermoord te Bergen op Zoom?

J. W. M. Weijs

H. Geestland 26, 4623 VD Bergen op Zoom

Inleiding

De meeste genealogen wrijven zich vergenoegd in de handen wanneer ze gestoten zijn op een familie, waarvan vele archiefstukken getuigen hoe groot haar macht, invloed en rijkdom (zowel in stoffelijke als geestelijke zin) wel geweest moet zijn. Op zich is het elan van de onderzoeker begrijpelijk: immers, het materiaal kan zonder veel moeite met stapels verzameld worden en indien het dan ook nog directe voorouders betreft, is ieder wel zo ijdel om trots te zijn op de verwantschap. Beter de nazaat van een maatschappelijk zeer geslaagde dan van een kruimeldief die uit zijn slof schoot en zijn leven aan de galg eindigde.

Gelukkig is de tijd, waarin de stamboomkundige zijn gegevens 'selecteerde' of zich liet (ver)leiden door de familiepapieren voorbij. Het is ook niet te betreuren dat niet langer een genealogie die bol staat van belangrijke personen, het privilege heeft om aan het papier toevertrouwd te worden.

Na een democratisering op velerlei gebied kon het niet uitblijven dat men met belangstelling op zoek ging naar het leven van de zogenaamde gewone sterveling in vroegere tijden. Een ander gevolg van dit proces is dat steeds meer mensen het beoefenen van de genealogie in engere zin (stamboomkunde) een nuttige vrijetijdsbesteding vinden en er zich ook metterdaad aan wijden,

zonder zich overigens altijd af te vragen of hun werk wetenschappelijke waarde heeft. Hierdoor, en door het gemakkelijk voorbijgaan aan wetenschappelijk verantwoorde systematiek, benevens het exclusieve karakter van enig onderzoek naar een bepaalde familie, waaruit weinig algemeen geldende conclusies naar voren treden, kan een conflict groeien tussen dilettant en wetenschapsman. Toch is bovenvermelde ontwikkeling een gelukkige, alhoewel er opgemerkt dient te worden dat een tamelijk grote groep onderzoekers de moderne haast niet kan afleggen en in race-tempo de Doop-, Trouw- en Begraafboeken doorsnelt, ten-einde zo vlug mogelijk een aanzienlijk aantal voorouders te verzamelen, de kwantiteit aan de kwaliteit voorrang gevende.

Deze speurders vergeten dan, dat de DTB-boeken alleen het basis-materiaal (graat-genealogie) vormen, dat nodig aangevuld dient te worden met 'levensberichten', die in vele gevallen zeker te vinden zijn, zij het soms na langdurig en vooral geduldig zoeken. Genealogie wordt eigenlijk pas dan interessant wanneer zij ruimer opgevat wordt: een gebeurd feit tastbaar maken, lichamelijke kenmerken van een kwartierdrager verklaren (erfelijkheidsleer)², de samenstelling van een bevolking begrijpen (demografie)³, bepaalde volksgebruiken uitleggen (folklore) of het historisch gegroeide spraakeigen van een gemeenschap ontleden (dialectologie en naamkunde als onderdeel van de algemene taalkunde). Dan ook betreedt de genealogie het terrein van de wetenschap en zal zij de mens helpen bij het vormen van een zuiverder beeld: het uiteindelijke doel van elk wetenschappelijk streven.

De zaak Cornelia Swanen

Geheel toevallig stootte ik op de stukken, behelzende het proces, zoals dat in de eerste helft van de achttiende eeuw tegen Cornelia Swanen gevoerd werd⁴. Eigenlijk in twee opzichten toevallig: ten eerste omdat ik een geheel andere familie, waarmee ze maar even in contact is geweest, onderzocht en ten tweede omdat de genoemde archiefstukken min of meer ten onrechte in het rechterlijk archief van Bergen op Zoom terechtgekomen zijn.

Cornelia was één van die mensen, voorbestemd om na een kort of lang leven door een alle sporen uitwissende dood weggerukt te worden. Een DTB-geval dus: een onbetekenende vrouw, die misschien heel intens geleefd heeft, doch dan toch zonder dat wij dit weten. Door een zonder meer tragische gebeurtenis verliep alles anders.

Cornelia werd gedoopt (R.K.) te Roosendaal op 5 maart 1716⁵ als dochter van Adrianus Antonissen Swaen (1682⁶—1749⁷) en Adriana Jansse Meertens⁸. Zij was het op één na jongste kind van dit echtpaar, dat huwde te Roosendaal op 19 april 1705 (ondertrouw aldaar 28 maart 1705), zijnde j.m. en j.d., beiden geboren en woonachtig te Roosendaal⁹. Cornelia had twee zussen: Maria, gedoopt 7 februari 1706¹⁰, Jacoba, gedoopt 16 september 1709¹⁰ en drie broers:

Antonius, gedoopt 16 september 1709 (tweeling met Jacoba)¹⁰, Joannes, gedoopt 23 juni 1713⁵ en Adrianus, gedoopt 14 mei 1719⁵. Over haar jeugd weten we betrekkelijk weinig. Ze zal wel opgegroeid zijn in een plattelandsgemeenschap als dochter van onbemiddelde ouders, zwoegers voor het dagelijks bestaan. Een belangrijk feit kennen we echter wel, nl. dat ze van kindsbeen af bevriend is geweest met een zekere Jan van Lijnen (ook Lijnen en Luijnen), door haar 'Jan Schrammers Zoon' genoemd, omdat zijn vader de toenaam Schram heeft. Dit is juist, want op 30 maart 1710 (ondertrouw 14 maart 1710) huwen te Bergen op Zoom Heijndrick Schram, j.m. van 'Capelle in Gelderlandt' onder de compagnie van de Heer Ritmeester Baron Renesse in garnizoen te Bergen op Zoom en Marge Arion¹¹, j.d. van Roosendaal en woonachtig te Bergen op Zoom¹². Te Bergen op Zoom laat dit echtpaar op 21 januari 1711 een zoon, Henricus genaamd R.K. dopen¹³. Later verhuist het blijkbaar naar Roosendaal, want daar worden de overige kinderen, nu niet meer onder de naam Schram, doch onder de naam Van Luijnen gedoopt: in chronologische volgorde zijn dat Maria (gedoopt 19 december 1712)⁵, de bewuste Joannes (7 februari 1715)⁵, Anthonia (26 november 1718)⁵, Eva (2 januari 1721)⁵, Helena (16 oktober 1722)⁵ en Joanna (2 mei 1726)⁵.

De jongste van deze kinderen, Joanna, trekt later naar Bergen op Zoom, alwaar zij op 22 juni 1749¹⁴ huwt met Egidius (ook Guilielmus en Jillis) de Laat, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 25 augustus 1713¹³, overleden aldaar 5 november 1802¹⁵, zoon van Jacobus de Laat en Elisabeth van der Peer (ook Pere).

Jan (Schram) van Luijnen groeit op in Roosendaal en wordt aldaar schippersknecht bij Ariaen Doomen. In 1737 blijkt hij, evenals Cornelia, te wonen bij Maria Trouw te Roosendaal. Daarvoor had Cornelia al op verschillende adressen gewoond, in chronologische volgorde: te Roosendaal bij haar nicht en te Bergen op Zoom als dienstmeisje bij de peperkoekbakker¹⁶ Cornelis Braed op de Vismarkt¹⁷.

Dit laatste moet na 28 januari 1735 geweest zijn, omdat Braed zich op die dag op de Vismarkt vestigde¹⁸. Na een jaar dienst en een zeer kort verblijf (8 dagen) bij Anthonetta Garst¹⁹ te Bergen op Zoom was ze teruggekeerd naar Roosendaal om ten slotte in dienst te treden van de reeds genoemde Maria Trouw. Het is ten huize van deze vrouw waar Jan 'de vrijage maakt'. De tuin van de weduwe wordt hun een lusthof en het liefdesspel blijkt zo goed bevallen te zijn dat Jan zijn geliefde, die inmiddels weer vertrokken is naar Bergen op Zoom en verblijft bij haar zuster²⁰ aldaar, achterna reist teneinde de intieme kennismaking voort te zetten (Pinksteravond 1737). De plaats van handeling is nu meer prozaïsch, nl. de keuken van Cornelia's zuster. Dan loopt het mis en toont Van Luijnen zijn ware aard: Cornelia blijkt na de tweede geslachtsgemeenschap (vleselijke conversatie heette dat toen in ambtelijke stukken) zwanger te zijn. Wanneer ze haar minnaar van dit feit op de hoogte

De Wouwschestraat te Bergen op Zoom ca. 1900. In het met een pijl gemarkeerde pand (tegenwoordig Wouwsestraat 24) speelde de tragedie zich af. (Verzameling Gemeente-archief Bergen op Zoom)

stelt, is deze zeer verstoord en maakt haar uit voor 'hoer', waarop Cornelia vinnig antwoordt: 'slechts de uwe'. Het zal de lezer duidelijk zijn, dat Jan niet van plan is Cornelia te huwen om haar eer te redden. Hij verklaart haar dit ook en sterker nog: hij wilde liever 'naar Oostindien vaeren'. Wel is hij genegen haar een goede raad te geven: 'daar staat een boompje met 7boom²¹ in Jacob de Jongs hof smit tot Rosendaal neemt daarvan in, dan sulje niet swaer blijven²². Verontwaardigd wijst Cornelia dit advies van de hand en zegt hem liever met haar kind te gaan bedelen dan zoiets te doen. Ze heeft daarna nooit meer met Jan willen en durven spreken. In deze gezegende staat neemt Cornelia rond augustus 1737²³ dienst bij de broodmaker Matthijs Verberkmoes en zijn huisvrouw Maria Anna van der Veen, bewoners van 'het oude Schut' in de Wouwschestraat te Bergen op Zoom.

De familie Verberkmoes, afkomstig uit het Land van Waas (Sint-Niklaas, Sint-Gillis-Waas, Sint-Pauwels, enz.) vestigde zich in het midden van de 17e eeuw in Bergen op Zoom en daar er nog steeds afstammelingen in deze stad wonen, mag men haar tot één van de oudere Bergse families rekenen.

Matthijs Verberkmoes, kleinzoon en naamgenoot van de Bergse stamvader, behorend tot de R.K.-tak²⁴, werd gedoopt te Bergen op Zoom op 1 februari 1680²⁵ en overleed aldaar op 3 januari 1740²⁶. Hoewel hij in een akte van 1728 tavernier genoemd wordt²⁷, drijft hij een bakkerswinkel. Het pand, 'het oude Schut', was in januari 1718

in het bezit van de familie gekomen en lag in de Wouwschestraat 'met eene Schuere en Wooninge, daar nu eenigen tijd aangehoort hebbende, staende ende gelegen in de Coevoet, ofte Lombertstraat'²⁸. Het huis met inboedel was Matthijs op 1 december 1733²⁹ geschonken door zijn broer Johannes, mr. broodmaker, gedoopt (R.K.) Bergen op Zoom 7 december 1688²⁵. Het pand blijkt dan belast te zijn met een hypotheek van 700 gulden. Johannes (ook Jan) Verberkmoes, die leed aan een slepende ziekte, waaraan hij op 26 januari 1735³⁰ bezweek, zag zich door zijn gift gevrijwaard van alle aardse zorgen, want in ruil hiervoor stelde Matthijs zich garant zowel voor de afbetaling van alle schulden die zijn broer gemaakt had, alsook voor de opvoeding van Pieter Verberkmoes, het enkele maanden oude zoontje van Johannes, gedoopt (R.K.) Bergen op Zoom 27 september 1732³¹.

Het is nu tijd geworden om te proberen het schokkendste fragment uit het leven van Cornelia Swanen te reconstrueren. Cornelia heeft zich voorgenomen haar zwangerschap voor iedereen, zelfs voor haar vader zorgvuldig te verbergen. Aangezien ze haar moeder niet vermeldt, meen ik te mogen aannemen, dat deze in 1738 reeds overleden was. De bewijzen hiervoor ontbreken mij echter.

Haar niets vermoedende mevrouw laat medio november 1737 chirurgijn Steurbroeck aan huis komen om Cornelia te onderzoeken en op de voet te aderlaten. Cornelia zal later verklaren dat zij verlichting zocht voor haar been, dat zeer gezwollen was en haar gang erg bemoeilijkte, zonder te beseffen dat aderlaten in haar positie risico's kon opleveren. Cornelia moet duchtig acteren: de chirurgijn maakt ze wijs dat haar maandstonden opgehouden zijn ten gevolge van een opgelopen schrik en wanneer haar mevrouw een bepaald geneesmiddel hiervoor goed voor haar acht en het ook bereidt, neemt Cornelia het mee naar haar kamer om het vervolgens niet in te nemen uit vrees haar vrucht in gevaar te brengen. Het goede toneelspelen zal haar natuurlijk niet helpen, want het tijdstip van de geboorte schuift steeds dichterbij. Op dinsdagavond 11 februari 1738 maakt zij een ernstige val voor de deur van 'het oude Schut'. Maria Anna van der Veen moet haar overeind helpen en door haar mevrouw ondersteund roept Cornelia uit: 'mijn god is dat vallen t'is om een arm of been te doen'³². Tijdens het proces zal Cornelia verklaren dat ze na die val 'geen leven meer voelde'.

In de nacht van woensdag 12 op donderdag 13 februari voelt Cornelia dat de bevalling niet veraf meer kan zijn. Ze heeft enkele voorbereidingen getroffen: een tafeltje met daarop een lamp en een mesje, dienend voor huishoudelijke karweitjes, heeft ze tegen haar bed geschoven, terwijl ze ook de waterpot binnen handbereik geplaatst heeft. Tussen drie en vier uur, het licht is uitgegaan, wordt haar kind geboren. Het geeft geen teken van leven en Cornelia, aannemende dat het dood is, snijdt en rukt de navelstreng verschillende malen af, windt de baby in een doek en ver-

bergt het kind in het stro. Zo hoopt ze tijd te winnen: ze schat dat ze binnen 1 à 2 dagen haar vader en zuster kan ontbieden om een kistje te laten maken en de begrafenis te regelen. Het loopt anders. Die morgen, om ongeveer zes uur begeeft haar mevrouw zich naar boven om zich van de gezondheidstoestand van haar dienstmeisje op de hoogte te stellen. Cornelia verklaart erg ziek te zijn en blijft in bed, waarop haar werkgeefster haar een warme stoof en wat brandewijn bezorgt. Mevrouw Verberkmoes verschoont het bed, brengt haar werkneemster later op de dag koffie en is verder erg belangstellend.

In de buurt doet echter het gerucht de ronde dat Cornelia 'in de kraam ligt', zodat Maria Anna, wier argwaan misschien al bij het verschonen van het bed gewekt was, Cornelia om nadere uitleg vraagt. Ze stelt voor een vroedvrouw met drie getuigen te ontbieden, waarop Cornelia tevergeefs probeert nog twee à drie dagen uitstel te verkrijgen. Haar mevrouw wijkt niet en zo verschijnen de vroedvrouw Dijna Volkers, echtgenote van Hendrik Eldermans, en de drie getuigen uit de Wouwschestraat, te weten een sergeantsvrouw, wonende naast Ariaen Bavelaer³³, de huisvrouw van Smout de timmerman³⁴ en Mieke. De verloskundige heeft dra door dat Cornelia inderdaad bevallen is (op dit moment valt haar mevrouw flauw) en met klem verzoekt zij Cornelia de plaats waar ze het kind verborgen heeft te wijzen. Ten slotte zwicht de jonge moeder en de vroedvrouw haalt de baby te voorschijn. Er moet orde op zaken gesteld worden!

De officier, vergezeld door twee schepenen, en doctor Philippus Campenhout met in zijn schaduw chirurgijn Johan Biesman komen het kind beschouwen. Na een eerste inspectie verklaren de laatste twee dat de baby levend geboren, doch kort daarna gestorven is ten gevolge van een hoofdwond. De moeder wordt de gehele nacht in bewaring gehouden en daarna op last van de magistraat overgebracht naar 's'heeren poorte' (dit is de Lievevrouwe- of Gevangenpoort).

Op 17 februari 1738 spreken de doctoren en chirurgijns van Bergen op Zoom zich definitief uit: het kind is inderdaad levend geboren en gestorven aan een onnatuurlijke dood, volgens hun mening door een val of door de aanraking van een hard voorwerp. De kwetsure aan het hoofd moet de doodsoorzaak zijn. Er blijkt ook sectie verricht te zijn en naar aanleiding hiervan verklaren de deskundigen dat het kind inderdaad levend geboren moet zijn, omdat het geademd heeft. Men heeft nl. het 'experiment met de long' uitgevoerd, d.w.z. de heren hebben de long van de baby 'op het water geworpen' en geconstateerd dat deze bleef drijven. Wel wordt vermeld dat dit geen geheel sluitend bewijs is, omdat sommige geleerden de geldigheid van de proef betwijfelen. Wat betreft de navelstreng verklaren de onderzoekers dat deze is afgescheurd, mogelijk voorbereid met een mes. Op 20 februari 1738 verklaart de reeds genoemde vroedvrouw Dijna Volkers: 'dat het haar heeft

geen altititiatien, loer als anders is. daar op
ly Cornelia antwoorde, trekt het bed maar ruff hebben
de doen een ander bed inde plaats gelegd, en onderstelt
na dat ly deponante beneden geroepen. En aldus gebleefte
was, en wederom na boven was gekomen synde, de
voorn: Cornelia te Bedt heeft geuonden, dat sy de po-
nante de felle aldoen loefdekte, en haer kuffie gebragt
heeft. Dat al verdoet sy deponante dats het getuigt
en leggen van haer buerlieden en anderen, dat haer
moet inde kraam legde, van een jonge soon, na boven ly
Cornelia is gegaan, synde geueet de s namiddag
omrent drie uren, en aen haer leggende, dat wort
ge segt dat gy inde kraam legt, en ik lae een vrees-
vrouw halen met drie getuygen, daer op ly haer deponante
te verlegt nog twee drie dagen te wagten, maar de
deponante haer antwoorde, dat is geen wagten aan
en Immadiaat van haer na beneden gegaen synde,
En de vreesvrouw Dyna, met drie getuygen, te weeten
een Verjanet Vroide, wonende naest de Curiaen Pau laer,
de klyste van Smout den Timmerman, en Miske,
wonnende alle in de vrees straat gehaelt, en met
des toe boven ly haer gekomen wtfinde, met een
Romas Brandewijn, syde sy deponante, Cornelia, naemt
een stek Brandewijn, wy sellen nu een s kint of een
kint geueet is of niet, t is wat li eet, en mijn gerustig
heeft, sy Cornelia daer op syde, sy vrouw kerkelij nly
naet een day of drie wagten, sy deponante wederom
antwoorde, te weeten sy Cornelia al wederom Replieesde
wagt tog tot morgen avond, dan sal ik haer met
spil haer vaten doen, dat de vreesvrouw dit homende
naest om te de Bedt kan mijn neet te hoelen, ik heb den

De 'buerlieden en anderen' praten: het begin van de zaak Cornelia Swanen.

Verklaring van Maria Anna van der Veen, d.d. 15.2.1738.

(Bergen op Zoom, R 203a. 'Extract uit het Register der Certificatien, berustende ter Secretarije der Stad Bergen op den Zoom').

toegeschenen en voorgekomen is, of het eijsde pees, (= navelstreng) dat aan het kint vast was, was afgescheurt of afgetrokken waer door, (soo sulks geschiet) Een kint kan doodbloeyen, alsmede sodanig een kraamvrouw 't welk selfs haar verstant te boven is gegaen, dat de kraamvrouw . . . niet doodt is gebloeijt³⁵.

Wanneer ze op 11 maart 1738 nogmaals ondervraagd wordt of het kind volgens haar mening levend geboren moet zijn, kan ze niets anders antwoorden dan: 'voor redenen gevende, dat (ze) al te seer ontstelt was, en dus niet geen oplettentheijt (interessant is deze dubbele ontkenning) genoeg, het selve kindt beschout (heeft) om iets sekens te konnen seggen'³⁶. Ze blijft echter bij haar mening dat een bevalling onder deze omstandigheden voor het kind een groot risico inhoudt.

Wat brengt Cornelia tegen dit bezwarend bewijsmateriaal in? De dienstbode blijft bij haar verklaringen: het kind is doodgeboren, waarschijnlijk ten gevolge van haar val. Ze ontkent iets te weten van de hoofdwond en verklaart nogmaals, dat zij zo in het geheim gehandeld heeft om ten eerste haar mevrouw niet lastig te vallen en ten tweede omdat ze in de veronderstelling leefde dat het nog tijd genoeg was om hulp in te roepen als de barensweeën daar waren. Het is duidelijk dat de hoofdwond van de baby, die in de processtukken uitvoerig beschreven en wetenschappelijk verklaard wordt, zeer belastend voor de verdachte is. Er treedt dan ook namens de verdediging een getuige à décharge op, te weten Johannes van der Venne, meester chirurgijn te Halsteren, die aldaar voor officier en schepenen op verzoek van Cornelia Swanen verklaard heeft dat hij in zijn functie meemaakte dat Janneken Maartens elf jaar geleden een dood jongetje met een hoofdwond heeft gebaard. Drie dagen tevoren had een stier zijn hoorns in de linkerzijde van Janneken geboord. Ongeveer hetzelfde overkwam drie jaar geleden Catarina Looijs, die beviel van een dood meisje, dat heel ernstig gewond bleek aan de rechterzijde van haar hoofd. Opgemerkt dient te worden dat de moeder, hoogst zwanger zijnde, lelijk gevallen was op de stenen. Ten slotte herinnert dezelfde chirurgijn zich nog levendig wat Adriaantie Jacobs vorig jaar rond Pasen overkomen was: zij was tegen een aardkar gevallen met als resultaat dat zij beviel van een dode, verminkte baby³⁷.

Op 24 mei 1738 wordt het vonnis geveld. Er wordt ingegaan op de lichtvaardigheid en onzorgvuldigheid, die Cornelia getoond heeft. Men verwijt haar dat ze voor alles haar zwangerschap heeft willen verbergen en dat ze zelfs geen hulp bij de bevalling wenste, waardoor zij haar leven en dat van haar kind onnodig in gevaar bracht. Ook haar onwil om zich te laten onderzoeken door de stadsvroedvrouw wordt afgekeurd. Over de hoofdwond van de baby wordt behalve de vermelding ervan niet verder uitgeweid, zodat aangenomen mag worden dat de moeder niet aansprakelijk wordt gesteld voor het toebrengen daarvan.

De gedetineerde wordt veroordeeld 'gebragt te werden op de Grote

Markt alhier, ter plaetse alwaer men gewoon is criminele Justitie te doen, en aldaer met Roeden Strengelijck te werden Gegeesseld; Bannen de gedetineerde voorts ten eeuwigen daege uijt dese Stad en Marquisade van Bergen op ten Zoom, mitsgaders de Heerlijkheijd van Borgvlied, sonder ooit daer weder binnen te mogen komen op poene (= straffe) van Swaerder Straffe en condemnieren den gedetineerde inde Costen en Misen van Justitie, alsmede inde Costen van den Processe³⁸.

En dan valt het doek. Cornelia zal met een pijlijk lichaam en een afschuwelijke ervaring rijker zijnde, stad en markiezaat van Bergen op Zoom verlaten hebben. Ze zal misschien nog eens haar sluitmand geïnspecteerd hebben teneinde zich op de hoogte te stellen van de inhoud: een bundel 'waarin gewonden is enige linnen en neteldoek lapjes', vijf trekmutsen (dit zijn meisjes- of vrouwenmutsen, die over het hoofd getrokken dienen te worden), één 'neersel' (?) en drie vrouwehandschoenen, een paar gele kousen 'de voetelingen daarvan afgesneden', drie neusdoeken, vier hemden, vier linnen schorten, twee katoenen schorten, één corset, één katoenen manteltje, één 'krippe' (= floers) manteltje, één 'sergie' (dit is gekeperde wollen stof) rok, één 'falie' (dit is een hoofd- of schouderdoek dan wel een kapmantel), één 'baye' rok en één paar 'commuijstleere' (?) schoenen met een paar koperen gespen erin³⁹.

Hoewel Cornelia terug mocht keren naar Roosendaal, niet vallend onder de jurisdictie van het Markiezaat⁴⁰, mag betwijfeld worden of ze dit ook gedaan heeft. Wel wordt te Roosendaal op 1 maart 1739⁵ opnieuw een Cornelia Swaen gedoopt als dochter van Antonius Swaen (broer van 'onze' Cornelia) en Anna van den Eijnden. Over de hoofdpersoon van dit artikel is aldaar geen spoor meer te vinden en zo verdwijnt deze vrouw opnieuw in de anonimiteit en kunnen we slechts gissen naar het vervolg van haar levensgeschiedenis, die waarschijnlijk niet rooskleurig is geweest⁴¹.

NOTEN

1. Het is mijn ervaring dat vooral publikaties van vóór de Tweede Wereldoorlog zeer kritisch nagelopen dienen te worden. Zie ook de opmerkingen, die ik maakte in mijn artikel: Van Overstraten (Bergen op Zoom, 17de en 18de eeuw).
2. **Mensen van vroeger**, 6e/7e jrg. (1978/'79), blz. 142—150.
3. Vgl. b.v. G. P. Frets: Genealogie en erfelijkheid (met literatuurverwijzingen). **Gens Nostra**, 9e jrg. (1954), blz. 170—175. Herdukt in **Bij ons in de familie**. Amsterdam, z.j. (1979), blz. 59—64.
4. Vgl. b.v. M. L. Sebrechts: Genealogie en demografie. **Vlaamse Stam**, 13e jrg. (1977), blz. 1—10.
5. Bergen op Zoom, R 203a. Onder dit inventarisnummer zijn de stukken, die betrekking hebben op het proces Cornelia Swaen verzameld. Aan de hand van deze documenten heb ik getracht een periode uit het leven van de hoofdpersoon te reconstrueren.
6. Roosendaal, DTB 8.
7. Roosendaal, DTB 7. Op 5.2.1682 werd Adrianus Antonissen Swaen gedoopt als

- zoon van Antonij Swaen en Maria Peeterse Helmonds.
7. Roosendaal, DTB St.-Jan 6. Op 19.6.1749 begraven te Roosendaal.
8. Hoewel noch de doopdatum noch de begraafdatum van Adriana Jansse Meertens achterhaald kon worden, mag volgens mij op grond van de namen der doopheffers van haar kinderen aangenomen worden dat zij een dochter was van Joannis Cornelissen Martens en Maria Dielen.
9. Roosendaal, DTB 18.
10. Roosendaal, DTB 7.
11. Marge (Margaretha) Jansen (H)arion was zeer waarschijnlijk een dochter van Joannes Jansen Harion en Helena Teunis Denis, die tussen 1691 en 1697 vier kinderen te Roosendaal lieten dopen, waaronder echter geen Margaretha.
12. Bergen op Zoom, DTB 33.
13. Bergen op Zoom, DTB 2.
14. Bergen op Zoom, DTB 35.
15. Bergen op Zoom, DTB 60. Overleden Jilles De Laat. 89 jaar. doodsoorzaak: beroerte.
16. Bergen op Zoom, SA (Oud stadsarchief in het algemeen) 959. Wijklijsten van 1746.
17. Bergen op Zoom, Legger van huizen in de stad 1730—1805, fol. 152. Cornelis Braed (ook Braat) bezat de Engelenburg en het daarnaast gelegen huis, panden gelegen aan de oostzijde van de Vismarkt.
18. Bergen op Zoom, Legger van huizen in de stad 1750—1810, fol. 114 vo. Het huis naast de Engelenburg verwierf Braed (ook Braat) op 8.2.1737.
19. Bergen op Zoom, SA 959. Wijklijsten van 1746: A. Garst, mr. broodmaker, woonachtig in de 5e wijk en wel in de Weverskat.
20. Het is mij niet gelukt te achterhalen welke zuster van Cornelia hier bedoeld wordt. Wel huwde te Bergen op Zoom op 18.7.1732 (ondertrouw aldaar 20.6.1732) een Maria Swanen, j.d. met Johannes Meurder, j.m. uit Ceulsland. Doch van de bruid wordt vermeld dat zij geboren is 'in 't Veld'. (Bergen op Zoom, DTB 34).
21. Zie E. Helms e.a.: **Geïllustreerde flora van Nederland**. Amsterdam enz., 1960, blz. 187. Over de zevenboom: 'Kegelbes hangend, rijpt het tweede jaar. Zeer weinig takken met naalden. De jonge takken rieken na wrijven onaangenaam. Struik laag bolvormig. Giftig'. De zevenboom behoort tot de klasse van de naaldbomen (Coniferae) en tot het geslacht van de jeneverbes (Juniperus). De Latijnse naam luidt Juniperus Sabina.
22. Bergen op Zoom, R 203a. Tweede verhoor van Cornelia Swanen, d.d. 22.2.1738.
23. Ibidem. Eerste verhoor van Cornelia Swanen, d.d. 14.2.1738. Zij verklaart dan meer dan zes maanden geleden in dienst getreden te zijn bij Verberkmoes.
24. Gillis, de oudste zoon van de Bergse stamvader Matthijs Verberkmoes, koos voor de gereformeerde religie, terwijl de jongere zoon Franciscus (de vader van Cornelia's werkgever) de r.k. - godsdienst aanhing. De gereformeerde tak, die waarschijnlijk in het begin van de negentiende eeuw uitgestorven is, bracht het tot grotere maatschappelijke welstand dan de katholieke.
25. Bergen op Zoom, DTB 1.
26. Bergen op Zoom, DTB 58.
27. Bergen op Zoom, Not. 509 (akte 8), d.d. 14.1.1728 (not. Pieter Aelmans).
28. Bergen op Zoom, R 250, 1vo-2ro, d.d. 1.1718.
29. Bergen op Zoom, Not. 530 (akte 27), d.d. 1.12.1733 (not. Adriaan Baks).
30. Bergen op Zoom, DTB 57.
31. Bergen op Zoom, DTB 3.
32. Bergen op Zoom, R 203a. Eerste ondervraging van Maria Anna van der Veen.
33. Bergen op Zoom, Legger van huizen in de stad 1730—1805, fol. 229. Adriaan Bavejaar bewoonde het 'Kleijn Voske', gelegen aan de zuidzijde van de Wouwschestraat. De aangrenzende panden heetten 'Voske' (Willem Bavejaar) en 'Gulde Mouwe' (G. Drossaers).
34. Ibidem, fol. 232. Zij was gehuwd met Pieter Smout en dit echtpaar bewoonde het pand, genaamd 'St.-Janshoofd'. Voor een goed begrip geef ik de juiste volgorde van de huizen in dit gedeelte van de Wouwschestraat (zuid): aan het

- begin 'Voske', 'Kleijn Voske' en 'Gulde Mouwe', terwijl we verderop aantreffen: 'Oude Schut' (Verberkmoes), 'Wapen van Nassau' (Thimanus van der Veen), 'Swijnshoofd' (Simon Henneveld) en 'St.-Janshoofd' (Pieter Smout).
35. Bergen op Zoom, R 203a. Verklaring van Dijna Volkers (ook Volkerts), d.d. 20.2.1738.
 36. Ibidem. Ondervraging van Dijna Volkers (ook Volkerts), d.d. 11.3.1738.
 37. Ibidem. Verklaring van Johannes van der Venne, mr. chirurgijn te Halsteren voor officier en schepenen der heerlijkheid Halsteren. 'Geëxtraheert uijt het Register van Contracten der Heerlijkheidt Halsteren', d.d. 15.5.1738.
 38. Bergen op Zoom, R 22. Criminele Rolle 15.3.1715—28.10.1738.
 39. Bergen op Zoom, R 203a. 'Inventarisatie van Eenige goederen berustende in sekere Sluijtmante aenkomende Cornelia Swanen gedetineerde op S'heeren gevangespoorte alhier', d.d. 24.2.1738.
 40. Historische kaart van Noord-Brabant 1795 (onder redactie van W. van Ham en J. Vriens). 's-Hertogenbosch, 1980, kaart en blz. 35.
 41. In het zeer lezenswaardige werkje **Kriminele verhalen uit 'Nassau-Brabant'** (deel 25 uit de reeks Publikaties van het Archivariaat 'Nassau-Brabant', z. pl. (Zundert), 1974, blz. 11) geeft Albert Delahaye een suggestie, die mutatis mutandis ook op Cornelia Swanen van toepassing zou kunnen zijn: 'Vermoe-delijk is haar veroordeling en verbanning het begin geweest van een totale maatschappelijke mislukking, daar een veroordeelde in die tijd voor zijn leven getekend was. Het strafblad droeg zij op haar rug; een geseling liet onuitwis-bare sporen achter. Bij het minste volgende vergriep kwam dit aan het licht en bij de berechting woog het meestal zo zwaar, dat een veroordeelde een naar verhouding tot het gepleegde feit veel te zware straf kreeg'. (de zaak Anna N.N. te Zevenbergen).

Tempelaar

mr. J. Belonje

Nassaulaan 39, 1815 GJ Alkmaar.

Brabantse genealogen zullen zeker niet onbekend zijn met de hierboven geplaatste geslachtsnaam, maar tevens zal wel mogen worden aangenomen, dat het allesbehalve duidelijk is of er een werkelijk verband bestaat tussen alle naamdragers en, zo ja, hoe de onderlinge verhoudingen dan kunnen liggen. Er bestonden namelijk, te beginnen al vóór de vijftiende eeuw, personen die Tempelaar(s), Tempelaer(s), Tempelers, in allerlei vormen dus getooid met hetzelfde suffix *laer* (*laar*) geheten hebben: een omstandigheid, die genealogisch onderzoek stellig niet vergemakkelijkt. Voor bewijssplaatsen moge ik zo nodig verwijzen naar *De Brabantse Leeuw*¹. Terwijl het daarbij alleen maar verwonderlijk moet worden geacht, dat bijvoorbeeld in de talrijke jaargangen van *Taxandria* slechts sporadisch daarvan voorbeelden aanwijsbaar zijn².

Wijlen mijn medewerker Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins vermeldde in zijn *Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der Provincie Noord-Brabant*³ ten deze uit de voormalige collegiale St. Catharinakerk en Eindhoven in

navolging van *Taxandria*⁴ de inscriptie op een grafsteen luidende:
'Begraeffenisse van Heer Abraham Tempelaer, rentmeester
van 't quartier van Kempenlant en president der stadt
Eyndhoven gestorven 9 Juli 1679'

en *De Brabantse Leeuw* onthulde over de functionaris vervolgens,
dat hij over de periode 1641-1667 als zodanig werkzaam was,
terwijl hij in zijn dienst werd opgevolgd door Anthonie Tempelaar
gedurende het tijdvak 1667-1671⁵.

Voorts noemde Dr. C. F. Xavier Smits in zijn *De Grafzerken in de
Kathedrale Sint Janskerk van 's-Hertogenbosch*⁶ een grote, in die
kerk aanwezige steen waarop binnen een cirkel een vol wapen: een
klimmende leeuw; helm met wrong en dekkleden en als helmteken
de leeuw uitkomende — met lager een opschrift, vermeldende:

1. Abraham Tempelaers, rentmeester van de geestelijke goe-
deren over het kwartier Kempenland, Stadhouder. enz. † 22
januari 1675;
2. Zijn vrouw Caeterina de With, † 27 januari 1670;
3. Abraham's dochter Maria, † 30 maart 1654;
4. Antonetta Aalstius vrouw van Abraham Tempelaer, † 10 januari
1722;
5. Abraham Tempelaer, † 14 oktober 1722;
6. Abraham's zoon Samuel † 14 november 1722.

Mogelijk was het de hier sub 1 genoemde, die al van 1648 tot na
1663 rentmeester waren gebleven en behoorde ook tot deze familie
een Adriaan, secretaris van Bladel en Reusel, die naar Den Bosch
terug mocht keren in de onveilige tijd van 1655-1666 en een Antoon
Tempelaar, die in 1651 tot secretaris van Oerle was benoemd⁷.

Ofschoon ook het na te noemen werk slechts in weinig opzichten
hulp kan bieden, bestaat er niettemin kans om in de voormelde
genealogische warboel toch enige zekerheid te verkrijgen met
behulp van het onvolprezen boek van Jhr. Mr. Van Sasse van Yssel
over *De Voorname Huizen en Gebouwen van 's-Hertogenbosch*⁸.
Daarin worden o.a. nog behalve een Abraham Tempelaar van 1641
genoemd een Catharina Lintdorp weduwe van Anthony Tempelaar,
die aldaar op 4 november 1697 een van de Predikherenhuisen in de
Preeckerskerckpoort verkocht, een Johanna Elisabeth Tempelaar
weduwe van Simon Michout te Dordrecht met Johannes Tem-
pelaar, die een huis in de Kerkstraat te 's-Hertogenbosch verkoch-
ten op 12 augustus 1763, en ten slotte een twijfelgeval betreffende
de eigendom van een perceel naast het Ulemans Oude-Vrouwen-
huis van *Leonard Tempelaar schout te Castricum*.

Het is nu juist deze laatste min of meer dubieuze vermelding die
ons naar een vaste grondslag voeren kan.

Men zal zich afvragen hoe deze te Mierlo geboren Leonard Tem-
pelaar in het Noord-Kennemer dorp Castricum terecht kon komen
en dat te ontraadselen lijkt ogenschijnlijk een bepaald problema-
tische zaak. Toch bestond daarvoor een vrij duidelijke aanleiding.
Te Castricum namelijk woonde in 1728 een *Megtalina Tempelaar*,

die op 24 augustus van dat jaar een volmacht verstrekte aan Henricus van Aalst te 's-Gravenhage met diens zoon Johannes van Aalst, commies ter Generaliteit aldaar, om voor haar investituur te vragen van het Leenhof van Brabant ter plaatse voor haar 1/5 part in de Grevenbroeck's tiende gelegen onder Oirschot, bij koop verworven van Nicolaas van Meerloo en aan belanghebbende getransporteerd voor schepenen van 's-Hertogenbosch. Die volmacht verleende zij voor het gerecht van Castricum op bovenaangehaalde datum en op 8 november van datzelfde jaar verscheen zij nogmaals voor die schepenenbank, nu geassisteerd door Ds. Henricus van Aalst of Aalstius, de plaatselijke predikant, waarbij zij volmacht gaf aan haar *broeder Leonardus*, die toentertijd te 's-Hertogenbosch woonachtig was⁹.

De zojuist bedoelde predikant nu was in 1700 als proponent te Castricum met Heemskerk beroepen en vóór zijn in 1733 verkregen emeritaat, maakte hij 'ziekelijk te bedde leggende' te zamen met zijn beide zusters Rebecca en Anna Maria een mutueel testament op 25 oktober 1727 waarbij men elkaar over en weer tot erfgenamen maakte en subsidiair Chatarina, Hadewich en Johanna Aalstius voor de helft en de gezamenlijke kinderen van Abraham Tempelaar met Anthonetta Aalstius voor de wederhelft¹⁰.

Op grond hiervan is het hoogst waarschijnlijk, dat de hierboven sub 5 en 6 genoemde personen identiek zijn geweest met het vervangenderwijs in het testament hier aangewezen echtpaar en dus dat Magtalina en Leonard hun kinderen waren. Vreemd is het nu allerminst dat bij intreden ener vacature het juist Leonard Tempelaar was, die in 1730 geroepen werd om de functies van schout én secretaris te vervullen. Weldra werd hij daar ook ouderling bij de gereformeerde gemeente en naderhand is hij baljuw, schout en secretaris geworden van de nabij gelegen hoge heerlijkheid Noord- en Zuid-Baccum. Een huwelijk liet voor hem niet lang op zich wachten en het register op de schepenen-trouw van Castricum¹¹ vermeldde dan ook:

'Ik ondergeschreven Leonnard Tempelaar Schout van Castricum en Juffrouw Johanna Clara Kerkhoven tot 's Bosch versoeke dat onze Huwelijks geboden mogte ingeschreven geproclameert worden verklarende voornemens te wezen zoodra dezelve zijn haar in den Huwelijken staat te bevestigen .Actum Castricum den 9^e April 1735.

Op heden den 24^e April 1735 heeft Leonard Tempelaar schout te Castricum en Juffrouw Johanna Clara Kerkhoven haar drie agter volgende Huwelijks Problematien zonder verandering ontfangen en derhalve zijn dezelve te Heeswijk op den¹² getrouwt. In kennisse van mij Leon: Tempelaar Secrets'.

De bruid was weduwe van Jacob Mobach en vóór haar tweede huwelijk had zij met haar bruidegom op 7 april 1735 voor notaris Willem Raaff te 's-Hertogenbosch huwelijks voorwaarden gemaakt. Vrij zeker waren haar ouders Joannes Kerkhoven en Maria

(du)Mont, welke laatste als diens weduwe gestorven 10 november 1736 te Castricum in de kerk begraven werd, onder een daar nog bewaarde zerk¹³. Om eigen zaken te regelen compareerde Johanna Clara op 24 juli 1739 en 30 januari 1741 voor schepenen ter plaatse¹⁴ met betrekking tot haar panden te 's-Gravenhage aan de Zuid-Buitensingel aan de westzijde van de 'Pincxterbloeme Laan', de Heereweg ten oosten.

Het echtpaar, dat kinderloos gebleven is, passeerde op 9 november 1738 een testament voor de Alkmaarse notaris Adrianus Bolten, waarin uitvoerige gegevens over beiderzijdse familie voorkomen¹⁵. Daarbij werd een legaat door de testateur vermaakt aan zijn broeder Johannes Tempelaar, notaris te Boxtel (van 1724-1747) of bij diens vóóroverlijden aan zijn zoons Hendericus en Jan Tempelaar; voorts aan Johanna, Gerrit en Willem, de drie kinderen van zijn overleden zuster Elisabeth Tempelaar en haar man Gerardt Boekhorst, én aan zijn zuster Matalina Tempelaar, voor welke laatste o.a. bestemd werden *de portraecten van sijn testateurs vader en moeder met de wapens van sijn testateurs grootvader en grootmoeder*.

De testatrice vermaakte van haar zijde één legaat aan haar broeder Stephanus Kerkhoven, één aan haar broeder Gillis Kerkhoven, notaris (1727-1751) en 'Clercq ter Secretarije van s Hertogenbosch'¹⁶, één aan de vrouw van de bovenbedoelde notaris van Boxtel met name Gratiana Louise van Nimwegen, één aan haar zojuist reeds begunstigde schoonzuster Megtalina Tempelaar, één aan haar biede tantes Hadewigh en Johanna Aalstius (haar 'Muijen'), die hier eerder al genoemd werden, en ten slotte één legaat aan Johanna Maria, Maglina Clara en Juliana Elisabeth Kerkhoven, haar drie nichten.

Voor Jan Kerkhoven, de zoon van haar broeder Stephanus, bestemde de testatrice 'een jaarlijkse erfpagt van vijftien gulden en vijff stuivers gaande uijt seker onderpanden genaamd het roodt Vlashuijs gelegen tot Baakel in de Meijerije van 's Hertogenbosch en staende op de naam van de heer Jacob Hasevoet volgens de opdracht, gepasseert voor heeren Scheepenen tot 's Hertogenbosch de dato 1: April 1700'.

Ook het geslacht Hazevoet behoorde tot de familierelaties van de testatrice, want Maria de Mont, haar moeder, was een zuster van Mechlina Clara de Mont, gehuwd met Jacob Hasevoet, schepen van Den Bosch¹⁷. Van de Hazevoets werden door haar bij het testament bedacht 'Willem Hasevoet Luitenant onder de Artillerij' en 'Juffr. Hendrickje Hasevoet Wed: de Heer Luitenant de Bouman'. Of 'Juffr. Alida van Dijk wed: Hiddinga' voor wie o.a. erfstaatsters 'oorlietten met fijn steenen' bestemd waren, soms tot de familie behoorde, viel aan de hand van de tekst niet vast te stellen.

Genoteerd zij hierbij nog, dat Magtalina, de meermalen genoemde zuster van de baljuw-schout Leonard, evenals deze broeder in haar

woonplaats Castricum getrouwd is. Van haar bleef eveneens de acte van ondertrouw bewaard, welke letterlijk als volgt luidt:¹⁸
'Wij ondergeschrevene de Heer Franciscus Th. van Zelst med. doctor in de Beverwijk en Juffrouw Magtalina Tempelaar woonende alhier versoeken dat onze Huwelijks geboden mogen ingeschreven en geproclameerd werden verklarende van voornemens te zijn zoo draa dezelve gegaan zijn zig in den Huwelijken staet te begeven. Aldus verzogt bij den Bruydegom en bruyd. Actum Castricum den 20ste October 1736.

Op heden den 4 November 1736 heeft de Heer Franciscus Theodorus van Zelst Med: doct: en Juffw: Magtalina Tempelaar haar drie agter een volgende Huwelijks Proclamatien zonder verhinderling ontvangen en zijn derhalven alhier in de kerk in den Huwelijken staat bevestigt in kennissen van mij Leond. Tempelaar Secrets'.

Deze bruidegom nu, waarschijnlijk uit een Duitse familie herkomstig, uit Kleef, Meurs dan wel uit Bentheim, was oud 14 jaar op 12 maart 1721 te Leiden student geworden en hij promoveerde daar in de Medicijnen op proefschrift 'De effluviolum efficacia'. Hij trouwde als jongman en heeft als medicus te Beverwijk een praktijk gehad. Zijn vrouw vestigde zich na zijn overlijden opnieuw te Castricum, waar zij haar attestatie op 7 september bij de gereformeerde gemeente inbracht.

Haar broeder Leonard overleefde zijn eigen vrouw evenzeer. Als haar erfgenaam gaf hij voor schepenen van zijn woonplaats op 8 maart 1759 volmacht op Sr. Antonis del Ruel¹⁹ om voor de hoofdschout en schepenen van 's-Hertogenbosch te verschijnen en daar aan te geven dat de overledene 'geen meer of andere goederen het collateraal subject onder de Generaliteijd gehoorrende' had nagelaten dan binnen die stad een huis op de hoek van de Lombaartstraat, een huis en erf in de Peperstraat; 3/13 renten op de 'beeten' ten laste van de Staten van Brabant te zamen in kapitaal f 900,- en een rente van f 15:15:0 jaarlijks op onderpanden te 'Baakel', groot in kapitaal f 305,-.

De baljuw-schout zelf overleed te Castricum ten slotte op 13 november 1779.

Volledig is mijn relaas allerminst geweest, maar mij voor aanvullingen en verbeteringen gaarne aanbevolen houdende, heb ik desondanks hoop, dat de lezer mij honoreren wil met de uitspraak: 'ut desint vires tamen est laudanda voluntas'²⁰.

NOTEN

1. I, 149; V, 130. noten 10 en 11; VII, 91; IX, 109; XV, 109; XVII, 99; XXI, 80, 173; XXIII, 16, 23 en XXIV, 108, 114 en 117.
2. XLVI, 1939, bldz. 242; zie ook noot 4.
3. I, Utrecht 1924 bldz. 164 sub 5.
4. XVIII, 1911, bldz. 107/8 sub V.
5. V, 1956, bldz. 130 met noten 10 en 11.
6. 's-Hertogenbosch 1912, bldz. 255 sub 247.
7. Dr. V. A. M. Beermann, 'Stad en Meierij van 's-Hertogenbosch 1648—1672'

- Helmond 1946, bldz. 28, 73, 91 en 108.
8. Herdruk 's-Hertogenbosch 1975 deel II, bldz. 16, 359, 441, 541, 545 en III, 221.
 9. Oud-Rechterlijk Archief Castricum deel 183.
 10. Oud-Recht. Archief a.v. deel 169. Zie voor de grafstenen Aalstius mijn **Gedenkwaardigheden**, N.-Holland II, Utrecht 1928, bldz. 248 sub 45 en 49.
 11. Oud-Recht. Archief a.v.n.º. 5.
 12. De datum is oningevuld gebleven.
 13. **Voorname Huizen** II, t.a.p. bldz. 402 en III, blz. 482 jº.; mijn Gedenkwaardigheden N.-Holland II, bldz. 245 sub 18.
 14. Oud-recht. Archief Castricum dl. 170.
 15. Notarieel archief Alkmaar inventaris deel 558; zie ook F. Hartong, **Register der Protocollen van Notarissen in Nederland**, Rotterdam 1916, bldz. 345.
 16. Hartong, **Register** t.a.p. bldz. 429.
 17. **Voorname Huizen** II, t.a.p. bldz. 346 (met noot 3) en 402.
 18. Oud-Recht. Archief Castricum nº. 5 (23 A).
 19. **Voorname Huizen** II t.a.p. bldz. 347/8. Zie ook Oud-Recht. Archief Castricum deel 170.
 - 20.

VRAAG

Genealogie Familie Van Aelst

Jacob Andriessen x ? Cornelius Jacobuszn (Cornelis Jacob Andriessen † voor 20.2.1716	x	Guilielma (Willemken Jansen van der Meulen)
Adrianus Cornelissen van Aelst Adriaen Cornelissen van Aelst Adrianus Nelissen van der Aelst gedoopt 2.2.1700 te Dinther overl. 29.12.1781 te Nuland	x	Maria Dirksen Vorstenbosch gedoopt 28.10.1700 te Nuland overl. 8.3.1773 te Nuland
Joannes van Aalst Joannes van Aelst geb. 10.9.1740 te Nuland overl.?	x	Maria Helena Vaarthuysen
Henricus Petrus van Aelst ged. 14.3.1777 te Dreumel overl. 12.1.1819 te Dreumel	x	Cornelia van der Weerde vermoedelijk uit Tiel

Zijn de lezers gegevens over deze familie Van Aels bekend? Zij dragen het châtillon met een rennende rode vos in het hoofd, een familiewapen dat in ieder geval honderd jaar in de familie is, maar waarvan niet kan worden bewezen hoe lang de familie het al draagt.

In een artikel in **Gens Nostra** 1962, door de heer P. van Amelrooy, wordt dit wapen eveneens vermeld, toebehorende aan de familie Van Aelst en Van Vladeracker uit Zaltbommel. Het vroegst bekende was het bovengenoemde wapen van Jan van Aelst ca. 1290. Via kranteartikelen in de **Limburger Koerier** en via overleveringen wordt verteld dat de stamboom Van Aelst reeds uitgezocht was teruggaande tot ca. 1300.

Is de lezers iets daarvan bekend? Mogelijk is er over de familie Van Aelst iets gepubliceerd. Kent een van de lezers deze familie van Aelst? Het Centraal bureau voor de Genealogie kon niet verder helpen.

M. P. R. T. van Aelst
Hotel Inter-Continental Vienna
Appt. 249 - 252
Johannesgasse 28
A 1030 Wien Oostenrijk

REGISTER NEGENENTWINTIGSTE JAARGANG 1980*

ARTIKELLEN

Belonje, J., Tempelaar	187-192
Boot, R., Afspraak	119
Berkel, C. H. J. van den, Meijerijse lotelingen in Franse krijgsmid	35-36
— , De zaak Elysabeth Goyaert Willems contra Laurens van den Brekel	95-103, 120-133
Coenen, J., Het Zesgehuchtense geslacht Gabriels	3-14, 62-67
Couwenbergh, G. F., Afstammelingen te Baardwijk van Jan Croll, schout van Doeveren	134-140
— , Een derde familie Krol te Baardwijk	175-176
Gils, J. van, Spapen is de zoon van de paap	14-26, 37-61, 69, 94
Jacobs, Beatrix C. M., Het ambacht van de varkens bezien ... geen volledig raadsel meer?	174-175
Leget, J. N., Afstammelingen van Jacob Hendrick Jacobs van de Voort uit Haaren	141-162
Meel, P. A. M. M. van, Genealogie Van Meel	32-35
School, W., Zegers te Nistelrode	26-32
Siemons, P. J., Kwartierstaat van de kinderen van het gouden echtpaar Siemons-Oomens	163-173
Spierings, Mechelen, Heer Goyart van Os	67-68
— , Heren van Honsoirde	104
Watering, C. C. J. van de, De familie Van der Kreek	105-119
Weijts, J. W. M., Een kindermoord te Bergen op Zoom?	177-187
Mededeling aan de abonnees	2
Vragen	61, 103, 104, 133, 162, 173, 176, 192
Correcties	68
Aankondiging van uitgaven van J. N. Leget	176

* De redactie dankt de heer P. Th. de Lange te Eindhoven voor de samenstelling.

NAAMREGISTER

Aa, v.d., 151, 152, 158 — Aalsfort, v.d., 104 — Aalstius, 188-191 — Abeelen, v., 101, 102, 120, 123, 124, 142, 143, 155 — Abrams, 89 — Ackermans, 167, 169, 170, 172 — Adams, 39, 151 — Adden, v., 115 — Adriaens(en), 21, 22, 39, 49, 72, 73, 79, 114, 128, 141 — Aeckeren, v., 144 — Aelmans, 186 — Aelst, 80 — Aelst, v. (d.), 58, 59, 188, 189, 192 — Aernts, 107, 108, 116 — Aerts, 5, 7, 8, 30, 82 — Akker, v.d., 30 — Akkerveeken, v., 18 — Alberts, 142 — Alenborch, v., 119 — Allaert, 33 — Alsem, 34 — Althoffer, 150 — Amans, 170, 172 — Amsterdam, v., 154 — Ans(s)ems, 22, 46 — Ant(h)onis(se)(n), 77, 81, 142, 160, 169 — Appels, 22, 51, 57, 141 — Arendonk, v., 75, 148 — Ariens, 128 — Arion, 179, 185 — Asperen, v., 87 — Asten, v., 63 — Asveld, v., 153 — Auvergne (graaf v.), 115.

Baar, d., 63 — Baast, v., 150, 152, 153 — Baasten, 70 — Backers, 85 — Ba(c)(k)x, 24, 70, 171 — Baets, d., 24 — Bakel, v., 64 — Baken, 117 — Bakertant, v.d., 58 — Bakkers, 17 — Baks, 186 — Bastiaens, 27, 30 — Bavelaer, 182, 186 — Baijens, 88, 135 — Bayiens, 137 — Becker, d., 72 — ('s)Beckers, 41, 46, 81, 82 — Bee(c)k, v., 14, 22, 38 — Beekmans, 172 — Beem, d., 24 — Been, d., 24 — Beens, 156 — Beer, d., 38, 40, 73 — Beers, v., 50, 149 — Beir, d., 39, 72, 73 — Beken, v.d., 117 — Benis, d., 24 — Ber(c)kel, v., 19, 59 — Berckers, 4, 5 — Berendonk, v., 90 — Berg, v.d., 70 — Bergmans, 144 — Berk, v.d., 63 — Bernaerts, 19, 121 — Bert(h)ens, 40, 126, 146 — Berthouts, 77, 79 — Bervoets, 108 — Besouw, v., 42, 46, 48, 51, 54, 58 — Beunis, 49 — Beurden, v., 23, 40, 71, 87, 149, 156 — Bevers, 28 — Beijkens, 76 — Bezems, 24 — Bie, d., 8 — Biemans, 182 — Blan(c)kers, 19, 52, 87, 153 — Bleek, v.d., 20 — Bles, 42 — Blok, 152 — Bo(c)xel, v., 75, 84, 134 — Boekholt, v., 115 — Boekhorst, 190 — Boer, v.d., 89, 155 — Bogaart, 20 — Bogaerts, 80 — Bolten, 190 — Bommel, v., 7 — Bont, d., 22, 70, 78, 81, 133 — Boom, 140, 171, 176 — Boomaars, 20 — Boomaerts, 74 — Boomen, v.d., 64 — Borchmans, 77 — Bosch, v.d., 142, 145, 149 — Bosmans, 39, 40 — Bosschaert, 112 — Botermans, 42 — Bouman, d., 190 — Bourgoingen, v., 59 — Bouwens, 152, 157, 162, 168, 171 — Box, 19 — Boxtel, v., 53, 54 — Braat, 25, 186 — Braber, d., 79 — Braed, 179, 186 — Bree, v., 62 — Brekel, v.d., 95-97, 99, 102, 103, 120, 131, 132 — Brenders, 53, 82, 161 — Brenwers, 49 — Bresser(s), 15, 151 — Breij, v., 62 — Briele, v.d., 112, 118 — Bro(c)k, 79, 81, 140, 147, 149, 161 — Brocken, 17, 38, 57, 80, 83, 141-143, 148, 155, 157 — Bro(c)x, 75 — Broeders, 50 — Broek, v.d., 31, 57, 63, 64, 67, 137 — Broekhoven, v., 42, 49, 151 — Broers, 20, 38, 53 — Broos, 75 — Brouwers, 44, 82, 172 — Brusse, 33 — Bruystens, 68 — Bunghers, 126 — Burgers, 17 — Burgt, v.d., 11 — Buijs, 19 — Bijen, 76.

Daems, 7 — Dal, v., 52, 54 — Damen, 7, 22, 47, 53, 79 — Daniels, 6, 78 — Danklof(f), 150, 151 — Davids, 89 — Deckers, 81 — Deeckens, 5 — Dekkers, 170 — Delft, v., 22 — Delien, 159 — Delis, 5 — Demers, 162 — Deni(j)s, 77, 78, 126, 186 — Derrij, 115 — Dielen, 185 — Dielissen, 139 — Diem, v., 51 — Di(e)r(i)(c)(k)(x)(s), 3-5, 79, 104, 117, 155 — Diesse(n), v., 136, 156-158 — Dilt, v.d., 106 — Dingemans, 49, 166 — Dinther, v., 67, 68 — Doesburg, v., 17 — Dölle, 35 — Dommelen, v., 15, 41, 42, 80 — Don, v., 90 — Donders, 70, 92 — Dongen, v., 15, 37, 50, 86, 119, 171, 173 — Doomen, 179 — Dooremalen, v., 17 — Doore(n), v., 20, 48, 64, 65, 69, 88 — Doornmaal, v., 159 — Doveren, v., 136, 165, 167, 170 — Dreijsteijn, 7 — Dries, v.d., 70 — Dries(s)en, 79, 165 — Drossa(e)rs, 134, 186 — Drunen, v., 135, 140, 167, 170, 172 — Drijvelts, u., 106 —

Dun, v., 15, 16, 23, 43, 44, 46, 47, 70 — Dusseldorp, v., 139 — Dij(c)k, v., 29, 32, 42, 57, 65, 67, 73, 92, 113, 114, 190 — Dijkers, 73.

Ebbers, 31 — Eelkens, 77, 78, 80 — Eeltiëns, 80 — Eeten, v., 21 — Eldermans, 182 — Elens, 120 — Elings, 92 — Elissen, 38, 99, 126 — Elswijk, v., 153 — Emmen, 38, 49, 73, 121, 159 — Emonts, 62 — Ende, v.d., 23, 86 — Engelen, v., 114, 136 — Engels, 65 — Enschoot, v., 41, 44, 79, 80 — Ermers, 158 — Erp(e), v., 26, 68 — Erven, (v.), 15, 16, 41, 43, 53, 56, 84, 90 — Es, v., 140, 157 — Eskens, 73, 74 — Essens, 80 — Est, v., 173 — Ever(t)s, 5, 27, 171 — Ey(c)k, v., 10, 22, 131, 137 — Eyckberg(h)(en), 112, 113 — Eijnde(n), v.d., 23, 59, 185 — Eijndhoven, v., 43, 76, — Eijsermans, 44, 52.

Fick, 25 — Fiers, 72 — Flaas, v.d., 44, 70 — Floris, 175 — Foliant, 65 — Fran(c)ken, 70, 92 — Frans(sen), 7, 8, 112 — Frensen, 28.

Gabriels, 3-14, 62-67 — Garst, 179, 186 — Gauw, v.d., 146 — Geenen, 79 — Ge(e)r(i)ts, 7, 22, 28, — Geffen, v., 4, 28 — Gelder(e), v., 61, 103 — Gelis, 5 — Gennip, v., 139 — Gerven, v., 66 — Gestel, v., 52, 75, 163, 164, 166, 168, 171 — Geven, 8 — Ghijben, 119 — Ghijsbrechts, 108 — Giertsbergen, v., 138 — Gilissen, 43 — Gils, v., 17, 20, 21, 24, 53 — Ginhoven, v., 156 — Gisbergen, v., 136 — Glavimans, 159 — Godschalk, 24 — Goliarts, 29 — Gommers, 12, 76 — Gorchom, v., 142 — Gorkom, v., 139 — Gorp, v., 17, 18, 40, 43, 46, 53, 77, 78, 80, 81, 143 — Gouw, v.d., 150 — Goyaerts, 96, 97, 99, 101, 102 — Graaf(f), (v.)d., 22, 96, 102, 122, 148, 158 — Graafmans, 20 — Grevenbroeck, v., 4, 6 — Grinten, v.d., 47 — Groen, i.'t, 165, 167, 170 — Groot, d., 12, 120, 135, 149, 156, 160 — Groot, 133 — Gru(y)ter, d., 51, 53, 63, 68, 85 — Gijsberts, 26, 170 — Gijsen, 84, 170.

Haansbergen, 49 — Ha(e)ren, (v.), 24, 50, 122, 134, 148 — Hal, v., 41, 143 — Hallewas, 61, 103 — Ham, v., 85 — Hamburg, v., 168, 171 — Hamels, 168 — Hamers, 52 — Haneveer, 160 — (H)arion, 185, 186 — Hartong, 157 — Hasevoet, 190 — Havermans, 17, 44 — Hiddinga, 190 — Higelaer, v., 5 — Hintem, v., 26 — Hees, v., 51, 97-01, 120-126, 128-130, 132 — Heerkens, 23, 56, 57 — Heesacker, v.d., 175 — Heesbeen, v., 43 — Hees(s)els, 91, 157 — Heestermans, 51, 53 — Heesters, 38, 157, 158 — Helmonts, 185 — Heluu, 114 — Hendrichs, 111 — Hen(d)ri(c)(k)(x)(s), 5, 30, 38, 46, 52, 85, 151 — Henneveld, 186 — Henst, v.d., 150, 151 — Hermans, 6, 74 — Hermins, 75 — Herpt, v., 139 — Hersmis, 38, 76 — Heskens, 73 — Hesselmans, 43, 45, 46 — Hessels, 50 — Hest, v., 52 — Heuts, 10 — Heuvel, v.d., 15, 18, 28, 52, 91 — Heijden, v.d., 31 — Heym, 67 — Heijmans, 158 — Heijst, v., 57 — Heijsten, 80 — Hoeck, v., 5 — Hoeken, 154 — Hoevenaers, 21, 96, 103 — Hoff, v.d., 61, 103 — Hofmans, 147 — Hollen, 82 — Hoeff, v., 59 — Hoofs, 18 — Hoog, d., 43 — Hoon, d., 38 — Hoorn, v., 28 — Hoppenbrouwers, 88 — Hosemans, 57, 59, 69, 85 — Hout, v., 140 — Hout, v.d., 17, 19, 52, 55 — Houtum, v., 152 — Houweling(en), (v.), 162 — Houwer, d., 24 — Hove, v., 114 — Hulst, v., 78 — Hultermans, 165, 166, 168, 171 — Huijben, 166, 168 — Huybregts, 52 — Huij(ge)vo(o)rt, v.(d.), 23, 168, 171 — Huijsmans, 18, 75.

Iers(s)el, v., 17, 52, 55, 103, 138, 140, 142-145, 150, 153, 154, 159, 172 — Iseren, v., 39, 73.

Jacobs(sen), 27, 39, 109, 110, 114, 124, 126, 184 — Jan met de Lippen (heer v.

Bergen), 106 — Jan(s)(s)(e)(n)(s), 3, 9, 14, 20, 25-28, 30, 32, 38, 40, 55, 62, 66, 74, 91, 109, 111, 112, 132, 133, 155, 159, 163, 164, 166, 168, 171, 172 — Joannis, 28 — Jong(h), d., 15, 16, 55, 74, 75, 92, 150, 180 — Joosten, 28, 142, 162 — Jungers, 28.

Campenhout, 182 — Kanter, d., 38, 84 — Canters, 74, 167, 169 — Capelle, v., 176 — Cappel, v., 132 — Carremans, 157 — Kasteels, 22 — Castelijns, 57 — Casteren, v., 153 — Katwijck, v., 107 — Cauwenbergh, 81, 83 — Kennekens, 22 — Kerkhoven, 189, 190 — Kerremans, 76 — Kerstiaens, 108 — Ketelaers, 41, 151, 159 — Keijzers, 82 — Christiaensen, 171 — Christoffels, 110 — Ki(e)vits, 10, 133 — Kippinck, 135 — Kippingh, 135 — Kivit, d., 175 — Clabberts, 85 — Claes(s)(en), 5, 10, 120, 143 — Clare, 136 — Cler(c)k(x)(s), 135-137 — Kleyberg(h), 134, 135 — Klinkers, 136 — Knaap, 19 — Knaeps, 19 — Kniknie, 90 — Cockx, 172 — Cocq, d., 21 — Coegels, 134 — Coers, 136 — Kol, v., 10, 62 — Collenburgh, v., 88 — Colster, 138 — Comans, 103 — Ko(o)len, 18, 51, 57, 154 — Cools, 16 — Coopal, 89 — Koppens, 166 — Kops, 166, 168, 171 — Koremans, 44, 53 — Cornelis(sen), 77, 117, 162, 171, 172 — Corput, v.d., 50, 173 — Cort, d., 25, 82, 142 — Couwelaers, 59 — Couwenberg(h), 16, 24, 51, 81, 82, 152 — Kovels, 160 — Coijmans, 169 — Krabben, v.d., 138 — Cre(e)(c)k(e)(n), v.d., 105-119, Krieken, v., 143 — Crispin, 106 — Crol(l), 134-140, 175, 176 — Crols, 57 — Kroon, 19 — Kroon, d., 50 — Kroot, 49 — Kruiper, 35 — Kruijsen, 18 — Kuchlinus, 130, — Kusters, 74 — Cuij(c)k, v., 90 — Kuijpers, 63, 155 — Kuijs, 167, 170 — Luyt, 104 — Kwak, 31.

Laa(c)k, v.d., 150, 151 — Laar, v.d., 18, 30, 41 — Laarhoven, v., 22, 49, 85, 155, 160 — Laat, d., 153, 179, 186 — Laenen, 28 — Lagaij, 115 — Lambregts, 37 — Landschot, v., 115 — Langenberg, 50 — Langenbroek, 164, 166 — Laure, d., 47 — Laureijs(s)(en), 47, 53, 96, 103, 110, 166, 169-171 — Laus, 19, 20 — Lee, v.d., 170, 172 — Leemans, 20 — Leen, 27, 28 — Leeuw, d., 23, 139 — Leiten, 76 — Lemans, 49 — Lemmens, 39 — Lenaerts, 61, 103 — Lenis, 108 — Lensen, 77 — Lepper, d., 17, 41 — Leur, v.d., 134, 170 — Levie, 89 — Leyers, 34 — L(e)ijnen, v., 179 — Leijsen, 25 — Leyten, 135, 151, 160 — Leytens, 136, 137 — Libregts, 17 — Liempt, v., 148, 149 — Lier, v., 57 — Lierop, v., 63, 91 — Liesen, 168, 170, 172 — Lieshout, v., 10, 29 — Lievens, 158, 159 — Lintdorp, 188 — Lisdonk, v.d., 44, 52, 53 — Lombarts, 149, 157 — Lomberts, 160 — Lommerts, 154 — Londen, v., 109 — Loo, v.d., 15, 16, 70, 71, 148, 160 — Loon, v., 21, 29, 39, 47, 81, 165, 167-173 — Looijs, 184 — Loucken, 116 — Louw, d., 69 — Lubbe, v.d., 33 — Lucas, 155 — Luwe, 67 — Luijcas, 62 — Luijnen, v., 179 — Luijten, 153.

Maartens, 184 — Maas, 14, 43, 59, 142, 163-165, 167, 169, 172 — Maaijen, 23 — Made, v.d., 119 — Malliaerts, 113 — Man, d., 160 — Mans, 140 — Marcelis(sen), 45, 47, 51, 121, 122 — Marten, 5 — Martens, 27, 55, 78, 79, 185 — Mast, v.d., 119 — Mattheussen, 20 — Matthijsen, 142 — Maurits, 70 — Mauwens, 70 — Mechdenberch, v.d., 81 — Meel, v., 32-35 — Me(e)lis, 91, 153, 154 — Meer, v.d., 3-7, 66 — Meerloo, v., 188 — Meertens, 178, 185 — Meeus, 128 — Meeuw, 56 — Megen, v., 161 — Megens, 52 — Mensel, v., 27 — Merode, d., 152 — Mesmaeckers, 173 — Meulen, v.d., 192 — Meurder, 186 — Meuwe, v., 84 — Meijnaer(t)s, 56, 59, 60 — Michiels, 20, 76 — Michout, 188 — Mierlo, v., 3, 7, 154 — Mobach, 189 — Molegraaff, 155 — Molemans, 6, 61, 103 — Mont, (d.), 189, 190 — Montart, 166 — Moonen, 18, 55, 69 — Moretten, v., 88 — Morssellaer, v.d., 88, 89 — Motta(e)rt, 166, 169 — Mulders, 153 — Mullemans, 6 — Mun, v., 26 — Muskens, 137 — Mustert, 139 — Mutsaer(t)s, 41, 70, 72, 81, 84 —

Muijsenberg, v.d., 91 — Muyser, 134.

Neckers, 22 — Neervelt, 114, 115 — Nerevelt, 115 — Nerven, v., 41, 82, 83 — Neve, d., 118 — Nieuwe(n)huijze(n), v.(d.), 87, 163, 164, 166, 168, 171, 173 — Nieuwerkerck, 57 — Nimwegen, v., 190 — Nollen, 51 — Noort, v., 52 — No(o)ten, 9, 58, 72, 140 — Nostrum, v.d., 18 — Noudens, 115 — Noulén, 75 — Nouwens, 56, 154 — Nuweland, v., 68 — Nijs, d., 140.

Oerle, v., 47, 88 — Oerlemans, 24, 50 — Oers, v., 52 — Oirschot, v., 22, 45, 46, 49 — Onzenoord, v., 50 — Oomen(s), 163-166, 171, 173 — Oosten, v., 133 — Oosterhout, v., 32, 38 — Ophuijsen, v., 57 — Opstal, v., 22, 55, 164, 165, 167, 170 — Osch, v., 43, 52, 67, 68, 84, 85 — Ostaaijen, v., 46 — Ostade, v., 46 — Otten, 86 — Ouden, v., 104 — Oudenhoven, v., 173 — Ouweland, v.d., 20 — Overbeek, v., 43 — Overdijk, v., 91, 172.

Paler, v., 175 — Panhedel, v., 68 — Papoe, 38 — Pappé, 22 — Pas, v.d., 40, 143-145 — Paijmans, 57 — Peer, v.d., 179 — Peeren, 73 — Pe(e)ters, 9, 21, 29, 31, 46, 47, 71, 73, 101, 172 — Pelgrims, 61, 103 — Pelt, v., 134, 135, 176 — Pennings, 85 — Pere, v.d., 179 — Perquin, 34, 59 — Peijmans, 23 — Peijnenborch, 96-98, 100, 101, 103, 120, 122, 123, 125, 126, 129, 130, 141 — P(e)ijnenborg, 50, 84, 125, 143, 144, 146-148, 150, 152, 155, 157, 158, 160, 161 — Pei(j)nenburg(h), 142-144, 146-149, 157 — Peijpers, 19 — Peijs, 43 — Philipsen, 80 — Pieren, 141 — Pigmans, 23 — Plasch, v.d., 154 — Pluijm, v.d., 33 — Poese, d., 109 — Pol, v.d., 43, 46, 53, 55 — Poppel, v., 153 — Potteauw, 75 — Potter(e), d., 118, 155 — Pouwels, 81 — Princen, 16, 44, 100, 127 — Proost, d., 16, 59 — Pruijsen, v., 49 — Pullens, 137, 176 — Pulles, 175 — Pullius, 167, 170 — Putte, v.d., 104 — Puijenbroek, v., 53 — Pijnappel, 145.

Quirijnen, 59.

Raaff, 189 — Raeijmaeckers, 62 — Ravels, (v.), 47, 80 — Renesse, 179 — Respagne, 106 — Revenshorst, v., 149 — Reijgersman, 118 — Reijnen, 17, 18, 55 — Reijns, 58 — Reijbroeck, 96, 101, 122 — Ridder, d., 169 — Riel, v., 83, 84 — Riemsdijck, v., 104, 176 — Ri(e)mslagh, 74, 170 — Robben, 44, 55, 169, 171 — Robbregts, 163, 165, 166 — Roef, 48 — Roefen, 141 — Roef(f)s, 5, 6, 51 — Roessing, 42 — Roestenburg, 47 — Rombouts, 37, 53 — Roosen, 22, 81, 88 — Roovere, d., 118 — Roovers, 19 — Rooij, d., 40, 53, 55, 145, 172 — Rooij, v., 31, 51 — Rops, 19 — Roti, 92 — Rotterdam, v., 158 — Rouppe v.d. Voort, 141 — Rover, 104 — Roy, d., 41, 57, 59, 60, 72, 77, 79, 85 — Roy, v., 72 — Rubbens, 24 — Rijen, v., 14, 36 — Rijn, v., 37 — Rijswerckers, 114 — Rijswij(c)k, v., 143-145.

Saint Simon, d., 106 — Sameons, 137 — Sande(n), v.d., 10, 44, 52, 56, 57, 79, 91, 150, 154, 155 — Santvoort, v., 18, 140 — Santegoeds, 17 — Schaapsmeeders, 84, 160 — Schaetsaerts, 107 — Schalcken, 84, 85 — Schalks, 154 — Schapen, 41 — Schaijk, v., 29 — Scheepers, 65 — Scheeders, 171, 172 — Schellekens, 49, 55, 142 — Schellen, 146, 150 — Scheurlingh, 119 — Scheijmakers, 108 — Schilder, 156 — Schilders, 136, 137 — Schippers, 33 — Schoenmakers, 152 — Scholt, 99 — Scholts, 115 — School, 26 — Schots, 48 — Schouffmans, 115 — S(c)houten, 171, 175 — Schraets, 88, 89 — Schram, 179 — Schrauwen, 15 — Schreppers, 70, 82, 84 — Schrieken, 39 — Schrouwers, 15 — Scoeffers, 81 — Scriex, 40 — Sebrechts, 22 — Se(e)breg(t)s, 15.

16, 55 — Sevenuuren, 23 — Sibbens, 59 — Si(e)mons, 163-165, 167 — Siep, 18 — Sips, 74 — Slootjens, 152 — Sluijs, v.d., 52 — Smarius, 42 — Smayers, 173 — Smeijers, 163, 166 — Smits, 24, 45, 46, 69, 101, 156 — Smolders, 38 — Smout, 117, 182, 186 — Smulders, 46, 52 — Snelle(n), 55, 56, 172 — Snels, 47, 51 — Snoecks, 5 — Snoeren, 50 — Soeteri(ck)x, 58, 150 — Soffaerts, 57, 69, 80 — Someren, v., 88, 112, 118, 142 — Somers, 19, 90, 173 — Sommen, 24 — Son, v., 80 — Sontvelt, v., 7, 9 — (S)pa(a)pe(n)(s), 14-26, 37-61, 69-94 — Spaendon(c)k, v., 15, 56, 69, 78, 82 — Span, 49 — Sprang(h), v., 25, 142, 156 — Spreeuw(e), 170 — Spreeuwel, 172 — Spruyt, 34 — Spij(c)kers, 15, 16, 77-79, 81 — Staak, v.d., 44 — Staats, 176 — Stads, 46, 51 — Staeck, v.d., 137 — Staes, 176 — Stamelart, 104 — Stappen, v.d., 9, 84 — Stas, 104, 176 — Stassen, 104, 176 — Sterre, v.d., 150, 154 — Steurbroeck, 181 — Stevens, 76, 80 — Stockelmans, 89 — Stockem, v., 84, 85 — Stopen, 15 — Storimans, 132, 133 — Storms, 16, 22, 42, 43 — Strik, 28 — St(r)uijck, 76 — Strijthoven, v., 159 — Suems, 7 — Suijs, 152 — Swa(a)ne(n), 39, 178, 181, 183-187 — Swaen, 33, 178, 185 — Swagemaekers, 78 — Swart, d., 166, 168, 171 — Swert, d., 19 — Sijmons, 170, 172.

Tempela(a)r(s), 7, 21, 187-192 — Teraa, 149 — Termeer, 149 — Tetering, v., 23 — Teurlings, 147, 153 — T(h)eu(n)isse(n), 104, 132 — Thielemans, 82 — Thoenis, 109 — Thomas, 6, 112 — T(h)onnaer, 167, 169, 172 — Tiessen, 90 — Til, 33 — Tilborgh, v., 21 — Tilburg, v., 31, 56 — Tillaard, v.d., 30 — Timmermans, 166, 169, 172 — Timmers, 50, 168 — Tonijs, 30 — Toornenburg, 33 — Trier, v., 84 — Trouw, 179 — Turck, 114 — Turcq, 113 — Turnhout, v., 158 — Tijssen, 62.

Vaan, 170 — Vaarhuysen, 192 — Vaerlen, v., 8 — Vall, d., 117 — Vall, v., 142 — Veen, v.d., 180, 181, 183, 186 — Vekemans, 43, 53, 55 — Velden, 73 — Velden, v.d., 43, 50 — Veldwijck, v., 113 — Velthoven, v., 16, 41 — Ven, i. 't, 42, 171 — Ven, v.d., 26, 30, 85, 86, 103, 146, 153, 157, 162, 168, 171 — Venmans, 172 — Venne, v.d., 184, 186 — Venni(c)x, 72, 78 — Vennings, 72, 73 — Venroij, v., 169, 171 — Verbeek, 64, 65 — Verberkmoes, 180-182, 186 — Verbeu(c)ken, 165, 166, 169 — Vereijsen, 43 — Verhagen, 50 — Verheijden, 57, 59, 83 — Verheijen, 145, 147, 155 — Verhoeven, 72, 146, 147, 170, 172 — Verhulst, v., 169, 172 — Verkoijen, 169, 172 — Verkuylen, 122, 160 — Vermeer, 49, 142, 158, 162 — Vermeulen, 10, 20, 38, 45, 46, 59, 76, 169, 171, 173 — Ver(r)ei(j)ck, 74, 82 — Versantvoert, 5 — Verschu(e)ren, 14, 16, 76, 81, 84, 85, 167, 170, 172 — Versluijsen, 63, 64 — Versteeden, 46 — Verwijst, 28 — Vet, d., 78 — Vincenten, 172 — Vingerhoets, 44, 164 — Vinken, 14 — Visscher, d., 44, 61, 103 — Vladeracken, v., 192 — Vleminx, 90 — Vlerken, v., 6 — Volder, d., 42 — Volker(t)s, 182, 186 — Voorst, v., 57 — Voort, v.d., 16, 141-162 — Vorst, v.d., 55 — Vorstenbosch, 192 — Vos, 30, 153, 154 — Vrens(s)en, 5, 6 — Vrients, 75 — Vries, d., 135 — Vriese, d., 111 — Vrinds, 153 — Vrins, 33 — Vromans, 47, 51, 158 — Vrijssen, 43 — Vu, v.d., 19 — Vucht, v., 142 — Vuchts, 149, 150 — Vuen, v., 19 — Vughts, 149 — Vugt, v., 49, 165, 167, 169 — Vijswerckers, 114.

Waas, v., 61, 103 — Wachtmans, 45 — Waes, v.d., 171 — Wagma(ec)kers, 77, 82, 161 — Wagtmans, 45, 46, 51 — Walraven, 169 — Waser, v.d., 168, 171 — Wassa, 90 — Wassen, 90 — Wee, v.d., 169, 172 — Weegen, v.d., 41 — Weerde, v.d., 192 — Weer(d)t, v., 115, 170 — Weert, d., 149 — Wenssenburgh, v., 149 — Werft, v.d., 40 — Wetering, v.d., 31 — Weijgergangs, 146 — Weijters, 148, 149 — Wiel, v.d., 135, 150, 152, 156, 164, 165, 167, 170, 172 — Wi(e)mers, 56, 58 — Wilberts, 159 — Wilderen, v., 108 —

Will(e)b(r)or(d)t(s) Bosscha(e)rt(s), 105, 112, 113 — Willemen, 14 — Willems(e), 28, 29, 42, 49, 95, 107, 110, 120, 133, 142, 155 — Wils, 21, 47, 51, 58 — Win, d., 66 — Winckelmans, 40 — Wit(h), d., 39, 63, 65, 66, 81, 188 — Witlo(c)x, 59, 132, 145, 156 — Witte, d., 113 — Woensel, v., 134, 137 — Woestenbergh, 172 — Wouters, 16, 19, 77, 80-82, 85, 101, 171 — Wouw, v.d., 96, 100-102, 121-124, 129, 130 — Wuestenborgh, 173 — Wijck, v., 158 — Wijnants, 59 — Wijs, d., 82 — Wijse, d., 78.

Ijpelaar, 50 — Ijsendijk, v., 59 — IJseren, v., 39.

Zande(n), v.d., 37, 108, 175 — Santvoort, v., 52 — Zegers, 26-32 — Zelst, v., 190, 191 — Zieric(x), 107 — Zoetairts, 117 — Zon, v., 74 — Zwijsen, 77-79.

MEDEDELING AAN DE ABONNEES.

Helaas zijn wij gedwongen door de nog steeds stijgende technische en verzendkosten de abonnementsprijzen aan te passen.

Deze bedragen voor 1981 (30e jaargang):

Nederland en België: f 27,50

verder buitenland: f 29,50.

Wij hopen, dat de abonnees begrip voor deze beslissing kunnen hebben.

De abonnees wordt verzocht te wachten met betaling tot hun een acceptgirokaart wordt aangeboden.

Administratie De Brabantse Leeuw.

Literatuurgids voor de Noordbrabantse geschiedenis

Een Noordbrabantse bibliografie bestaat er op dit moment nog niet. Om in deze nood enigszins te voorzien heeft drs. A. C. M. Kappelhof een literatuurgids samengesteld die een selectie bevat van ca. 1150 titels van boeken of artikelen over het verleden van Noord-Brabant.

ix + 140 blz. f 16,50 (voor abonnees op De Brabantse Leeuw f 13,50).

Repertorium op Taxandria 1894-1943

In de jaren 1894—1944 verscheen het Noordbrabantse tijdschrift Taxandria, een goudmijn voor de geschiedenis van Noord-Brabant en de omringende gebieden. Ook bevat het genealogieën van bekende geslachten die in Zuid-Nederland een belangrijke rol speelden.

Thans is Taxandria beter toegankelijk voor ieder die historisch, genealogisch, volkskundig of archeologisch onderzoek wil verrichten.

104 blz. f 25,— (voor abonnees op De Brabantse Leeuw f 22,50).

Register op de jaargang 1-25, 1952-1976, van De Brabantse Leeuw

Bijna 300 blz. f 32,50 (voor abonnees op De Brabantse Leeuw f 29,50).

Alle prijzen excl. verzendkosten.

Besteladres:

Bureau Het Noordbrabants Genootschap,
Postbus 1104,
5200 BD 's-Hertogenbosch.

Inbindbanden De Brabantse Leeuw

Voor uw jaargangen zijn beschikbaar losse gestempelde inbindbanden.

f 5,20 per exemplaar.